Descoperă
Creează
Împărtășește!

Educația ne unește

Împreună
pentru un viitor
mai bun!

ÎNVĂȚĂM | PROTEJĂM | CREȘTEM | INOVĂM | CONSTRUIM VIITORUL

Împreună pentru o lume mai bună!

Editura Casa Corpului Didactic Prahova
Ploiești
2026
ISBN 978-606-047-384-8

“Educația este cea mai puternică armă pe care o putem folosi pentru a schimba lumea.”

Nelson Mandela

Educația ne unește

Resurse educaționale deschise

Ploiești
2026
ISBN 978-606-047-384-8

Coordonatori:

- Profesor Doctor Inginer Despan Gabriela
- Profesor Pisău Constantin
- Profesor Cătănescu Gabriela

Tehnoredactor – Bibliotecar Dragomir Rodica Cătălina

Parteneri:

Universitatea Națională de Ştiințe și Tehnologie Politehnică București
Universitatea de Petrol și Gaze, Ploiești
Casa Corpului Didactic Prahova
Casa Corpului Didactic Suceava
Casa Corpului Didactic București
Primăria Comunei Măneciu
Federația Națională a Asociațiilor de Părinți
Asociația „Tineri Voluntari" Valea Călugărească
Centrul Ştiințific de Geografie „Ciucaș - Măneciu – Prahova"
Mănăstirea Cheia

CUVÂNT ÎNAINTE

Educația reprezintă fundamentul pe care se construiește viitorul unei societăți, fiind principala forță care generează progres, dezvoltare și schimbare. Într-o lume aflată într-o continuă transformare, școala are misiunea de a forma nu doar oameni instruiți, ci și cetățeni responsabili, creativi, capabili să înțeleagă provocările prezentului și să contribuie activ la construirea unui viitor mai bun.

Lucrarea de față reunește trei direcții educaționale deosebit de importante: „Educația – Forța motrică a progresului societății", „Festivalul Științelor" și „Modalități și mijloace de includere a problemelor de mediu în cadrul diferitelor arii curriculare". Aceste teme, deși distincte prin abordare, sunt unite de un obiectiv comun: promovarea unei educații moderne, interdisciplinare, ancorate în realitățile și nevoile societății contemporane.

Educația este mai mult decât transmiterea unor informații. Ea înseamnă formarea caracterelor, cultivarea valorilor, dezvoltarea gândirii critice și încurajarea spiritului inovator. Prin intermediul său, fiecare generație dobândește instrumentele necesare pentru a transforma cunoașterea în acțiune și aspirațiile în realizări.

În acest context, Festivalul Științelor constituie o oportunitate valoroasă de a apropia elevii de universul fascinant al descoperirilor, experimentelor și inovației. Prin activități interactive și abordări interdisciplinare, știința devine accesibilă, atractivă și relevantă, stimulând curiozitatea, creativitatea și dorința de explorare.

În egală măsură, integrarea problemelor de mediu în diferitele arii curriculare reprezintă o necesitate a educației actuale. Protejarea naturii, utilizarea responsabilă a resurselor și înțelegerea principiilor dezvoltării durabile trebuie să devină preocupări constante ale întregii comunități școlare. Educația ecologică nu se limitează la acumularea unor cunoștințe, ci urmărește formarea unor atitudini și comportamente responsabile față de mediul înconjurător.

Consider că adevărata valoare a educației se reflectă în capacitatea acesteia de a crea legături între discipline, între teorie și practică, între școală și comunitate. Profesorii, elevii, părinții și partenerii educaționali au responsabilitatea comună de a transforma școala într-un spațiu al dialogului, al descoperirii și al dezvoltării continue.

Prezenta lucrare își propune să evidențieze importanța colaborării, a schimbului de bune practici și a implicării active în promovarea unor inițiative educaționale care valorifică potențialul fiecărui elev. Totodată, ea constituie o invitație la reflecție asupra rolului pe care educația îl are în modelarea unei societăți bazate pe cunoaștere, respect, solidaritate și responsabilitate.

Adresez sincere aprecieri tuturor cadrelor didactice, autorilor și colaboratorilor care, prin profesionalism, pasiune și dăruire, contribuie la realizarea acestei lucrări. Implicarea dumneavoastră demonstrează că educația rămâne cea mai valoroasă investiție în viitor.

Sunt convins că ideile, experiențele și exemplele de bune practici prezentate în aceste pagini vor constitui surse de inspirație și vor încuraja noi proiecte, parteneriate și inițiative educaționale.

Să nu uităm că prin educație formăm oameni, prin știință deschidem noi orizonturi, iar prin respectul față de natură protejăm viitorul generațiilor care vor veni.

Cu deosebită considerație,

Director,
Prof. Marian BRATU
Colegiul „Ferdinand I", comuna Măneciu, județul Prahova

UN GÂND PENTRU CEI CE PREȚUIESC
ŞI IUBESC NATURA

A apăra mediul înconjurător înseamnă a apăra viaţa: mea, a ta, a lui, a noastră, a celor de azi, dar şi a celor care ne vor urma. E foarte important ceea ce facem pentru noi şi mai ales ce lăsăm în urma noastră. Natura oferă şi poate oferi enorm, cu o singură condiţie, să o protejăm, să avem grijă de ea. Altfel, putem avea surprize din cele mai neplăcute, aşa cum au început să apară deja. Grija faţă de natură trebuie să înceapă din primii ani ai copilăriei, în familie, apoi în grădiniţă, şcoală, loc de muncă etc., şi nu trebuie să se termine niciodată.

Colegiul „Ferdinand I" comuna Măneciu a iniţiat proiecte și programe educaționale, care se află aprobate de Ministerul Educației și Cercetării în Calendarele Naționale și Regionale, pentru că, iubeşte, apreciază şi respectă natura, demonstrând acestea la fiecare ediţie, prin elevi de toate vârstele, profesori şi parinţii copiilor.

Este evident că dacă fiecare dintre noi, cei care ne străduim să modelăm şi să şlefuim sufletul şi mintea copiilor, am aloca numai câteva minute din lecţie, protecţiei naturii, aceasta ar fi şi mai frumoasă şi ne-ar răsplăti din plin cu numeroasele ei daruri. Fie că, dacă n-am făcut-o până acum, s-o facem de acum înainte.

PROIECTULUI EDUCAŢIONAL MĂNECIU se derulează din fiecare an școlar, începând cu 2009, iar în cadrul acestuia s-a organizat şi Concursul Național „Modalităţi şi mijloace de includere a problemelor de mediu în cadrul diferitelor arii curriculare", din calendarul CONCURSURILOR NAŢIONALE ŞCOLARE organizate fără finanțare din partea Ministerului Educației și Cercetării.

Simpozionul Național organizat de Colegiul „Ferdinand I "Măneciu în parteneriat cu:
- Universitatea de Petrol și Gaze Ploiești,
- Inspectoratul Şcolar General Prahova,
- Casa Corpului Didactic Prahova,
- Asociația „Tinerii Voluntari-Valea Călugărească",
- Federația Națională a Părinților EDU PART,
- Centrul Științific de Geografie „Ciucaș-Măneciu"
- Primăria Comunei Măneciu,

s-a remarcat printr-un număr mare de participanţi, mulţi elevi, cadre didactice părinți, și cu numeroase lucrări documentate și bine elaborate.

Profesor Dr. Gabriela Despan

CUPRINS

1. Abordarea inovatoare a educației prin mișcare. Scurt ghid metodologic orientativ pentru ciclul primar, gimnazial și liceal – Prof. Enache Bogdan Costin, Colegiul „Ferdinand I”, comuna Măneciu, PIP Enache Raluna Elena, Şcoala Gimnazială „Platon Mocanu”, sat Drajna de Jos 3
2. Modalități și mijloace de includere a problemelor de mediu în cadrul diferitelor arii curriculare – Prof. Golea Carmen, Colegiul de Industrie Alimentară „Elena Doamna”, Galați 5
3. De la cunoaștere la acțiune: Abordarea problemelor de mediu în educația timpurie – Prof. Smarandache Luminița, Şcoala Gimnazială Budești 8
4. Aquafabe – O soliție sustenabilă cu impact pozitiv asupra mediului – prof. Roman Ana-Maria, Liceul Teoretic „Ana Ipătescu”, Gherla, județul Cluj 10
5. Save our planet – Prof. Negrea Tamara Roxana, Liceul Tehnologic „General Magheru”, Râmnicu Vâlcea 12
6. Problemele de mediu. O provocare Globală – Prof. Alexe Alina Magdalena, Prof. Tudose Diana Mihaela, Colegiul Economic „Ion Ghica”, Târgoviște 12
7. Dezvoltarea spiritului ecologic la elevi – Prof. Fănică Daniel, Liceul Tehnologic Comuna Vernești 14
8. Mediu sănătos echivalent trai sănătos – Prof. Oprea Gabriela, Liceul Economic „Virgil Madgearu”, Constanța 16
9. Educația pentru mediu în școală – Prof. Dăncău Monica Adriana, Şcoala Gimnazială „Anton Pann”, Râmnicu Vâlcea 18
10. Abordarea interdisciplinară a problemelor de mediu în învățământ – Prof. It. și de Sprijin Gavrilă Ana Maria, CJRAE Vâlcea 19
11. Modalități și mijloace de includere a problemelor de mediu în aria curriculară „Limbă și Comunicare” – Prof. Stănciulescu Florentina Cristina, Colegiul Național „Ecaterina Teodoroiu”, Târgu Jiu 21
12. Modalități și mijloace de includere a problemelor de mediu în cadrul diferitelor arii curriculare - Prof. Dr. Despan Gabriela, Colegiul „Ferdinand I” Comuna Măneciu, Prahova ……..... 23
13. Magia naturii și grija pentru mediu – PIP Dragomir Denisa Elena, Colegiul „Ferdinand I”, comuna Măneciu 25
14. Abordarea inovatoare a educației prin mișcare. Scurt ghid metodologic orientativ pentru ciclul primar, gimnazial și liceal – Prof. Enache Bogdan Costin, Colegiul „Ferdinand I”, comuna Măneciu, PIP Enache Raluna Elena, Şcoala Gimnazială „Platon Mocanu”, sat Drajna de Jos 26
15. Descoperirea chimiei la învățământul primar – PIP Ghencea Simona Elena, Colegiul „Ferdinand I”, comuna Măneciu 29
16. Instruirea diferențiată la orele de fizică în educația STEM și STEAM – Prof. Văsii Ioana Ruxandra, Şcoala Gimnazială „Învățător Miu Stana”, Brazi 30
17. Festivalul Științelor. Numărul PI și misterele cercului – Prof. Videanu Sorina, Colegiul Național „Gheorghe Lazăr”, București 32
18. Rolul jocurilor didactice în dezvoltarea vocabularului și a structurilor gramaticale la elevii de gimnaziu – Prof. Fănică Daniel, Liceul Tehnologic Comuna Vernești 33
19. Wordwall – Strategie modernă pentru creșterea motivației elevilor cu CES la ora de limba franceză – Prof. Enoiu Raluca Eugenia, Şcoala Gimnazială „CD Aricescu”, Câmpulung 35
20. Tehnica WEBQUEST – Prof. Apostol Virginia, Liceul Tehnologic „Sf. Apostol Andrei”, Colegiul „Spiru Haret”, Ploiești 37
21. Epurarea apelor uzate provenite din abatoare – Prof. Barbu Octavia, Liceul Agricol „Dr. C. Angelescu”, Buzău 39
22. Avionul IAR 80 – Simbol al avaiției românești în timpul celui de-al doilea război mondial – Prof. Militaru Alexandru lucian, Şcoala Gimnazială Maxenu, Tintești, Buzău 41
23. Realizarea de resurse educaționale deschise în cadrul cursurilor de educație digitală, planul național de redresare și reziliență (PNRR) – Prof. Hoffmann-Bronț Viorica Cornelia, Liceul Tehnologic Special nr. 1, Oradea 43

24. Chimia alimentelor – Prof. Iordache Maria Raluca, Colegiul „Ferdinand I”, comuna Măneciu 45
25. Biologia ca știință. Domeniu fundamental al cunoașterii vieții – Prof. Dinu Alexandra, Şcoala Postliceală FEG, Pitești 46
26. Abordări creative în educația pentru știință – Prof. Dr. Popa Teodora Ramona, Colegiul Național „Mihail Sadoveanu, Pașcani 48
27. Relația dintre neuroni și comportament. O incursiune în biologia neurodiversității – Prof. Roman Ana Maria, Liceul Teoretic „Ana Ipătescu”, Gherla, Cluj 49
28. Festivalul științelor în domeniul Limbă și Comunicare – Prof. Stănciulescu Florentina Cristina, Colegiul Național „Ecaterina Teodoroiu”, Târgu Jiu 50
29. Inteligența artificială în educație: Oportunități, provocări și direcții de dezvoltare pentru școala contemporană – Prof. Buică Valentin Adrian, Colegiul Tehnic „Costin D. Nenițescu”, Prof. Mărășoiu Ramona Laura, Şcoala Gimnazială Dobrotești 53
30. Experimentele de creare a unui uragan în cadrul unei lecții de geografie – Prof. Matei Gabriel, Şcoala Gimnazială „Ion Pillat”, Pitești 55
31. Educația nonformală, o forță educațională majoră în contextul actual – Prof. Cîrstea Ileana Mihaela, Palatul Copiilor Pitești, Argeș 56
32. Acreditarea școlară – Exemple de bună practică – Prof. Smîrcea Alina, Liceul Teoretic „Ion Barbu”, București 57
33. Produsul turistic. Forma de comercializare a ofertei turistice – Prof. Ing. Dănilă Ileana, Colegiul „Ferdinand I”, comuna Măneciu 58
34. Educația ecologică în școli – Prof. . Dr. Despan Gabriela, Colegiul „Ferdinand I” Comuna Măneciu, Prahova 62

SECȚIUNEA I - DIDACTICA MODERNĂ ȘI INOVAȚIA ÎN EDUCAȚIE

35. Rolul parteneriatului școală - familie în dezvoltarea personalității copilului - Prof. Simionescu Eugenia, Scoala Gimnazială I.G.Duca, București …….. 63
36. Instrumente AI la orele de ETAP - Prof. Marinela Mocanu, Școala Gimnazială „Aurelian Stanciu”…….. 64
37. Noi perspective privind educația tinerilor - profesor Iacob Nicoleta, Liceul Tehnologic Administrativ și de Servicii „Victor Slăvescu”, Ploiești …… 65
38. Tehnica WEBQUEST - Prof. Virginia APOSTOL, Colegiul „Spiru Haret” Ploiești, Liceul Tehnologic de Servicii „Sf. Apostol Andrei” Ploiești 68
39. Profesorul pentru un viitor sustenabil - Prof. Dinu-Pătrașcu Mădălina, Colegiul Tehnic Forestier, Câmpina 70
40. De la matematică la matemapractică - Prof. Vasilica Traiana Ghiță, Colegiul Național „Mihai Eminescu”, Oradea ……. 73
41. Profesorul sub presiune – provocări, cauze și perspective în educația contemporană - Prof. Dinu-Pătrașcu Mihail, L.T.A.S. „Victor Slăvescu”, Ploiești 77
42. Rolul educației timpurii în formarea copilului. Premisă a progresului societății - Profesor Filipoiu Mădălina-Ramona, Colegiul „Ferdinand I”, Măneciu, Prahova 80
43. Didactica modernă în era digitală: Inovație, personalizare și rolul inteligenței artificiale. Studiu de caz: Modelul „Flipped Classroom” aplicat temei „Marea Unire de la 1918”, Prof. Băjenaru Carmen Veronica, Colegiul Național „I.L.Caragiale” Ploiești 81
44. Managementul clasei în context digital - PIP Bojină Mirela Tatiana, Școala Gimnazială „Ing. Gheorghe Pănculescu”, Vălenii de Munte, jud. Prahova 84
45. Transdisciplinaritatea în școală. Un exercițiu real de integrare a învățării, Prof. Roman Iuliana, Colegiul Național ”Zinca Golescu”, Pitești ……. 86
46. Transformări recente din educație și impactul asupra rolului profesorului - PIP Linea Elena Luminița, Colegiul „Ferdinand I”, Comuna Măneciu, Prahova …….. 88
47. Dezvoltarea capacităţilor creatoare prin lecţiile de matematică - Prof. Stanca Doina, Şcoala Gimnazială Nr.38 „Dimitrie Cantemir”, Constanţa 89
48. Paradigmele educaţiei moderne şi abilităţile profesorului-manager - Prof. Eugenia Dârmon, Colegiul Naţional „Alexandru Ioan Cuza”, Ploieşti 92
49. Educația elevilor aduce progres societății de azi - Prof. Năsui Felicia-Mariana, Școala Gimnazială nr. 1 Ruscova, Maramureș …….. 95
50. Școala viitorului - profesor consilier școlar: Laura Maria Nechiti, CJRAE, jud.Bistrița-Năsăud .. 97

51. Predarea literaturii române în liceu între tradiție și inovație didactică. Strategii moderne pentru o disciplină vie - Prof. Șalabină Magdalena, Liceul Tehnologic „Alexandru Vlahuță” Șendriceni, județul Botoșani 99
52. Fundamentele etice ale inovației: utilizarea responsabilă a inteligenței artificiale în didactica modernă - Prof. Tănăsescu Gabriela-Violeta, Liceul Teoretic „Traian”, Constanța 101
53. Strategii didactice moderne și rolul tehnologiei în eficientizarea procesului educational - Prof. Tertereanu Aurelia, Școala Gimnazială „Mihai Eminescu” Râmnicu Vâlcea, Vâlcea 102
54. Rolul bibliotecii școlare în formarea generațiilor viitoare - Bibliotecar Dragomir Cătălina, Biblioteca Colegiului „Ferdinand I”, comuna Măneciu 104
55. Importanța bibliotecii școlare și a Centrului de Documentare și Informare la dezvoltarea elevilor - Niculescu Mihaela-Oana, bibliotecar CCD Prahova 106

SECȚIUNEA II - EDUCAȚIE PENTRU ȘTIINȚĂ PRIN DISCIPLINE STEM

56. Apa – resursă vitală explorată prin educația STEM - Prof. dr. Popa Teodora-Ramona, Colegiul Național „Mihail Sadoveanu” Pașcani, Iași 107
57. Radioactivitatea artificială – Prof. Brînză-Martiș Gina-Carmen, Colegiul Național „ Emil Botta”, Adjud 109
58. Influența Inteligenței Artificiale în activitățile STEM la clasă - prof. Cătănescu Gabriela, Colegiul „Ferdinand I”, Comuna Măneciu, Prahova 110
59. Știință și inovație: rolul educației STEM în dezvoltarea societății - Prof. Marc Ovidiu, Colegiul Național ”Mihai Eminescu”, Oradea, Bihor 111
60. Dezvoltarea competențelor cheie prin realizarea de conexiuni interdisciplinare și transdisciplinare la disciplina chimie - Prof. Văsii Ioana-Ruxandra, Școala Gimnazială „Învățător Miu Stana”, comuna Brazi, Prahova 113
61. Cubul EX Intergalactic 2026 - prof. Valeria Maria Benchea, Școala Gimnazială Nr.25 Sibiu, jud. Sibiu 115

SECTIUNEA III - EDUCAȚIE RUTIERĂ

62. Cum să fim în siguranță pe stradă și la școală - Profesor învățământ primar Căsuneanu Păunescu Lavinia Tamara, Școala Gimnazială Nr. 37 Constanța 117
63. Sunt informat și responsabil! - Prof. Cepreagă Mariana-Cătălina, Școala Gimnazială „Marin Voinea” Cerchezu 118
64. Educație rutieră – nevoie și responsabilitate - PIP Bratu-Rotaru Mihaela Adriana, Colegiul „Ferdinand I “ comuna Măneciu 124
65. Educația rutieră în viața micului școlar - PIP Toma Elena Tatiana, Colegiul Ferdinand I, comuna Măneciu, Prahova 126

SECTIUNEA IV - EDUCAȚIE INCLUZIVĂ ȘI ECHITATE SOCIALĂ

66. Asigurarea unui mediu incluziv pentru elevii cu CES - Prof. psihopedagog – Lixandru Ioana Iuliana, Prof. de psihopedagogie specială – Chivu Ileana, Centrul Școlar de Educație Incluzivă, Orașul Vălenii de Munte, Prahova 127
67. Educația incluzivă și echitatea socială la preșcolari - Profesor pentru educația timpurie Brinza Simona, Gradinița cu Program Normal Nr. 1, Pașcani 129
68. Bune practici privind educația interculturală - Prof. Fănică Daniel, Liceul Tehnologic Comuna Vernești, Loc. Vernești, jud. Buzău 130
69. Educație incluzivă și echitate socială - Prof. Dinu-Pătrașcu Mădălina, Colegiul Tehnic Forestier, Câmpina 135
70. Un mediu educațional colaborativ și incluziv pentru toți - Prof. Mădălina Dinu-Pătrașcu, Colegiul Tehnic Forestier, Câmpina 139
71. Proiectarea unei secvențe de lecție care valorifică diferențele individuale - Liceul de Arte „Dimitrie Cuclin”, Galați 141
72. Atitudini şi aptitudini în învăţământul de masă faţă de copii cu C.E.S. - prof. Ciubotaru Adriana, Şc. Gimnazială Miron Costin, Galaţi 146
73. Școala pozitivă și starea de bine - Prof. Dinu-Pătrașcu Mihail, L.T.A.S. „Victor Slăvescu”, Ploiești 148
74. Etnicitatea – fundament al identității culturale și resursă educațională în societatea contemporană - Prof. Lucia-Diana Vrăcioiu, Colegiul Național „Mihai Eminescu”, Buzău 152

75. Bullying-ul se poate manifesta încă din grădiniță - Prof. educaţie timpurie: Stan Florentina Ramona, Grădiniţa cu Program Prelungit Nr. 30, Ploiești 154

SECTIUNEA V - EDUCAȚIE PENTRU SĂNĂTATE

76. Obezitatea la copii şi sedentarismul. Factori ai lipsei implicării - Prof. Educație Fizică Și Sport Busuroi Marin Vasile, Liceul Tehnologic „Astra”, Pitești 155
77. Importanța educației pentru sănătate la nivel primar - Prof. înv. primar Coman Constanța Iuliana, Colegiul „Ferdinand I”, com. Măneciu, Prahova 157
78. Educația pentru sănătate – forța motrică a progresului societății - Prof. pentru înv. primar: Opriș Mihaela, Colegiul „Ferdinand I”, Comuna Măneciu, Structura Școala Gimnazială „Regina Maria”, Comuna Măneciu, Prahova 158
79. Copii sănătoși, viitor fericit - PIP Dragomir Denisa Elena, Colegiul ”Ferdinand I”, Comuna Măneciu, Prahova 160
80. Dieta cu ciocolată - prof. Petcu Camelia, Colegiul „Ferdinand I”, Comuna Măneciu, Prahova 161
81. Lectura – forța motrică a creierului - Prof. Limba Română Jercan Julieta Florentina, Colegiul „Ferdinand I”, Comuna Măneciu, Prahova 163

SECTIUNEA VI - EDUCAȚIE PLASTICĂ

82. Stimularea şi dezvoltarea creativităţii prin activităţi plastice şi practice în grădiniţă - Prof. educaţie timpurie: Stan Aurelia Magdalena, Grădiniţa cu Program Prelungit Nr. 30, Ploiești, Prahova 164
83. Educația artistică la clasele primare – rol și importanță în dezvoltarea elevilor - PIP Ghencea Simona Elena, Colegiul „Ferdinand I”, Comuna Măneciu, Prahova 165

Sectiunea VII - Educație financiară

84. Rolul educaţiei financiare în formarea tinerei generaţii - Adm. Financiar Georgescu Nicoleta Corina, Colegiul „Ferdinand I”, Comuna Măneciu 167
85. Management și leadership. Concepte și rezultate așteptate – Autor Boboescu Pațica Mihaela Florentina 168
86. Banii noștri, regulile noastre: cum să devii un „ninja” al economiilor - Personal didactic auxiliar Tutunea Roxana Cristina, Şcoala Profesională, Comuna Sângeru, Prahova 170

Sectiunea VIII -Educație religioasă

87. Profilul de formare al absolventului din perspectiva educației religioase - Prof. Burlacu Călinoiu Ruxandra, Colegiul „Ferdinand I”, comuna Măneciu, Prahova 171
88. Contribuția educației religioase la progresul copiilor - prof. Brumar-Maliarciuc Olea, Școala Gimnazială Rona de Sus, Maramureș 172

ABORDAREA INOVATOARE A EDUCAȚIEI PRIN MIȘCARE
SCURT GHID METODIC ORIENTATIV PENTRU CICLUL PRIMAR, GIMNAZIAL ȘI LICEAL

Moto: „ Să facem din copiii ce cresc sub ochii noștri oameni care, înțelegând nevoia mișcării, să o traducă în fapt prin îndeplinirea zilnică a unor forme de activitate sportivă ușoară și apoi să le rămână definitive toată viața. ” Eugen Popa

Profesor, Enache Bogdan Costin
Colegiul ”Ferdinand I”, Comuna Măneciu, Prahova
Profesor Inv. Primar, Enache Raluca Elena
Școala Gimnazială ”Platon Mocanu” Sat Drajna De Jos,
Comuna Drajna, Prahova

1. Paradigmă nouă: Mișcarea ca resursă educațională transversală

Educația prin mișcare a depășit granițele tradiționale ale orei de educație fizică, devenind o strategie pedagogică integrată, esențială pentru succesul școlar. Traseul educațional al unui elev, de la entuziasmul clasei pregătitoare până la rigoarea clasei a XII-a, este marcat de perioade lungi de sedentarism – (”staticitate pe scaun”). Această variantă de ghid propune utilizarea activității fizice nu doar ca formă de exercițiu, ci ca un instrument transversal care sprijină învățarea disciplinelor teoretice, stimulează creativitatea și oferă mecanisme sănătoase de **coping** (strategii, gânduri și comportamente pe care o persoană le folosește pentru a gestiona stresul, emoțiile negative sau situațiile dificile) în fața stresului academic.

2. Planul de acțiune pe niveluri de studiu

A. Nivelul primar (Clasa Pregătitoare – Clasa a IV-a): Învățarea kinestezică și alfabetizarea motorie

La debutul școlar, copiii procesează lumea în mod predominant fizic. Mișcarea la acest nivel nu trebuie limitată la sala/teren de sport, ci adusă direct în sala de clasă pentru a ancora noțiunile abstracte.

Aplicații practice:

- „Pauzele dinamice” de 3-5 minute între orele de matematică sau comunicare (exerciții de întindere, imitarea unor forme geometrice cu ajutorul corpului);
- Folosirea jocurilor de rol care implică deplasare pentru învățarea literelor și cifrelor;
- La această vârstă, obiectivul principal este dezvoltarea motricității grosiere, a schemei corporale și a coordonării generale. Disciplina „Muzică și mișcare”/ „Joc și mișcare”, specifică primilor ani are rolul unei asociații de stimul auditiv cu cel motor.

Metode specifice: Jocuri de mișcare bazate pe imitarea unor personaje sau animale, trasee aplicative simple (sărituri, târare, menținerea echilibrului pe suprafețe înguste) și activități de orientare spațială.

Impact: Dezvoltă reflexele de bază, stimulează atenția voluntară și ajută pe elevi să scadă energie într-un mod constructiv după orele de scriere sau lectură.

Beneficiu major: Previne oboseala mentală, reconectează atenția elevilor și transformă mediul școlar într-un spațiu primitor și dinamic.

B. Nivelul gimnazial (Clasele V – VIII): Managementul identității și incluziunea prin sport

Gimnaziul aduce provocări majore legate de imaginea de sine, schimbările hormonale și nevoia de apartenență la grup. Educația prin mișcare devine un teren neutru unde elevii își pot dezvolta inteligența emoțională.

Aplicații practice:

- Organizarea de competiții interne de tip „olimpiade recreative”, unde accentul se pune pe

participare, nu pe performanță eliminatorie;

- Promovarea activităților outdoor, a drumețiilor și a jocurilor strategice de tip „Vânătoarea de comori” (Treasure Hunt);
- Această etapă coincide cu pubertatea, o perioadă de transformări fizice majore și adesea disproporționate. Educația prin mișcare schimbă focalizarea jocului liber activității structurate și competiționale, dezvoltând abilitățile și spiritului de echipă.

Metode specifice: Introducerea regulilor stricte în sporturile de echipă (fotbal, baschet, handbal, volei) și inițierea în circuite de gimnastică sau atletism (ștafete, alergare de viteză).

Impact: Contribuie la corectarea posturii afectate de puseele de creștere, reduce anxietatea specifică vârstei și cultivă abilități sociale esențiale: colaborarea, comunicarea în echipă și acceptarea eșecului.

Beneficiu major: Reducerea fenomenului de bullying prin integrarea tuturor elevilor în echipe mixte și canalizarea agresivității specifice vârstei spre efort fizic constructiv.

C. Nivelul liceal (Clasele IX – XII): Performanță mentală, reziliență și autonomie personală

Liceenii se confruntă cu un volum masiv de informații și cu presiunea examenelor finale. În acest stadiu, mișcarea trebuie privită ca un „combustibil” pentru creier și un pilon de igienă mintală.

Aplicații practice:

- Învățarea unor tehnici de management al stresului prin mișcare (stretching postural, exerciții de respirație ghidată înainte de teste, elemente de fitness individual adaptate fiecărui ritm).
- Încurajarea elevilor să își creeze propriile rutine de mișcare post-școală.
- Pentru elevii de liceu, mișcarea devine un instrument conștient de menținere a sănătății pe termen lung și o supapă critică pentru eliminarea stresului provocat de examenele naționale. Focusul se mută pe personalizarea efortului și pe dezvoltarea rezistenței fizice și neuro-psihice.

Metode specifice: Antrenamente de tip circuit (cardio și forță), tehnici de stretching și aerobic, elemente din sporturi individuale (tenis de masă, badminton) și exerciții de respirație controlată.

Impact: Mișcarea la această vârstă oxigenează creierul, optimizează capacitatea de memorare și stimulează neuroplasticitatea necesară asimilării volumului mare de informații. Totodată, previne instalarea sedentarismului cronic la vârsta adultă.

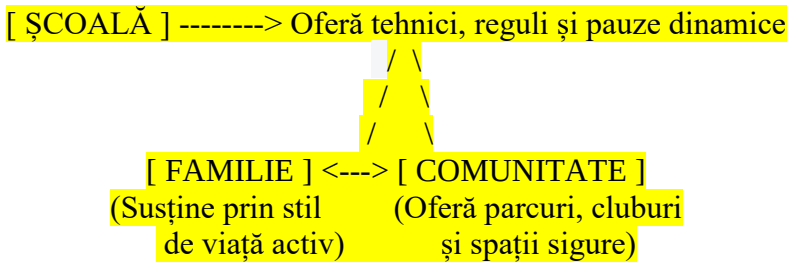
Beneficiu major: Îmbunătățirea calității somnului, combaterea directă a anxietății de examen și prevenirea instalării problemelor de postură legate de studiul prelungit la birou sau pe telefon.

Beneficiile transdisciplinare ale mișcării în școală

Dimensiunea dezvoltării	Efecte pe termen scurt (Zilnic)	Impact pe termen lung (Clasa Pregătitoare – Clasa a XII-a)
Fiziologică	Îmbunătățirea tonusului muscular și a circulației sangvine.	Prevenirea deformărilor coloanei, controlul greutății și imunitatea crescută.
Cognitivă	Eliberarea de endorfine, creșterea atenției imediate.	Dezvoltarea memoriei de lungă durată și a gândirii logice (prin strategii de joc).
Socio - Emoțională	Reducerea tensiunii acumulate în timpul orelor de curs.	Creșterea stimei de sine, reziliență și abilități solide de leadership.

3. Triada Educațională: Școală, Familie, Comunitate

Pentru ca educația prin mișcare să aibă un impact real de la clasa pregătitoare până la clasa a XII-a, este imperativ ca obiceiurile din școală să fie susținute în mediul familial și comunitar.

Rolul Școlii: Să asigure un mediu sigur și resurse (ore atractive, pauze active, cluburi pe interese).

Rolul Familiei: Să reducă timpul petrecut de copii în fața ecranelor în weekend și să încurajeze activitățile fizice comune (plimbări, ciclism, etc).

Rolul Comunității: Să pună la dispoziție infrastructură (terenuri de sport accesibile gratuit, parcuri amenajate, piste de biciclete).

4. Concluzie

Educația prin mișcare ***nu*** *zonă de activitate periferică*, **ci o axă fundamentală a curriculumului școlar de la clasa pregătitoare până la clasa a XII-a**. Prin adaptarea continuă a metodelor de la jocul liber la sportul de performanță sau fitness, școala poate livra societății tineri nu doar pregătiți academic, ci și echilibrați din punct de vedere fizic și emoțional. Continuitatea și diversitatea activităților este cheia unei vieți sănătoase și active.

Educația prin mișcare aplicată pe întreg parcursul școlar, nu este un lux pedagogic, ci o componentă structurală a succesului. Când un elev învață să își folosească corpul în mod inteligent și conștient, el dobândește disciplina, reziliența și claritatea mentală necesare pentru a deveni un adult de succes. Mișcarea reprezintă instrumentul prin care transformăm școala dintr-un spațiu al constrângerii statice într-un incubator al vitalității și performanței.

Modalități și mijloace de includere a problemelor de mediu în cadrul diferitelor arii curriculare

profesor Golea Carmen,
Colegiul de Industrie Alimentară „Elena Doamna”, Galați

Introducere

Problemele de mediu reprezintă una dintre cele mai importante provocări ale societății contemporane. Schimbările climatice, poluarea, defrișările, pierderea biodiversității și gestionarea necorespunzătoare a deșeurilor afectează atât mediul natural, cât și calitatea vieții oamenilor. Din acest motiv, educația pentru mediu trebuie să ocupe un loc important în procesul instructiv-educativ, fiind integrată în toate ariile curriculare. Prin abordarea interdisciplinară a temelor de mediu, elevii își dezvoltă cunoștințe, atitudini și comportamente responsabile față de natură.

Importanța educației pentru mediu

Educația pentru mediu urmărește:

- formarea unei conștiințe ecologice;
- dezvoltarea responsabilității față de resursele naturale;
- înțelegerea relației dintre om și natură;
- promovarea unui stil de viață sustenabil;
- implicarea activă în rezolvarea problemelor de mediu.

Integrarea problemelor de mediu în curriculum contribuie la dezvoltarea competențelor-cheie ale elevilor și la formarea cetățenilor responsabili.
Modalități de includere a problemelor de mediu în diferite arii curriculare
1. Aria curriculară „*Matematică și Științe ale Naturii*”
Această arie oferă numeroase oportunități pentru abordarea problemelor de mediu.
Exemple de activități:

- studierea ecosistemelor și a biodiversității;
- analiza cauzelor și efectelor poluării;
- realizarea de experimente privind calitatea apei, aerului și solului;
- interpretarea datelor statistice referitoare la schimbările climatice;
- calcularea consumului de energie și a amprentei ecologice.

Mijloace utilizate:

- experimente de laborator;
- observații în natură;
- fișe de lucru;
- grafice și tabele;
- aplicații digitale și simulări.

2. Aria curriculară „*Limbă și comunicare*”
Problemele de mediu pot fi valorificate prin activități de lectură, scriere și comunicare.
Exemple de activități:

- redactarea de eseuri și compuneri pe teme ecologice;
- dezbateri privind protecția mediului;
- analiza unor texte literare cu tematică naturală;
- realizarea de afișe și mesaje de conștientizare.

Mijloace utilizate:

- texte literare și nonliterare;
- materiale multimedia;
- platforme educaționale;
- prezentări și proiecte.

3. Aria curriculară „*Om și societate*”
În cadrul disciplinelor precum istoria, geografia și educația socială, elevii pot înțelege impactul activităților umane asupra mediului.
Exemple de activități:

- studierea resurselor naturale și a utilizării acestora;
- analiza efectelor urbanizării și industrializării;
- identificarea problemelor de mediu din comunitatea locală;
- participarea la campanii de ecologizare.

Mijloace utilizate:

- hărți și atlase;
- studii de caz;
- documentare;
- activități de teren.

4. Aria curriculară „*Arte*”
Educația artistică oferă posibilitatea exprimării creative a preocupărilor pentru mediu.
Exemple de activități:

- realizarea de postere și colaje ecologice;
- confecționarea de obiecte din materiale reciclabile;
- organizarea de expoziții tematice;
- compunerea de cântece și scenete cu mesaj ecologic.

Mijloace utilizate:

- materiale reciclate;
- instrumente artistice;
- aplicații grafice;
- expoziții și concursuri.

5. Aria curriculară „*Tehnologii*”

Educația tehnologică poate evidenția soluții practice pentru protejarea mediului.

Exemple de activități:

- proiecte privind reciclarea și reutilizarea materialelor;
- realizarea unor dispozitive economice energetic;
- studierea energiilor regenerabile;
- utilizarea tehnologiilor verzi.

Mijloace utilizate:

- ateliere practice;
- proiecte STEM;
- platforme digitale;
- modele și machete.

6. Aria curriculară „*Educație fizică și sport*”

Activitățile desfășurate în aer liber contribuie la apropierea elevilor de natură.

Exemple de activități:

- drumeții și orientare turistică;
- acțiuni de ecologizare;
- activități sportive în natură;
- promovarea unui stil de viață sănătos și sustenabil.

Mijloace utilizate:

- excursii;
- trasee tematice;
- jocuri educative;
- proiecte de voluntariat.

Mijloace moderne de integrare a educației pentru mediu

Pentru eficientizarea procesului educativ se pot utiliza:

- platforme digitale interactive;
- aplicații de monitorizare a mediului;
- filme documentare și materiale video;
- proiecte eTwinning și Erasmus+;
- învățarea bazată pe proiecte;
- parteneriate cu organizații de mediu și autorități locale.

Concluzii

Integrarea problemelor de mediu în toate ariile curriculare reprezintă o necesitate a educației moderne. Prin utilizarea unor metode și mijloace variate, elevii dobândesc cunoștințe și competențe care îi ajută să înțeleagă importanța protejării mediului și să adopte comportamente responsabile. Educația pentru mediu trebuie să fie un proces continuu și interdisciplinar, capabil să contribuie la formarea unei societăți sustenabile și responsabile față de generațiile viitoare.

Bibliografie

1 Cucoș, Constantin, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2014.

2. Dulamă, Maria Eliza, *Educație ecologică și educație pentru dezvoltare durabilă*, Editura Clusium, Cluj-Napoca, 2004.

3 Joița, Elena, *Didactica aplicată. Educația și instruirea*, Editura Universitaria, Craiova, 2006.

4 Negreț-Dobridor, Ion, *Teoria generală a curriculumului educațional*, Editura Polirom, Iași, 2008.

***Ministerul Educației și Cercetării, *Curriculum Național pentru învățământul preuniversitar*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004.

DE LA CUNOAȘTERE LA ACȚIUNE: ABORDAREA PROBLEMELOR DE MEDIU ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE

Prof. Smarandache Luminița
Școala Gimnazială Budești

Educația ecologică reprezintă una dintre direcțiile fundamentale ale educației timpurii, contribuind la formarea unor comportamente responsabile față de mediu încă din primii ani de viață. În contextul provocărilor globale actuale – poluare, schimbări climatice, reducerea biodiversității și gestionarea deficitară a deșeurilor – grădinița are rolul de a crea experiențe de învățare semnificative prin care copiii să înțeleagă relația dintre om și natură. Educația pentru protecția mediului trebuie să înceapă încă din perioada preșcolară, când se formează primele deprinderi, atitudini și valori. Copiii sunt receptivi la experiențele directe cu natura și manifestă o curiozitate naturală față de mediul înconjurător. Prin activități adecvate vârstei, aceștia pot învăța să respecte plantele și animalele, să economisească resursele naturale și să adopte comportamente responsabile față de mediu.

Abordarea integrată a problematicii mediului permite valorificarea tuturor domeniilor experiențiale, oferind copiilor oportunități variate de explorare, observare, experimentare și exprimare. Astfel, educația ecologică devine o componentă firească a procesului educativ și contribuie la dezvoltarea unei conștiințe ecologice autentice. Integrarea problemelor de mediu în activitățile desfășurate la grădiniță poate fi realizată în mod eficient prin valorificarea tuturor domeniilor experiențiale.

În cadrul activităților din Domeniul Științe, copiii pot participa la activitatea „Detectivii reciclării”, în care identifică și sortează diferite tipuri de deșeuri – hârtie, plastic, sticlă și metal – în recipiente speciale. Cu această ocazie, ei află informații despre timpul necesar degradării materialelor și despre efectele poluării asupra mediului. Experimentul „Apa curată – apa murdară” permite compararea apei curate cu apa contaminată artificial prin introducerea unor impurități, facilitând înțelegerea importanței protejării resurselor de apă. Proiectul „Grădina micilor ecologiști” oferă copiilor posibilitatea de a planta și îngriji flori, legume sau plante aromatice, observând direct procesul de creștere și factorii necesari dezvoltării plantelor. Activitatea „Prietenii insectelor” îi ajută să descopere rolul insectelor în natură și importanța biodiversității. În cadrul activității „Patrula verde”, copiii identifică situații care afectează mediul în curtea grădiniței și propun soluții pentru rezolvarea acestora.

De asemenea, pot fi realizate experimente privind economisirea apei, observarea fenomenelor meteorologice, colectarea frunzelor pentru compost, amenajarea unor mini-colțuri verzi în sala de grupă, observarea procesului de germinare a semințelor și monitorizarea dezvoltării plantelor pe termen lung.

În activitățile din Domeniul Limbă și Comunicare, educația ecologică poate fi abordată prin povești, conversații, lecturi și jocuri de limbaj. Copiii pot crea povestea „Pădurea care plângea”, pornind de la imagini care ilustrează efectele poluării asupra naturii. Lectura după imagini cu tema „Ce se întâmplă cu râul?” facilitează înțelegerea relației dintre comportamentul uman și degradarea mediului. Jocurile verbale de tipul „Eu protejez natura prin...” stimulează exprimarea experiențelor personale și consolidarea comportamentelor ecologice. Realizarea unei cărți ecologice ilustrate de copii constituie o activitate atractivă prin care aceștia își exprimă ideile despre protecția mediului. Pot fi organizate dezbateri adaptate vârstei pe teme precum risipa de apă, protejarea animalelor sau păstrarea curățeniei în parc. De asemenea, copiii pot compune scurte mesaje ecologice, sloganuri și afișe care promovează comportamente responsabile față de mediu.

Domeniul Om și Societate oferă numeroase contexte pentru formarea responsabilității civice și sociale. Campania „Păstrăm grădinița curată” îi implică pe copii în activități de igienizare și întreținere a spațiilor comune, dezvoltând sentimentul de apartenență și responsabilitate. Activitățile

practice de realizare a unor obiecte din materiale reciclabile demonstrează copiilor că multe deșeuri pot fi reutilizate în mod creativ. Din role de carton, capace, cutii, ziare și recipiente din plastic pot fi confecționate jucării, suporturi pentru creioane, tablouri decorative sau machete. Vizitele la centre de colectare selectivă, la sere, ferme sau grădini botanice contribuie la înțelegerea importanței protejării mediului și a utilizării responsabile a resurselor. Proiectul „Familia mea protejează natura" implică părinții în activități comune precum plantarea unui pom, colectarea selectivă a deșeurilor, îngrijirea spațiilor verzi sau participarea la campanii locale de ecologizare.

În cadrul Domeniului Estetic și Creativ, copiii își exprimă atitudinile față de mediu prin desen, pictură, modelaj și activități muzicale. Pot realiza postere cu tema „Planeta verde", colaje din materiale naturale, tablouri din frunze și semințe sau sculpturi din materiale reciclabile. Activitatea „Moda reciclării" presupune confecționarea unor costume din hârtie, carton și alte materiale reutilizabile, urmată de organizarea unei parade tematice. Prin audierea unor cântece despre natură și interpretarea acestora, copiii își dezvoltă sensibilitatea artistică și respectul față de mediul înconjurător. Pot fi realizate spectacole tematice dedicate Zilei Pământului, Zilei Apei sau Zilei Mediului, în care copiii transmit mesaje ecologice prin intermediul artei. Domeniul Psihomotric oferă posibilitatea valorificării educației ecologice prin jocuri și activități desfășurate în aer liber. Traseele aplicative cu tema „Salvăm natura", ștafetele de colectare selectivă, jocurile de orientare în spațiul verde și activitățile de explorare a mediului contribuie simultan la dezvoltarea motrică și la consolidarea comportamentelor ecologice. Copiii pot participa la drumeții, plimbări tematice și excursii în natură, unde observă flora și fauna locală, colectează materiale naturale pentru activități creative și învață reguli de comportament responsabil în mediul natural.

Aceste experiențe directe facilitează dezvoltarea unei relații afective cu natura și încurajează implicarea activă în protejarea acesteia. Eficiența educației ecologice crește atunci când activitățile sunt integrate în rutina zilnică a grădiniței. Stingerea luminii la părăsirea încăperii, economisirea apei, colectarea selectivă, îngrijirea plantelor din grupă și menținerea curățeniei devin comportamente exersate constant. Prin exemple concrete și experiențe autentice, copiii înțeleg că fiecare persoană poate contribui la protejarea mediului.

Educația ecologică desfășurată încă din perioada preșcolară contribuie la formarea unor generații responsabile, capabile să adopte comportamente favorabile dezvoltării durabile. Grădinița reprezintă un mediu ideal pentru cultivarea respectului față de natură, iar integrarea problemelor de mediu în toate domeniile experiențiale transformă învățarea într-un proces activ, atractiv și relevant. Prin activități variate, adaptate particularităților de vârstă, copiii dobândesc cunoștințe, atitudini și deprinderi care vor sta la baza comportamentelor ecologice de mai târziu, contribuind la construirea unei societăți mai responsabile și mai preocupate de protecția mediului.

Bibliografie:

1. Bocoș, M.-D. (2019). *Didactica învățământului preșcolar*. Pitești: Paralela 45..
2. Cucoș, C. (2014). *Pedagogie*. Iași: Polirom.
3. Dulamă, M. E. (2010). *Educație ecologică și educație pentru dezvoltare durabilă*. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană.
4. Jinga, I., & Istrate, E. (Coord.). (2008). *Manual de pedagogie*. București: All.
5. Ministerul Educației. (2019). *Curriculum pentru educație timpurie*. București: Ministerul Educației.
6. UNESCO. (2020). *Education for Sustainable Development: A Roadmap*. Paris: UNESCO Publishing.

AQUAFABA – O SOLUȚIE SUSTENABILĂ CU IMPACT POZITIV ASUPRA MEDIULUI

Profesor: Roman Ana-Maria
Liceul Teoretic „Ana Ipătescu” Gherla, Cluj

Introducere:

În contextul schimbărilor climatice și a necesității de a utiliza eficient resursele planetei, identificarea unor soluții sustenabile reprezintă un obiectiv important al ecologiei moderne.

Un exemplu relevant de valorificare a unei resurse considerate anterior deșeu alimentar este aquafaba, adică lichidul care rezultă în urma fierberii năutului sau cel pe care îl găsim în conservele de năut.

Datorită conținutului crescut de proteine, carbohidrați solubili și saponine, aquafaba poate forma spumă stabilă, asemănătoare celei obținute din albuș de ou, fiind utilizată în prepararea bezelelor, mousse-urilor, produselor de patiserie și a diverselor sosuri. Astfel, aquafaba contribuie la reducerea deșeurilor alimentare și la diminuarea impactului asupra mediului.

Unul dintre cele mai importante avantaje ale aquafabei este faptul că valorifică un produs care anterior era considerat deșeu alimentar. De asemenea, contribuie la reducerea consumului de porduse animale. Creșterea animalelor pentru produse precum ouăle necesită cantități semnificative de hrană, apă și energie, iar fermele zootehnice generează mari emisii de gaze cu efect nefavorabil asupra mediului.

Prin comparație, cultivarea plantelor precum năutul prezintă numeroase avantaje ecologice, precum: necesitatea unei cantități mai mici de apă pentru producție, generarea mai scăzută de emisii de dioxid de carbon, contribuția la fertilizarea naturală a solului prin fixarea azotului atmosferic prin faptul că rădăcinile leguminoaselor formează simbioze cu bacterii fixatoare de azot și îl transformă în compuși utili plantelor, astfel fiind redusă necesitatea de îngrășăminte chimice și favorizarea agriculturii sustenabile.

Scopul lucrării:

Demonstrerea capacității aquafabei de a înlocui albușul de ou și promovarea utilizării sustenabile a resurselor vegetale.

Materiale necesare:

- Conservă de năut (400 g)
- Lichidul din conservă (aquafaba) – 120 ml
- Mixer, bol gradat, cântar de bucătărie, cronometru
- 150 g zahăr
- Căpșuni (250 g)

Mod de lucru:

- Se separă aquafaba de boabele de năut.
- Se măsoară 120 ml de aquafaba.
- Lichidul se pune în bol, cu piure din 250g căpșuni, 80-100g zahăr și se mixează aproximativ 10 minute, până se formează o spumă densă, care nu curge la răsturnarea bolului.

Discuții:

Rezultatele experimentului au demonstrat că aquafaba poate fi utilizată cu succes ca agent de spumare, având capacitatea de a forma o structură stabilă asemănătoare celei obținute din albuș de ou.

Prin utilizarea aqueifaba, se reduce risipa alimentară și se oferă o alternativă pentru persoanele care urmează diete vegetariene sau vegane, precum și pentru persoanele alergice la proteinele din ou.

Concluzie:

Aquafaba reprezintă o resursă alimentară inovatoare, obținută prin valorificarea lichidului

rezultat în urma fierberii sau conservării leguminoaselor.

Experimentul realizat a confirmat capacitatea aquafabei de a forma o spumă stabilă și de a fi utilizată cu succes la prepararea mousse-urilor. În același timp, activitatea a evidențiat importanța reducerii risipei alimentare și beneficiile utilizării resurselor vegetale.

Promovarea unor astfel de alternative contribuie la dezvoltarea unui comportament responsabil față de mediul înconjurător, la conservarea resurselor naturale și la reducerea impactului ecologic al sistemelor alimentare.

Y.Y., Reaney, M.J.T. (2018). Aquafaba, from food waste to a value-added product. Food Research International.

Scientific Reports – Studies regarding the functional properties of aquafaba and legume-derived food products.

SAVE OUR PLANET

Prof. Negrea Tamara Roxana
Liceul Tehnologic „General Magheru” Rm. Vâlcea

Our planet is the only home we have. It provides us with clean air, water, food, and natural resources that make life possible. However, human activities such as pollution, deforestation, and excessive use of fossil fuels are causing serious environmental problems. If we want future generations to enjoy a healthy and beautiful world, we must take action now to save our planet.

One of the biggest threats to the Earth is pollution. Factories, vehicles, and households produce large amounts of waste that contaminate the air, water, and soil. Another major issue is climate change, which is caused by the increase of greenhouse gases in the atmosphere. As a result, global temperatures are rising, glaciers are melting, and extreme weather events are becoming more frequent.

Deforestation is also a serious problem. Trees absorb carbon dioxide and provide oxygen, but millions of forests are cut down every year. This destroys natural habitats and threatens many species with extinction.

Everyone can contribute to protecting the environment. We can reduce waste by recycling paper, plastic, glass, and metal. Saving energy by turning off lights and using energy-efficient appliances can also make a difference. Using public transportation, riding bicycles, or walking instead of driving helps reduce air pollution.

Planting trees is another effective way to protect nature. Trees improve air quality, provide shelter for animals, and help fight climate change. Additionally, we should avoid wasting water and support products that are environmentally friendly.

Saving our planet is a responsibility shared by all people. Small actions taken by millions of individuals can lead to significant positive changes. By protecting nature, reducing pollution, and using resources wisely, we can create a cleaner, healthier, and more sustainable world. The future of our planet depends on the choices we make today.

PROBLEMELE DE MEDIU
O PROVOCARE GLOBALĂ

Prof. Alexe Alina Magdalena, Prof. Tudose Diana Mihaela
Colegiul Economic “Ion Ghica” Târgoviște

Mediul înconjurător reprezintă totalitatea elementelor naturale și antropice care condiționează existența și dezvoltarea vieții pe Terra. Relația dintre om și natură a cunoscut transformări profunde de-a lungul timpului, însă dezvoltarea accelerată a industriei, urbanizarea intensă și creșterea populației au exercitat o presiune tot mai mare asupra mediului. În prezent, degradarea mediului constituie una dintre cele mai importante probleme globale, deoarece efectele acesteia se resimt asupra sănătății populației, economiei și echilibrului ecosistemelor. Protejarea mediului nu mai reprezintă doar o opțiune, ci o necesitate pentru asigurarea unui viitor sustenabil al umanității.

Principalele probleme de mediu sunt generate de activitățile umane desfășurate fără respectarea principiilor dezvoltării durabile. Industrializarea excesivă, exploatarea necontrolată a resurselor naturale, consumul ridicat de energie bazată pe combustibili fosili și gestionarea defectuoasă a deșeurilor au contribuit la deteriorarea mediului la scară locală, regională și globală.

De asemenea, creșterea cererii de resurse naturale și extinderea suprafețelor construite au determinat reducerea spațiilor verzi și afectarea habitatelor naturale. Aceste procese au generat dezechilibre ecologice care amenință biodiversitatea și capacitatea ecosistemelor de a se regenera.

- **Poluarea aerului**

Poluarea aerului reprezintă una dintre cele mai grave probleme de mediu ale epocii contemporane. Aceasta este cauzată de emisiile de gaze și particule rezultate din activitățile industriale, producerea energiei electrice și utilizarea mijloacelor de transport. Printre principalele substanțe poluante se numără dioxidul de carbon, dioxidul de sulf, oxizii de azot și particulele în suspensie.

Consecințele poluării aerului sunt multiple și afectează atât mediul natural, cât și sănătatea oamenilor. Expunerea îndelungată la aer poluat poate provoca afecțiuni respiratorii, boli cardiovasculare și reducerea speranței de viață. Totodată, poluarea atmosferică contribuie la formarea ploilor acide și la accentuarea efectului de seră.

- **Poluarea apelor**

Apa este o resursă esențială pentru existența vieții, însă numeroase surse de apă sunt afectate de poluare. Deversarea apelor uzate netratate, scurgerile de produse petroliere și utilizarea excesivă a îngrășămintelor și pesticidelor în agricultură determină contaminarea râurilor, lacurilor și mărilor.

Poluarea apelor are efecte negative asupra ecosistemelor acvatice, conducând la dispariția unor specii și la reducerea biodiversității. În plus, apa contaminată poate deveni periculoasă pentru consumul uman, favorizând apariția unor boli și afectând activitățile economice care depind de această resursă.

- **Degradarea și poluarea solului**

Solul reprezintă suportul principal al activităților agricole și al ecosistemelor terestre. Cu toate acestea, utilizarea excesivă a substanțelor chimice, depozitarea necorespunzătoare a deșeurilor și exploatarea intensivă a terenurilor contribuie la degradarea sa.

Eroziunea, salinizarea și contaminarea cu substanțe toxice reduc fertilitatea solurilor și afectează producția agricolă. În multe regiuni ale lumii, degradarea terenurilor reprezintă o amenințare directă la adresa securității alimentare și a dezvoltării economice.

- **Defrișarea pădurilor**

Pădurile îndeplinesc un rol esențial în menținerea echilibrului ecologic, contribuind la purificarea aerului, reglarea regimului hidrologic și conservarea biodiversității. Cu toate acestea, suprafețe extinse de pădure sunt distruse anual din cauza exploatării forestiere excesive și a extinderii terenurilor agricole.

Defrișările determină pierderea habitatelor naturale, favorizează eroziunea solului și reduc capacitatea de absorbție a dioxidului de carbon din atmosferă. În consecință, acestea contribuie la intensificarea schimbărilor climatice și la apariția unor fenomene naturale extreme.

- **Schimbările climatice globale**

Schimbările climatice reprezintă una dintre cele mai complexe și periculoase probleme de mediu ale prezentului. Creșterea concentrației gazelor cu efect de seră în atmosferă conduce la încălzirea globală și la modificarea regimului climatic al Terrei.

Printre efectele observate se numără topirea ghețarilor, creșterea nivelului oceanelor, intensificarea valurilor de căldură, apariția secetelor prelungite și a inundațiilor devastatoare. Aceste fenomene afectează agricultura, resursele de apă, infrastructura și siguranța comunităților umane.

- **Pierderea biodiversității**

Biodiversitatea reprezintă varietatea organismelor vii existente pe planetă. Distrugerea habitatelor, poluarea și schimbările climatice determină dispariția unui număr tot mai mare de specii de plante și animale.

Reducerea biodiversității afectează funcționarea ecosistemelor și capacitatea acestora de a furniza servicii esențiale, precum purificarea apei, polenizarea culturilor agricole și reglarea climei. Conservarea speciilor și a habitatelor naturale este esențială pentru menținerea echilibrului ecologic.

- **Gestionarea deșeurilor**

Societatea modernă produce cantități uriașe de deșeuri, iar gestionarea acestora constituie o

provocare majoră. Materialele plastice, produsele electronice și alte tipuri de deșeuri pot rămâne în natură timp de zeci sau chiar sute de ani.

Acumularea deșeurilor poluează solul, apa și aerul, afectând sănătatea populației și ecosistemele naturale. Implementarea sistemelor eficiente de colectare selectivă și reciclare reprezintă o soluție importantă pentru reducerea impactului negativ asupra mediului

Problemele de mediu constituie o amenințare majoră pentru dezvoltarea durabilă a societății și pentru viitorul generațiilor următoare. Poluarea aerului, a apei și a solului, defrișările, schimbările climatice și pierderea biodiversității demonstrează impactul profund al activităților umane asupra naturii. În contextul actual, protejarea mediului trebuie să devină o prioritate globală, bazată pe responsabilitate, solidaritate și respect față de natură. Numai printr-un efort comun și prin adoptarea unor politici eficiente de conservare a resurselor naturale se poate asigura menținerea echilibrului ecologic și a condițiilor necesare vieții pe Pământ.

Bibliografie

1. **Bran, Florina**, *Ecologie generală și protecția mediului*, Editura ASE, București, 2007.
2. **Posea, Grigore**, *Geografie fizică generală*, Editura Fundației România de Mâine, București, 2005.
3. **Mac, Ioan**, *Geografie și protecția mediului înconjurător*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2003.

DEZVOLTAREA SPIRITULUI ECOLOGIC LA ELEVI

Prof. Fănică Daniel
Liceul Tehnologic Comuna Vernești, Loc. Vernești, jud. Buzău

Accelerarea schimbărilor pe toate planurile, impactul dintre tehnologie şi mediul natural, reclamă o nouă mentalitate privind problematica mediului, deci o educaţie ecologică de la cea mai fragedă vârstă.

Motto: "Ecologia e o tulburătoare poveste de dragoste dintre om şi natură. Dar şi un legământ." (Toma George Maiorescu)

Un document UNESCO din 1982 propunea sub titulatura de Probleme mondiale în şcoală, introducerea în şcoală, printre alte teme şi a unor teme de mediu, de alimentaţie, nutriţie şi subnutriţie. Introducerea „noilor educaţii" în curriculum ul şcolar este, la momentul actual, o necesitate, cu atât mai mult cu cât asistăm la noi provocări în evoluţia socială (deteriorarea continuă a mediului, exploziile demografice, agresiunea culturală provocată de mass media etc.), toate acestea având un impact deosebit asupra formării comportamentelor de bază ale copilului, viitorul cetăţean.

Etimologic, ecologia reprezintă „ştiinţa habitatului, respectiv o ramură a biologiei care studiază interacţiunile dintre fiinţele vii şi mediul lor. Dacă numele îi provine de la omul de ştiinţă german Haeckel, fondatorul de conţinut al ecologiei este considerat Charles Darwin. El a relevat dependenţa şi starea de echilibru dintre diferite specii de plante şi animale. Cu o asemenea moştenire, ecologia este azi definită ca ştiinţa interrelaţiilor organismelor vii cu mediul lor.

Educaţia ecologică în şcoală reprezintă o preocupare constantă în toate categoriile de activităţi. Acest demers este de o importanţă majoră întrucât primele forme de organizare a cunoaşterii de către copii a mediului înconjurător apar în învăţământul preprimar şi se continuă în clasele primare prin reintroducerea obiectului Cunoaşterea Mediului începând cu clasa I.

Întrucât problematica mediului are un caracter pluridisciplinar şi o mare complexitate, o evoluţie rapidă şi greu de prevăzut şi un caracter prioritar, conţinuturile trebuie relaţionate cu viitorul planetei şi supravieţuirea speciei umane.

Obiectivele ce trebuie urmărite în şcoală sunt:

- „alfabetizarea" în materie de mediu;

- conştientizarea diversităţii şi importanţei problemelor ecologice, ca şi a comportamentelor umane care afectează mediul;
- înţelegerea corectă a raportului individ mediu;
- dezvoltarea respectului faţă de mediu şi a responsabilităţii;
- analiza critică a problemelor de mediu;
- dezvoltarea capacităţii de a lua decizii etc.

Pornind de la premisa că şcoala mileniului III este centrată pe elev – deci pe cel care învaţă – se impune înlocuirea caracterului enciclopedist al actului educativ cu un proces activ care să implice atât activitate mentală, cât şi activitate fizică, formând capacităţi şi competenţe necesare pe parcursul întregii vieţi: de a observa şi analiza, de a interpreta, de a compara, de a selecta, apoi de a generaliza, de a comunica, de a coopera, de a iniţia şi de a finaliza un proiect. Se impune astfel o abordare interdisciplinară a problemelor de studiat şi, de asemenea, parteneriatul între învăţători sau învăţători profesori de la anumite discipline.

Urmărind pe parcursul întregului ciclu primar si gimnazial realizarea obiectivelor educaţiei ecologice, atât prin valorificarea conţinuturilor unor texte din manual, cât şi prin excursiile, vizitele, mapele tematice realizate, vom constata că la sfârşitul acestei perioade elevii au un bagaj de cunoştinţe, dar şi de abilităţi în stare să i facă să acţioneze în vederea protejării mediului, chiar de la această vârstă. Astfel, copilul va fi capabil să protejeze mediul apropiat (curtea, spaţiul verde, arborii existenţi), să planteze o floare, un copac, să atragă atenţia celorlalţi pentru a păstra curăţenia, să participe la reciclarea unor deşeuri (din sticlă, plastic, hârtie) etc. Elevul va fi antrenat atât în activităţile de observare, cât şi de manipulare şi experimentare, avându se în vedere faptul că învaţă mult mai temeinic atunci când lucrează practic şi când forma de activitate depăşeşte spaţiul băncii de şcoală. Nu trebuie scăpat din vedere şi faptul că o învăţare eficientă presupune feed back, care i oferă copilului nu numai măsura realizării unei sarcini, cât, mai ales, valoarea (calitatea) pe care o are activitatea desfăşurată.

Educaţia ecologică se poate face începând cu satisfacerea intereselor copiilor de cunoaştere a plantelor şi animalelor în condiţii naturale şi continuând cu educarea deprinderii de a închide la timp comutatorul, robinetul, de a ocroti spaţiile verzi sau de a recupera organizat deşeurile de hârtie, metal, materiale sintetice sau sticlă pentru a le reintroduce în circuitul economic.

Orice activitate ce se desfăşoară în afara sălii de clasă înseamnă activitate în contact nemijlocit cu mediul înconjurător. Aşa cum îi învăţăm pe elevi să vorbească, să se poarte în familie, la şcoală, în societate, tot aşa trebuie să-i învăţăm să se poarte cu mediul în care trăim.

„Numai prin această apropiere a elevului de fenomenul viu se poate înfăptui una din comenzile sociale deosebit de imperioase ale zilelor noastre şi anume protejarea naturii şi păstrarea nealterată a mediului ambiant.” (“Ecologie”- B. Stugren şi H. Killyen).

Elevii îşi formează convingeri trainice cu privire la necesitatea protejării mediului ambiant numai atunci când se porneşte de la exemple concrete, pozitive sau negative, luate din orizontul lor local. Ei rămân astfel cu o imagine clară despre faptul că:

- în natură totul este în echilibru;
- echilibrul natural poate fi modificat dintr-o cauză sau alta, omul jucând unul din rolurile cele mai importante;
- intervenţia omului în modificarea lanţurilor trofice este, de multe ori, neavenită, fiind necesare măsuri pentru restabilirea echilibrului;
- se impune, cu necesitate, protejarea şi conservarea resurselor naturale;
- se impun măsuri pentru prevenirea efectului nociv al tuturor formelor de poluare a mediului;

Educaţia ecologică este componentă a “noilor educaţii” şi îşi propune să-l conducă pe elev spre formarea unui punct de vedere obiectiv asupra realităţii, să-l incite la participare, să devină conştient de viitor. Ecoeducaţia nu este o cerinţă care să facă faţă problemelor ridicate în prezent, ci, mai ales, una pentru rezolvarea problemelor viitoare, dacă se ia în considerare ideea că dezvoltarea durabilă

este acea dezvoltare care corespunde necesităţilor prezentului fără a compromite capacitatea generaţiilor viitoare de a-şi satisface propriile nevoi.

Cei cărora le revine nobila misiune de a iniţia tineretul în cunoaşterea naturii şi protejarea ei, de la cea mai fragedă vârstă sunt cadrele didactice.

Obiectivele specifice educaţiei ecologice pot fi:

- să formeze generaţii de oameni cu o sănătoasă conştiinţă etică referitoare la apărarea şi conservarea mediului;
- să creeze unele concepţii şi convingeri pentru generaţia actuală şi, mai ales, generaţiile urmatoare de a schimba progresiv actuala tehnologie poluantă cu un ansamblu de activităţi umane nepoluante;
- să sesizeze că raţionalitatea omenirii înseamnă şi raţionalitatea în raport cu propriul mediu de viaţă.

Obiectivele mai sus menţionate ar avea ca finalităţi:

- înţelegerea naturii complexe, a mediului pentru o utilizare prudentă şi raţională a resurselor acestora;
- formarea unei conştiinţe ecologice;
- cooperarea pentru conservarea şi ameliorarea mediului.

Educaţia ecologică este oportună şi, cu cât este începută de la o vârstă cât mai fragedă, cu atât are şanse mai mari de reuşită. O condiţie esenţială a realizării acestei educaţii ecologice este ca ea să se conceapă în natură şi pentru natură. Copiii trebuie să devină prieteni ai naturii, cu condiţia să respecte natura.

Cunoaşterea şi ocrotirea naturii începe cu floarea de la fereastră, cu canarul, pisicuţa, căţeluşul sau pasărea pe care nu trebuie s-o rănim, ci să-i oferim câteva firimituri de pâine. Nu mila de vieţuitoare, ci respectul este necesar unei adevărate prietenii, convingerea că totul în natură este folositor, noţiunea de dăunător a inventat-o omul ce cunoaşte, dar nu recunoaşte lanţul trofic.

Conştiinţa unui copil, atunci când încearcă să înţeleagă şi să determine relaţia dintre el şi natura vie, să rezolve conflicte extrem de intime, se evidenţiază în acţiunea sa de decizie : a rupe sau nu o plantă, a ucide sau nu o insectă….

„MEDIU SĂNĂTOS ECHIVALENT TRAI SĂNĂTOS”

Prof. Oprea Gabriela
Liceul Economic „Virgil Madgearu”, Constanța

Mulţi consideră că mediul este ceva care ni se cuvine, însă presiunea asupra resurselor limitate ale planetei noastre crește într-un ritm fără precedent. Dacă aceasta va continua, generațiile viitoare vor fi private de moștenirea lor legitimă. Abordarea problemei presupune acțiuni colective care implică UE, autoritățile naționale, regionale și locale, întreprinderile, ONG-urile și oamenii obișnuiți. Demersurile care trebuie făcute trebuie să includă acțiuni de sensibilizare pentru popuție și măsurile de intervenţie să fie aplicate la scară globală.

Starea mediului inconjurător depinde de fiecare dintre noi și acastă tema - “**Un mediu sănătos începe cu tine”** ar trebui să fie o deviză pentru populația din toate țările lumii

Ştim cu toţii că avem drepturi precum cel la viaţă, la libertate, la proprietate şi e clar ce înseamnă şi ce importanţă au. Dar câta lume ştie că în Constitutie scrie ceva şi de un drept la un “mediu înconjurator sănătos şi echilibrat ecologic ”? si la ce ne trebuie aşa de mult să existe şi să ni se respecte un asemenea drept? Ei bine, chiar dacă nu este evident, de acesta depind mult viaţa, sănătatea şi pe termen lung chiar bunăstarea noastră şi mai ales a urmaşilor noştri. În afara dreptului de a fi informat, mai există si dreptul de a fi educat în spiritul respectului faţă de igiena propriului nostru ambient, cu deosebirea că educaţia în spirit ecologic nu este doar un drept, este şi o obligaţie.

Dacă ne gândim la sănătatea noastră, trebuie amintit că mare parte din boli sunt (și) din cauza

poluării din mediul în care trăim şi care ne slăbeşte.... iar inundaţiile ce devastează ţara se trag nu din ghinion sau furia naturii ci din defrişări şi desecări.... Înmulţirea dăunătorilor vine de la faptul că omul a distrus mare parte din locul de viaţă a păsărilor sălbatice, reptilelor şi liliecilor şi nu mai are cine mânca surplusul de şoareci şi insecte.... Şi aşa mai departe..... Şi dacă înţelegem toţi că trebuie să luăm în serios protecţia mediului şi că un mediu înconjurător sănătos şi echilibrat ecologic e un drept important al fiecăruia, de care avem mare nevoie şi pe care trebuie să îl apărăm, va fi mai uşor să se facă cele de trebuinţă decât dacă mai amânăm puţin până ajungem să simţim fiecare direct şi dureros pe propria piele ce înseamnă să nu ai un mediu curat... Un "mediu curat" înseamnă ceva care este nu doar fără gunoaie şi care "arată frumos" ci care şi este cât mai aproape de cum era înainte ca omul să înceapă să schimbe natura... Pentru că fiecare plantă şi animal are un rost, chiar cele pe care le credem "urâte" sau "rele" sau "nefolositoare", şi cu cât schimbăm mai mult natura cu atât riscăm mai mult să facem rău fără să vrem, chiar nouă înşine, deşi adesea asta se vede numai în timp mai îndelungat şi în primii ani ni se poate părea că am făcut bine sau că nu am stricat cine ştie ce în natură... Sunt încă prea mulţi printre noi care aruncă gunoiul pe unde apucă, dar şi ei trebuie să înveţe că nimic nu trebuie aruncat la întamplare. Uneori, resturile menajere sunt aruncate de la balcoane, fără nicio jenă, spre disperarea celorlalţi locatari de la parterul blocurilor si a trecătorilor. Avem pretenţia că trăim într-o ţară civilizată, dar comportamentul unora lasă mult de dorit. În fiecare zi vedem pe străzile oraşului muncitori de la salubritate care strâng gunoaiele împraştiate de noi. Tot în fiecare zi vedem şi unii cetăţeni care murdăresc, la propriu, faţa oraşului. Unii mătură, dar efortul lor pare zadarnic pentru că alţii aruncă gunoaie în urma lor. Ne-am obişnuit ca de fiecare dată să facă altcineva curăţenie în locul nostru. Ne-am obişnuit să aruncăm totdeauna vina pe altcineva că nu e curăţenie în oraş. A venit timpul ca noi să încercăm să întreţinem curăţenia făcută de cei care sunt platiţi pentru aceasta. Niciodată nu vor fi suficienţi oameni care să lucreze, dar cred că pot fi destui oameni care să înţeleagă că doar cu sprijinul lor putem să facem ca oraşul să arate mai bine. Cred că oamenii de bună credinţă pot ajuta prin simpla gestionare a deşeurilor pe care fiecare le generează. Majoritatea sunt conştienţi şi sunt responsabili pentru curăţenia oraşului, dar acest lucru nu este suficient. Gunoaie aruncate la întâmplare, hârtii sau tot felul de ambalaje sunt purtate de vânt pe străzi. Cine poartă vina? Aşa cum ne e mai la îndemână, dăm vina pe autorităţi, că nu asigură suficiente coşuri de gunoi şi suficient personal. De cealaltă parte însă, nici locuitorii orasului nu sunt tocmai civilizaţi.Coşurile de gunoi existente rămân deseori nefolosite. După o simplă plimbare prin oraş poţi să ajungi acasă cu geanta plină de gunoaie. Motivul e simplu: buna creştere îţi spune să arunci gunoiul doar la coş. Dar în drumul tău nu ai întâlnit niciun coş de gunoi şi nu te-a lăsat inima să arunci mizerii jos pe stradă. Există însă concitadini pe care nici măcar nu-i interesează să caute un coş de gunoi, doar strada e destul de mare şi e destul loc pentru mizerii.

Fiecare persoană ar trebui sa-si pună măcar două întrebări: **Ce fac eu pentru a proteja mediul, sau ce fac eu în dauna mediului? Cum aş putea opri eu poluarea mediului şi cum aş putea eu proteja mediul?**

Mediul înconjurător ne asigură condiţiile necesare vieţii, însă depinde de noi dacă dorim să folosim aceste elemente esenţiale cât mai util sau dacă vrem să ocolim acest aspect al vieţii noastre. Poluarea planetei se agravează pe zi ce trece şi se pare că populaţia nu acordă interes acestui proces nociv. Convingerea că această problemă este doar a specialiştilor şi a forurilor internaţionale, este tot atât de eronată, pe cât este şi de gravă. Ocrotirea planetei este o problemă mondială, şi, tocmai de aceea, fiecare om trebuie să-şi asume această responsabilitate.

Lupta împotriva poluării întregii planete solicită colaborare şi cooperare internaţională şi de aceea depinde de noi dacă vom trăi într-un mediu curat, sănătos şi nepoluat. Stă în puterea omului să ia măsuri eficiente şi să găsească soluţii pentru a opri continuarea şi agravarea acestui proces dăunător.

BIBLIOGRAFIE:
1. ecolomania.ro
2. https://green-report.ro

EDUCAȚIA PENTRU MEDIU ÎN ȘCOALĂ

Prof. Dăncău Monica-Adriana,
Șc.Gim. „Anton Pann”, Rm.Vâlcea, Jud.Vâlcea

Problemele de mediu reprezintă una dintre cele mai importante provocări ale societății contemporane. Schimbările climatice, poluarea, gestionarea deșeurilor și protejarea biodiversității sunt teme care necesită implicarea tuturor cetățenilor. Școala are un rol esențial în formarea unei atitudini responsabile față de natură, iar educația pentru mediu trebuie integrată în toate disciplinele de studiu. Mediul înconjurător este foarte important pentru viața oamenilor, animalelor și plantelor. În prezent, planeta se confruntă cu numeroase probleme de mediu, precum poluarea, defrișările, schimbările climatice și cantitatea mare de deșeuri produse zilnic. De aceea, școala are un rol important în formarea unor comportamente responsabile față de natură.Problemele de mediu pot fi studiate în cadrul mai multor discipline școlare. Astfel, elevii înțeleg mai bine legătura dintre activitățile oamenilor și protejarea mediului. Integrarea educației ecologice în diferite arii curriculare contribuie la dezvoltarea unor cetățeni responsabili și implicați.

În cadrul ariei curriculare „Limbă și comunicare”, disciplinele Limba și literatura română și Limba franceză oferă numeroase oportunități pentru dezvoltarea conștiinței ecologice. Prin intermediul textelor literare și nonliterare, al activităților de comunicare, al proiectelor și al dezbaterilor, elevii pot înțelege impactul activităților umane asupra mediului și pot adopta comportamente responsabile.

Integrarea problemelor de mediu în cadrul disciplinei Limba și literatura română

Limba și literatura română contribuie la formarea competențelor de comunicare și la dezvoltarea sensibilității estetice și morale a elevilor. Problemele de mediu pot fi integrate prin diverse metode și activități didactice. La orele de limba română, elevii pot citi și analiza texte despre natură, animale sau protecția mediului. De asemenea, pot realiza compuneri, eseuri sau poezii cu teme ecologice. Dezbaterile despre poluare și reciclare îi ajută să își exprime opiniile și să găsească soluții pentru protejarea mediului.

Valorificarea textelor literare cu tematică ecologică Literatura română oferă numeroase exemple de texte care evidențiază frumusețea naturii și relația omului cu mediul înconjurător. Operele lui Mihai Eminescu, George Coșbuc, Vasile Alecsandri sau Ion Agârbiceanu pot fi utilizate pentru dezvoltarea respectului față de natură. Profesorul poate organiza: lecturi expresive ale textelor despre natură; discuții privind rolul naturii în viața omului; identificarea elementelor de peisaj și a mesajului ecologic transmis de autor;

Utilizarea textelor nonliterare - articolele de presă, reportajele, afișele și materialele informative despre poluare, reciclare sau schimbări climatice constituie resurse importante pentru dezvoltarea competențelor de receptare și producere a mesajelor. Elevii pot: analiza articole despre problemele de mediu; redacta eseuri argumentative privind protecția naturii; realiza afișe și campanii de conștientizare; participa la dezbateri pe teme ecologice.

Proiecte interdisciplinare- activitățile de proiect permit îmbinarea cunoștințelor din diferite domenii. Exemple:„Școala verde”; „Reciclăm pentru viitor”; „Protejăm pădurile României”; „Apa – resursă vitală”. În cadrul acestor proiecte, elevii redactează texte informative, interviuri, pliante sau prezentări despre mediul înconjurător.

Integrarea problemelor de mediu în cadrul disciplinei Limba franceză Educația ecologică poate fi integrată și în predarea limbii franceze, contribuind simultan la dezvoltarea competențelor lingvistice și la formarea atitudinilor responsabile față de mediu.

Studierea vocabularului specific mediului Profesorul poate introduce și consolida vocabular referitor la: mediul înconjurător (l’environnement); poluare (la pollution); reciclare (le recyclage); energie regenerabilă (l’énergie renouvelable); schimbări climatice (le changement

climatique). Exerciții: asocierea termenilor cu imagini; completarea unor texte; realizarea unor hărți conceptuale; jocuri de rol și dialoguri tematice. Textele autentice în limba franceză (articole, afișe, videoclipuri, pagini web educaționale) permit elevilor să descopere preocupările societății francofone privind protecția mediului. Activități recomandate: lectura și analiza unor articole despre dezvoltarea durabilă; identificarea ideilor principale și a mesajului ecologic; realizarea de rezumate și prezentări orale; compararea situației ecologice din România și din țările francophone.

Dezbateri și activități de comunicare Temele ecologice stimulează exprimarea orală și argumentarea în limba franceză. Exemple de teme „Comment protéger l'environnement ?" „Le recyclage est-il important ?" „Les effets du changement climatique". Elevii pot realiza: prezentări individuale; dezbateri în grup; interviuri și reportaje; campanii de sensibilizare în limba franceză.

Proiecte și parteneriate educaționale- proiectele eTwinning și schimburile culturale oferă posibilitatea colaborării cu elevi din alte țări pe teme ecologice. Astfel, elevii își dezvoltă competențele de comunicare și înțeleg importanța cooperării internaționale pentru protejarea mediului.

Mijloace didactice utilizate- pentru integrarea problemelor de mediu în cadrul disciplinelor Limba română și Limba franceză pot fi utilizate următoarele mijloace: manuale și auxiliare didactice; texte literare și nonliterare; reviste și articole de specialitate; platforme educaționale digitale; prezentări multimedia; documentare și materiale video; afișe, pliante și materiale informative; aplicații interactive și jocuri educaționale. Aceste resurse contribuie la creșterea interesului elevilor și facilitează înțelegerea problemelor de mediu într-o manieră atractivă și accesibilă.

Concluzionând, integrarea problemelor de mediu în cadrul ariei curriculare „Limbă și comunicare" reprezintă o modalitate eficientă de formare a unei conștiințe ecologice responsabile. Atât disciplina Limba și literatura română, cât și Limba franceză oferă numeroase oportunități pentru abordarea temelor de mediu prin lectură, comunicare, dezbatere și proiecte educaționale. Prin utilizarea unor metode active și participative, elevii dobândesc nu doar competențe lingvistice, ci și valori și atitudini necesare pentru protejarea mediului și dezvoltarea durabilă a societății. Astfel, școala contribuie la formarea unor cetățeni responsabili, capabili să participe activ la rezolvarea problemelor ecologice ale prezentului și viitorului. Educația pentru mediu îi ajută pe copii să devină adulți conștienți de importanța protejării planetei și să participe activ la construirea unui viitor mai curat și mai sănătos.

Bibliografie

1. Dulamă, M. E. (2010). *Didactică axată pe competențe*. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană.
2. Ministerul Educației (2017). *Programa școlară pentru disciplina Limba și literatura română*. București.
3. Ministerul Educației (2017). *Programa școlară pentru disciplina Limba modernă 1 – Limba franceză*. București.
4. UNESCO (2020). *Education for Sustainable Development: A Roadmap*. Paris: UNESCO.

ABORDAREA INTERDISCIPLINARĂ A PROBLEMELOR DE MEDIU ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

Prof. itinerant și de sprijin, Gavrilă Ana-Maria
CJRAE Vâlcea, Șc. Gim. Măgura, Mihăești

Protecția mediului reprezintă una dintre cele mai importante preocupări ale societății contemporane. Probleme precum poluarea, schimbările climatice, defrișările, pierderea biodiversității și gestionarea deșeurilor afectează calitatea vieții și dezvoltarea durabilă a comunităților. În acest context, școala are un rol esențial în formarea unei atitudini responsabile față de mediu și în dezvoltarea competențelor necesare pentru protejarea acestuia. Educația pentru mediu nu trebuie să fie limitată la o singură disciplină, ci trebuie integrată în toate ariile curriculare.

Abordarea interdisciplinară permite elevilor să înțeleagă complexitatea problemelor de mediu și să identifice soluții practice pentru rezolvarea acestora. Prin activități diverse, cadrele didactice pot contribui la formarea unei conștiințe ecologice și la dezvoltarea comportamentelor responsabile față de natură.

1.Aria curriculară „Matematică și Științe ale Naturii” Această arie oferă cele mai numeroase oportunități pentru abordarea problemelor de mediu. În cadrul disciplinelor precum biologia, chimia, fizica și geografia, elevii pot studia cauzele și efectele poluării, impactul activităților umane asupra ecosistemelor și modalitățile de conservare a resurselor naturale. **Exemple de activități:** realizarea de experimente privind calitatea apei și a aerului; observarea biodiversității locale; măsurarea consumului de energie și apă; interpretarea datelor statistice referitoare la schimbările climatice și elaborarea de proiecte privind reciclarea și economia circulară. Prin intermediul matematicii, elevii pot analiza grafice, pot calcula consumuri și pot interpreta date referitoare la poluare sau la utilizarea resurselor naturale.

2.Aria curriculară „Limbă și comunicare” Problemele de mediu pot fi valorificate prin activități de lectură, redactare și comunicare. Elevii pot analiza texte literare și nonliterare cu tematică ecologică, pot redacta eseuri, articole, afișe și campanii de informare privind protecția mediului. **Exemple de activități:** dezbateri despre efectele poluării; redactarea unor compuneri cu tema „Planeta pe care mi-o doresc”; realizarea de interviuri cu specialiști în domeniul protecției mediului și prezentări orale despre rezervații naturale și specii protejate. de problemele mediului înconjurător.

3. Aria curriculară „Om și societate” Disciplinele precum istoria, educația socială și geografia facilitează înțelegerea relației dintre om și natură. Elevii pot analiza modul în care activitățile economice influențează mediul și pot identifica exemple de bune practici în dezvoltarea durabilă. **Exemple de activități:** studii de caz privind dezastrele ecologice; analiza politicilor de protecție a mediului; proiecte despre dezvoltarea durabilă; participarea la campanii de ecologizare și voluntariat.

4.Aria curriculară „Arte” Educația artistică oferă posibilitatea exprimării creative a preocupărilor legate de mediu. Arta poate deveni un instrument eficient de sensibilizare și conștientizare a problemelor ecologice. **Exemple de activități:** realizarea de afișe și colaje din materiale reciclabile; organizarea de expoziții cu tematică ecologică; compunerea de cântece sau poezii dedicate naturii și realizarea unor obiecte decorative din materiale reutilizate.Prin intermediul artei, elevii își dezvoltă creativitatea și înțeleg importanța reutilizării resurselor.

5. Aria curriculară „Educație fizică și sport” Educația pentru mediu poate fi integrată și în activitățile sportive desfășurate în aer liber. Contactul direct cu natura contribuie la dezvoltarea respectului pentru mediul înconjurător. **Exemple de activități:** drumeții și excursii tematice; orientare turistică; activități sportive în parcuri și zone naturale și campanii de curățenie în spațiile verzi. Elevii învață astfel să valorifice responsabil mediul natural și să contribuie la protejarea acestuia.

Modalități și mijloace didactice utilizate în educația pentru mediu Integrarea problemelor de mediu în procesul educațional presupune utilizarea unor metode și mijloace didactice variate, adaptate vârstei și particularităților elevilor.

Rolul activităților extracurriculare Activitățile extracurriculare completează educația formală și contribuie semnificativ la dezvoltarea unei conduite ecologice responsabile. Acestea oferă elevilor posibilitatea de a aplica în practică cunoștințele dobândite la clasă. Printre activitățile cu impact educativ se numără: campaniile de plantare a arborilor; acțiunile de colectare selectivă a deșeurilor; concursurile tematice; parteneriatele cu organizații de mediu și vizitele la rezervații naturale, stații de epurare sau centre de reciclare. Participarea directă la astfel de activități contribuie la formarea unor atitudini și comportamente favorabile protecției mediului. Integrarea problemelor de mediu în diferitele arii curriculare reprezintă o necesitate a educației moderne. Prin abordarea interdisciplinară, elevii dobândesc cunoștințe, competențe și valori care îi ajută să înțeleagă relația

dintre om și natură și să adopte comportamente responsabile față de mediu. Utilizarea unor metode interactive, a activităților practice și a proiectelor educative contribuie la formarea unei generații conștiente de importanța protejării resurselor naturale și a dezvoltării durabile. Educația pentru mediu trebuie să devină o componentă permanentă a procesului instructiv-educativ, având un rol esențial în construirea unui viitor sustenabil.

Bibliografie:
1. Educația ecologică și de protecție a mediului, Editura Didactică și Pedagogică, București.
2. Ministerul Educației, Curriculum Național pentru învățământul preuniversitar, București.
3. Pedagogie, Editura Polirom, Iași, 2014.

MODALITĂȚI ȘI MIJLOACE DE INCLUDERE A PROBLEMELOR DE MEDIU ÎN ARIA CURRICULARĂ „LIMBĂ ȘI COMUNICARE”

Prof. Stănciulescu Florentina Cristina
Colegiul Național „Ecaterina Teodoroiu”, Târgu Jiu

Protecția mediului reprezintă una dintre cele mai importante provocări ale societății contemporane. Fenomene precum schimbările climatice, poluarea, diminuarea biodiversității și exploatarea excesivă a resurselor naturale impun dezvoltarea unei conștiințe ecologice încă din perioada școlarității. În acest context, educația pentru mediu nu trebuie privită ca o disciplină izolată, ci ca o dimensiune transversală a procesului educativ, integrată în toate ariile curriculare.

Documentele curriculare actuale promovează abordarea interdisciplinară a conținuturilor și formarea competențelor-cheie necesare cetățeanului responsabil. Aria curriculară „Limbă și comunicare” oferă un cadru deosebit de favorabil pentru valorificarea problematicii mediului, deoarece facilitează dezvoltarea competențelor de receptare și producere a mesajelor, a spiritului critic și a capacității de argumentare. Prin intermediul textelor literare și nonliterare, elevii pot înțelege relația dintre om și natură și pot adopta atitudini responsabile față de mediul înconjurător.

Educația pentru mediu urmărește formarea unor comportamente și atitudini responsabile față de natură, precum și dezvoltarea capacității de a identifica și soluționa problemele de mediu. Potrivit specialiștilor în domeniu, aceasta contribuie la dezvoltarea gândirii critice, a responsabilității sociale și a implicării active în viața comunității.

Integrarea problematicii mediului în curriculum răspunde principiilor educației pentru dezvoltare durabilă, promovate la nivel european și internațional. În școală, elevii trebuie să dobândească nu doar cunoștințe despre fenomenele ecologice, ci și competențe de analiză, reflecție și acțiune.

Abordarea interdisciplinară permite valorificarea temelor ecologice în cadrul tuturor disciplinelor: la geografie prin studiul ecosistemelor, la biologie prin analiza biodiversității, la matematică prin interpretarea datelor statistice privind poluarea, iar la limba și literatura română prin dezvoltarea competențelor de comunicare și reflecție asupra relației om–natură.

Societatea contemporană traversează o perioadă marcată de transformări profunde generate de dezvoltarea tehnologică, creșterea consumului de resurse și intensificarea intervenției umane asupra ecosistemelor naturale. În acest context, degradarea mediului, poluarea, schimbările climatice și diminuarea biodiversității au devenit probleme globale care impun adoptarea unor măsuri educative eficiente. Educația pentru mediu se conturează astfel ca o componentă esențială a educației contemporane, având rolul de a forma cetățeni responsabili, capabili să înțeleagă și să gestioneze în mod sustenabil relația dintre om și natură.

Educația pentru mediu reprezintă un proces complex și continuu prin care elevii dobândesc cunoștințe, valori, atitudini și comportamente orientate spre protejarea și conservarea mediului înconjurător. Aceasta nu urmărește doar transmiterea unor informații referitoare la ecosisteme sau la efectele poluării, ci și dezvoltarea unei conștiințe ecologice autentice, bazate pe responsabilitate și implicare activă. Într-o lume în care efectele activităților umane devin tot mai vizibile, formarea unei culturi ecologice constituie una dintre prioritățile fundamentale ale educației.

Caracterul interdisciplinar al educației pentru mediu facilitează integrarea acesteia în toate ariile curriculare. Aspectele ecologice pot fi abordate în cadrul disciplinelor științifice, prin studiul fenomenelor naturale și al impactului activităților umane asupra mediului, dar și în domeniul științelor socio-umane, al artei sau al limbii și literaturii române. Această abordare contribuie la înțelegerea holistică a problematicii mediului și la dezvoltarea unei perspective complexe asupra raportului dintre natură și societate.

În cadrul procesului instructiv-educativ, educația pentru mediu contribuie la formarea competențelor-cheie promovate de curriculumul actual. Prin activități de investigare, proiecte tematice, dezbateri, campanii de sensibilizare sau acțiuni de voluntariat, elevii își dezvoltă capacitatea de analiză critică, spiritul civic, competențele de colaborare și abilitatea de a identifica soluții pentru problemele comunității. Astfel, mediul devine nu doar un obiect de studiu, ci și un context autentic de învățare și implicare socială.

Importanța educației pentru mediu este evidențiată și de principiile dezvoltării durabile, care promovează utilizarea responsabilă a resurselor naturale în beneficiul generațiilor prezente și viitoare. Școala are misiunea de a cultiva valori precum respectul față de natură, solidaritatea, responsabilitatea și participarea activă la viața comunității. Prin intermediul acestor valori, elevii înțeleg că protejarea mediului nu reprezintă exclusiv obligația instituțiilor specializate, ci responsabilitatea fiecărui cetățean.

Mai mult decât atât, educația pentru mediu contribuie la dezvoltarea sensibilității estetice și morale. Contactul direct cu natura, observarea fenomenelor naturale și reflecția asupra fragilității ecosistemelor favorizează formarea unei relații armonioase între om și mediul înconjurător. În acest sens, educația ecologică depășește dimensiunea informativă și devine un factor de modelare a personalității.

În cadrul disciplinei Limba și literatura română, problematica mediului poate fi integrată atât prin conținuturile studiate, cât și prin metodele didactice utilizate. Literatura română oferă numeroase exemple de texte în care natura ocupă un loc central. Operele lui Mihai Eminescu, George Coșbuc, Vasile Alecsandri, Lucian Blaga sau Ion Pillat permit explorarea valorilor estetice și ecologice asociate mediului natural.

Analiza textelor literare poate evidenția: relația armonioasă dintre om și natură; rolul naturii în definirea identității culturale; simbolistica elementelor naturale; consecințele îndepărtării omului de mediul natural. Prin interpretarea acestor texte, elevii dezvoltă sensibilitate față de frumusețea naturii și conștientizează necesitatea protejării acesteia.

Articolele de presă, studiile de specialitate, rapoartele privind schimbările climatice sau materialele informative despre reciclare constituie resurse valoroase pentru activitățile de receptare și analiză a mesajului scris. Elevii pot: identifica informații relevante; formula opinii argumentate; analiza cauzele și efectele problemelor de mediu; compara perspective diferite asupra aceleiași teme. Aceste activități contribuie la dezvoltarea competenței de lectură critică și a capacității de selecție a informațiilor.

Temele de mediu pot fi valorificate prin: dezbateri; mese rotunde; prezentări orale; conferințe școlare; jocuri de rol. Subiecte precum „Poluarea și responsabilitatea cetățeanului”, „Beneficiile reciclării” sau „Schimbările climatice și impactul lor asupra comunității” stimulează argumentarea logică și exprimarea clară a opiniilor.

Problemele de mediu oferă contexte autentice pentru dezvoltarea competențelor de scriere.

Elevii pot redacta: eseuri argumentative; articole de opinie; afișe și pliante informative; scrisori deschise adresate autorităților; campanii de conștientizare ecologică. Prin aceste activități, comunicarea dobândește un caracter funcțional și aplicativ.

Abordarea tematicii mediului în cadrul disciplinei Limba și literatura română contribuie la: dezvoltarea competențelor de comunicare orală și scrisă; formarea spiritului critic; stimularea creativității; dezvoltarea sensibilității estetice; cultivarea responsabilității civice și ecologice; consolidarea competențelor de documentare și argumentare. Prin contactul cu texte și situații de comunicare relevante, elevii înțeleg că protejarea mediului reprezintă nu doar o obligație legală, ci și o responsabilitate morală față de generațiile viitoare.

Integrarea problemelor de mediu în diferitele arii curriculare constituie o necesitate a educației contemporane. În cadrul ariei curriculare „Limbă și comunicare", această integrare se realizează prin valorificarea textelor literare și nonliterare, prin activități de comunicare orală și scrisă, precum și prin utilizarea unor metode interactive și participative.

Educația pentru mediu nu urmărește exclusiv transmiterea unor informații, ci formarea unor atitudini și comportamente responsabile. Astfel, școala devine un spațiu în care elevii învață să comunice, să reflecteze critic și să acționeze conștient pentru protejarea mediului înconjurător, contribuind la construirea unei societăți sustenabile.

Bibliografie:

1. Cucoș, Constantin, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2014.
2. Joița, Elena, *Instruirea constructivistă – o alternativă. Fundamente. Strategii*, Editura Arves, Craiova, 2006.
3. Păun, Emil, Potolea, Dan (coord.), *Pedagogie. Fundamentări teoretice și demersuri aplicative*, Editura Polirom, Iași, 2017.
4. Stanciu, Mihai, *Didactica postmodernă*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza", Iași, 2003.
5. Cucoș, Constantin (coord.), *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice*, Editura Polirom, Iași, 2009.
6. Ministerul Educației, *Curriculum național pentru învățământul preuniversitar. Planuri-cadru și programe școlare*, București.
7. Negreț-Dobridor, Ion, Pânișoară, Ion-Ovidiu, *Știința învățării. De la teorie la practică*, Editura Polirom, Iași, 2022.
8. Văideanu, George, *Educația la frontiera dintre milenii*, Editura Politică, București, 1988.

MODALITĂŢI ŞI MIJLOACE DE INCLUDERE A PROBLEMELOR DE MEDIU ÎN CADRUL DIFERITELOR ARII CURRICULARE

Prof. Dr. Despan Gabriela,
Colegiul „Ferdinand I" comuna Măneciu, Prahova

Dreptul la un mediu ambiant sănătos este un drept elementar, pe care mulţi cetăţeni nu îl cunosc sau căruia nu îi acordă importanţa necesară. Nu conştientizează că de ei depinde, de fapt, viaţa, sănătatea şi, pe termen lung, chiar bunăstarea proprie şi mai ales a generaţiilor care urmează.

Degradarea continuă a mediului reprezintă un element major al unei crize de civilizaţie. Aceasta se datorează, însă, intervenţiei necontrolate a omului în natură. El este *„născocitorul"* care se crede „*stăpânul naturii*", uitând de înţeleptul precept al lui Bacon: „*Nu stăpânim natura decât respectând-o*".

Educaţia ecologică s-a impus printre noile educaţii ca o stare de fapt – poluarea naturii a atins cote alarmante încât este pusă în pericol însăşi viaţa pe pământ. Tehnologia avansată cu care se lucrează în zilele noastre are un impact pe de o parte pozitiv asupra mediului înconjurător, dar pe de altă parte are şi urmări negative.

Viaţa şi implicit societatea sunt puternic ameninţate de unele dezastre: războaie, foamete, cataclisme naturale. Din nefericire, cel mai puternic impact al acestor dezastre se răsfrânge asupra copiilor. De aceea, copiii trebuie să cunoască aceste efecte, trebuie să fie pregătiţi pentru a le preîntâmpina şi trebuie să aibă un comportament adecvat pentru măsurile de protecţie a mediului înconjurător.

Eficienţa educaţiei ecologice poate fi apreciată prin efectele pe termen lung asupra comportamentului viitorului cetăţean, iar activităţile de educaţie ecologică trebuie să prezinte şi o utilitate imediată pentru elev, să-l pună în situaţia de a interveni concret şi de a fi conştient de efectele intervenţiilor sale.

La nivelul sistemului educaţional se impune dezvoltarea conştiinţei ecologice, în cadrul tuturor ariilor curriculare, astfel încât fiecare să înţeleagă locul şi rolul său în natură şi în colectivitate.

Şcoala are menirea de a organiza şi desfăşura o vie şi susţinută mişcare de educaţie ecologică şi protecţie a mediului, iar elevii, sub îndrumarea cadrelor didactice şi în parteneriat cu părinţii sau alţi membrii ai comunităţii locale, pot şi trebuie să formeze marele grup de apărători ai mediului natural.

La ora actuală, gândirea ecologică se integrează tot mai activ în toate domeniile vieţii cotidiene, exercitând un puternic impact asupra conştiinţei sociale. Pornind de la conceptul că omul, ca specie biologică, este dependent de natură şi nu poate trăi în afara ei, realizăm importanţa formării, prin acţiuni educative, a unei gândiri ecologice în rândul membrilor societăţii noastre.

Finalităţile educaţiei ecologice sunt:

- dezvoltarea conştiinţei ecologice, a simţului responsabilităţii, a solidarităţii dintre indivizi pentru păstrarea şi ameliorarea mediului;
- dezvoltarea capacităţii de a lua decizii, de a identifica şi a pune în practică soluţii pentru prevenirea şi rezolvarea problemelor concrete legate de relaţia individului cu mediul său de viaţă;
- pregătirea cetăţeanului actual şi viitor pentru a influenţa pozitiv deciziile politice, economice şi sociale cu privire la mediu.

Bibliografie

1. Cucoș, C. – *Pedagogie*. Iași: Editura Polirom.
2. Ionescu, M., Chiș, V. – *Strategii de predare și învățare*. București: Editura Științifică.
3. Manolescu, M. – *Evaluarea școlară – metode, tehnici, instrumente*. București: Editura Meteor Press.
4. Oprea, C.-L. – *Strategii didactice interactive*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
5. Stan, C. – *Teoria educației*. Cluj-Napoca: Editura Universitară.
6. Văideanu, G. – *Educația la frontiera dintre milenii*. București: Editura Politică.
7. UNESCO – *Education for Sustainable Development: A Roadmap*. Paris: UNESCO.
8. Ministerul Educației – *Curriculum național. Programe școlare și documente privind educația pentru mediu și dezvoltarea durabilă*. București.

MAGIA NATURII ȘI GRIJA PENTRU MEDIU

Colegiul ”Ferdinand I”, Măneciu, jud. Prahova
Profesor învățământ primar: Dragomir Denisa Elena

Natura este casa tuturor ființelor vii: oameni, animale și plante. Ea ne oferă aer curat, apă, hrană și locuri frumoase unde ne putem juca și relaxa. De aceea, trebuie să avem grijă de mediul înconjurător și să învățăm ce înseamnă ecologia.

Ecologia este știința care studiază legătura dintre oameni, plante, animale și mediul în care trăiesc. Un copil care protejează natura devine un adult responsabil.

●Importanța Educației Ecologice la Vârste Fragede

Educația ecologică în învățământul primar are trei piloni fundamentali:

1. **Formarea atitudinilor:** Trecerea de la „eu consum” la „eu protejez”.
2. **Înțelegerea interdependenței:** Copiii învață că fiecare acțiune (ex: aruncarea unui gunoi) are o consecință asupra lanțului trofic.
3. **Responsabilizarea:** Elevul devine un „ambasador verde” în propria familie.

●Exemple de bună practică în sala de clasă

Pentru a transforma teoria în „magie” practică, iată câteva proiecte care au avut succes în unitățile de învățământ:

1. Proiectul „Hotelul Insectelor”

• **Activitate:** Construirea unei structuri din materiale naturale (lemn, paie, conuri de brad, cărămizi găurite) într-un colț al curții școlii.

• **Magia:** Elevii observă cum „chiriașii” (albine sălbatice, buburuze) se mută în hotel, învățând despre rolul esențial al insectelor în polenizare și în menținerea echilibrului grădinii.

2. „Patrula Reciclării”

• **Activitate:** Elevii sunt organizați în echipe care monitorizează colectarea selectivă în școală. Ulterior, organizează o expoziție cu obiecte create din deșeuri (ex: suporturi de creioane din cutii de conserve, jucării din PET-uri).

• **Magia:** Copiii înțeleg că un obiect nu devine „gunoi” imediat ce nu mai este folosit, ci poate căpăta o viață nouă prin creativitate.

3. „Grădina de pe Pervaz” – Experimentul Seminței

• **Activitate:** Fiecare elev primește un recipient biodegradabil în care își cultivă propria plantă (mentă, busuioc sau grâu).

• **Magia:** Observarea zilnică a creșterii și responsabilitatea de a uda planta îi învață pe copii răbdarea și respectul față de viață.

4. „Jurnalul unui Copac” (Observație pe termen lung)

• **Activitate:** Clasa „adoptă” un copac din curtea școlii. În fiecare anotimp, elevii îl desenează, măsoară circumferința trunchiului și notează ce păsări sau animale îl vizitează.

• **Magia:** Transformarea unui obiect static de decor într-un „prieten viu” care se schimbă sub ochii lor.

●Strategii pedagogice recomandate

• **Învățarea prin descoperire:** În loc să le spunem că plantele produc oxigen, facem experimentul cu frunza în apă sub acțiunea luminii (unde se observă micile bule de aer).

• **Metoda proiectului eTwinning:** Colaborarea cu școli din alte țări pentru a compara flora și fauna locală, oferind o perspectivă globală asupra ecologiei.

• **Utilizarea Tehnologiei:** Aplicații de tip „PlantNet” pentru identificarea plantelor în timpul ieșirilor în natură.

●Rolul copiilor în protejarea naturii

Copiii pot deveni prieteni ai naturii prin fapte bune făcute zilnic. Ei îi pot învăța și pe ceilalți să respecte mediul. Chiar și un gest mic, precum plantarea unei flori sau reciclarea unei hârtii, poate ajuta planeta.

Profesorii și părinții au rolul de a-i îndruma pe copii să iubească și să protejeze natura.

●Concluzii

Magia naturii rezidă în simplitatea și perfecțiunea ei. Rolul cadrului didactic în învățământul primar este acela de a menține vie uimirea copilului în fața unui ghiocel care răsare sau a unui fluture care iese din cocon. Prin exemplele de bună practică menționate, ecologia devine un mod de viață, pregătind o generație capabilă să repare și să prețuiască mediul înconjurător.

Natura este un dar prețios pe care trebuie să îl îngrijim cu responsabilitate. Ecologia ne ajută să înțelegem cât de important este să trăim în armonie cu mediul înconjurător. Prin fapte simple și bune practici, fiecare copil poate contribui la protejarea planetei.

Dacă iubim natura și avem grijă de ea, lumea va rămâne frumoasă și sănătoasă pentru toți oamenii.

Mesaj cheie: „Nu moștenim pământul de la strămoșii noștri, ci îl împrumutăm de la copiii noștri.”

Bibliografie

1. Manual de Științe ale Naturii – pentru clasele primare, Editura Didactică și Pedagogică.
2. Educație ecologică pentru copii – materiale educative pentru învățământul primar.
3. Enciclopedia naturii pentru copii, Editura Litera.

ABORDAREA INOVATOARE A EDUCAȚIEI PRIN MIȘCARE SCURT GHID METODIC ORIENTATIV PENTRU CICLUL PRIMAR, GIMNAZIAL ȘI LICEAL

Moto: „ Să facem din copiii ce cresc sub ochii noștri oameni care, înțelegând nevoia mișcării, să o traducă în fapt prin îndeplinirea zilnică a unor forme de activitate sportivă ușoară și apoi să le rămână definitive toată viața. ” Eugen Popa

Profesor, Enache Bogdan Costin
Colegiul ”Ferdinand I”, Comuna Măneciu, Prahova
Profesor Inv. Primar, Enache Raluca Elena
Școala Gimnazială ”Platon Mocanu” Sat Drajna De Jos,
Comuna Drajna, Prahova

1. Paradigmă nouă: Mișcarea ca resursă educațională transversală

Educația prin mișcare a depășit granițele tradiționale ale orei de educație fizică, devenind o strategie pedagogică integrată, esențială pentru succesul școlar. Traseul educațional al unui elev, de la entuziasmul clasei pregătitoare până la rigoarea clasei a XII-a, este marcat de perioade lungi de sedentarism – (”staticitate pe scaun”). Această variantă de ghid propune utilizarea activității fizice nu doar ca formă de exercițiu, ci ca un instrument transversal care sprijină învățarea disciplinelor teoretice, stimulează creativitatea și oferă mecanisme sănătoase de **coping** (strategii, gânduri și comportamente pe care o persoană le folosește pentru a gestiona stresul, emoțiile negative sau situațiile dificile) în fața stresului academic.

2. Planul de acțiune pe niveluri de studiu

A. Nivelul primar (Clasa Pregătitoare – Clasa a IV-a): Învățarea kinestezică și alfabetizarea motorie

La debutul școlar, copiii procesează lumea în mod predominant fizic. Mișcarea la acest nivel nu trebuie limitată la sala/teren de sport, ci adusă direct în sala de clasă pentru a ancora noțiunile abstracte.

Aplicații practice:

- „Pauzele dinamice" de 3-5 minute între orele de matematică sau comunicare (exerciții de întindere, imitarea unor forme geometrice cu ajutorul corpului);
- Folosirea jocurilor de rol care implică deplasare pentru învățarea literelor și cifrelor;
- La această vârstă, obiectivul principal este dezvoltarea motricității grosiere, a schemei corporale și a coordonării generale. Disciplina „Muzică și mișcare"/ „Joc și mișcare", specifică primilor ani are rolul unei asociații de stimul auditiv cu cel motor.

Metode specifice: Jocuri de mișcare bazate pe imitarea unor personaje sau animale, trasee aplicative simple (sărituri, târare, menținerea echilibrului pe suprafețe înguste) și activități de orientare spațială.

Impact: Dezvoltă reflexele de bază, stimulează atenția voluntară și ajută pe elevi să scadă energie într-un mod constructiv după orele de scriere sau lectură.

Beneficiu major: Previne oboseala mentală, reconectează atenția elevilor și transformă mediul școlar într-un spațiu primitor și dinamic.

B. Nivelul gimnazial (Clasele V – VIII): Managementul identității și incluziunea prin sport

Gimnaziul aduce provocări majore legate de imaginea de sine, schimbările hormonale și nevoia de apartenență la grup. Educația prin mișcare devine un teren neutru unde elevii își pot dezvolta inteligența emoțională.

Aplicații practice:

- Organizarea de competiții interne de tip „olimpiade recreative", unde accentul se pune pe participare, nu pe performanță eliminatorie;
- Promovarea activităților outdoor, a drumețiilor și a jocurilor strategice de tip „Vânătoarea de comori" (Treasure Hunt);
- Această etapă coincide cu pubertatea, o perioadă de transformări fizice majore și adesea disproporționate. Educația prin mișcare schimbă focalizarea jocului liber activității structurate și competiționale, dezvoltând abilitățile și spiritului de echipă.

Metode specifice: Introducerea regulilor stricte în sporturile de echipă (fotbal, baschet, handbal, volei) și inițierea în circuite de gimnastică sau atletism (ștafete, alergare de viteză).

Impact: Contribuie la corectarea posturii afectate de puseele de creștere, reduce anxietatea specifică vârstei și cultivă abilități sociale esențiale: colaborarea, comunicarea în echipă și acceptarea eșecului.

Beneficiu major: Reducerea fenomenului de bullying prin integrarea tuturor elevilor în echipe mixte și canalizarea agresivității specifice vârstei spre efort fizic constructiv.

C. Nivelul liceal (Clasele IX – XII): Performanță mentală, reziliență și autonomie personală

Liceenii se confruntă cu un volum masiv de informații și cu presiunea examenelor finale. În acest stadiu, mișcarea trebuie privită ca un „combustibil" pentru creier și un pilon de igienă mintală.

Aplicații practice:

- Învățarea unor tehnici de management al stresului prin mișcare (stretching postural, exerciții de respirație ghidată înainte de teste, elemente de fitness individual adaptate fiecărui ritm).
- Încurajarea elevilor să își creeze propriile rutine de mișcare post-școală.
- Pentru elevii de liceu, mișcarea devine un instrument conștient de menținere a sănătății pe termen lung și o supapă critică pentru eliminarea stresului provocat de examenele naționale. Focusul se mută pe personalizarea efortului și pe dezvoltarea rezistenței fizice și neuro-psihice.

Metode specifice: Antrenamente de tip circuit (cardio și forță), tehnici de stretching și aerobic, elemente din sporturi individuale (tenis de masă, badminton) și exerciții de respirație controlată.

Impact: Mișcarea la această vârstă oxigenează creierul, optimizează capacitatea de memorare și stimulează neuroplasticitatea necesară asimilării volumului mare de informații. Totodată, previne instalarea sedentarismului cronic la vârsta adultă.

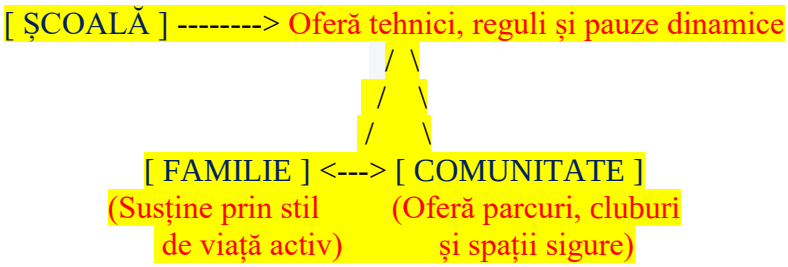
Beneficiu major: Îmbunătățirea calității somnului, combaterea directă a anxietății de examen și prevenirea instalării problemelor de postură legate de studiul prelungit la birou sau pe telefon.

Beneficiile transdisciplinare ale mișcării în școală

Dimensiunea dezvoltării	Efecte pe termen scurt (Zilnic)	Impact pe termen lung (Clasa Pregătitoare – Clasa a XII-a)
Fiziologică	Îmbunătățirea tonusului muscular și a circulației sangvine.	Prevenirea deformărilor coloanei, controlul greutății și imunitatea crescută.
Cognitivă	Eliberarea de endorfine, creșterea atenției imediate.	Dezvoltarea memoriei de lungă durată și a gândirii logice (prin strategii de joc).
Socio - Emoțională	Reducerea tensiunii acumulate în timpul orelor de curs.	Creșterea stimei de sine, reziliență și abilități solide de leadership.

3. Triada Educațională: Școală, Familie, Comunitate

Pentru ca educația prin mișcare să aibă un impact real de la clasa pregătitoare până la clasa a XII-a, este imperativ ca obiceiurile din școală să fie susținute în mediul familial și comunitar.

Rolul Școlii: Să asigure un mediu sigur și resurse (ore atractive, pauze active, cluburi pe interese).

Rolul Familiei: Să reducă timpul petrecut de copii în fața ecranelor în weekend și să încurajeze activitățile fizice comune (plimbări, ciclism, etc).

Rolul Comunității: Să pună la dispoziție infrastructură (terenuri de sport accesibile gratuit, parcuri amenajate, piste de biciclete).

4. Concluzie

Educația prin mișcare ***nu*** *zonă de activitate periferică*, **ci o axă fundamentală a curriculumului școlar de la clasa pregătitoare până la clasa a XII-a**. Prin adaptarea continuă a metodelor de la jocul liber la sportul de performanță sau fitness, școala poate livra societății tineri nu doar pregătiți academic, ci și echilibrați din punct de vedere fizic și emoțional. Continuitatea și diversitatea activităților este cheia unei vieți sănătoase și active.

Educația prin mișcare aplicată pe întreg parcursul școlar, nu este un lux pedagogic, ci o componentă structurală a succesului. Când un elev învață să își folosească corpul în mod inteligent și conștient, el dobândește disciplina, reziliența și claritatea mentală necesare pentru a deveni un adult de succes. Mișcarea reprezintă instrumentul prin care transformăm școala dintr-un spațiu al constrângerii statice într-un incubator al vitalității și performanței.

DESCOPERIREA CHIMIEI LA ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

PIP Ghencea Simona Elena
Colegiul „Ferdinand I”, Comuna Măneciu, jud. Prahova

Festivalul Științelor oferă elevilor din învățământul primar oportunitatea de a descoperi lumea științei prin activități practice, jocuri și experimente simple. Dintre toate domeniile științei, chimia ocupă un loc aparte datorită caracterului experimental și impactului său asupra vieții cotidiene. Lucrarea evidențiază importanța activităților de chimie adaptate vârstei școlare mici, rolul experimentelor simple în dezvoltarea curiozității și contribuția acestora la formarea unei atitudini pozitive față de învățare. Prin experimente atractive și demonstrații practice, chimia devine accesibilă, captivantă și relevantă pentru educația modernă.

În ciclul primar, elevii descoperă lumea prin observare, joc și experimentare. De aceea, activitățile practice și interactive reprezintă metode eficiente de învățare și dezvoltare. Știința ocupă un loc esențial în dezvoltarea societății, iar stimularea interesului elevilor pentru științele naturii reprezintă o prioritate pentru sistemul educațional modern.

Educația modernă pune accent pe învățarea activă și pe implicarea directă a elevilor în procesul de descoperire. Domeniul Științelor oferă cadrul ideal pentru aplicarea acestor principii pedagogice.

Prin intermediul experimentelor și demonstrațiilor practice, elevii:

- înțeleg mai ușor conceptele teoretice;
- dezvoltă gândirea logică și critică;
- își formează competențe de lucru în echipă;
- își dezvoltă creativitatea și spiritul investigativ;
- capătă încredere în propriile abilități.

Participarea la activități interactive contribuie la crearea unui mediu educațional atractiv, în care elevii învață cu plăcere și își dezvoltă curiozitatea naturală. Elevii nu mai sunt simpli receptori de informație, ci devin participanți activi la procesul de învățare. Chimia poate fi integrată cu biologia, fizica și tehnologia, oferind elevilor o perspectivă practică asupra fenomenelor din natură și asupra proceselor care influențează viața de zi cu zi.

Succesul unor astfel de activități depinde de diversitatea și atractivitatea activităților propuse. Printre cele mai apreciate activități se numără:

- Experimente simple și atractive

Experimentele reprezintă modalitatea cea mai eficientă prin care elevii pot observa aplicabilitatea practică a fenomenelor studiate la clasă. Experimentele simple, precum vulcanul din bicarbonat și oțet, amestecurile de culori sau reacțiile efervescente, îi fascinează pe copii și îi ajută să înțeleagă fenomenele din jurul lor.

- Expoziții de proiecte

Elevii pot realiza desene, machete sau mini-proiecte despre natură, reciclare și protecția mediului, dezvoltându-și creativitatea și spiritul de observație. Aceste activități dezvoltă capacitatea de cercetare și prezentare.

- Ateliere tematice

Atelierele practice permit participarea directă a elevilor și favorizează învățarea prin descoperire. Atelierele pot include experimente sigure și ușor de realizat, jocuri educative și activități practice care stimulează participarea activă a elevilor.

- Concursuri și quiz-uri științifice

Competițiile tematice stimulează spiritul de echipă și motivația pentru aprofundarea cunoștințelor. În același timp, acestea contribuie la dezvoltarea comunicării și a capacității de rezolvare a problemelor.

Festivalul Științelor are un impact pozitiv atât asupra elevilor, cât și asupra comunității educaționale. Pentru elevi, experiența participării la astfel de evenimente: crește interesul pentru știință și cercetare; dezvoltă autonomia și responsabilitatea; stimulează colaborarea și comunicarea; contribuie la orientarea profesională.

Cadrele didactice au oportunitatea de a utiliza metode moderne de predare și de a valorifica potențialul creativ al elevilor. În același timp, părinții și membrii comunității sunt implicați activ în viața școlii, consolidând parteneriatul educațional.

Învățătorul are un rol esențial în organizarea activităților din cadrul Festivalului Științelor. Prin alegerea unor experimente accesibile și captivante, cadrul didactic poate transforma lecțiile într-o experiență memorabilă pentru elevi. Utilizarea metodelor interactive și încurajarea participării active contribuie la dezvoltarea încrederii în sine și la stimularea dorinței de explorare și descoperire. În același timp, colaborarea cu părinții și comunitatea locală poate susține organizarea unor activități educative de succes.

Festivalul Științelor reprezintă un instrument educațional valoros, capabil să transforme procesul de învățare într-o experiență atractivă și relevantă pentru elevi. Prin activități interactive și interdisciplinare, acesta contribuie la dezvoltarea competențelor esențiale ale secolului XXI și la formarea unei atitudini pozitive față de cunoaștere și cercetare.

Implicarea elevilor, a profesorilor și a comunității în organizarea unor astfel de evenimente demonstrează faptul că educația poate deveni un spațiu al creativității, al colaborării și al inovației. Într-o lume aflată într-o continuă transformare, promovarea științei și a educației de calitate reprezintă o investiție importantă în viitor.

Bibliografie:
Cerghit, Ioan – *Metode de învățământ*, Editura Polirom.
Cucoș, Constantin – *Pedagogie*, Editura Polirom.
Ionescu, Miron – *Didactica modernă*, Editura Dacia.
UNESCO – *Education for Sustainable Development*.
Ministerul Educației – Documente curriculare și strategii educaționale.

INSTRUIREA DIFERENȚIATĂ LA ORELE DE FIZICĂ ÎN EDUCAȚIA STEM ȘI STEAM

Prof. Văsii Ioana-Ruxandra,
Școala Gimnazială „Învățător Miu Stana”, comuna Brazi

Fizica reprezintă una dintre disciplinele fundamentale ale curriculumului școlar, având un rol esențial în dezvoltarea gândirii logice, analitice și creative a elevilor. În contextul educației moderne, integrarea principiilor STEM (Science, Technology, Engineering and Mathematics) și STEAM (Science, Technology, Engineering, Arts and Mathematics) oferă posibilitatea realizării unui proces educațional interdisciplinar, centrat pe elev și adaptat nevoilor individuale ale acestuia.

Într-o clasă există diferențe semnificative între elevi în ceea ce privește ritmul de învățare, stilurile cognitive, motivația și nivelul de pregătire. Din acest motiv, instruirea diferențiată devine o necesitate în predarea fizicii. Aceasta presupune adaptarea conținuturilor, strategiilor didactice, resurselor și modalităților de evaluare astfel încât fiecare elev să poată progresa conform propriului potențial.

Conceptul de instruire diferențiată

Instruirea diferențiată este o strategie pedagogică prin care profesorul organizează și adaptează activitatea didactică în funcție de particularitățile individuale ale elevilor. În cadrul orelor de fizică, aceasta presupune:

- utilizarea unor sarcini de lucru cu grade diferite de dificultate;
- adaptarea ritmului de predare și a explicațiilor;
- folosirea unor metode variate de învățare;
- organizarea activităților individuale, pe perechi și pe grupe;
- evaluarea diferențiată în funcție de progresul elevului.

Rolul educației STEM și STEAM în predarea fizicii

Educația STEM și STEAM promovează învățarea integrată și aplicată, conectând cunoștințele teoretice cu situații reale de viață. În cadrul lecțiilor de fizică, aceste abordări contribuie la:

•dezvoltarea competențelor de investigare și cercetare;
•stimularea creativității și a gândirii critice;
•formarea competențelor digitale și tehnologice;
•creșterea motivației elevilor pentru învățare;
•dezvoltarea colaborării și a comunicării.

Strategii de instruire diferențiată la orele de fizică

✓ Diferențierea conținutului: Elevii primesc materiale adaptate nivelului lor de pregătire. Unii lucrează cu definiții și aplicații simple, iar alții cu probleme complexe și situații experimentale.

✓ Diferențierea procesului de învățare: Profesorul utilizează experimente, simulări virtuale, aplicații digitale, fișe de lucru și proiecte practice pentru a răspunde stilurilor diferite de învățare.

✓ Diferențierea produsului final: Elevii pot demonstra ceea ce au învățat prin prezentări, machete, experimente, postere, videoclipuri sau proiecte interdisciplinare.

✓ Diferențierea evaluării: Evaluarea poate include teste clasice, portofolii, autoevaluare, evaluare între colegi și activități practice.

Exemple de activități interdisciplinare STEM și STEAM:

1. Construirea unui pod din materiale reciclabile – Discipline implicate: Fizică, Matematică, Educație tehnologică. Elevii proiectează și construiesc un pod analizând forțele, rezistența materialelor și stabilitatea structurii.

2. Realizarea unui circuit electric inteligent – Discipline implicate: Fizică, Informatică, Tehnologie. Elevii creează circuite electrice folosind senzori și microcontrolere, învățând despre curent electric și automatizare.

3. Studiul energiei solare – Discipline implicate: Fizică, Chimie, Geografie. Elevii construiesc mini-panouri solare și investighează transformarea energiei luminoase în energie electrică.

4. Proiectarea unei mașini propulsate cu balon – Discipline implicate: Fizică, Matematică, Inginerie. Activitatea dezvoltă înțelegerea principiilor mișcării și a legilor lui Newton.

5. Crearea unui instrument muzical experimental – Discipline implicate: Fizică, Muzică, Arte. Elevii explorează propagarea sunetului, frecvența și rezonanța prin realizarea unor instrumente muzicale simple.

6. Simularea unui oraș inteligent – Discipline implicate: Fizică, Informatică, Educație civică, Arte vizuale. Elevii proiectează un model de oraș sustenabil utilizând surse alternative de energie și tehnologii inteligente.

Avantajele instruirii diferențiate în educația STEM/STEAM

Aplicarea instruirii diferențiate în cadrul educației STEM și STEAM aduce multiple beneficii:
• creșterea implicării elevilor în activitățile didactice;
• dezvoltarea autonomiei în învățare;
• îmbunătățirea rezultatelor școlare;
• stimularea creativității și a gândirii critice;
• dezvoltarea competențelor necesare secolului XXI;
• formarea abilităților de colaborare și rezolvare de probleme.

Concluzii

Instruirea diferențiată la orele de fizică, integrată în contextul educației STEM și STEAM, reprezintă o modalitate eficientă de adaptare a procesului educațional la nevoile reale ale elevilor. Prin utilizarea unor metode moderne, interactive și interdisciplinare, profesorul poate transforma lecțiile de fizică în experiențe atractive și relevante pentru elevi. Activitățile practice și proiectele interdisciplinare contribuie la dezvoltarea competențelor esențiale pentru societatea contemporană și pregătesc elevii pentru provocările viitorului.

Bibliografie:

1. Creţu, Carmen – Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura Polirom, Iaşi, 1998.
2. Stănescu, Maria Liana – Instruirea diferenţiată a elevilor supradotaţi, Editura Polirom, Iaşi, 2002.
3. Strateiciuc, Alina – Instruirea diferențiată, Universitatea de Stat „Alecu Russo" din Bălți, 2014.
4. Tomlinson, Carol Ann – The Differentiated Classroom: Responding to the Needs of All Learners, ASCD Publishing, 2017.
5. Bybee, Rodger – The Case for STEM Education: Challenges and Opportunities, NSTA Press, 2013.

6. Yakman, Georgette – STEAM Education: An Overview of Creating a Model of Integrative Education, Pupils Attitudes Towards Technology Conference, 2008.
7. Gardner, Howard – Frames of Mind: The Theory of Multiple Intelligences, Basic Books, New York, 2011.
8. Dulamă, Maria Eliza – Metodologie didactică. Teorie și practică, Editura Clusium, Cluj-Napoca, 2008.
9. Pânișoară, Ion-Ovidiu – Comunicarea eficientă, Editura Polirom, Iași, 2015.
10. Joița, Elena – Instruirea constructivistă. O alternativă. Fundamente. Strategii, Editura Arves, Craiova, 2006.

FESTIVALUL ȘTIINȚELOR
Numărul Pi și misterele cercului

Prof. Videanu Sorina
Colegiul Național „Gheorghe Lazăr”, București

Introducere

Matematica este una dintre cele mai importante științe, deoarece ne ajută să înțelegem lumea din jurul nostru. Formele geometrice, calculele și relațiile matematice sunt prezente în natură, tehnologie, construcții și chiar în corpul uman. Unul dintre cele mai fascinante concepte matematice este numărul Pi, notat cu simbolul π.

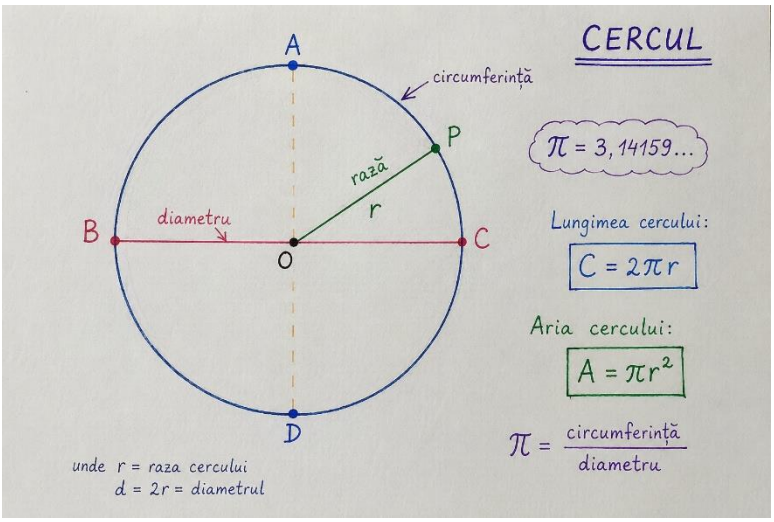
Numărul Pi apare ori de câte ori studiem cercurile și reprezintă raportul dintre circumferința unui cerc și diametrul său. Deși pare un simplu număr, acesta ascunde numeroase mistere și curiozități care au atras atenția matematicienilor încă din Antichitate.

Ce este numărul Pi

Numărul Pi este o constantă matematică folosită în geometrie și în numeroase domenii științifice. Valoarea aproximativă a acestuia este:

$$\pi \approx 3.14159$$

Pi este un număr irațional, ceea ce înseamnă că are un număr infinit de zecimale fără să se repete într-un model fix. Din acest motiv, matematicienii continuă și astăzi să calculeze noi zecimale ale lui π folosind calculatoare performante.

Istoria numărului Pi

Primele încercări de calcul ale lui Pi au apărut în Egiptul Antic și Babilon. Mai târziu, celebrul matematician grec Arhimede a realizat metode foarte precise pentru aproximarea acestui număr.

În timp, Pi a devenit extrem de important pentru dezvoltarea matematicii, fizicii, astronomiei și tehnologiei moderne. Astăzi, numărul Pi este utilizat inclusiv în construcția podurilor, proiectarea mașinilor, explorarea spațiului și realizarea programelor informatice.

Formula cercului

Numărul Pi este folosit pentru calcularea circumferinței și ariei cercului.

Formula circumferinței:

$$C = 2\pi r$$

$$r$$

$$d = 2r \approx 6.00$$

$$C = 2\pi r \approx 18.85$$

circumferencer = 3.00

unde:

- C reprezintă circumferința cercului;
- r reprezintă raza cercului.

Formula ariei cercului:

$$A = \pi r^2$$

$$r$$

$$A = \pi r^2 \approx 28.27$$

$$C = 2\pi r \approx 18.85$$

r = 3.00

Aceste formule sunt folosite frecvent în viața reală, în domenii precum arhitectura, ingineria și construcțiile.

Numărul Pi în viața de zi cu zi

Cercul și numărul Pi apar în multe obiecte și fenomene din jurul nostru:

- roțile bicicletelor și mașinilor;
- ceasurile;
- monedele;
- mingile;
- planetele;
- CD-urile;
- pizza.

Astfel, elevii pot înțelege mai ușor că matematica nu este doar o disciplină teoretică, ci o parte importantă a vieții cotidiene.

Curiozități despre Pi

Ziua internațională a numărului Pi este sărbătorită anual pe 14 martie, deoarece data 14.03 amintește de primele cifre ale lui π.

De asemenea, există persoane care au memorat zeci de mii de zecimale ale numărului Pi. Recordurile mondiale continuă să impresioneze comunitatea științifică și demonstrează interesul permanent pentru acest număr special.

Numărul Pi reprezintă unul dintre cele mai interesante și importante concepte matematice. Studierea acestuia dezvoltă gândirea logică, spiritul de observație și interesul elevilor pentru știință.

Prin exemple practice și activități interactive, matematica poate deveni mai atractivă și mai ușor de înțeles pentru elevi. Numărul Pi demonstrează faptul că matematica se regăsește pretutindeni în natură, tehnologie și viața de zi cu zi.

Bibliografie:

1. Bădescu, Alexandru –Editura Didactică și Pedagogică, București.
2. Ciofu, Constantin – *Geometrie pentru gimnaziu*, Editura Paralela 45.
3. Livio, Mario – *Povestea numărului Pi*, Editura Humanitas.
4. Enciclopedia Britannica – articolul „Pi (mathematics)”.
5. Khan Academy România – lecții despre cerc și numărul Pi.
6. Materiale educaționale și manuale școlare aprobate de Ministerul Educației.

ROLUL JOCURILOR DIDACTICE ÎN DEZVOLTAREA VOCABULARULUI ȘI A STRUCTURILOR GRAMATICALE LA ELEVII DE GIMNAZIU

Prof. Fănică Daniel
Liceul Tehnologic Comuna Vernești
Loc. Vernești, jud. Buzău

Introducere

Trecerea de la ciclul primar la cel gimnazial marchează o etapă critică în dezvoltarea cognitivă a elevului. La această vârstă, limbajul trebuie să devină un instrument de analiză și exprimare nuanțată. Deși adesea perceput ca o activitate specifică vârstelor mici, jocul didactic rămâne o strategie fundamentală și la gimnaziu, oferind un cadru activ în care normele gramaticale rigide și lexicul specializat devin accesibile și atractive. Lucrarea de față explorează modul în care activitățile ludice pot eficientiza achiziția competențelor lingvistice.

1. Jocul didactic – punte între intuiție și normă academică. La nivelul gimnaziului, jocul didactic nu mai vizează doar divertismentul, ci devine o metodă de învățare prin descoperire. Acesta

transformă elevul din receptor pasiv în participant activ. Învățarea vocabularului și a gramaticii prin joc reduce „anxietatea lingvistică”, permițând elevilor să experimenteze cu structuri morfologice și sintactice complexe fără teama de eșec.

2. Strategii de dezvoltare a vocabularului prin joc. Îmbogățirea lexicului la elevii de gimnaziu vizează atât componenta cantitativă (cuvinte noi), cât și pe cea calitativă (sensuri figurative, sinonimie, antonimie).

- Jocurile de asociații și rețele semantice: Activități precum „Ciorchinele” sau „Harta cuvântului” forțează elevul să identifice relații logice între termeni.
- Jocul definițiilor (Tabu): Elevul trebuie să explice un concept fără a folosi cuvinte cheie, ceea ce stimulează activarea lexicului pasiv și utilizarea sinonimiei.
- Contextualizarea creativă: Jocuri de tipul „Continuă povestea folosind neologismele zilei” ajută la fixarea termenilor tehnici sau abstracti în memoria pe termen lung prin utilizare practică.

3. Optimizarea structurilor gramaticale: De la memorare la logică. Gramatica este adesea percepută ca fiind aridă. Jocul didactic intervine prin transformarea regulilor în mecanisme logice rezolvabile.

- Puzzle-ul sintactic: Reconstituirea unor fraze complexe din fragmente amestecate îi ajută pe elevi să înțeleagă ierarhia părților de propoziție și topica corectă.
- Detectivul gramatical: Elevii primesc texte „alterate” și trebuie să identifice erorile de acord, punctuație sau topică, argumentând corecțiile făcute. Acest tip de joc dezvoltă spiritul critic și reflexivitatea asupra limbii.
- Concursurile de tip „Vânătoarea de greșeli”: Competiția stimulează atenția la detalii morfologice (ex: formele corecte de plural, utilizarea corectă a timpurilor verbale în context).

4. Impactul psihopedagogic al activităților ludice. Jocul didactic la gimnaziu îndeplinește mai multe funcții esențiale:

- Funcția motivațională: Elevii sunt mai dispuși să investească efort intelectual într-o activitate care presupune interacțiune și feedback imediat.
- Funcția socială: Jocurile pe echipe dezvoltă competențele de comunicare interpersonală și negociere a sensului.
- Funcția de fixare: Repetiția necesară în cadrul unui joc este mai eficientă decât memorarea mecanică, deoarece este legată de o experiență emoțională pozitivă.

Concluzii

Implementarea jocurilor didactice în orele de limba română la gimnaziu nu reprezintă o simplificare a conținuturilor, ci o rafinare a metodelor de predare. Prin joc, vocabularul devine mai bogat și mai precis, iar structurile gramaticale sunt interiorizate ca mecanisme vii, nu ca liste de excepții. În final, jocul didactic pregătește elevul pentru o comunicare autentică, oferindu-i instrumentele lingvistice necesare pentru a naviga cu succes într-o societate bazată pe informație.

Bibliografie:

1. Cucoș, Constantin, Pedagogie, Editura Polirom, Iași, 2014.
2. Goia, Vistian, Didactica limbii și literaturii române pentru gimnaziu și liceu, Editura Polirom, Iași, 2002.
3. Parfene, Constantin, Metodica predării limbii și literaturii române, Editura Polirom, Iași, 1999.
4. Pânișoară, Ion-Ovidiu, Comunicarea eficientă, Editura Polirom, Iași, 2008.
5. Șerdean, Ioan, Didactica limbii și literaturii române în învățământul gimnazial, Editura Corint, București, 2002 (pentru fundamentele jocului didactic).

WORDWALL – STRATEGIE MODERNĂ PENTRU CREȘTEREA MOTIVAȚIEI ELEVILOR CU CES LA ORA DE LIMBA FRANCEZĂ

Prof. Enoiu Raluca-Eugenia
Școala Gimnazială "CD Aricescu", Câmpulung, Argeș

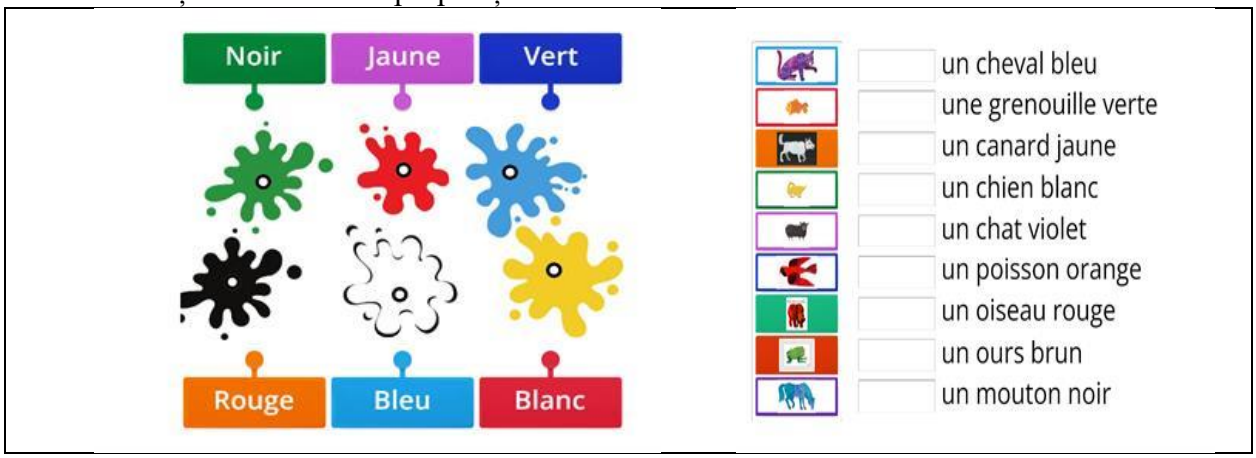
Wordwall este o platformă educațională online care permite crearea de activități interactive sub formă de jocuri didactice. Profesorii pot elabora exerciții de tip: alegere multiplă, potrivire, completare, ordonare, anagramă, roata aleatorie, chestionare sau jocuri de tip „quiz".

Predarea limbii franceze în învățământul incluziv presupune utilizarea unor metode interactive și adaptate nevoilor individuale ale elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES). Învățarea unei limbi străine implică procese cognitive complexe – memorie, atenție, discriminare auditivă și vizuală – care pot reprezenta provocări pentru acești elevi.

În acest context, platforma digitală **Wordwall** constituie un instrument eficient pentru facilitarea achiziției vocabularului și a structurilor gramaticale într-un mod accesibil și motivant.

Wordwall permite crearea de activități interactive adaptate nivelului elevilor, precum:

- exerciții de asociere cuvânt–imagine (ex.: *les animaux, les couleurs*);
- jocuri de completare a propozițiilor;
- chestionare cu alegere multiplă pentru verificarea înțelegerii;
- exerciții de ordonare a propozițiilor.

Caracterul vizual și interactiv sprijină învățarea multisenzorială, esențială în cazul elevilor cu CES.

Beneficii pentru diferite tipuri de CES la ora de franceză :

1. Elevii cu dislexie

În învățarea limbii franceze, dificultățile de citire pot fi accentuate de pronunția diferită față de scriere. Wordwall ajută prin:

- utilizarea imaginilor sugestive;
- repetarea cuvintelor prin joc;
- reducerea textului la enunțuri scurte;
- posibilitatea reluării exercițiilor.

Exemplu: asocierea imaginii unui „chat" cu forma scrisă *chat* pentru consolidarea legăturii grafem–semnificație.

2. Elevii cu ADHD

Pentru acești elevi, activitățile dinamice sunt esențiale. Wordwall oferă:

- exerciții scurte și variate;
- limitarea timpului pentru menținerea atenției;
- recompense vizuale imediate;
- elemente ludice (roata aleatorie, competiții amicale).

Astfel, elevii rămân implicați activ în procesul de învățare.

3. Elevii cu dificultăți de înțelegere sau întârziere cognitivă

La ora de limba franceză, pot fi create activități de bază precum:

- identificarea culorilor (*rouge, bleu, vert*);
- numărarea obiectelor;
- recunoașterea membrilor familiei (*mère, père, frère*).

https://wordwall.net/ro/resource/99946477/franceza/la-famille

Prin repetare și suport vizual, informația este mai ușor de reținut.

- **Exemple concrete de utilizare la clasă:**

La o lecție despre „Les animaux”, profesorul poate:

1. Introduce vocabularul folosind imagini.
2. Consolida printr-un joc Wordwall de asociere imagine–cuvânt :

https://wordwall.net/resource/2043591/french/les-animaux

3. Verifica înțelegerea printr-un quiz rapid:
https://wordwall.net/resource/3865546/french/les-animaux

4. Oferi tema pentru acasă sub formă de link.

La o lecție de gramatică (articolele hotărâte), se poate utiliza un joc de completare a spațiilor libere pentru fixarea formelor corecte.

- **Impact asupra incluziunii:**

Integrarea platformei Wordwall la ora de limba franceză contribuie la:

- creșterea motivației pentru învățarea limbii străine;
- reducerea anxietății față de greșeală;
- participarea activă a elevilor cu CES;
- diferențierea sarcinilor în funcție de nivel.

Elevii pot lucra în ritm propriu, iar profesorul poate adapta conținutul în funcție de Planul Educațional Individualizat (PEI).

- **Concluzii:**

Utilizarea platformei Wordwall la ora de limba franceză reprezintă o metodă modernă și eficientă de sprijinire a elevilor cu cerințe educaționale speciale. Prin caracterul său interactiv, adaptabil și motivant, aceasta facilitează învățarea vocabularului și a structurilor gramaticale, contribuind la realizarea unei educații incluzive.

Tehnologia digitală, utilizată echilibrat și integrată într-o strategie didactică coerentă, poate transforma ora de limba franceză într-un spațiu accesibil și atractiv pentru toți elevii.

Bibliografie
1. Wordwall. (n.d.). Platformă online pentru crearea activităților educaționale interactive. Disponibil la: https://wordwall.net
2. Ministerul Educației. (2018). Educația incluzivă și cerințele educaționale speciale – ghid metodologic.
3. Cuq, J.-P., & Gruca, I. (2005). *Cours de didactique du français langue étrangère et seconde*. Grenoble: PUG.

TEHNICA WEBQUEST

Prof. Apostol Virginia
Liceul Tehnologic „Sf. Apostol Andrei”, Ploiești
Colegiul „Spiru Haret” Ploiești

Tehnica **WebQuest** este o metodă de lucru, folosind INTERNETUL care include în acelaşi timp şi elemente de învăţare prin cooperare.

Tehnica a fost dezvoltată şi implementată pentru prima dată în 1995 în S.U.A. de către Bernie Dodge şi Tom March, profesori la *Universitatea de Stat din San Diego*. Modelul WebQuest a fost adoptat de foarte multe şcoli într-un timp foarte scurt.

WebQuest este o activitate bazată pe formularea de probleme şi pe investigaţie, în care unele sau chiar toate informaţiile cu care elevii intră în contact au ca resurse Internetul.

Un WebQuest poate fi privit ca o sumă de elemente motivaţionale în jurul unei structuri de bază, prin atribuirea unui rol pentru fiecare elev din grup, prin crearea unor personaje virtuale cu care elevii să interacţioneze prin poştă electronică şi a unui scenariu pe care aceştia să îl urmeze.

Activităţile WebQuest pot fi create în cadrul unei discipline singulare sau pot fi interdisciplinare.

Beneficiile proiectelor WebQuest:

- plecând de la latura aplicativă a problemelor studiate se ajunge treptat la o nouă definire a noţiunilor teoretice învăţate în şcoală, prin asumarea unor responsabilităţi în cadrul grupurilor de „mici cercetători”;
- prin intermediul unui joc didactic orientat IT (gândit de profesor) s-a ajunge la o mai bună fixare a noţiunilor predate şi o înţelegere mai profundă a aspectelor practice ale problemelor;
- proiectele WebQuest responsabilizează fiecare elev, dar şi grupul în ansamblu, constatându-se îmbunătăţirea considerabilă a relaţiilor create în interiorul grupului şi calitatea superioară a răspunsului grupului în rezolvarea sarcinilor impuse. Această calitate rezultă totodată şi din concurenţa şi chiar din varietatea ideilor apărute în portofoliile diferitelor grupuri de elevi.

Elaborarea unui proiect WebQuest trebuie să se parcurgă următoarele etape:

1. ***Introducerea*** descrie contextul de acţiune, informaţiile esenţiale şi un suport motivaţional în care se creează premisele necesare angajării şi impulsionării elevilor în procesul de învăţare. De cele mai multe ori este sub forma unui scenariu, în care se realizează: introducerea în temă, motivarea cititorilor şi întrebarea centrală.

2. ***Sarcina de lucru*** este partea esenţială a unui WebQuest. Aceasta oferă un scop şi o orientare a activităţilor elevului. În fapt, unul din scopurile tehnicii WebQuest este acela ca elevii să îndeplinească o sarcină (temă) folosind informaţia disponibilă pe Internet. Metoda de față și-a propus o s*arcină* ***de tip compilare*** - *o sarcină simplă pentru elevi este aceea de a prelua informaţia dintr-un număr de surse şi a o dispune într-un format obişnuit.*

3. ***Sursele de informaţie*** reprezintă un set de resurse necesare pentru îndeplinirea sarcinii de lucru (link-uri www).

4. ***Procesul*** reprezintă o caracteristică esenţială a unui proiect WebQuest şi trebuie divizat într-un număr de paşi bine definiţi. Acesta cuprinde descriere amănunţită a paşilor pe care elevii trebuie să îi parcurgă pentru realizarea sarcinii de lucru

5. ***Evaluarea*** descrie felul în care vor fi apreciate performanţele atinse de elevi. Aprecierile vor fi atât individuale, cât şi comune, pentru munca în grup.

6. ***Concluziile*** sintetizează realizările elevilor ca urmare a parcurgerii proiectului.Acestea pot cuprinde şi întrebări retorice sau legături suplimentare prin care elevilor li se poate sugera posibilitatea extinderii sau transferului raţionamentelor parcurse spre alte conţinuturi decât cele vehiculate în proiectul parcurs.

Aplicație – lecția: „Drogul – un pericol pentru toți”

1. Introducerea. **Utilizarea drogurilor a devenit tot mai frecventă în ultimii ani în ţara noastră. Acest lucru face ca problemele de sănătate, de ordin social şi familial legate de acest comportament să fie şi ele des întâlnite. Adolescenţii care utilizează droguri au deseori o anumită dificultate în stabilirea propriei identităţi, a relaţiilor interumane (inclusiv familiale), în dobândirea unei independenţe fizice si psihice normale. Abuzul de substanţe toxice poate de asemenea afecta şi abilităţile cognitive ale adolescentului (de învăţare) care scad performanţele şcolare. De departe, cel mai periculos efect secundar al utilizării ocazionale a drogurilor este apariţia dependenţei care duce în consecinţă la abuzul cronic de astfel de substanţe.**

2. Sarcina de lucru

Imaginaţi-vă că sunteţi un grup de cercetători (chimişti, farmacişti, medici, psihologi, poliţişti) căruia i s-a cerut realizarea unui studiu despre acţiunea drogurilor asupra organismul uman şi în ce mod va trebui să acţioneze omenirea pentru a evita şi stopa consumul de droguri .

Organizaţi-vă în grupuri, fiecare grup îşi asumă unul din rolurile indicate. Odată cu asumarea acestui rol va trebui să răspundeţi la problemele specifice ale acestuia

Chimistul - Ce sunt drogurile ? Cum pot fi acestea clasificate? Care sunt compusii organici care pot fi clasaţi ca şi droguri? Care este reacţia care stă la baza identificării consumului de alcool şi cum se calculează alcoolemia?

Farmacistul - Care dintre produsele farmaceutice de uz uman, utilizate în exces provoacă dependenţa ? Care sunt elementele unui prospect? Ce efecte negative au asupra organismului uman, produsele farmeceutice ce provoacă dependenţă? Ce rol are înscrisul „mod de administrare” din cadrul prospectului unui produs farmaceutic?

Medicul - Care este efectul „consumului” fumului de ţigară asupra organismului uman ? Ce efect are asupra sănătăţii tinerilor, consumul de cofeină? Cum influenţează consumul de alcool funcţiile organismului uman? Care este spectrul îmbolnăvirilor asociate consumului de droguri?

Psihologul - Identificaţi cauzele consumului de droguri? Care sunt semnele fizice şi comportamentale ale unui consumator de droguri? Ce rol poate avea familia în a preîntâmpina consumul de droguri în rândul adolescenţilor? Care este profilaxia în cazul substanţelor care provoacă dependenţă?

Poliţistul - Care sunt considerate de lege droguri legale admise? Ce sunt substanţele aflate sub control naţional? Ce sacţiuni prevede legea cu privire la traficul cu substanţe aflate sub control naţional? Care este răspunderea penală în cazul consumării drogurilor de către tineri?

3. Sursele de informaţie

Alexandrescu, E., Zaharia, V., Nedelcu, M., ***Chimie***, manual pentru clasa a X-a, Ed. LVS Crepuscul

http://ro.wikipedia.org/wiki/Drog

http://www.descopera.ro/stiinta/929503-vise-chimice-un-curriculum-vitae-al-drogurilor

http://www.descopera.ro/stiinta/6131372-mirajul-si-tragedia-drogurilor-de-la-placere-la-durere

http://www.descopera.ro/stiinta/929311-tutun-alcool-cocaina-stimulente

https://pozderie.ro/legea-143-2000/

https://legeaz.net/monitorul-oficial-243-2024/lege-58-2024#google_vignette

http://www.sfatulmedicului.ro/Abuz--dependenta--si-intoxicatii/dependenta-de-alcool-si-abuzul-de-droguri-la-adolescenti_23

https://sb.politiaromana.ro/ro/utile/politiaromana.ro/ro/utile/unde-ne-adresam/drogul-pericol-pentru-toti

4. Procesul

- Alegeţi-vă partenerii de grup şi efectuaţi un studiu privind drogurile şi influenţa acestora asupra organismului uman
- Consultaţi-vă şi stabiliţi-vă sarcinile de care răspundeţi fiecare dintre voi!
- Vizitaţi site-urile recomandate mai jos, extrageţi informatiile necesare rezolvării problemelor propuse şi utilizaţi-le ca referinţă acolo unde sunt necesare
- După cercetarea site-urilor schiţaţi un raport al cercetării care să cuprindă: definiţia şi clasificarea drogurilor, lista produselor farmaceutice de uz uman care conţin ingrediente care pot produce dependenţă, efectele drogurilor asupra organismului uman, cauzele consumului de droguri şi factorii de risc, profilul consumatorului, rolul familiei si profilaxiae
- În cadrul grupului prezentaţi-vă reciproc concluziile individuale la care aţi ajuns. În acelaşi timp puteţi cere sfaturi sau oferi idei colegilor de echipă, pentru îmbunătăţirea acestui studiu.
- Realizaţi un afiş/film care sa susţină o campanie contra utilizarii drogurilor.
- Veţi prezenta colegilor voştri, cât mai original, informaţiile culese şi veţi stoca materialele într-o mapă ce va conţine: articole, notiţe, afişe, scheme, glosar de termeni, etc.
- Realizaţi o prezentare colectivă finală a studiului cu tema "Drogurile – un pericol pentru toţi" având ca surse studiile fiecărui "cercetător", care să pună în evidenţă informaţii despre droguri, despre efectul lor asupra organismului şi despre legislaţia în vigoare.

5. Evaluarea

Comportamentul de învăţare - 3 puncte
Activitatea în echipă – 4 puncte
Prezentarea orală – 2 puncte
Oficiu – 1 punct

6. Concluzii

Concluziile sintetizează realizările elevilor ca urmare a parcurgerii proiectului. Acestea pot cuprinde şi întrebări retorice sau legături suplimentare prin care elevilor li se poate sugera posibilitatea extinderii sau transferului raţionamentelor parcurse spre alte conţinuturi decât cele vehiculate în proiectul parcurs.

Avem doar o singură viață pe care trebuie să o trăim cât mai frumos!

Nu trebuie să uităm că patimile au ca victime nu numai subiectul lor, ci și pe semenii lor!

Link prezentare material
https://prezi.com/view/1XkCo6V1no06A3rlVaoD/?referral_token=UYkxMDlnB3FN

EPURAREA APELELOR UZATE PROVENITE DIN ABATOARE

Prof. Barbu Octavia
Liceul Agricol „Dr. C. Angelescu", Buzău

Apele reziduale reprezintă cel mai întâlnit deşeu al industriei alimentare, întrucât multe operaţii unitare ale tehnologiilor produselor alimentare (spălare, evaporare, filtrare, extracţie, etc.) se desfăşoară în mediu apos sau necesită cantităţi importante de apă.

Apele reziduale provenite din aceste procese conţin uzual cantităţi importante de solide în suspensie, de compuşi organici dizolvaţi (glucide, proteine, lipide), punând probleme dificile în ceea ce priveşte deversarea.

Apele uzate rezultate din industria de prelucrare a cărnii se formează la ţarcurile de vite, la grajduri, la abatoare precum şi la secţiile de prelucrare a cărnii. Acestea se caracterizează prin cantităţi mari de materii în suspensie de diferite dimensiuni şi cantităţi mari de grăsimi, ce pot duce la colmatarea canalelor.

Încărcarea apelor reziduale de la abatoare este de natură organică, sub formă dizolvată sau de materii în suspensie. Secţiile principale de producţie la care apar aceste ape uzate sunt: secţii de tăiere, de prelucrare, de conserve.

Caracteristicile fizice ale apelor reziduale din industria cărnii sunt:

1. *Transparenţa:* apele uzate sunt tulburi datorită cantităţii mari de materie în suspensii coloidale, provenite din coagularea sângelui, din emulsii de grăsimi.

2. *Culoarea:* apele uzate sunt colorate datorită sângelui şi a conţinutului stomacal şi intestinal evacuate în aceste ape; coloraţia datorată sângelui prezintă dificultăţi la îndepărtare, datorită hemoglobinei care nu este îndepărtată total prin epurarea biologică.

3. *Temperatura:* temperatura efluentului este de 20-30^{0}C deoarece în secţii se utilizează apă caldă pentru spălare.

4. *Sedimentul*: la abatoarele de vite şi păsări, materiile în suspensie sedimentabile reprezintă 10-15 cm^3/l alcătuite în special din substanţe de natură organică. Efluentul de sacrificare porcine are sedimentul 7-10 cm^3/h cu valori maxime de 50 cm^3/l.

Efluenţii de la abatoare sunt puternic încărcaţi cu: solide, materii plutitoare (grăsimi), sânge, dejecţii, compuşi organici derivaţi din proteine. Compoziţia efluenţilor depinde mult de: tipul producţiei şi configuraţia abatorului

Principalele zone de contaminare a apei sunt: adăposturile pentru animale, asomarea şi sângerarea, jupuirea/îndepartarea părului, manipularea intestinelor şi organelor interne, spălarea carcaselor, tranşarea, operaţiile de curăţire a spaţiilor.

Reducerea volumului de ape reziduale se realizează prin:

- Reducerea timpului de staţionare a animalelor vii în abator;
- Îndepărtarea uscată a dejecţiilor;
- Eficientizarea colectării sângelui;
- Eficientizarea curăţirii stomacelor de rumegătoare (evacuare pneumatică "uscată" a conţinutului stomacal şi spălare cu cantităţi minime de apă);
- Spălarea intestinelor în 2 trepte:
- Spălare primară în baie cu filtrare şi recirculare continuă a apei;
- Clătire finală cu apă potabilă curată;
- Minimizarea cantităţilor de carne şi grăsime căzute pe podeaua sălilor de tăiere;

Epurarea apelor uzate de la abatoare se face prin mai multe metode:

1. ***Preepurarea mecanică*:** îndepărtarea materialului grosier se poate realiza chiar în incinta abatorului, în instalaţii speciale şi utilizarea acestui material la fabricarea produselor secundare: făina furajeră, untura tehnică, făina de oase.

- Evacuarea apelor reziduale din secţiile productive se face după reţinerea materialului grosier; pentru aceasta se folosesc grătare, site, centrifuge, separatoare de grăsimi.
- Grătarele sunt necesare la: îndepărtarea conţinutului stomacal, camera de sacrificare, îndepărtarea sângelui, tranşare, fabricare de făină de oase.
- Sitele rotative: apele uzate de la unele abatoare sunt preepurate prin site rotative, înainte de evacuarea în reţeaua de canalizare.
- Sitele vibratoare: sunt utilizate pentru a evita colmatarea orificiilor şi a permite scurgerea apei. Utilizarea lor permite evacuarea materialului grosier şi a bucăţilor de grăsime din apele uzate de la abatoare.
- Separatoarele de grăsimi: prin separarea grăsimilor la secţii se urmăreşte recuperarea şi valorificarea lor, eviatarea colmatării reţelei de canalizare precum şi exploatarea normală a staţiei de epurare.

2. ***Epurarea mecanică:*** apele uzate brute conţin cantităţi mari de materii în suspensie atât grosiere cât şi coloidale. Majoritatea materiilor grosiere se decantează în 15-30 de minute. Restul de materii în suspensie rămân în apa uzată chiar după 2 ore de decantare.

Pentru epurarea mecanică a apelor uzate se folosesc *decantoarele.*

a. Decantoare cu funcţionare discontinuă: utilizarea decantoarelor orizontale bicompartimentate, cu funcţionare alternativă este posibilă în cazul unor abatoare mici, ca să se

poată asigura timpul necesar pentru evacuarea nămolului şi curăţirea compartimentului scos din funcţiune.

b. Decantoare orizontale cu funcţionare continuă: se consideră potrivite pentru acest tip de apă uzată.

3. ***Epurarea biologică*** este utilizată pentru îndepărtarea avansată a materiilor organice din efluentul treptei mecanice.

a) *Epurarea biologică anaerobă:* aceste procedee pot fi artificiale sau naturale, în lagune anaerobe

b) *Epurarea biologică aerobă:* pentru apele uzate de la abatoare se poate realiza prin procedee biologice în iazuri aerobe sau instalaţii cu nămol active

Monitorizarea calităţii igienice a apei potabile, precum şi a calităţii apelor reziduale evacuate sunt condiţii necesare şi obligatorii pentru toate unităţile alimentare care produc, prelucrează, depozitează, păstrează, transportă şi desfac produse alimentare.

Deşi realizarea sistemelor de colectare şi epurare a apelor uzate este o activitate care necesită resurse financiare importante, beneficiile se regăsesc atât în calitatea resurselor de apă şi a mediului acvatic, cât şi în creşterea valorii de utilizare a acestei resurse.

Bibliografie:
Bara, V. şi C. Oneţ, Ghid de igienă a unităţilor de industrie alimentară, Editura Universităţii din Oradea, 2008.
Bara, V., Aurelia Oneţ, Microbiologia deşeurilor, Editura Universităţii din Oradea, 2009.
Stănescu V., Igiena şi controlul alimentelor, Editura Fundaţiei România de Mâine, Bucureşti, 1998.

AVIONUL IAR 80 – SIMBOL AL AVIAȚIEI ROMÂNEȘTI ÎN TIMPUL CELUI DE-AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL

Prof. Militaru Alexandru-Lucian
Şcoala Gimnazială Maxenu, comuna Ţintești, Buzău

În istoria aviației românești, puține realizări tehnice au avut o importanță atât de mare precum avionul IAR 80. Considerat unul dintre cele mai moderne avioane de vânătoare produse în Europa de Est înainte și în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial, IAR 80 a reprezentat o dovadă a capacității tehnice și industriale a României. De asemenea, acest avion a devenit un simbol al curajului și profesionalismului piloților români care au luptat în război.

După Primul Război Mondial, aviația militară a început să se dezvolte rapid, iar statele europene au investit masiv în construirea unor aparate de zbor moderne. România, aflată într-o poziție strategică importantă în sud-estul Europei, înțelegea necesitatea dezvoltării unei industrii proprii de armament și aviație. Astfel, la Brașov a fost creată compania Industria Aeronautică Română, cunoscută sub denumirea IAR.

În anii ’30, conducerea armatei române și inginerii români au decis realizarea unui avion de vânătoare modern care să poată concura cu modelele existente în marile state europene. Proiectul a fost coordonat de inginerul Ion Grosu și de o echipă de specialiști români. Primul prototip al avionului IAR 80 a efectuat zborul inaugural în anul 1939, chiar înainte de izbucnirea celui de-Al Doilea Război Mondial.

IAR 80 era un avion monoplan cu structură metalică, având un design modern pentru acea perioadă. Aparatul era propulsat de un motor radial fabricat sub licență franceză și putea atinge viteze de peste 500 km/h, performanță considerată foarte bună la sfârșitul anilor ’30.

Avionul era apreciat pentru:manevrabilitate;rezistență în luptă;stabilitate în zbor; vizibilitate bună pentru pilot.

Primele variante aveau șase mitraliere de calibrul 7,92 mm, însă ulterior armamentul a fost îmbunătățit prin montarea unor tunuri și a posibilității de transport al bombelor. Versiunea IAR 81 a fost adaptată pentru bombardament în picaj și misiuni de atac la sol.

În comparație cu alte avioane ale epocii, precum Messerschmitt Bf 109 sau Hawker Hurricane, IAR 80 avea performanțe competitive la începutul războiului. Specialiștii militari au considerat că

România reușise să construiască un avion modern, comparabil cu cele produse de state mult mai dezvoltate industrial.

După intrarea României în Al Doilea Război Mondial, alături de Germania, avioanele IAR 80 au fost utilizate pe Frontul de Est împotriva Uniunii Sovietice. Piloții români au participat la campaniile din Basarabia, Ucraina și Crimeea, escortând bombardiere și atacând pozițiile sovietice.

În aceste lupte, avionul s-a remarcat prin eficiență și rezistență. Numeroși piloți români au devenit ași ai aviației, obținând victorii importante în confruntările aeriene. Printre cei mai cunoscuți aviatori români s-au numărat Alexandru Șerbănescu și Constantin Cantacuzino.

Un moment important pentru IAR 80 l-au reprezentat luptele din anii 1943–1944 împotriva bombardierelor americane care atacau rafinăriile petroliere de la Ploiești. Aceste rafinării erau esențiale pentru aprovizionarea Germaniei cu petrol, motiv pentru care Aliații au încercat să le distrugă.

Piloții români au avut misiuni extrem de dificile, deoarece bombardierele americane erau protejate de avioane moderne de escortă, precum P-51 Mustang. Deși IAR 80 devenise inferior din punct de vedere tehnologic față de noile modele americane, piloții români au continuat să lupte cu mult curaj.

Cu toate calitățile sale, IAR 80 avea și anumite probleme. Principala limită era motorul, care nu mai putea concura cu cele utilizate de avioanele moderne ale războiului. România nu dispunea de resurse industriale suficiente pentru dezvoltarea rapidă a unor motoare mai performante.

De asemenea, industria românească întâmpina dificultăți în producția de armament și piese de schimb, mai ales după intensificarea bombardamentelor aliate asupra teritoriului românesc. Au existat planuri de modernizare a avionului și de montare a unor motoare germane mai puternice, însă acestea nu au fost aplicate pe scară largă.

Pe măsură ce războiul avansa, diferența tehnologică dintre IAR 80 și avioanele moderne ale Aliaților devenea tot mai mare. Totuși, avionul a rămas în serviciu până la finalul conflictului.

La Actul de la 23 August 1944, România a întors armele împotriva Germaniei și s-a alăturat Națiunilor Unite. În această nouă etapă a războiului, avioanele IAR 80 au fost folosite împotriva trupelor germane și maghiare.

Chiar dacă aparatul era deja depășit din punct de vedere tehnic, el a continuat să fie utilizat datorită experienței piloților și lipsei altor avioane moderne disponibile în număr mare.

După încheierea războiului, instaurarea regimului comunist și apropierea României de Uniunea Sovietică au dus la înlocuirea avioanelor românești cu modele sovietice. Astfel, IAR 80 a fost retras treptat din serviciu la începutul anilor ’50.

Astăzi, IAR 80 este considerat una dintre cele mai importante realizări ale industriei românești interbelice. El demonstrează faptul că România era capabilă să proiecteze și să construiască tehnică militară modernă, în ciuda resurselor limitate.

Avionul reprezintă și un simbol al sacrificiului aviatorilor români care au participat la război. Curajul și profesionalismul acestora au fost apreciate chiar și de adversari. În prezent, există numeroase studii, machete și proiecte de reconstrucție dedicate acestui aparat de zbor.

IAR 80 ocupă un loc important în patrimoniul istoric și militar al României, fiind amintit ca un exemplu de ingeniozitate tehnică și patriotism.

Bibliografie:
-Aviastar – I.A.R. 80 Fighter Aircraft
-The World Wars – IAR 80/81

REALIZAREA DE RESURSE EDUCAȚIONALE DESCHISE ÎN CADRUL CURSURILOR DE EDUCAȚIE DIGITALĂ, PLANUL NAȚIONAL DE REDRESARE ȘI REZILIENȚĂ (PNRR)

Prof. Hoffmann-Bronț Viorica-Cornelia
Liceul Tehnologic Special nr.1, Oradea

În perioada pandemiei, metoda tradițională de învățare a fost sistată la nivel mondial, majoritatea instituțiilor de învățământ fiind nevoite să treacă, într-un mod rapid, la metode digitale, într-un mediu de învățare online. Dincolo de acest aspect, totuși, metodele de învățare digitale sunt determinate de schimbările condițiilor sociale și economice existente, care duc la evenimente neprevăzute și la nevoia de adaptare la schimbările ce intervin. Predarea online necesită un foarte bun echilibru între deținerea competențelor didactice și a cunoștințelor tehnice specifice. Predarea online, comparativ cu predarea față în față, devine o opțiune din ce în ce mai prezentă în ultimii ani în toate sistemele educaționale, aducând multe beneficii atât cadrelor didactice, care, pe lângă abilitățile profesionale didactice, doresc să-și continue formarea profesională prin dobândirea de noi abilități, cât și elevilor, deoarece sprijină flexibilizarea, individualizarea și eficientizarea învățării. Pe măsură ce profesia didactică se confruntă cu cerințele unei societăți aflate într-o continuă schimbare, profesorii au nevoie de un set de competențe din ce în ce mai larg și mai complex. În special, omniprezența dispozitivelor digitale și rolul de a ajuta elevii să devină competenți, inclusiv digital, în societatea actuală și pentru profesiile viitorului, impun cadrelor didactice să-și dezvolte propriile competențe digitale la un nivel cât mai avansat. La nivel internațional și național, au fost dezvoltate o serie de strategii, instrumente de autoevaluare și programe de formare a competențelor digitale menite să crească atât nivelul de competențe digitale ale profesorilor, cât și capacitățile acestora de autoevaluare. Educația digitală are avantaje multiple, cu precădere din perspectiva resurselor umane și a celor financiare, reprezentând, pe de-o parte, o metodă de creștere a eficienței activităților de predareînvățare-evaluare (rentabilitate crescută din punct de vedere financiar și flexibilizarea timpului alocat pentru activități didactice), cât și, pe de altă parte, un sprijin suplimentar pentru elevi și profesori de a accesa resurse educaționale, subiecte noi, de interes pentru generația actuală de elevi, instrumente tehnice de actualitate și metode didactice inovative. Cu toate acestea, educația online nu este lipsită de provocări: lipsa platformelor de învățare cu acces gratuit, universal, lipsa resurselor educaționale deschise pentru toate disciplinele și pentru toate nivelurile de educație, adaptarea insuficientă la nevoile copiilor în risc de excluziune sau a celor cu oportunități reduse etc. reprezintă doar câteva dintre obstacolele pe care intervențiile strategice trebuie să le înlăture. În România, există mai multe inițiative pentru formarea continuă a cadrelor didactice în vederea creșterii competențelor digitale și a introducerii instrumentelor digitale în educație. Acestea vor fi completate prin intermediul investiției 8 PNRR, prin care se vor finanța intervenții care să contribuie la eficientizarea învățării online în România, cu scopul atingerii obiectivului general al educației și dezvoltării competențelor absolvenților învățământului obligatoriu, inclusiv cele digitale. Materialul prezentat este o lecție Livresq, pregătită pentru portofoliul final al Cursului de Educație Digitală, curs finanțat prin PNRR. Am parcurs acest curs la Universitatea Valahia din Târgoviște și trebuie să menționez că a fost o experiență deosebită, am învățat lucruri noi, am clarificat lucruri ce mi s-au părut neclare, am exersat, am realizat jocuri, fișe de lucru, teste de evaluare, folosind platforme, aplicații utile creării materialelor pentru școala online. Ceea ce mi se pare o oportunitate deosebită, este un abonament de 2 ani plătit din fonduri PNRR pentru utilizarea platformei Livresq. Este o șansă prin care pot crea lecții noi elevilor mei cu cerințe educaționale speciale, pot personaliza, pot adapta materiale educaționale, curriculum nevoilor educaționale ale acestor copii.

Ce trebuie să știm despre Livresq. LIVRESQ este o platformă online românească (un instrument de tip „authoring tool") dedicată creatorilor de conținut educațional, care permite realizarea de cursuri e-learning, lecții interactive și manuale digitale fără a fi necesare cunoștințe de programare. Este foarte populară în mediul academic și corporate din România, fiind un fel de „Canva" sau „PowerPoint" mult mai avansat, specializat pe educație digitală. Este un editor de tip Drag & Drop, poți construi lecții pur și simplu trăgând elemente pe ecran (text, imagini, video, audio).

Este de o interactivitate ridicată: Poți insera quiz-uri, teste, jocuri de memorie, ferestre de tip pop-up și elemente de gamificare. Este cu o compatibilitate standardizată: Proiectele realizate pot fi exportate în format SCORM (standardul internațional pentru platformele de învățare), HTML5 sau pot fi vizualizate direct online. Este adaptabil (Responsive), cursurile create se văd bine pe orice dispozitiv (laptop, tabletă sau telefon). Bibliotecă de resurse oferă acces la o mulțime de șabloane și elemente grafice gata făcute. Într-o lume în care atenția scade rapid, LIVRESQ ajută la transformarea informației pasive (un PDF sau un text lung) în experiențe interactive care mențin cursantul implicat.

Platforma funcționează pe bază de abonament, dar oferă adesea licențe gratuite pentru cadrele didactice din sistemul preuniversitar din România.

Fișa de identificare RED

I. Date generale	
Titlul resursei educaționale deschise propuse	Elemente de Statistică matematică
Autor/Autori	Prof. Hoffmann-Bronț Viorica Cornelia
Unitatea de învățământ	Liceul Tehnologic Special nr.1 Oradea
Disciplina[1]	Matematică/ Elemente de calcul financiar şi date statistice
Clasa[2]	a XI-a învățământ profesional de masă a XII-a învățământ profesional special a X-a învățământ liceal de masă
II. Prezentarea resursei educaționale deschise	
Competența specifică vizată/ Indicatori de performanță[3]	1. Recunoşterea unor date de tip probabilistic sau statistic în situaţii concrete; 2. Interpretarea primară a datelor statistice sau probabilistice cu ajutorul calculului financiar, a graficelor şi diagramelor; 3. Utilizarea unor algoritmi specifici calculului financiar, statisticii sau probabilităţilor pentru analiza de caz; 4.Transpunerea în limbaj matematic prin mijloace statistice, probabilistice a unor probleme practice ; 5. Analiza și interpretarea unor situații practice cu ajutorul conceptelor statistice sau probabilistice; 6. Corelarea datelor statistice sau probabilistice în scopul predicției comportării unui sistem prin analogie cu modulde comportare în situații studiate
Durata resursei (de completat exclusiv pentru resurse video)	60 minute
Scurtă prezentare a resursei educaționale deschise propuse *(10-15 rânduri)*	Materialul propus este o lecție Livresq. Având în vedere că sunt foarte puține materiale educaționale la acest capitol, am încercat să combin teoria cu aplicațiile practice, să prezint exemple din viața cotidiană. Lecția este structurată pe două părți. Prima parte este partea de teorie unde pe lângă enunțuri am inserat filmulețe care prezintă conținuturile lecției (Culegerea, clasificarea şi prelucrarea datelor statistice: date statistice, reprezentarea grafică a datelor statistice; Interpretarea datelor statistice prin parametrii de poziţie: medii, dispersia, abateri de la medii). A doua parte a lecției este compusă din jocuri, aplicații learningaps/wordwall/ genially. Am insistat pe tipurile de diagrame, denumirea acestora folosind exerciții realizate cu aplicația learningapps.Am folosit partea de galerie a lecției Livresq, pentru a da exemple din viața de zi cu zi, am încercat să realizez o prezentare viu colorată pentru a capta atenția acestor elevi. Exercițiul este un rebus matematic online, pe temă de probabilități. Elevul selectează o linie sau o coloană goală, și automat apare definiția matematică a unei noțiuni matematice/algebrice. Elevul va identifica noțiunea cerută, și va trece soluția în câmpul liber.
Elemente agregate (link-urile resursele utilizate ca părți componente în construcția resursei, acolo unde este cazul)	https://library.livresq.com/details/69c25a1c3320820009b08663
III. Comentarii	
Alte aspecte utile de împărtășit cu privire la utilizarea resursei educaționale deschise în activitatea cu elevii (10-12 rânduri - recomandări, precizări, reflecții despre modalitățile de utilizare a resurseieducaționale deschise)	Având în vedere că se adresează și elevilor din învățământul profesional special, materialul corespunde cerințelor curriculumului adaptat elevilor cu nevoi speciale. Rebusul matematic este o formă de joacă. Elevul recapitulează noțiuni matematice studiate, prin joc. Fără să conștientizeze, el este plimbat prin materia parcursă, recapitulează, face conexiuni matematice, redescoperă noțiuni. Noțiunile matematice astfel redefinite, intră mai ușor în vocabularul elevului.

CHIMIA ALIMENTELOR

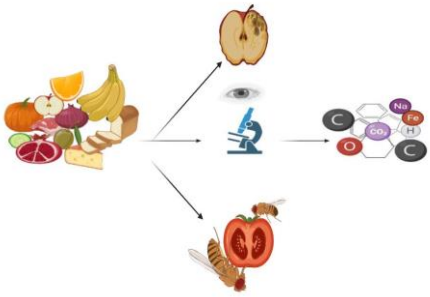
Prof. Iordache Maria-Raluca
Colegiul ”Ferdinand I”, Comuna Măneciu

Introducere

Alimentația este esențială pentru viață, iar în spațiul alimentar se află numeroase procese chimice.

Chimia alimentelor studiază compoziția, proprietățile și transformările substanțelor din alimente. Această ramură a chimiei nu ajută să înțelegem cum sunt produse, conserve și transforme alimentele și cum influențează sănătatea organismului.

În viața de zi cu zi, chimia alimentelor este prezentă peste tot: atunci când fierbem un ou, coacem pâine, păstrăm fructele la frigider sau observăm cum un măr tăiat își schimbă culoarea. Toate aceste fenomene sunt rezultatele unor reacții chimice.

Toate alimentele sunt, prin natura lor, compuși chimici. Principalele categorii includ:

- **Macronutrienți:** Glucidele, lipidele și proteinele oferă energie și material de construcție organismului.
- **Micronutrienți:** Vitaminele și mineralele, esențiale pentru reglarea proceselor metabolice.
- **Apa:** Mediul în care se desfășoară toate reacțiile chimice și biochimice din alimente.

Compoziție chimică a alimentelor

Alimentele sunt alcătuite din mai multe tipuri de substanțe nutritive importante pentru organism:

1. Glucidele

Glucidele reprezintă principală sursă de energie a corpului. Ele se găsesc în pâine, paste, cartofi, fructe și dulciuri. Cele mai importante glucide sunt: glucoza, fructoza, amidonul.

În organism, glucidele sunt transformate în glucoză, care oferă energie celulelor.

2. Proteine

Proteinele contribuie la creșterea și repararea țesuturilor. Se găsesc în carne, lapte, ouă, pește și legume. Proteinele sunt alcătuite din aminoacizi și au un rol esențial în funcționarea organismului.

3. Lipidele

Lipidele sau grăsimile furnizează energie și ajută la absorbția vitaminelor. Se găsec în: unt, ulei, nuci, avocado.

Un consum excesiv de grăsimi poate avea efecte negative asupra sănătății.

4. Vitamine și minerale

Vitaminele și mineralele sunt necesare în cantități mici, dar sunt foarte importante pentru sănătate. Vitamina C ajutor sistemului imunitar, calciul contribuie la sănătatea oaselor, fierul ajutor la transportul oxigenului în sânge.

Reacții chimice în alimentație

Oxidarea

Un exemplu pe care îl întâlnim toți este înnegrirea merelor după ce sunt tăiate. Oxigenul din aer reacționează cu anumite substanțe din fruct, provocând oxidarea.

Sucul de lămâie încetinește acest proces deoarece conține vitamina C și acid citric.

Fermentație

Fermentația este un proces chimic realizat de microorganisme precum drojdiile și bacteriile. Fermentația este întâlnită în obținerea pâinii, a iaurtului, a brânzeturilor și a murăturilor.

În timpul fermentației, zaharurile sunt transformate în alte substanțe, precum alcoolul sau acidul lactic.

Caramelizare

Atunci când zahărul este încălzit, acesta își schimbă culoarea și gustul. Procesul se numește caramelizare și este utilizat în pregătirea deserturilor.

Conservarea alimentelor

Pentru a preveni alterarea alimentelor, oamenii folosesc diferite metode de conservare: zonă frigorifică, congelare, uscarea, sărarea, pasteurizare.

Aceste metode încetinesc dezvoltarea bacteriilor și reacțiile chimice care au grijă la degradarea alimentelor.

Aditivi alimentari

Aditivii alimentari sunt substanțe adăugate pentru conservare, colorare, îmbunătățirea gustului, menținunea texturii.

Deși mulți aditivi sunt siguri, consumul excesiv de produse procesate poate avea efecte negative asupra sănătății.

Importanța chimiei alimentelor

Chimia alimentelor contribuie la:

- producerea unor alimente mai sigure;
- prevenirea toxiinfecțiilor alimentare;
- dezvoltarea alimentelor sănătoase;
- aplicarea calității produselor.

Datorită cercetărilor din acest domeniu, oamenii pot beneficia de alimente mai nutritive și mai rezistente la alterare.

Concluzie

Chimia alimentelor este o știință importantă care explică procesele ce au loc în alimente și influența acestora asupra organismului uman. De la compoziția și nutriția până la conservare, chimia este prezentată în fiecare etapă a alimentației. Înțelegerea acestor procese ne ajută să alegem alimente mai sănătoase și să avem un stil de viață echilibrat.

Bibliografie:

1.A.X.Lupea, M.Padure, D.Ardelean, Chimia si controlul produselor alimentare de origine animala, Editura Politehnica Timisoara, 2000

2.Balan D., 2015. Chimia si biochimia alimentului, Editura Ars Docendi, Bucuresti

3.Ionescu E., Diaconescu C., 2010. Procesarea si conservarea unor produse de origine animala, Ed. Fundatiei Romania de maine, Bucuresti

4.https://bioresurse.ro/blogs/media/efsa-compu%C8%99ii-chimici-din-alimente

5.https://ro.wikipedia.org/wiki/Chimie_alimentara

6.https://biotehnologii.usamv.ro/

BIOLOGIA CA ȘTIINȚĂ
DOMENIU FUNDAMENTAL AL CUNOAȘTERII VIEȚII

Prof. Dinu Alexandra,
Scoala Posliceală FEG, Piteşti

Biologia este știința care studiază viața în toate formele sale de organizare, de la nivel molecular și celular până la ecosisteme și biosferă. Aceasta reprezintă una dintre ramurile fundamentale ale științelor naturii, având un rol esențial în înțelegerea structurii, funcționării, evoluției și interacțiunii organismelor vii cu mediul înconjurător.

De-a lungul timpului, biologia s-a dezvoltat ca disciplină științifică distinctă, integrând cunoștințe din domenii precum chimia, fizica și matematica, ceea ce a condus la apariția biologiei moderne, caracterizată prin rigoare experimentală și abordare interdisciplinară.

Biologia studiază organismele vii și procesele fundamentale ale vieții, incluzând: structura organismelor, funcțiile vitale, procesele de reproducere, evoluția speciilor, relațiile dintre organisme și mediu.

Nivelurile de organizare studiate în biologie sunt: nivel molecular, nivel cellular, nivel tisular, nivel de organ și system, nivel de organism, nivel populational, nivel de ecosistem, nivel biosferic.

Metodele de cercetare în biologie

Biologia modernă utilizează o varietate de metode științifice pentru investigarea fenomenelor vii:

-observația- reprezintă metoda fundamentală prin care sunt studiate organismele în mediul lor natural sau în condiții controlate.

-experimentul- experimentul biologic permite testarea ipotezelor și verificarea relațiilor cauză–efect.

- modelarea- utilizarea modelelor teoretice sau informatice ajută la simularea proceselor biologice complexe.

-analiza comparative- această metodă presupune compararea organismelor sau proceselor pentru evidențierea asemănărilor și diferențelor.

-metode moderna- biologia actuală include tehnici avansate precum: microscopia electronica, analiza AND, ingineria genetică, bioinformatica.

Importanța biologiei în societate. Biologia are o importanță majoră în numeroase domenii ale vieții moderne:

-medicină- biologia stă la baza diagnosticării, tratamentului și prevenirii bolilor.

-agricultură- contribuie la obținerea unor culturi mai productive și rezistente.

-protecția mediului- ajută la înțelegerea ecosistemelor și la conservarea biodiversității.

-biotehnologie- permite dezvoltarea de produse și tehnologii noi în industrie și medicină.

-educație și cercetare- biologia formează baza educației științifice și a progresului tehnologic.

Biologia este o știință experimentală deoarece se bazează pe observație, ipoteză și verificare practică. Descoperirile biologice sunt validate prin experimente riguroase și reproductibile. De exemplu, studiul fotosintezei, respirației celulare sau eredității implică experimente controlate care confirmă teoriile științifice. Această caracteristică diferențiază biologia modernă de abordările pur descriptive din trecut.

Perspectivele biologiei modern. Biologia contemporană se află într-o etapă de dezvoltare accelerată, determinată de progresul tehnologic și de integrarea cu alte științe precum informatica, chimia și fizica. Această evoluție a condus la apariția unor domenii interdisciplinare care au schimbat profund modul de înțelegere al vieții.

Unul dintre cele mai importante domenii emergente este ingineria genetică, care permite modificarea materialului genetic al organismelor. Prin tehnici precum recombinarea ADN-ului, cercetătorii pot introduce sau elimina gene, cu aplicații în medicină, agricultură și industrie.

O altă direcție majoră este genomica, știința care studiază structura, funcția și evoluția genomului. Proiecte precum secvențierea genomului uman au deschis noi perspective în înțelegerea bolilor genetice și în dezvoltarea tratamentelor personalizate.

Biotehnologia modernă utilizează organisme vii sau componente ale acestora pentru obținerea de produse utile, cum ar fi medicamente, enzime sau biocombustibili. Aceasta are un impact semnificativ în domenii precum medicina, agricultura și protecția mediului.

De asemenea, biologia sintetică reprezintă un domeniu inovator care urmărește proiectarea și construirea de noi sisteme biologice sau redesenarea celor existente. Acest domeniu are potențial în dezvoltarea de soluții pentru probleme globale precum poluarea sau criza energetică.

Un alt domeniu important este bioinformatica, care combină biologia cu informatica pentru analiza datelor biologice complexe. Aceasta este esențială în interpretarea informațiilor genetice și în cercetarea medicală modernă.

În viitor, biologia va avea un rol esențial în: dezvoltarea medicinei personalizate, adaptată profilului genetic al fiecărui pacient, combaterea bolilor genetice și a cancerului, asigurarea securității alimentare prin culturi rezistente, protecția mediului și conservarea biodiversității;

dezvoltarea de surse alternative de energie biologică. Astfel, biologia modernă nu mai este doar o știință descriptivă, ci una aplicativă și inovatoare, cu impact direct asupra calității vieții și asupra viitorului umanității.

Biologia reprezintă o știință fundamentală a naturii, esențială pentru înțelegerea vieții și a fenomenelor biologice. Prin metodele sale de cercetare și prin aplicabilitatea sa largă, biologia contribuie semnificativ la progresul societății.

Importanța sa este evidentă în medicină, agricultură, protecția mediului și dezvoltarea tehnologică. În același timp, biologia modernă continuă să evolueze, oferind noi perspective asupra structurii și funcționării organismelor vii.

Bibliografie

Campbell, N., Reece, J., *Biologie*, Pearson Education, 2011.
Raven, P., Johnson, G., *Biology*, McGraw-Hill Education, 2014.
Botnariuc, N., *Biologie generală*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1983.
Cucoș, C., *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2002.
Cerghit, I., *Metode de învățământ*, Editura Polirom, Iași, 2006.
Ministerul Educației, *Programa școlară pentru biologie*, București, 2017.

ABORDĂRI CREATIVE ÎN EDUCAȚIA PENTRU ȘTIINȚĂ

Prof. dr. Popa Teodora-Ramona
Colegiul Național „Mihail Sadoveanu”, Pașcani

În contextul transformărilor accelerate generate de digitalizare și automatizare, educația creativă devine un pilon esențial al dezvoltării individuale și sociale. Lucrarea de față analizează fundamentele teoretice ale creativității, relevanța acesteia în societatea cunoașterii și modalitățile prin care sistemul de învățământ poate integra practici pedagogice orientate spre inovație. Studiul evidențiază rolul gândirii critice, al interdisciplinarității și al tehnologiilor emergente în dezvoltarea competențelor necesare secolului XXI.

1. Introducere

Societatea contemporană este caracterizată de complexitate, incertitudine și schimbare rapidă. Automatizarea proceselor și dezvoltarea inteligenței artificiale transformă piața muncii și solicită competențe care depășesc reproducerea mecanică a informației. Conform rapoartelor publicate de World Economic Forum, competențe precum creativitatea, rezolvarea problemelor complexe și gândirea critică se află printre cele mai importante abilități ale viitorului.

În acest context, educația creativă nu reprezintă un domeniu marginal, ci o direcție strategică pentru reformarea sistemelor educaționale.

2. Fundamente teoretice ale creativității

Conceptul de creativitate a fost analizat din perspective multiple – psihologică, pedagogică și sociologică. Cercetările lui E. Paul Torrance au evidențiat dimensiuni precum fluența, flexibilitatea, originalitatea și elaborarea ideilor. Ulterior, Howard Gardner a integrat creativitatea în teoria inteligențelor multiple, susținând diversitatea formelor de exprimare cognitivă. Mai recent, Ken Robinson a argumentat că sistemele educaționale tradiționale tind să inhibe creativitatea prin accentul excesiv pe standardizare și evaluare uniformă. Din perspectivă cognitivă, creativitatea implică procese de gândire divergentă și convergentă, capacitatea de a realiza conexiuni neobișnuite între concepte și deschiderea către experimentare.

3. Educația creativă în context digital

Integrarea tehnologiilor digitale în educație creează oportunități pentru personalizare și învățare colaborativă. Platformele bazate pe inteligență artificială, inclusiv cele dezvoltate de OpenAI, pot sprijini generarea de idei, simulări interactive și feedback adaptiv. Totuși, tehnologia este un facilitator, nu un substitut al procesului pedagogic. Eficiența sa depinde de competența cadrelor didactice și de designul curricular. Modelul pedagogic centrat pe proiect (Project-Based Learning) și abordările STEAM (Science, Technology, Engineering, Arts, Mathematics) sunt exemple de integrare a creativității în curriculum.

4. Strategii pedagogice pentru dezvoltarea creativității

Pentru implementarea educației creative în învățământ, literatura de specialitate propune următoarele direcții:

1. **Învățarea bazată pe probleme (Problem-Based Learning)** – stimulează investigarea și formularea de soluții originale.
2. **Interdisciplinaritatea** – conectează domenii diferite pentru a genera perspective inovatoare.
3. **Evaluarea formativă** – pune accent pe proces, nu doar pe rezultat.
4. **Climat educațional deschis** – încurajează exprimarea ideilor fără teama de eșec.
5. **Metode reflexive** – jurnalul de învățare, autoevaluarea și metacogniția.

Cercetările indică faptul că mediile educaționale care promovează autonomia și colaborarea cresc semnificativ nivelul implicării și al performanței elevilor.

5. Provocări și implicații instituționale

Implementarea educației creative întâmpină obstacole precum curricula rigidă, presiunea evaluărilor standardizate și insuficienta formare a profesorilor în domeniul competențelor digitale. Reformele trebuie să includă:

- actualizarea programelor școlare;
- formarea continuă a cadrelor didactice;
- investiții în infrastructură digitală;
- parteneriate între școală, universitate și mediul economic.

În plus, politicile educaționale trebuie să promoveze echitatea, pentru a evita accentuarea decalajelor digitale.

În final, creativitatea și inovația în era digitală nu reprezintă o competiție între om și mașină, ci o colaborare. Tehnologia oferă instrumentele, însă viziunea, valorile și sensul sunt generate de oameni. Viitorul aparține celor care reușesc să îmbine competența tehnologică cu imaginația, empatia și curajul de a experimenta. Educația creativă reprezintă o necesitate strategică pentru dezvoltarea capitalului uman în societatea cunoașterii. Dincolo de integrarea tehnologiei, esențială rămâne cultivarea unui climat educațional care valorizează curiozitatea, experimentarea și reflecția critică.

Viitorul învățământului depinde de capacitatea sa de a forma indivizi adaptabili, inovatori și responsabili, capabili să transforme informația în cunoaștere și cunoașterea în progres social.

Bibliografie:
Cucoș, C. (2006). *Pedagogie*. Polirom.
Cucoș, C. (2014). *Informatizarea în educație: Aspecte ale virtualizării formării*. Polirom.
Cristea, S. (2010). *Fundamentele pedagogiei*. Didactică și Pedagogică.
Joita, E. (2008). *Pedagogia constructivistă: O abordare psihopedagogică*. Institutul European.
Neacșu, I. (2010). *Instruire și învățare: Teorii, modele, strategii*. Aramis.

RELAȚIA DINTRE NEURONI ȘI COMPORTAMENT O INCURSIUNE ÎN BIOLOGIA NEURODIVERSITĂȚII

Prof. Roman Ana-Maria
Liceul Teoretic „Ana Ipătescu” Gherla, județul Cluj

În societatea actuală, tulburările de neurodezvoltare sunt din ce în ce mai des întâlnite, în special tulburarea de deficit de atenție și hiperreactivitate (ADHD) și tulburarea de spectru autist (TSA) fiind unele dintre cele mai cunoscute și mai frecvent întâlnite.

Deși frecvența acestor patologii a crescut semnificativ în rândul elevilor, aceastea sunt adesea înțelesă greșit în rândul cadrelor didactice. Adesea, elevii cu cerințe educaționale speciale sunt considerați neatenți sau neascultători, dar aceste tulburări au la bază mecanisme neurobiologice complexe.

În calitate de profesor de biologie, consider că înțelegerea mecanismelor care stau la baza acestor tulburări este esențială pentru succesul actului educațional.

ADHD este o tulburare de neurodezvoltare caracterizată prin dificultăți persistente de atenție, hiperactivitate și impulsivitate.

Una dintre cele mai importante regiuni ale creierului uman implicată în această patologie, este reprezentată de cortexul prefrontal, adică regiunea responsabilă pentru controlul funcțiilor executive, cum ar fi controlul impulsurilor sau menținerea atenției. La persoanele diagnosticate cu ADHD, cortexul prefrontal prezintă o activitate redusă, fapt care explică dificultățile elevilor atunci când trebuie să se concentreze pe termen lung sau să gestioneze simultan mai multe situații, cum ar fi scrierea lecției în timp ce se aud diferite zgomote pe fundal în sala de clasă. Pentru un elev neurotipic, ignorarea zgomotelor de fond nu reprezintă o problemă, acesta fiind capabil să își ducă sarcinile la bun sfârșit, dar pentru un elev diagnosticat cu ADHD chiar și o astfel de acțiune poate reprezenta o provocare.

De asemenea, sunt implicate și circuitele fronto-striato-cerebeloase, circuite care au un rol important în procese precum inhibarea răspunsurilor impulsive, planificarea acțiunilor sau reglarea comportamentului. Aceste circuite pot fi asemănate cu o rețea de management neuronal: cortexul prefrontal este șeful care stabilește obiectivele și regulile, ganglionii bazali filtrează și selectează răspunsurile potrivite și le inhibă pe cele nepotrivite, iar cerebelul contribuie la sincronizarea și rafinarea execuției. Atunci când comunicarea dintre aceste structuri funcționează diferit, atenția, autocontrolul și capacitatea de organizare pot fi afectate, influențând modul în care individul interacționează cu mediul și răspunde la stimuli.

Un rol important în mecanismele acestei patologii îl au și mediatorii chimici, în special noradrenalina și dopamina. Dopamina participă la mecanismele motivației și ale recompensei, iar

noradrenalina contribuie la menținerea atenției. Funcționalitatea acestor sisteme este afectată în ADHD, mecanism care stă la baza răspunsului favorabil la medicamentele cerebro-stimulante. Practic, aceste medicamente cresc disponibilitatea neurotransmițătorilor la nivelul fantei sinaptice și astfel contribuie la îmbunătățirea funcționalității creierului.

O altă tulburare de neurodezvoltare tot mai des întâlnită tulburarea de spectru autist (TSA), caracterizată prin particularități ale comunicării, interacțiunii sociale și comportamentului. Din punct de vedere neurobiologic, autismul este cauzat de modificări complexe ale conectivității neuronale și ale modului în care diferite arii ale creierului comunică între ele. Studiile imagistice și genetice au evidențiat implicarea cortexului prefrontal, a amigdalei, a cerebelului și a rețelelor neuronale responsabile de limbaj și integrarea socială și senzorială. Altfel spus, elevii diagnosticați cu TSA percep în mod diferit stimulii și relațiile cu mediul înconjurător. Spre deosebire de ADHD, principalii neurotransmițători implicați în fiziopatologia din TSA sunt serotonina și glutamatul. Glutamatul reprezintă principalul mediator excitator al sistemului nervos central și are un rol important în plasticitatea neuronală, dezvoltarea optimă a circuitelor neuronale și în procesele de învățare și memorie. În TSA, studiile sugerează existența unui dezechilibru între excitația și inhibiția neuronală, în care semnalizarea glutaminergică poate fi modificată, fapt care poate contribui la hipersensibilitatea senzorială, comportamente repetitive și dificultăți de integrare a informației. Serotonina are atât rol de neurotransmițător implicat în reglarea dispoziției și a comportamentului social, cât și rol neurotrofic, fiind implicată în dezvoltarea embrionară a creierului, prin influențele asupra migrării neuronale și a sinaptogenezei. Disfuncția serotoninergică este asociată cu rigiditate comportamentală și dificultăți de comunicare și integrare socială.

Cunoașterea acestor noțiuni de bază despre patologii atât de frecvente în rândul elevilor din actualele generații are un rol crucial în succesul actului educațional. Dificultățile cu care se confruntă acești elevi reprezintă de fapt tulburări ale unor procese neurobiologice, nu rea voință sau lipsă de interes, așa cum consideră multe cadre didactice. Astfel, procesul educațional trebuie adaptat nevoilor cognitive pentru a facilita procesul de învățare. De exemplu, cadrele didactice pot concepe fișe speciale pentru acești elevi, fișe pe care informațiile să fie prezentate scurt și la obiect, prin intermediul hărților conceptuale. Acestea i-ar ajuta pe elevi prin faptul că permit menținerea atenției asupra unor noțiuni mai reduse cantitativ, iar forma de hartă conceptuală colorată crește nivelul dopaminei, lucru care contribuie la creșterea motivației elevului și la îmbunătățirea menținerii atenției.

În concluzie, pentru acești elevi, succesul educațional depinde de capacitatea cadrelor didactice de a înțelege mecanismele neurobiologice care stau la baza acestor tulburări și de a nu se limita la a-i cataloga drept elevi lipsiți de bun simț și interes pentru materia studiată. Înțelegerea complexității creierului uman devine astfel nu doar un obiect de studiu, ci un instrument esențial pentru construirea unui sistem educațional incluziv, care să permită valorificarea potențialului și pentru elevii neurodivergenți.

Bibliografie:
Bear, M. F., Connors, B. W., Paradiso, M. A. *Neuroscience: Exploring the Brain*. 4th Edition, Wolters Kluwer, 2015.
Lord, C., Elsabbagh, M., Baird, G., Veenstra-VanderWeele, J. "Autism Spectrum Disorder." The Lancet, 2018, 392(10146): 508–520.
Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders (DSM -5)

FESTIVALUL ȘTIINȚELOR ÎN DOMENIUL LIMBĂ ȘI COMUNICARE

Prof. Stănciulescu Florentina Cristina
Colegiul Național „Ecaterina Teodoroiu", Târgu Jiu

În contextul educației contemporane, activitățile interdisciplinare au devenit esențiale pentru dezvoltarea competențelor elevilor și pentru stimularea interesului acestora față de cunoaștere. Festivalul Științelor reprezintă o modalitate modernă și atractivă de valorificare a procesului

educativ, oferind oportunitatea îmbinării creativității cu spiritul critic, a comunicării cu cercetarea și a limbajului cu experiența practică. În cadrul ariei curriculare „Limbă și comunicare”, un astfel de festival capătă o importanță deosebită, deoarece contribuie la dezvoltarea competențelor de exprimare orală și scrisă, la îmbogățirea vocabularului, la stimularea lecturii și la cultivarea interesului pentru valorile culturale și lingvistice.

Festivalul Științelor în domeniul Limbă și comunicare poate fi organizat atât în mediul școlar, cât și în parteneriat cu biblioteci, instituții culturale sau organizații educaționale. Activitățile propuse urmăresc valorificarea limbii ca instrument fundamental al cunoașterii și al relaționării sociale. Prin intermediul atelierelor, concursurilor, expozițiilor, dezbaterilor și momentelor artistice, elevii au posibilitatea să își dezvolte creativitatea, capacitatea de argumentare și spiritul colaborativ.

Acest tip de eveniment contribuie la formarea unei perspective moderne asupra procesului de învățare, în care elevul devine participant activ, iar comunicarea este privită ca element central al dezvoltării personale și profesionale. Totodată, festivalul creează un mediu educativ stimulativ, în care cunoașterea este asociată cu experiența directă, cu dialogul și cu descoperirea.

Festivalul Științelor reprezintă o manifestare educațională și culturală menită să promoveze interesul pentru diferite domenii ale cunoașterii prin activități interactive și inovatoare. În mod tradițional, aceste festivaluri sunt asociate cu disciplinele exacte și experimentale, însă în ultimii ani conceptul a fost extins și asupra domeniilor umaniste, inclusiv asupra ariei Limbă și comunicare.

În cadrul acestui domeniu, știința comunicării și studiul limbii sunt abordate într-o manieră interdisciplinară, accentul fiind pus pe relația dintre limbaj, cultură, societate și tehnologie. Elevii descoperă faptul că limba nu este doar un instrument de comunicare, ci și un mijloc de exprimare a identității, a emoțiilor și a valorilor culturale.

Festivalul Științelor promovează învățarea prin descoperire și experiență. Participanții sunt implicați activ în activități precum:

- ateliere de creație literară;
- jocuri de vocabular și comunicare;
- concursuri de lectură expresivă;
- dezbateri și argumentări;
- realizarea de reviste sau afișe tematice;
- activități de storytelling;
- dramatizări și interpretări artistice;
- prezentări multimedia și proiecte digitale.

Prin aceste activități, elevii își dezvoltă competențele de comunicare, gândirea critică, capacitatea de colaborare și creativitatea.

Domeniul Limbă și comunicare ocupă un loc fundamental în formarea personalității elevilor, deoarece prin intermediul limbajului se realizează procesul de învățare, exprimarea ideilor și integrarea socială. Comunicarea eficientă reprezintă una dintre cele mai importante competențe ale secolului XXI, fiind necesară atât în viața personală, cât și în cea profesională.

Festivalul Științelor oferă elevilor posibilitatea de a descoperi limba română și limbile străine într-un mod atractiv și interactiv. Activitățile desfășurate stimulează interesul pentru lectură, pentru cultură și pentru exprimarea artistică. De asemenea, acestea contribuie la dezvoltarea încrederii în sine și a capacității de a vorbi în public.

Totodată, domeniul Limbă și comunicare favorizează dezvoltarea sensibilității estetice și a imaginației. Literatura, teatrul, poezia și arta discursului devin mijloace prin care elevii își exprimă emoțiile și își dezvoltă identitatea culturală.

Organizarea unui Festival al Științelor în domeniul Limbă și comunicare presupune diversificarea activităților pentru a răspunde intereselor și nivelului de vârstă al elevilor. Activitățile trebuie să fie interactive, creative și adaptate nevoilor educaționale actuale.

Aceste activități urmăresc stimularea imaginației și dezvoltarea exprimării scrise. Elevii pot redacta poezii, povestiri, eseuri sau texte dramatice pornind de la diferite teme sau imagini sugestive. Atelierele contribuie la dezvoltarea vocabularului și la îmbunătățirea stilului de redactare.

Lectura expresivă dezvoltă dicția, intonația și capacitatea de interpretare a textului literar. Elevii își pot demonstra talentul artistic prin recitarea poeziilor sau interpretarea fragmentelor literare.

Dezbaterile reprezintă o metodă eficientă de dezvoltare a gândirii critice și a capacității de argumentare. Elevii învață să își susțină punctul de vedere într-un mod logic și respectuos.

Activitățile dramatice stimulează creativitatea și expresivitatea elevilor. Punerea în scenă a unor opere literare contribuie la înțelegerea profundă a textului și la dezvoltarea abilităților de comunicare.

Jocurile de cuvinte, rebusurile, quiz-urile și competițiile de cultură generală transformă procesul de învățare într-o experiență plăcută și motivantă.

Tehnologia are un rol important în educația modernă. Elevii pot realiza prezentări digitale, podcasturi, reviste online sau videoclipuri educative. Aceste activități contribuie la dezvoltarea competențelor digitale și de comunicare.

Profesorul are un rol esențial în organizarea și coordonarea Festivalului Științelor. Acesta devine facilitator al învățării, ghid și mentor pentru elevi. Prin activitățile propuse, cadrul didactic creează un mediu educativ bazat pe colaborare, creativitate și participare activă.

Profesorul trebuie să selecteze activități adaptate nivelului elevilor și să încurajeze implicarea tuturor participanților. De asemenea, este importantă colaborarea dintre profesori din diferite discipline pentru realizarea unor activități interdisciplinare.

Utilizarea metodelor moderne de predare și a tehnologiilor digitale contribuie la creșterea atractivității festivalului. Profesorii pot utiliza platforme educaționale, aplicații interactive și materiale multimedia pentru a transforma activitățile într-o experiență captivantă.

În societatea actuală, tehnologia influențează profund modul în care comunicăm și învățăm. Platformele digitale, rețelele sociale și aplicațiile educaționale oferă noi posibilități de exprimare și colaborare.

În cadrul Festivalului Științelor, tehnologia poate fi utilizată pentru realizarea unor activități moderne și interactive. Elevii pot crea prezentări multimedia, bloguri, podcasturi sau materiale video prin care să își exprime ideile și să valorifice informațiile acumulate.

Totodată, utilizarea tehnologiei contribuie la dezvoltarea competențelor digitale, considerate esențiale în educația contemporană. Elevii învață să selecteze informațiile relevante, să comunice responsabil în mediul online și să utilizeze creativ resursele digitale.

Cu toate acestea, este important ca tehnologia să fie utilizată echilibrat și responsabil, astfel încât comunicarea directă și relațiile interumane să nu fie afectate.

Festivalul Științelor în domeniul Limbă și comunicare reprezintă o activitate educațională complexă, cu un impact semnificativ asupra dezvoltării elevilor. Prin intermediul activităților interactive și interdisciplinare, elevii își dezvoltă competențele de comunicare, creativitatea și capacitatea de colaborare.

Acest tip de festival contribuie la transformarea procesului educativ într-o experiență atractivă și motivantă, în care învățarea este asociată cu descoperirea, dialogul și participarea activă. Totodată, festivalul promovează valorile culturale și importanța limbajului ca instrument fundamental al cunoașterii și al relaționării sociale.

În societatea noastră, dezvoltarea competențelor de comunicare și adaptarea la noile tehnologii devin priorități ale educației moderne. Festivalul Științelor oferă cadrul ideal pentru valorificarea acestor competențe și pentru formarea unor elevi creativi, responsabili și capabili să comunice eficient.

Bibliografie:

1. Constantin Cucoș – *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2014.
2. Ioan Cerghit – *Metode de învățământ*, Editura Polirom, Iași, 2006.
3. Ion-Ovidiu Pânișoară – *Comunicarea eficientă*, Editura Polirom, Iași, 2003.
4. Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023.
5. Documente curriculare pentru aria „Limbă și comunicare”, Ministerul Educației, București, 2023.
6. Resurse educaționale digitale și materiale didactice moderne, Ministerul Educației, București, 2022.

INTELIGENȚA ARTIFICIALĂ ÎN EDUCAȚIE: OPORTUNITĂȚI, PROVOCĂRI ȘI DIRECȚII DE DEZVOLTARE PENTRU ȘCOALA CONTEMPORANĂ

prof. Buică Valentin Adrian, Colegiul Tehnic "Costin D. Nenițescu",
prof. Mărășoiu Ramona Laura, Școala Gimnazială Dobrotești

Lucrarea de față explorează impactul inteligenței artificiale (IA) asupra sistemului educațional contemporan, analizând oportunitățile pe care tehnologia le oferă pentru personalizarea învățării, eficientizarea procesului didactic și îmbunătățirea accesului la educație de calitate. Sunt examinate, totodată, provocările etice, pedagogice și infrastructurale cu care se confruntă cadrele didactice în contextul integrării IA în clasă. Comunicarea propune o serie de direcții practice de dezvoltare profesională, sprijinite de un ghid digital elaborat în scopul formării competențelor digitale ale profesorilor.

În zilele noastre tehnologia redefinește nu doar modul în care comunicăm sau muncim, ci și modul în care învățăm. Inteligența artificială, odată apanajul cercetării avansate a pătruns treptat în sala de clasă, prin instrumente accesibile, platforme adaptive și asistenți virtuali. Întrebarea cu care se confruntă astăzi fiecare educator nu mai este daca vom folosi IA?, ci cum o vom folosi in mod responsabil si eficient? Școala contemporană are misiunea de a pregăti elevi pentru o lume în care competențele digitale nu mai sunt un avantaj, ci o necesitate. Cadrul didactic devine, în acest context, un mediator între tehnologie și cunoaștere un ghid care îi ajută pe elevi să valorifice instrumentele IA fără a-și pierde gândirea critică, creativitatea și umanitatea.

Integrarea inteligentă a IA în procesul didactic deschide numeroase oportunități la nivel individual și instituțional:

✓ Personalizarea parcursului de învățare: platformele adaptive precum Khan Academy, Duolingo sau Google Classroom cu add-on-uri IA ajustează conținutul în funcție de ritmul și nevoile fiecărui elev, permițând diferențierea reală a instruirii.

✓ Eficientizarea evaluării: instrumentele de corectare automată și de feedback instantaneu economisesc timp prețios, permițând profesorilor să se concentreze pe aspectele creative și relaționale ale predării.

✓ Acces extins la resurse educaționale: IA facilitează traduceri, rezumate, explicații simplificate, democratizând accesul la cunoaștere pentru elevii cu nevoi speciale sau pentru cei din zone defavorizate.

✓ Sprijin pentru profesori în planificarea lecțiilor: generatoarele de conținut (ChatGPT, Copilot, Gemini) ajută cadrele didactice să elaboreze rapid scenarii didactice, fișe de lucru și materiale diferențiate.

✓ Analiza datelor educaționale: sistemele IA pot identifica tiparele de progres sau dificultățile de învățare ale elevilor, oferind date prețioase pentru intervenție timpurie.

Integrarea IA în educație nu este lipsită de provocări semnificative, care trebuie abordate cu responsabilitate:

✓ Riscul plagiatului și al gândirii pasive: accesul facil la conținut generat de IA poate reduce efortul intelectual al elevilor și poate submina procesul autentic de formare a competențelor.

✓ Inechitatea digitală: nu toți elevii au acces egal la dispozitive, internet sau platforme IA, riscând adâncirea decalajelor educaționale.

✓ Probleme etice și de confidențialitate: utilizarea datelor despre comportamentul elevilor ridică întrebări serioase despre protecția vieții private și despre deținerea informațiilor.

✓ Formarea insuficientă a cadrelor didactice: mulți profesori nu dețin competențele necesare pentru a evalua critic și integra eficient instrumentele IA în didactica disciplinei lor.

✓ Dependența de tehnologie și diminuarea relației umane: riscul dezumanizării actului educațional, dacă IA devine un substitut al relației profesor-elev, și nu un instrument complementar.

Depășirea provocărilor și valorificarea oportunităților IA presupune un demers coerent la mai multe niveluri:

a) Formarea continuă a cadrelor didactice prin cursuri de formare dedicate literației digitale și utilizării etice a IA, concepute în parteneriat cu universități și CCD-uri.

b) Elaborarea unor politici clare la nivel instituțional privind utilizarea acceptabilă a IA în evaluare, crearea de conținut și activitățile extracurriculare.

c) Integrarea gândirii critice și a educației despre IA în curriculum pentru a forma elevi capabili să înțeleagă, să analizeze și să utilizeze responsabil aceste tehnologii.

d) Crearea de comunități de practică între profesori schimbul de bune practici și co-crearea de resurse didactice digitale poate accelera adaptarea la noile realități.

e) Investiții în infrastructură și echitate digitală asigurarea accesului echitabil la tehnologie pentru toți elevii, indiferent de mediul social sau geografic.

În completarea prezentei comunicări, ca urmare a participării mele la programul de formare Erasmus+ *„Enhancing Teaching with Digital Tools + AI”*, desfășurat în perioada 16–20 februarie 2026 la Erasmus Centre din Sevilla, am elaborat am elaborat un Ghid Practic ca o sinteză aplicată a competențelor, instrumentelor și perspectivelor pedagogice dobândite. Experiența mobilității a oferit oportunitatea de a explora, într-un cadru internațional, modalități moderne de integrare a tehnologiilor digitale și a inteligenței artificiale în procesul educațional, cu accent pe utilizarea lor responsabilă, eficientă și adaptată nevoilor reale ale elevilor și profesorilor.

Ghidul se adresează cadrelor didactice interesate de modernizarea practicilor de predare-învățare-evaluare și de valorificarea instrumentelor digitale accesibile în mediul educațional. Lucrarea nu este un manual tehnic, ci un instrument practic, construit pentru a sprijini profesorii în adoptarea unor soluții digitale ușor de utilizat, cu impact direct asupra calității actului didactic.

Prin structurarea conținutului în capitole tematice, ghidul oferă atât repere teoretice esențiale, cât și exemple concrete, activități aplicative și recomandări de bune practici. Demersul reflectă convingerea că digitalizarea educației nu este doar o tendință, ci o necesitate, iar formarea continuă a profesorilor reprezintă cheia unei integrări eficiente și etice a tehnologiilor emergente în școală.

Ghidul poate fi accesat online la adresa: Ghid Practic - Instrumente digitale și IA în activitatea didactică. Documentul reprezintă un instrument viu, actualizabil, gândit pentru a evolua odată cu tehnologia și cu nevoile concrete ale comunității educaționale.

Inteligența artificială nu este o amenințare pentru educație ci o oglindă care reflectă cât de pregătiți suntem să evoluăm ca sistem. Oportunitatea nu constă în utilizarea nefiltrată a tehnologiei, ci în integrarea sa critică, etică și pedagogic fundamentată în viața școlii.

Profesorul rămâne, și în era IA, actorul central al actului educațional nu înlocuit, ci augmentat de tehnologie. Rolul său se transformă dintr-un transmițător de informații într-un facilitator al gândirii, un educator al conștiinței digitale și un model de utilizare responsabilă a inovației.

Școala contemporană are datoria de a pregăti nu doar elevi alfabetizați digital, ci cetățeni capabili să trăiască, să creeze și să decidă în mod etic și informat într-o lume în care IA este o realitate cotidiană.

Bibliografie:

1. Luckin, R. (2018). Machine Learning and Human Intelligence. UCL IOE Press.

2. Selwyn, N. (2019). Should Robots Replace Teachers? AI and the Future of Education. Polity Press.

3. UNESCO (2023). Guidance for Generative AI in Education and Research. Paris: UNESCO.

4. Ministerul Educației și Cercetării (2025). Curriculum Național – Competențe Digitale. București: MEC.

5. Holmes, W., Bialik, M., Fadel, C. (2019). Artificial Intelligence in Education. Center for Curriculum Redesign.

6. *** Ghid Practic – Instrumente Digitale și AI în Activitatea Didactică (2026). Disponibil la: link acces ghid

EXPERIMENTELE DE CREARE A UNUI URAGAN ÎN CADRUL UNEI LECȚII DE GEOGRAFIE

Prof. Matei Gabriel,
Şcoala Gimnaziala „Ion Pillat”, Piteşti

Fenomenelor meteorologice extreme li se acordă o atenție deosebită atât în domeniul cercetării științifice, cât și în procesul educațional. Printre acestea, uraganele reprezintă unele dintre cele mai spectaculoase și complexe fenomene atmosferice, având un impact major asupra mediului natural și asupra societății umane. Studierea lor în cadrul lecțiilor de geografie contribuie la dezvoltarea gândirii științifice, la înțelegerea relației dintre atmosferă și hidrosferă și la formarea competențelor de observare și analiză.

Utilizarea experimentelor didactice pentru simularea formării unui uragan reprezintă o metodă modernă și interactivă de predare. Elevii pot observa practic procesele de circulație a aerului, diferențele de presiune și influența temperaturii asupra maselor de aer. Astfel, noțiunile teoretice devin mai ușor de înțeles și de aplicat.

Prezentul referat urmărește analiza importanței experimentelor de creare a unui uragan în cadrul unei lecții de geografie, descrierea principalelor metode experimentale utilizate și evidențierea rolului acestora în procesul instructiv-educativ.

Uraganul este un ciclon tropical de mare intensitate care se formează deasupra oceanelor tropicale și subtropicale, în zone în care temperatura apei depășește aproximativ 26–27°C. Acesta se caracterizează prin vânturi puternice, precipitații abundente și o structură circulară bine definită.

Din punct de vedere meteorologic, uraganul apare ca rezultat al interacțiunii dintre: temperatura ridicată a apei oceanice, evaporarea intense, umiditatea atmosferică, rotația Pământului (efectul Coriolis), diferențele de presiune atmosferică. Structura unui uragan include: ochiul uraganului, peretele ochiului, benzile spiralate de nori, curenții ascendenți și descendenți de aer. Aceste fenomene sunt dificil de observat direct în cadrul unei lecții, motiv pentru care experimentele și simulările didactice au un rol important în procesul de învățare.

Rolul experimentelor în predarea geografiei. Experimentul didactic reprezintă o metodă activă de învățare prin care elevii observă direct un fenomen sau reproduc anumite procese naturale în condiții controlate. În predarea geografiei, experimentele contribuie la: dezvoltarea spiritului de observație, stimularea gândirii logice, înțelegerea relațiilor cauză–efect, formarea competențelor practice, creșterea interesului pentru studiul mediului.

În cazul fenomenelor atmosferice, experimentul facilitează înțelegerea unor procese complexe precum: circulația aerului, formarea norilor, diferențele de presiune, apariția furtunilor și a ciclonilor. Metodele interactive și experimentale sunt recomandate în didactica modernă deoarece implică elevii activ în procesul de învățare și favorizează fixarea cunoștințelor.

Experimente didactice pentru simularea unui uragan

1. Experimentul cu apă caldă și apă rece

Unul dintre cele mai simple experimente utilizate în cadrul lecțiilor de geografie presupune utilizarea a două recipiente cu apă la temperaturi diferite.

Materiale necesare: două vase transparente, apă caldă, apă rece, colorant alimentar, carton separator.

Mod de realizare: într-un vas se introduce apă caldă colorată în roșu, iar în celălalt apă rece colorată în albastru. Cele două mase de apă sunt separate temporar printr-un carton. După îndepărtarea separatorului, elevii observă mișcarea apei și amestecul maselor cu temperaturi diferite.

Explicație științifică: experimentul demonstrează modul în care diferențele de temperatură generează circulația fluidelor și contribuie la apariția curenților atmosferici. Aceste procese stau la baza formării furtunilor tropicale și a uraganelor.

2. Experimentul vortexului într-o sticlă. Acest experiment simulează mișcarea circulară a aerului specifică uraganelor.

Materiale necesare: două sticle din plastic, apă, bandă adezivă, sclipici sau colorant.

Mod de realizare: cele două sticle sunt unite la gură, una dintre ele fiind umplută parțial cu apă. Prin rotirea rapidă a sticlei superioare se formează un vortex asemănător mișcării aerului într-un ciclon. Explicație științifică: elevii observă formarea unei mișcări spiralate și apariția unui „ochi" central, asemănător structurii unui uragan real.

3. Simularea digitală a uraganelor. În cadrul lecțiilor moderne de geografie se utilizează frecvent simulatoare digitale și aplicații interactive.

Acestea permit: observarea evoluției unui uragan, analiza traseului ciclonilor tropicali, studierea vitezei vântului și a presiunii atmosferice, înțelegerea efectelor schimbărilor climatice.

Simulările digitale au avantajul de a reproduce fenomene complexe fără riscuri și într-un mod accesibil elevilor.

Importanța pedagogică a experimentelor

Experimentele de creare a unui uragan contribuie la realizarea unui proces educațional modern și eficient. Acestea transformă lecția de geografie într-o activitate interactivă și atractivă.

Din punct de vedere pedagogic, experimentele: dezvoltă învățarea prin descoperire, stimulează curiozitatea elevilor, favorizează colaborarea în grup, îmbunătățesc capacitatea de analiză, facilitează corelarea teoriei cu practica.

Elevii rețin mai ușor informațiile atunci când participă direct la activități experimentale. În plus, metodele practice contribuie la formarea competențelor necesare în societatea contemporană, precum gândirea critică și rezolvarea de probleme.

Măsuri de siguranță și limitele experimentelor

Deși experimentele didactice sunt utile, acestea trebuie realizate cu respectarea unor reguli de siguranță: utilizarea atentă a apei calde, supravegherea permanentă a elevilor, evitarea utilizării materialelor periculoase, menținerea unui spațiu de lucru organizat.

Totodată, experimentele școlare reprezintă doar modele simplificate ale fenomenelor reale. Un uragan autentic este influențat de numeroși factori atmosferici și oceanografici care nu pot fi reproduși complet în laborator.

Experimentele de creare a unui uragan reprezintă instrumente didactice valoroase în predarea geografiei. Acestea facilitează înțelegerea proceselor atmosferice complexe și transformă lecția într-o experiență interactivă și atractivă. Prin utilizarea experimentelor practice și a simulărilor digitale, elevii își dezvoltă capacitatea de observare, gândirea logică și interesul pentru studiul fenomenelor naturale. În același timp, activitățile experimentale contribuie la modernizarea procesului educațional și la aplicarea principiilor învățării active. Integrarea acestor metode în lecțiile de geografie este importantă pentru formarea unei educații științifice moderne și pentru dezvoltarea unei înțelegeri corecte a fenomenelor meteorologice extreme.

Bibliografie:

Cucoș, C., *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2002.
Cerghit, I., *Metode de învățământ*, Editura Polirom, Iași, 2006.
Joița, E., *Instruirea constructivistă*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006.
Strahler, A., *Geografie fizică*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1977.
Tarbuck, E., Lutgens, F., *Earth Science*, Pearson Education, 2014.
National Geographic Society, *Hurricanes and Tropical Storms*, Washington D.C., 2020.
OECD, *Innovative Learning Environments*, OECD Publishing, Paris, 2013.
Ministerul Educației, *Programa școlară pentru geografie*, București, 2017.

EDUCAȚIA NONFORMALĂ, O FORȚĂ EDUCAȚIONALĂ MAJORĂ ÎN CONTEXTUL ACTUAL

Profesor Cîrstea Ileana-Mihaela
Palatul Copiilor Pitești, Argeș

Tendinţa mondială a generaţiei actuale este confruntarea cu tot mai multe probleme emoţionale. Aşadar s-a constatat că, tot mai mulţi tineri sunt singuri, deprimaţi, furioşi şi impulsivi, recurgând cu uşurinţă la agresivitate, ceea ce ar trebui să conducă la găsirea rapidă a unui remediu.

Ideal ar fi ca factorii educaţionali să fie preocupaţi de pregătirea acestora pentru viaţă, de felul în care îi învaţă să dea inteligenţă emoţiilor, readucând în acest mod civilizaţia pe străzi şi afecţiunea în viaţa comună, de zi cu zi.

Educația STEAM, poate fi inclusă în orice domeniu experiențial și la orice temă, deoarece, le stimulează curiozitatea, gândirea critică, creativitatea.La aceste activități copiii sunt încurajați să experimenteze și să exploreze. Activitatea STEAM, poate implica doar un domeniu de învățare, depinde de tema sau comportamentele urmărite, dar poate include aspecte din toate domeniile. Explorarea naturală a fenomenelor științifice și naturale: copiii au o curiozitate naturală care îi îndeamnă să exploreze, să pună întrebări și să descopere lumea fascinantă din jurul lor cu ajutorul experimentelor. Înțeleg lucrurile prin propria lor perspectivă, astfel metodele tradiționale de învățare nu reușesc întotdeauna să le capteze atenția și să le satisfacă setea de cunoaștere. Prin joacă și descoperire cei mici își dezvoltă abilitățile de gândire critică și imaginația, învățând în același timp lecții esențiale despre știință, natură și viață într-un mod distractiv și interesant. Astfel, curiozitatea lor se transformă în cunoaștere, iar conceptele teoretice devin mai ușor de înțeles și de reținut.

Educația nonformală reprezintă astăzi un pilon esențial al formării competențelor pentru viață, completând în mod armonios educația formală și informală. Într-un context educațional marcat de nevoia de adaptabilitate, colaborare și gândire critică, activitățile nonformale oferă oportunități autentice de învățare experiențială, prin implicarea directă a elevilor în situații de viață reale.

Aceste practici contribuie la dezvoltarea globală a elevului: cognitivă, socială și emoțională și favorizează învățarea activă, bazată pe experiență și reflecție, conform modelului lui David Kolb.

Educația nonformală este definită ca ansamblul activităților educative organizate în afara curriculumului formal, dar având obiective formative explicite și metodologii flexibile, centrate pe participant. Ea se caracterizează prin: participare voluntară și motivație intrinsecă; învățare prin experiență și reflecție; accent pe cooperare, creativitate și implicare activă; caracter interdisciplinar și deschidere către comunitate.

Reflecțiile elevilor în urma desfășurării diferitelor activități nonformale au arătat că au înțeles importanța acțiunilor personale pentru schimbarea comunității, ceea ce confirmă eficiența modelului Kolb în procesul educațional.

Astfel, activitățile nonformale nu doar completează educația formală, ci o transformă într-un proces dinamic, reflexiv și orientat spre viață reală. În concluzie, practicile educației nonformale reprezintă o componentă indispensabilă a formării competențelor-cheie pentru viață. Aplicarea modelului experiențial al lui Kolb permite integrarea teoriei și a acțiunii într-un proces continuu de dezvoltare personală și profesională.

Educația STEAM este mai mult decât o metodă educațională care stimulează curiozitatea naturală a elevilor și le oferă instrumentele necesare pe care le pot folosi autonom într-o lume în continuă schimbare. Prin adoptarea educației STEAM, profesorii pot crea un mediu de învățare stimulativ și inovator, pregătind copiii pentru provocările viitorului.

Bibliografie:
1. Cristea, S. (2018). Dicționar de pedagogie. Editura Didactică și Pedagogică
2. Cucoș, C. (2017). Educația. Dimensiuni culturale și interculturale. Editura Polirom
3. Dewey, J. (1938). Experience and Education. Macmillan
4. Iucu, R. (2021). Formarea profesorilor în societatea cunoașterii. Editura Universității din București
5. Kolb, D. A. (1984). Experiential Learning: Experience as the Source of Learning and Development. Prentice Hall

ACREDITAREA ȘCOLARĂ-EXEMPLE DE BUNĂ PRACTICĂ

Prof. Smîrcea Alina
Liceul Teoretic „Ion Barbu”, București

Incluziunea și diversitatea sunt prioritățile Programului Erasmus+, deoarece acesta urmărește să promoveze în toate acțiunile sale egalitatea de șanse și de acces, echitatea și interculturalitatea. Obiectivul major al oricărei mobilități din cadrul Erasmus+ își propune să

înlăture atât barierele cu care se pot confrunta diferitele grupuri-țintă de elevi, cât și diferențele culturale care ar încetini progresul învățării.

Multilingvismul, incluziunea, diversitatea și interculturalitatea au fost obiectivele majore ale Proiectului Educațional Acreditare Școlară din cadrul programului Erasmus+, Experiențele trăite au fost extraordinare, deoarece au dobândit valori culturale care au vizat creativitatea, cooperarea, excelența și inovarea. Învățarea formală și nonformală s-a desfășurat pe parcursul a patru zile de interacțiune și colaborare.

Implicarea elevilor la aceste activități a fost totală, ei au fost fascinați de istoria, tradiția și frumusețea locurilor vizitate. Workshop-urile i-au ancorat în prezent, iar dansul tradițional, muzeul și casa lui Marco Polo i-au transpus în trecut, în vremuri de mult apuse, dar care și-au lăsat puternic amprenta asupra acestui oraș. Marea a întregit mirificul peisajului, măslinii, portocalii și alte felurite plante le-au captat atenția elevilor și a profesorilor însoțitori.

De-a lungul demersului acestei mobilități, nu au existat bariere sociale, elevii români au vorbit mereu cu cei din alte țări, au intrat în interacțiune, au lucrat în echipă și au legat frumoase prietenii. Discuțiile s-au desfășurat în limba engleză, dar elevii s-au învățat unii pe alții cuvinte și structuri lingvistice din limba lor maternă. De asemenea, profesorii au comunicat permanent, au făcut schimb de impresii cu diverse ocazii și au împărtășit din specificul țărilor din care proveneau. Această mobilitate în Croația și-a îndeplinit obiectivul major:promovarea unor valori culturale naționale și internaționale, printre care cele mai importante ar fi socializarea și cooperarea, învățarea prin activități interactive și bune practici. În esență, programul Erasmus+ desfășurat poate fi definit prin cuvintele: transdisciplinaritate, interculturalitate, identitate în diversitate și prietenie. Programul Erasmus+ Acreditare Școlară sădește în sufletul tinerilor și nu numai, frumosul, binele, adevărul și prietenia, ca cele mai de preț valori umane.

Toate materiile realizate pentru mobilitățile de grup cu elevii s-au realizat folosind aplicații digitale. Copiii au realizat filme de prezentare si au utilizat tehnologia în procesul educațional

În alegerea participanților și în criteriile de selecție s-au respectat principiile incluziunii și diversității. Participanții au fost aleși pe baza criteriilor de selecție care au fost afișate public pe website-ul școlii. S-a respectat egalitatea de gen și șansă. Unul din obiective din formularul de candidatura vizează valorilor de incluziune. În formular nu am avut buget pentru sprijinul pentru includere.

Unul din principalele obiectivele propuse în cadrul acreditării este utilizarea noilor tehnologii și a metodelor inovative în predare. Aceste au fost urmărite prin participarea la cursuri care vizează aceste teme. De asemenea elevii care au participat mobilității au materializat materiale și produse finale folosind instrumente digitale și platforme digitale. În implementarea activităților toate documente au fost elaborate folosind aplicații digitale. Elevii și-au pregătit materiale folosind aplicații digitale, comunicarea în cadrul proiectului s-a făcut folosind grupuri de whatapp, facebook.

PRODUSUL TURISTIC
FORMA DE COMERCIALIZARE A OFERTEI TURISTICE

Prof. ing. Dănilă Ileana
Colegiul „Ferdinand I” Măneciu

Într-o lume în care agitația și stresul acaparează din ce în ce mai mult viața cotidiană, călătoriile au evoluat de la simple evadări din rutină, la investiții semnificative în sănătatea holistică.

Cercetările din literatura de specialitate au demonstrat efectul benefic perceput al călătoriilor asupra sănătății fizice, mentale și asupra procesului de vindecare.

În diferite studii, au fost identificate șapte motive socio-psihologice care ne atrag către călătorii: evadarea din cotidianul perceput ca banal, explorarea și autoevaluarea, relaxarea, prestigiul, regresia, îmbunătățirea relațiilor și facilitarea interacțiunii sociale.

Prin descoperirea lumii, a unor noi peisaje, culturi, oameni și a noastră înșine în proces, călătoriile relaxează și în același timp stimulează curiozitatea și creativitatea, cu beneficii pentru corp și minte.

Călătoriile influențează starea de spirit a individului, sporind stima de sine și promovând sănătatea socială. Deconectarea temporară de la mediul obișnuit și timpul petrecut alături de cei dragi într-un cadru relaxant și lipsit de stres poate întări legăturile familiale și prietenia.

Turismul românesc are un potențial masiv de promovare a ideii de relaxare și îmbunătățirea sănătății, datorită cadrului său natural extins.

Fiecare resursă naturală românească are propria sa capacitate de a crește vizibilitatea turistică.

Includem aici proporțiile aproape simetrice de munți, dealuri și câmpii, Delta Dunării, litoralul de la Marea Neagră, cele nouă categorii de arii protejate din teritoriu și resursele cu specific de tratament, cum ar fi stațiunile turistice balneoclimaterice.

Fie că aleargă pe plajă, se plimbă prin munți, se relaxează în mijlocul pădurii, sau vizitează expoziții de artă internaționale, oamenii se bucură prin intermediul turismului de îmbunătățiri semnificative în sănătate.

În timpul călătoriilor, aceștia pot scăpa de presiunile zilnice și pot redescoperi echilibrul, relaxarea fiind esențială pentru reducerea anxietății și a stresului. Existența factorilor perturbatori din societatea modernă susțin potențialul turismului de a ajuta la îmbunătățirea sănătății călătorilor.

Complexitatea și diversitatea peisajelor naturale românești pot facilita interesul turiștilor de a alege România ca destinație propice pentru efectele benefice ale diverselor activități turistice. Acest lucru depinde în mare măsură de dezvoltarea sectorului și de promovarea acestei oportunități.

TURISMUL - este considerat ca fiind unul dintre cele mai dinamice sectoare de activitate.

Turismul și științele sunt interconectate printr-o relație strânsă: știința oferă datele, tehnologia și inovațiile care fac călătoriile posibile și sustenabile, în timp ce turismul finanțează conservarea patrimoniului și oferă laboratoare vii pentru cercetare.

Turismul modern este modelat de științe ca:

Geografia și Geologia: Baza turismului.

Geografia studiază distribuția spațială a atracțiilor, iar geologia explică formarea reliefului. Aceste științe stau la baza ecoturismului și a geoturismului.

Ecologia și Biologia: Vitale pentru protecția mediului și crearea zonelor protejate (rezervații naturale, parcuri naționale). Ele ghidează practicile de turism responsabil pentru a preveni distrugerea ecosistemelor.

Istoria și Arheologia: Transformă vestigiile și evenimentele trecutului în atracții turistice.

Informatica și Tehnologia (IT): Au revoluționat industria prin sisteme de rezervări online, inteligență artificială, realitate virtuală și aplicații de navigație.

Economia și Statisticile: Analizează impactul financiar al turismului, fluxurile de turiști, rentabilitatea afacerilor și contribuția la PIB-ul regional sau național.

Sociologia și Psihologia: Studiază motivațiile călătorilor, comportamentul acestora și interacțiunile dintre turiști și comunitățile locale, asigurând un schimb cultural adecvat și respectuos.

Turismul:

- reprezintă un ansamblu de activități destinate petrecerii timpului liber.
- reprezintă industria creată pentru producerea tuturor serviciilor și bunurilor solicitate de turiști spre și la locul de destinație.

Practicarea turismului presupune existența unor:

- importante resurse turistice, de mare interes,
- activități destinate satisfacerii varietății nevoilor turiștilor manifestate pe perioada călătoriei și a sejurului.

„Materia primă" pentru industria turismului, valorile (resursele) naturale și antropice, se vor tranforma în diferite produse turistice numai printr-un consum efectiv de muncă vie, înglobată în prestațiile de servicii turistice.

Produsul turistic - reprezintă un ansamblu de bunuri materiale și servicii capabile să satisfacă nevoile de turism ale unei persoane între momentul plecării și momentul sosirii în locul de plecare.

OFERTA TURISTICĂ sau ,,materia primă'' pentru industria turistică, se va modela în diverse PRODUSE TURISTICE.

OFERTA TURISTICĂ - ansamblul atracțiilor care pot motiva vizitarea lor de către turiști, totalitatea elementelor care pot fi puse în valoare la un moment dat prin stimularea CERERII TURISTICE.

PRODUSUL TURISTIC – este forma de comercializare a ofertei turistice

1. PATRIMONIUL TURISTIC:

- formează cadrul fizic de bază
- manifestă o atracție pentru turiști
- constituie ,,INIMA'' produsului turistic.

Include: FACTORI NATURALI - așezare geografică, climă, relief, peisaj

FACTORI UMANI - limba, ospitalitatea, mentalitatea, obiceiurile și tradițiile, folclorul, istoria, arta, cultura.

2. ELEMENTE DE INFRASTRUCTURĂ (ECHIPAMENTE)

- contribuie în mod hotărâtor la satisfacerea cererii de turism
- cuprinde: hoteluri, moteluri, restaurante, terenuri de sport, săli de spectacole, de conferințe.

3. FACILITĂȚI DE ACCES

- Sunt legate de mijloacele de transport alese de turiști pentru a ajunge la obiectivele dorite în bune condiții și cu cel mai mic cost.

4. PERSONALUL DIN TURISM

- strategiile utilizării personalului se regăsesc în strategiile desfășurate în domeniul asigurării cu necesarul de resurse umane: recrutarea de personal cu reale aptitudini pentru prestarea serviciilor turistice, perfecționarea acestuia, reținerea în cadrul firmei a celor mai buni.

5. CADRUL INSTITUȚIONAL

cuprinde: sistemul de acorduri internaționale care încurajează sau promovează circulația turistică; cadrul juridic, măsuri de protecție, reglementări, măsuri de valorificare a mediului și patrimoniului turistic.

6. SERVICIILE - dau conținut produselor turistice

- componentă dominantă sau determinantă a ofertei turistice, caracteristicile specifice ale acestora regăsindu-se în întreaga activitate turistică.
- ansamblul de activități ce au ca scop satisfacerea nevoilor materiale și spirituale ale călătorilor pe perioada deplasării și sejurului.
- pun în valoare resursele naturale și antropice ale unei zone, acestea luând forma produseor turistice numai prin intermediul serviciilor specifice.
- în raport cu importanța și motivația cererii:
  * servicii turistice de bază: - transport, cazare, alimentație, agrement, tratament.
  * servicii turistice suplimentare: - informații, activități cultural – sportive, închirieri etc.

ROL: Prin originalitatea și creativitatea cu care serviciile turistice sunt combinate între ele și cu celelalte componente ale produsului turistic, se asigură creșterea atractivității și mai ales individualizarea produselor turistice.

PRODUSUL TURISTIC – trece printr-un ciclu de viață, el trebuind să corespundă continuu preferințelor clienților care-l cumpără.

Se recunosc 4 faze ale ciclului de viață al unui produs: lansarea, creșterea, maturitatea, declinul.

„LANSAREA - este momentul aducerii produsului turistic pe piață (,,nașterea'' lui)
CARACTERICI:
- produsul este nou, puțin cunoscut, implică cel mai înalt nivel al costurilor
- este mai slab concurat, cere acțiuni promoționale de amploare, volum al vânzărilor coborât."

„CREȘTEREA - apare în momentul când produsul turistic este cunoscut și este solicitat de clienți
CARACTERISTICI:
- devine din ce în ce mai cunoscut și mai atrăgător, este supus unor perfecționări succesive

- înregistrează niveluri din ce în ce mai înalte în volumul vânzărilor, nu produce reacții puternice din partea concurenței.”

„MATURITATEA - se manifestă când produsul turistic a fost acceptat pe piață. CARACTERISTICI:

- se bucură de cel mai înalt grad de acceptare, impune unele perfecționări pentru a-și menține poziția pe piață

- implică cel mai înalt grad de manifestare a concurenței”

„DECLINUL

- apare inevitabil datorită apariției pe piață a unor produse noi, reducerea cererii, schimbarea gusturilor consumatorilor, saturarea nevoii de turism acoperite de produsul în cauză. CARACTERISTICI:

- atinge un grad de uzură morală avansat, concurența atinge intensitatea maximă.”

STRATEGII privind produsele turistice

Cel mai utilizat instrument în identificarea principalelor tipuri de strategii este matricea BCG. Aceasta presupune gruparea produselor în 4 mari categorii, având în vedere rata de creștere a pieței și cota relativă de piață.

* „vedete”
- produse relativ noi aflate în faza de creștere
- au cea mai favorabilă poziție pe piață
- sunt mari generatoare de cheltuieli

„vaci de muls”
- produse aflate în faza de maturitate
- sunt rentabile pe termen scurt
- reclamă cheltuieli mici, aducând venituri mari

* „dileme”
- produse dificile și costisitoare
- au posibilitatea de a-și reveni, de a fi profitabile
- necesită a fi susținute

* „puncte critice”
- produse aflate în ultima fază a ciclului de viață
- sunt păstrate în viață mai mult din inerție
- au puține șanse de a-și reveni

Efectele turismului sunt multiple și complexe, dezvoltând zona în care este practicat.

Evaluarea impactului turismului asupra mediului este instrumentul care determină efectele principale asupra naturii.

Astfel, factorii de decizie află despre efectele posibile ale dezvoltării asupra mediului.

În concluzie, pentru menținerea sănătății planetei este foarte important ca atunci când turismul interacționează cu mediul să se acorde o atenție mare naturii, nu economiei.

Problemele de protecție ale mediului înconjurător trebuie abordate înaintea celor economice, pentru că turiștii apreciază regiuni curate, acolo unde se pot relaxa în comuniune cu natura, beneficiind din plin de o experiență minunată.

Surse: Marketing turistic, Ed. CD Press, (Ilieș, Tătar 2017), google.com

EDUCAŢIA ECOLOGICĂ ÎN ŞCOLI

Prof. Dr. Gabriela Despan,
Colegiul „Ferdinand I ” comuna Măneciu, Prahova

Dreptul la un mediu ambiant sănătos este un drept elementar, pe care mulţi cetăţeni nu îl cunosc sau căruia nu îi acordă importanţa necesară. Nu conştientizează că de ei depinde, de fapt, viaţa, sănătatea şi, pe termen lung, chiar bunăstarea proprie şi mai ales a generaţiilor care urmează.

Degradarea continuă a mediului reprezintă un element major al unei crize de civilizaţie. Aceasta se datorează, însă, intervenţiei necontrolate a omului în natură. El este „*născocitorul”* care se crede „*stăpânul naturii*”, uitând de înţeleptul precept al lui Bacon: „*Nu stăpânim natura decât respectând-o*”.

Educaţia ecologică s-a impus printre noile educaţii ca o stare de fapt – poluarea naturii a atins cote alarmante încât este pusă în pericol însăşi viaţa pe pământ. Tehnologia avansată cu care se lucrează în zilele noastre are un impact pe de o parte pozitiv asupra mediului înconjurător, dar pe de altă parte are şi urmări negative.

Viaţa şi implicit societatea sunt puternic ameninţate de unele dezastre: războaie, foamete, cataclisme naturale. Din nefericire, cel mai puternic impact al acestor dezastre se răsfrânge asupra copiilor. De aceea, copiii trebuie să cunoască aceste efecte, trebuie să fie pregătiţi pentru a le preîntâmpina şi trebuie să aibă un comportament adecvat pentru măsurile de protecţie a mediului înconjurător.

Eficienţa educaţiei ecologice poate fi apreciată prin efectele pe termen lung asupra comportamentului viitorului cetăţean, iar activităţile de educaţie ecologică trebuie să prezinte şi o utilitate imediată pentru elev, să-l pună în situaţia de a interveni concret şi de a fi conştient de efectele intervenţiilor sale.

La nivelul sistemului educaţional se impune dezvoltarea conştiinţei ecologice, în cadrul tuturor ariilor curriculare, astfel încât fiecare să înţeleagă locul şi rolul său în natură şi în colectivitate.

Şcoala are menirea de a organiza şi desfăşura o vie şi susţinută mişcare de educaţie ecologică şi protecţie a mediului, iar elevii, sub îndrumarea cadrelor didactice şi în parteneriat cu părinţii sau alţi membrii ai comunităţii locale, pot şi trebuie să formeze marele grup de apărători ai mediului natural.

La ora actuală, gândirea ecologică se integrează tot mai activ în toate domeniile vieţii cotidiene, exercitând un puternic impact asupra conştiinţei sociale. Pornind de la conceptul că omul, ca specie biologică, este dependent de natură şi nu poate trăi în afara ei, realizăm importanţa formării, prin acţiuni educative, a unei gândiri ecologice în rândul membrilor societăţii noastre.

Finalităţile educaţiei ecologice sunt:

- dezvoltarea conştiinţei ecologice, a simţului responsabilităţii, a solidarităţii dintre indivizi pentru păstrarea şi ameliorarea mediului;
- dezvoltarea capacităţii de a lua decizii, de a identifica şi a pune în practică soluţii pentru prevenirea şi rezolvarea problemelor concrete legate de relaţia individului cu mediul său de viaţă;
- pregătirea cetăţeanului actual şi viitor pentru a influenţa pozitiv deciziile politice, economice şi sociale cu privire la mediu.

Bibliografie:

1. Cucoș, C. – *Pedagogie*. Iași: Editura Polirom.
2. Ionescu, M., Chiș, V. – *Strategii de predare și învățare*. București: Editura Științifică.
3. Manolescu, M. – *Evaluarea școlară – metode, tehnici, instrumente*. București: Editura Meteor Press.
4. Oprea, C.-L. – *Strategii didactice interactive*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
5. Stan, C. – *Teoria educației*. Cluj-Napoca: Editura Universitară.
6. Văideanu, G. – *Educația la frontiera dintre milenii*. București: Editura Politică.
7. UNESCO – *Education for Sustainable Development: A Roadmap*. Paris: UNESCO.
8. Ministerul Educației – *Curriculum național. Programe școlare și documente privind educația pentru mediu și dezvoltarea durabilă*. București.

Secțiunea I
Didactica modernă și inovația în educație

ROLUL PARTENERIATULUI ȘCOALĂ - FAMILIE ÎN DEZVOLTAREA PERSONALITĂȚII COPILULUI

Prof. Simionescu Eugenia,
Scoala Gimnazială I.G.Duca, București

Educația reprezintă unul dintre pilonii fundamentali ai dezvoltării societății, având un rol esențial în formarea personalității și a valorilor copiilor. Într-o lume aflată în continuă schimbare, procesul educațional nu mai poate fi privit ca fiind responsabilitatea exclusivă a școlii, ci ca un demers complex, realizat prin colaborarea strânsă dintre mai mulți factori, dintre care familia ocupă un loc central.

Relația dintre școală și familie este esențială pentru asigurarea unui parcurs educațional coerent și eficient. În timp ce școala oferă cadrul organizat pentru transmiterea cunoștințelor și dezvoltarea competențelor, familia contribuie la formarea atitudinilor, a comportamentelor și a valorilor morale. Atunci când aceste două medii colaborează armonios, copilul beneficiază de un sprijin constant, de o comunicare unitară și de o direcție clară în procesul său de dezvoltare.

Lucrarea de față își propune să evidențieze importanța colaborării dintre școală și familie în educarea copiilor, analizând rolurile specifice ale fiecărei părți, formele de cooperare și impactul acestora asupra evoluției elevilor. De asemenea, vor fi prezentate modalități prin care această colaborare poate fi îmbunătățită, în vederea creării unui mediu educațional favorabil dezvoltării armonioase a copilului.

Studiile din ultimii ani dovedesc că atunci când un copil îşi vede părinţii interesaţi de el şi se implică în viaţa sa şcolară, rezultatele lui sunt mai bune și beneficiile evidente. Îndatoririle reciproce în colaborarea părinţilor cu şcoala pentru a educa şi forma copilul sunt: Școala are responsabilitatea cea mai importantă în procesul instructiv-educativ. Părintele este o persoană responsabilă pentru educarea și comportamentul copilului și pentru colaborarea cu școala spre beneficiul copilului. Elevul este și el responsabil pentru propria educație.

Metode de colaborare a școlii cu familia:ședințele cu părinții, consultații individuale, excursii, drumeții, expoziții cu lucrările copiilor, sărbătorirea zilei de naștere, ateliere de lucru cu părinții, vizite la locul de muncă al părinților, ziua porților deschise, serbări școlare. Ședințele cu părinții oferă acestora prilejul de a se cunoaște între ei, de a acționa ca o echipă, de a se cunoaște reciproc cu cadrele didactice, de a discuta aspecte ale programului școlar, de a afla despre progresele / regresele copiilor, schimbările intervenite în evoluția lor ca grup.

Sărbătorirea zilei de naştere a copiilor cu colegii de clasă îi învaţă pe aceştia comportamentul civilizat, unele convenţii sociale şi se creează legături afective cu membrii familiilor, deoarece invitaţii sărbătoritului pot fi părinţi şi alte rude.

Excursiile / drumețiile îi pot face pe părinți să contribuie la organizarea și sponsorizarea acestor acțiuni, asigură supravegherea copiilor, trăiesc emoţii pozitive alături de copilul lor, le oferă modele de comportare.

Ziua uşilor deschise sunt acțiuni în cadrul cărora părinţii asistă la prezentarea școlii şi la alte activităţi desfăşurate împreună cu propriul copil.

Atelierele de lucru cu părinţii sunt activități în cadrul cărora aceştia sunt familiarizaţi cu standardele de eficienţă a învăţării, finalităţile educației, conţinuturile, strategiile aplicate, programul de activitate al şcolii.

Consultaţiile individuale (convorbirile) oferă prilejul abordării individualizate a problemelor cu care se confruntă copilul sau părintele, se pot oferi sfaturi, părinţii pot furniza informaţii mai intime pe care nu doresc să le facă publice, dar sunt relevante pentru educaţia şi instrucţia copilului.

Expoziţiile cu lucrări ale copiilor sunt un prilej de a-i familiariza pe părinți cu date importante despre evoluţia copiilor, atât pe plan artistic, cât şi al bagajului de cunoştinţe. Serbările școlare sunt evenimente prin care părinţii pot descoperi aptitudini speciale ale copiilor, nivelul dezvoltării acestora, pot să le evalueze performanţele, să se implice în organizarea acestor activităţi.

Vizitele la locul de muncă al părinţilor contribuie la cunoaşterea specificului unor profesii și competenţele necesare practicării acestora. Părintele poate fi ghidul acestor acţiuni.

Parteneriatul real între şcoală şi familie nu este cel înscris pe o coală de hârtie, semnat de către director şi de către părinte, ci este relaţia activă de implicare şi de o parte şi de cealaltă, este bucuria şi tristeţea, este reuşita şi eşecul, este zbaterea şi rezultatul, din care elevul este beneficiarul.

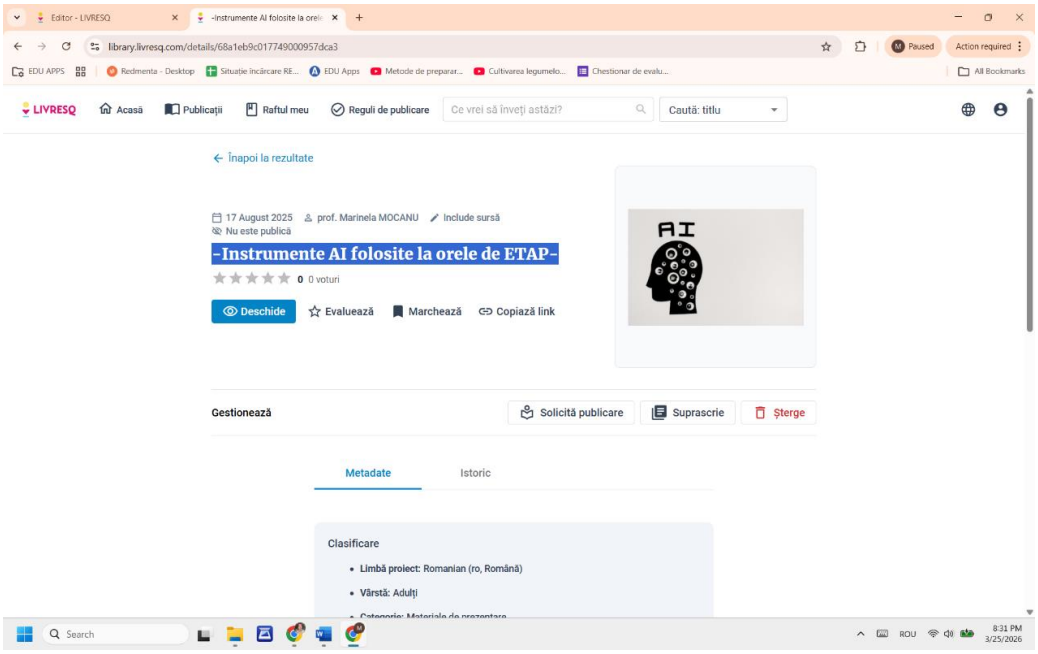
Bibliografie:

1. Laura Șerbănescu, Simona Garbureanu,Ramona Bălănescu,Sorina Chircu, Loredana Manasia,Mihai Mircescu, Oliviana Epurescu, Andrei Pârvan, pag 117, 2015 Fundamentele pedagogiei –Teoria și metodologia curricumului, vol 1, Editura Politehnica.
2. Abric, J. „Psihologia comunicării, Editura Polirom, Iași, 2002.
3. Ciolan, L. (2011) „Repere în cercetarea educațională!. București: Facultatea de Psihologie și Științele Educației, Universitatea din București.).
4.http://www.ctevl.ro/wpcontent/uploads/2012/05/PARTENERIAT%C8%98COAL%C4%82-FAMILIE.pdf
5.https://www.academia.edu/8864216/Forme_%C5%9Fi_metode_de_colaborare_ %C5%9Fcoal%C4%83_familie
6. https://edict.ro/legatura-dintre-scoala-si-familie-un-pas-important-spresucces

INSTRUMENTE AI LA ORELE DE ETAP

Prof. Marinela Mocanu
Școala Gimnazială „Aurelian Stanciu”

https://library.livresq.com/details/68a1eb9c017749000957dca3

NOI PERSPECTIVE PRIVIND EDUCAȚIA TINERILOR

profesor Iacob Nicoleta,
Liceul Tehnologic Administrativ și de Servicii „Victor Slăvescu”, Ploiești

Din punct de vedere etimologic, *educaţia* provine din latinescul *educo, educare* care înseamna a îngriji, a creşte, dar si din latinescul *“educere*” care se traduce prin “*a conduce, a scoate*”. Pornind de la semnificaţiile de baza, s-au oferit numeroase definiţii educaţiei care vizează scopul, natura, conţinutul, laturile sau funcţiile actului educativ.

Astfel, pe de o parte educaţia este activitatea de disciplinare, cultivare, civilizare şi moralizare a omului, iar scopul ei este de a dezvolta în individ toată perfecţiunea de care este susceptibil. (Kant)[1]

Educaţia este un fapt social si individual în acelaşi timp. Este ceva care se întamplă în jurul nostru şi în acelaşi timp se întamplă şi cu noi. De la naştere şi până la moarte, fiecare dintre noi este spectatorul şi actorul acestui fapt.

În cadrul acestei influenţări generale există un mod de influenţare în care intenţia joacă primul rol, iar hazardul scade relativ la minim. Este educaţia propriu-zisă. Această accepţie restrânsă a noţiunii de educaţie este apanajul aproape exclusiv al omului. Educaţie în acest sens fac parinţii când îsi cresc copiii, face şcoala când instruieşte, face patronul când formează pe lucrător, face educatorul adevărat când educă intenţionat şi metodic, şi face fiecare dintre noi în actul conştient al autoeducaţiei.

Acţiunile de acest fel, pentru care limbajul cunoaşte diferite expresii, precum: “*creşterea copiilor*”, “*instrucţia şcolarilor*”, “*formarea omului*” etc. sunt cuprinse sub denumirea generică de **educaţie[2].**

Pornind de la întrebuinţarea curentă a acestui cuvânt, vedem ca el se aplică ori de câte ori suntem în faţa unei acţiuni, în care o persoană sau un grup de persoane (educatorul), influenţează în mod conştient şi intenţionat pe o altă persoană sau pe un grup întreg (educatul).

Idealul unei educaţii perfecte din toate punctele de vedere, ar fi acela în care scopurile superioare s-ar confunda cu scopul fiecarui ins în parte. De aici se constată, că în orice acţiune educativă avem acest moment finalist : influenţăm, pregătim, formăm pe om în vederea unui anumit scop, adeseori ales într-o sferă care depăşeşte pe om ca individ, dar pentru ajungerea cărui scop se va tinde implicit şi la o cât mai mare desăvârşire a omului

Putem afirma că scopul educaţiei este atins atunci când elevul (imaturul) obţine acea autonomie (independentă) care-l determină să fie stăpân pe propriul destin şi pe propria personalitate. Educaţia astfel “*nu-l creează pe om , ci îl ajută să se creeze”*[3] , să devină independent.

Dar cum poate profesorul în postura de adult, de ştiutor să-l ajute pe elev să devină matur, adult, ştiutor?

În nici un caz doar prin procesul de a umple găletile goale ale elevilor pe rând din galeata sa plină, a cunoaşterii, după cum spunea Karl Popper, ci mai ales prin a-l ajuta pe elev să gândească, să-i trezească setea cunoaşterii, pentru a vedea că trebuie să urmeze calea independenţei, de a se forma ca adult.

Întrebat astăzi, de ce vine la şcoală, elevul răspunde că vine să înveţe. Dar pentru el a învăţa înseamnă de fapt să realizeze acel transfer de la găleata plină a profesorului la cea goală, a sa. Totul se rezumă la educaţie ca specializare, ca instruire, unde profesorul livrează marfa, iar elevul o consumă. *În acest caz mai are profesorul vreun rol?,* pentru că “marfa” poate fi livrată şi prin alte mijloace,cum ar fi internetul. Poate exista o scoală fără profesor (înţeles în rolul de cel care predă, transmite nişte cunoştinţe)? La această scoală visa Constantin Noica în *Jurnalul filozofic*.

---

[1] Immanuel Kant : *Despre frumos şi bine*, Ed. Minerva, Bucureşti, 1981, p. 45
[2] Constantin Narly : *Pedagogie generală*, Ed. Didactică şi pedagogică, Bucureşti, 1996, p. 67
[3] M. Debusse : *Etapele educaţiei*, Ed. Didactică şi pedagogică, Bucureşti, 1981, p.15

„Visez o şcoală în care să nu se predea, la drept vorbind, nimic. Să trăieşti liniştit şi cuviincios, într-o margine de cetate, iar oamenii tineri, câţiva oameni tineri ai lumii, să vină acolo spre a se elibera de tirania profesoratului. Căci totul şi toţi le dau lectii. Totul trebuie învăţat din afară şi pe dinafară, iar singurul lucru care le e îngăduit din când în când e să pună întrebări…”[4]

Interesant este că nu întotdeauna profesorii au ce să spună elevului, zice Noica pentru că ei trebuie să fie nişte mediatori între elevi. Discipolul trebuie învăţat că nu are nimic de primit, ci că trebuie întâi *“ să crească*”, “ *să fie însetat*”, să fie pus în situaţia de a-ţi cere învăţătura. Astfel Noica spune că ceea ce nu ştiu pedagogii, dar ştie bunul simţ românesc este *“ Nu da povaţă celui ce nu ţi-o cere, căci nu te ascultă*.” Ideea este aceea de a-l determina pe discipol să devină independent, stăpân pe propiile forţe, şi nu un dependent, adică să se mute accentul de la profesor la elev, la sistemul pedocentrist.

„Discipolul vrea să devină iedera. Trebuie să-l laşi să fie ceea ce trebuie să fie: chiar buruiana. Şi cel mai frumos sfârşit al tău - fertilitate - e să te năpădească buruienile.”[5]

Şi Allan Bloom[6] este adeptul acestui tip de educaţie liberală, centrată pe om şi care vizează formarea desăvârşirii umane. În *Criza spiritului American,* Bloom vorbeşte despre *“natura*” studenţilor şi despre rolul profesorului.

Profesorul şi mai ales cel dedicat educaţiei liberale trebuie să încerce în mod constant să privească ţelul desăvârşirii umane şi apoi să se întoarcă la naturile studenţilor săi, străduindu-se să înţeleagă această natură şi să evalueze capacitatea acestora de a se apropia de ea. Pentru aceea, magistrul trebuie să-i cunoască bine să le afle “*lucrurile de care sunt ei flămânzi*” tocmai pentru a stârni acea foame.

Astfel, în acest context, profesorul este vrând-nevrând călăuzit de conştiinţă sau ghicirea faptului că există o natură umană şi că misiunea lui e să-i sprijine realizarea. Sursa speranţei este aceea că “*omul nu e doar o fiinţă întâmplătoare, înlănţuită şi modelată de peştera în care a văzut lumina-zilei.”*[7]

Naşterea unui copil robust, independent de moaşă este de fapt adevărata bucurie a profesorului, o plăcere mult mai eficientă în motivarea lui, decât orice altă datorie morală dezinteresată.

Bloom foloseşte sintagma *“profesor adevărat”.* Ce ar putea însemna să fii profesor adevărat? Să te dedici profesiei tale, să ai răbdare si calm, să fii bine pregătit profesional?
Allan Bloom spune că un profesor adevărat ştie că sarcina lui constă în a-şi sprijini elevul să-şi îndeplinească natura umană împotriva tuturor forţelor deformante ale convenţiei şi prejudecăţii.

De asemenea magistrul nu are un loc fix, regesc, el trebuie să fie în dinamica sa, să se adapteze la ceea ce studenţii pot sau vor să înveţe, să se cunoască astfel doar prin proprii studenţi, zice Bloom: adică şi profesorul işi schimbă locul şi devine tot timpul o persoană care învată, să descopere calea cea mai bună de cunoaştere.

Educaţia liberală este soluţia şi calea de a-i determina pe copii să-şi pună singuri întrebări, să descopere sau nu răspunsul, să aibă, de fapt, acea satisfacţie a descoperirii. *Dar cum să-i determini pe elevi să gândească, dacă ei spun că vin la scoală să înveţe, sau mai rău decât atât nu ştiu exact de ce vin la şcoala?!*

C. Noica spune că elevii vor fi îndrumaţi să gândească într-o şcoală unde nu se predau lectii, conţinuturi, sfaturi sau învăţături. Dar ce trebuie dat elevilor? “*Stări de spirit, asta trebuie dat altora.”* [8]spune Noica, iar aceste stări sunt stârnite mai degrabă de o carte scoasă din bibliotecă, de *“un Preludiu de Bach pe care-l pui seara în linişte sau un exemplu de seninătate intelectuală.”*[9] Astfel,

---

[4] Constantin Noica : *Jurnalul filozofic*, Ed. Humanitas, Bucureşti, 2002, p.34
[5] Constantin Noica : *Jurnalul filozofic*, Ed. Humanitas, Bucureşti, 2002, p.34
[6] Allan Bloom : *Criza spiritului american* , Editura Humanitas, Bucureşti, 2006
[7] ibidem
[8] C. Noica : *Jurnalul filozofic*, Ed. Humanitas, Bucuresti, 2002, p.36
[9] Ibidem

tinerii văzând că profesorul lansează o idée, pune o problemă, încep şi ei să încorporeze una, adică să gândească. Se realizează prin urmare un schimb de idei, de probleme între cei doi parteneri educativi, profesorul putând lua locul primitorului pentru că *" o scoală în care profesorul nu învaţă şi el este o absurditate*" spune Noica ; iar motto-ul şcolii sale sunt cuvintele lui Leon Blay *"Nu se ştie cine dă şi cine primeşte!"*

Dacă scopul educatiei este desăvârşirea naturii umane, care este conţinutul ei?

Învăţătura din cărţi nu reprezintă ansamblul educaţiei, însă este şi ea necesară mai ales în epocile caracterizate printr-o sărăcie a exemplelor vii de posibile tipuri umane superioare. Învăţătura din carti este, practic, tot ceea ce poate da un profesor spune Bloom, dar aceasta să fie administrate cum se cuvine într-o atmosferă în care relatia ei cu viata e plauzibila.

Dar elevul mai preia învatatura din carti, dacă exista mijloace de transmitere a informaţiei: televiziunea, de exemplu?

Elevul de astăzi este tipul lui *"homo videns*" , concept creat de Giovanni Sartori[10] în *Homo videns*. El spune că dacă educaţia prin şcoală era o cale de a genera un om nou, desăvarşirea naturii umane, televiziunea este şi ea "*paideia",* un instrument *"antropogenetic*", un mediu care genereaza un "*anthropos nou*", un nou tip de fiinta umană. Aceasta este ideea cheie pe care o dezvoltă Sartori cu convingerea ca prima scoala a copilului este una distractivă, televiziunea , ce precede scoala plicticoasă.

Televiziunea este astfel prima şcoală care îl formeaza pe copil in spiritul gândirii concrete, reduse la imagine, determinându-l să rămână în acest stadiu de "*homo videns".* Or şcoala încearcă să-l înveţe pe copil să gândească în chei abstracte, să devină un « *homo sapiens* » care să-şi pună întrebările, *" Ce e omul? Cine sunt?"* sau care să-şi pună, pur si simplu întrebări.

De ce alege elevul televizorul în locul şcolii? Pentru că a constatat că şcoala presupune efort, gândire, întelegere, în timp ce televizorul propune numai imagine. Informaţia provine din imagine. "*Cuvantul ne face să înţelegem numai dacă e înţeles*."[11], adică dacă se cunoaşte limba careia îi aparţine, în timp ce imaginea nu presupune niciun efort, ce se vede în toate limbile fără să le cunoşti.

Daca elevul alege calea de educatie televiziunea,ce poate să devina el?

Sartori spune ca devine *"un ramolit de ecran*", o fiinţă mărginită la un om care nu citeşte. Având în vedere relaţia între profesorul care este adultul, maturul şi elevul care este copilul, imaturul ce urmeaza să devina prin educaţie adult, matur, se poate pune întrebarea dacă acest tip de copil, educat prin şcoala distractiva va deveni vreodată matur?

Sartori zice că matur va deveni într-o oarecare măsură, dar e un adult care rămâne surd pe viata la stimulii cititului şi ai cunoaşterii transmise de cultura scrisa. Va continua să răspundă şi ca om mare numai la stimulii exclusiv audio-vizuali. El este numai un om cu o cultură juvenilă, a distracţiei, nu cu o cultură în sensul bun al cuvântului, de cunoaştere, cu lecturi solide.

În acest context, adevărata miză a profesorului de limba şi literature română este aceea de a forma cititori avizaţi de literatură, persoane capabile să emită judecăţi de valoare proprii despre un text literar sau non-literar. Primul pas pe care trebuie să-l facă profesorul de literatură este să stimuleze mai întâi lectura textului literar în sine, nu a surselor secunde ori terţe, de genul referatelor, a operelor critice mai mult sau mai puţin valoroase, a conspectelor.

Lectura de plăcere ţine în fond, de miza pe termen lung a profesorului de literatură, care nu trebuie să uite faptul că doar în momentul în care elevilor le place să citească, în momentul în care ei resimt dorinţa şi nevoia de a citi, această ţintă a disciplinei devine o realitate.

Pentru a atinge acest deziderat, profesorul trebuie să-i implice pe elevi în mod activ în procesul instructiv – educativ, să-i ajute să se autocunoască, să îi încurajeze în formularea unor puncte de vedere referitoare la textele avute în discuţie.

---

[10] Giovanni Sartori : *Homo videns*, Editura Humanitas, Bucureşti, 2005, p.160

[11] ibidem

În acest sens, un rol important revine abilităţii profesorului de a utiliza la clasă strategii didactice interactive. Acestea îi conferă elevului certitudinea proprie implicări în învăţare, îl responsabilizează, îi stimulează operaţiile gândirii, îl ajută, cum spunea Constantin Noica, să devină el însuşi, să aibă încredere în propria putere de analiză şi sinteză, cu alte cuvinte să devină un om independent.

Bibliografie selectivă

1. Cucoş, Constantin, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iaşi,2001
2. Ilie,Emanuela, *Didactica literaturii române. Fundamente teoretico-aplicative*, editura Polirom, Iaşi,2008
3. Ministerul Educaţiei şi Cercetării. Consiliul Naţional pentru Curriculum, *Ghid metodologic, Aria curriculară Limbă şi comunicare*, editura Aramis,2002
4. Parfene, Constantin, *Metodica studierii limbii şi literaturii române în şcoală. Ghid teoretico-aplicativ*, Editura Polirom,Iaşi, 1999
5. Serviciul Naţional de Evaluare, *Ghid de evaluare,Limba şi Literatura Română,* Editura Aramis, Bucureşti,2001
6. Immanuel Kant : *Despre frumos şi bine*, Ed. Minerva, Bucureşti, 1981
7. Constantin Narly : *Pedagogie generală*, Ed. Didactică şi pedagogică, Bucureşti, 1996
8. M. Debusse : *Etapele educaţiei*, Ed. Didactică şi pedagogică, Bucureşti, 1981, p.15
9. Allan Bloom : *Criza spiritului american* , Editura Humanitas, Bucureşti, 2006
10. Giovanni Sartori : *Homo videns*, Editura Humanitas, Bucureşti, 2005

TEHNICA WEBQUEST

Prof. Virginia APOSTOL
Colegiul „Spiru Haret”, Ploiești
Liceul Tehnologic de Servicii „Sf. Apostol Andrei”, Ploiești

Tehnica **WebQuest** este o metodă de lucru, folosind INTERNETUL care include în acelaşi timp şi elemente de învăţare prin cooperare.

Tehnica WebQuest a fost dezvoltată şi implementată pentru prima dată în 1995 în S.U.A. de către Bernie Dodge şi Tom March, profesori la *Universitatea de Stat din San Diego*. Modelul WebQuest a fost adoptat de foarte multe şcoli într-un timp foarte scurt.

WebQuest este o activitate bazată pe formularea de probleme şi pe investigaţie, în care unele sau chiar toate informaţiile cu care elevii intră în contact au ca resurse Internetul.

Un WebQuest poate fi privit ca o sumă de elemente motivaţionale în jurul unei structuri de bază, prin atribuirea unui rol pentru fiecare elev din grup, prin crearea unor personaje virtuale cu care elevii să interacţioneze prin poştă electronică şi a unui scenariu pe care aceştia să îl urmeze.

Activităţile WebQuest pot fi create în cadrul unei discipline singulare sau pot fi interdisciplinare.

Beneficiile proiectelor WebQuest:

- plecând de la latura aplicativă a problemelor studiate se ajunge treptat la o nouă definire a noţiunilor teoretice învăţate în şcoală, prin asumarea unor responsabilităţi în cadrul grupurilor de „mici cercetători”;
- prin intermediul unui joc didactic orientat IT (gândit de profesor) s-a ajunge la o mai bună fixare a noţiunilor predate şi o înţelegere mai profundă a aspectelor practice ale problemelor;
- proiectele WebQuest responsabilizează fiecare elev, dar şi grupul în ansamblu, constatându-se îmbunătăţirea considerabilă a relaţiilor create în interiorul grupului şi calitatea superioară a răspunsului grupului în rezolvarea sarcinilor impuse. Această calitate rezultă totodată şi din concurenţa şi chiar din varietatea ideilor apărute în portofoliile diferitelor grupuri de elevi.

Elaborarea unui proiect WebQuest trebuie să se parcurgă următoarele etape:

1. ***Introducerea*** descrie contextul de acţiune, informaţiile esenţiale şi un suport motivaţional în care se creează premisele necesare angajării şi impulsionării elevilor în procesul de învăţare. De cele mai multe ori este sub forma unui scenariu, în care se realizează: introducerea în temă, motivarea cititorilor şi întrebarea centrală.

2. ***Sarcina de lucru*** este partea esenţială a unui WebQuest. Aceasta oferă un scop şi o orientare a activităţilor elevului. În fapt, unul din scopurile tehnicii WebQuest este acela ca elevii să îndeplinească o sarcină (temă) folosind informaţia disponibilă pe Internet. Metoda de față și-a propus o s*arcină* ***de tip compilare*** *- o sarcină simplă pentru elevi este aceea de a prelua informaţia dintr-un număr de surse şi a o dispune într-un format obişnuit.*

3. ***Sursele de informaţie*** reprezintă un set de resurse necesare pentru îndeplinirea sarcinii de lucru (link-uri www).

4. ***Procesul*** reprezintă o caracteristică esenţială a unui proiect WebQuest şi trebuie divizat într-un număr de paşi bine definiţi. Acesta cuprinde descriere amănunţită a paşilor pe care elevii trebuie să îi parcurgă pentru realizarea sarcinii de lucru

5. ***Evaluarea*** descrie felul în care vor fi apreciate performanţele atinse de elevi. Aprecierile vor fi atât individuale, cât şi comune, pentru munca în grup.

6. ***Concluziile*** sintetizează realizările elevilor ca urmare a parcurgerii proiectului.Acestea pot cuprinde şi întrebări retorice sau legături suplimentare prin care elevilor li se poate sugera posibilitatea extinderii sau transferului raţionamentelor parcurse spre alte conţinuturi decât cele vehiculate în proiectul parcurs.

Aplicată pentru lecția „Drogurile” la disciplina chimie, clasa a X-a sarcina de lucru este organizarea clasei în „echipe de cercetători” - chimişti, farmacişti, medici, psihologi, poliţişti cărora i s-a cerut realizarea unui studiu despre acţiunea drogurilor asupra organismul uman şi în ce mod va trebui să acţioneze omenirea pentru a evita şi stopa consumul de droguri .

Grupul „chimiștilor” au avut de răspuns la întrebările: Ce sunt drogurile? Cum pot fi acestea clasificate? Care sunt compusii organici care pot fi clasaţi ca şi droguri? Care este reacţia care stă la baza identificării consumului de alcool şi cum se calculează alcoolemia?

Grupul „farmaciștilor” au avut de răspuns la întrebările**:** Care dintre produsele farmaceutice de uz uman, utilizate în exces provoacă dependenţa? Care sunt elementele unui prospect? Ce efecte negative au asupra organismului uman, produsele farmeceutice ce provoacă dependenţă? Ce rol are înscrisul „mod de administrare” din cadrul prospectului unui produs farmaceutic?

Grupul „medicilor” au avut de răspuns la întrebările: Care este efectul „consumului” fumului de ţigară asupra organismului uman? Ce efect are asupra sănătăţii tinerilor, consumul de cofeină? Cum influenţează consumul de alcool funcţiile organismului uman? Care este spectrul îmbolnăvirilor asociate consumului de droguri?

Grupul „psihologilor” au avut de răspuns la întrebările: Identificaţi cauzele consumului de droguri? Care sunt semnele fizice şi comportamentale ale unui consumator de droguri? Ce rol poate avea familia în a preîntâmpina consumul de droguri în rândul adolescenţilor? Care este profilaxia în cazul substanţelor care provoacă dependenţă?

Grupul „polițiștilor ” au avut de răspuns la întrebările: Care sunt considerate de lege droguri legale admise? Ce sunt substanţele aflate sub control naţional? Ce sacţiuni prevede legea cu privire la traficul cu substanţe aflate sub control naţional? Care este răspunderea penală în cazul consumării drogurilor de către tineri?

Ce li s-a solicitat elevilor?

1. Alegeţi-vă partenerii de grup şi efectuaţi un studiu privind drogurile şi influenţa acestora asupra organismului uman
2. Consultaţi-vă şi stabiliţi-vă sarcinile de care răspundeţi fiecare dintre voi!
3. Vizitaţi site-urile recomandate mai jos, extrageţi informatiile necesare rezolvării problemelor propuse şi utilizaţi-le ca referinţă acolo unde sunt necesare
4. După cercetarea site-urilor schiţaţi un raport al cercetării care să cuprindă:
   - ✓ definiţia şi clasificarea drogurilor
   - ✓ lista produselor farmaceutice de uz uman care conţin ingrediente care pot produce dependenţă
   - ✓ efectele drogurilor asupra organismului uman
   - ✓ cauzele consumului de droguri şi factorii de risc
   - ✓ profilul consumatorului
   - ✓ rolul familiei si profilaxiae
5. În cadrul grupului prezentaţi-vă reciproc concluziile individuale la care aţi ajuns. În acelaşi timp puteţi cere sfaturi sau oferi idei colegilor de echipă, pentru îmbunătăţirea acestui studiu.
6. Realizaţi un afiş/film care sa susţină o campanie contra utilizarii drogurilor.
7. Veţi prezenta colegilor voştri, cât mai original, informaţiile culese şi veţi stoca materialele într-o mapă ce va conţine: articole, notiţe, afişe, scheme, glosar de termeni, etc.
8. Realizaţi o prezentare colectivă finală a studiului cu tema “Drogurile – un pericol pentru toţi” având ca surse studiile fiecărui “cercetător”, care să pună în evidenţă informaţii despre droguri, despre efectul lor asupra organismului şi despre legislaţia în vigoare.

Evaluarea performanțelor elevilor în cadrul metodei webquest a ținut cont de:

- ➢ Comportamentul de învăţare: cantitatea şi calitatea informaţiei acumulate, utilizarea Internetului, nivelul de gândire (prelucrare a informaţiei) – 3 puncte
- ➢ Activitatea în echipă: partajarea informaţiei, asumarea responsabilităţii, contribuţia individuală la sarcinile de grup, valorificarea punctelor de vedere ale celorlalţi – 4 puncte
- ➢ Prezentare orală : Prezentarea produselor proiectului, Înţelegerea şi cunoaşterea subiectului abordat – 2 puncte

Bibliografie:
https://licentiada.org/webquest-tehnica-moderna-de-invatare-62032/
https://nenitescu.ro/WebQuest.pdf

PROFESORUL PENTRU UN VIITOR SUSTENABIL

Prof. Dinu-Pătrașcu Mădălina,
Colegiul Tehnic Forestier, Câmpina

În societatea contemporană, rolul profesorului a devenit din ce în ce mai complex și mai solicitant. Dacă în trecut cadrul didactic era perceput în principal ca un transmițător de cunoștințe, astăzi el este simultan educator, mentor, evaluator, mediator, consilier și model social. Această multiplicare a rolurilor, coroborată cu schimbările rapide din sistemul educațional, a condus la apariția unui fenomen tot mai discutat: profesorul sub presiune.

Presiunea exercitată asupra profesorilor provine din multiple direcții: așteptările instituționale, cerințele curriculare, relația cu elevii și părinții, evaluările constante, lipsa resurselor, digitalizarea accelerată, precum și statutul social și financiar adesea precar. Toate aceste aspecte influențează nu doar performanța profesională a cadrelor didactice, ci și echilibrul lor emoțional, sănătatea mintală și motivația pentru cariera didactică.

Scopul acestui material este de a analiza în profunzime conceptul de „profesor sub presiune", de a identifica principalele surse ale stresului profesional și de a evidenția efectele acestora asupra actului educațional. Totodată, lucrarea își propune să ofere o perspectivă asupra strategiilor de gestionare a presiunii și asupra posibilelor soluții sistemice care pot contribui la îmbunătățirea condițiilor de muncă ale profesorilor.

Rolul profesorului în societatea actuală

Profesorul nu mai este doar un simplu furnizor de informații, ci un agent activ al schimbării sociale. Prin activitatea sa, el contribuie la formarea valorilor, atitudinilor și competențelor elevilor, influențând direct viitorul societății.

Într-o lume caracterizată de globalizare, diversitate culturală și progres tehnologic rapid, profesorului i se cere să pregătească elevii pentru profesii care poate încă nu există și pentru probleme care nu au fost încă definite.

Această responsabilitate majoră generează o presiune considerabilă, deoarece succesul sau eșecul elevilor este adesea asociat direct cu performanța profesorului, ignorându-se alți factori contextuali precum mediul familial sau condițiile socio-economice.

În practica zilnică, profesorul îndeplinește simultan mai multe roluri:

- educator și formator de competențe,
- evaluator al performanțelor școlare,
- consilier pentru elevi,
- mediator în conflicte,
- comunicator cu părinții,
- administrator de documente și rapoarte.

Această supraîncărcare de roluri conduce frecvent la oboseală profesională și la sentimentul de insuficiență, profesorul având impresia că nu reușește să răspundă adecvat tuturor cerințelor.

Sursele presiunii asupra profesorului

Una dintre cele mai frecvent menționate surse de stres este birocrația excesivă. Profesorii sunt obligați să completeze numeroase documente, rapoarte, planificări și situații statistice, activități care consumă timp și energie, fără a avea întotdeauna un impact direct asupra calității predării.

În multe cazuri, accentul cade mai mult pe conformitatea administrativă decât pe inovația pedagogică, ceea ce poate genera frustrare și demotivare.

Programele școlare încărcate și orientarea accentuată spre evaluări standardizate reprezintă o altă sursă majoră de presiune. Profesorii sunt constrânși să parcurgă un volum mare de conținut într-un timp limitat, ceea ce reduce posibilitatea adaptării lecțiilor la nevoile reale ale elevilor.

Evaluările externe și rezultatele la examene devin adesea criterii principale de apreciere a activității profesorului, fapt care amplifică stresul și teama de eșec profesional.

Relația profesorului cu elevii și părinții

Elevul de astăzi trăiește într-un context profund diferit față de generațiile anterioare. Accesul rapid la informație, influența tehnologiei digitale, rețelele sociale și schimbările culturale rapide modelează comportamente, atitudini și așteptări noi. Profesorul este nevoit să se adapteze constant acestor realități, să găsească metode atractive de predare și să concureze,

într-un anumit sens, cu sursele alternative de informare.

Această adaptare continuă generează presiune profesională, mai ales în condițiile în care nu toți profesorii beneficiază de formare adecvată în domeniul noilor tehnologii sau al pedagogiei moderne. Gestionarea diferențelor de nivel, a lipsei de motivație, a problemelor de disciplină sau a dificultăților emoționale ale elevilor adaugă un nivel suplimentar de stres.

Relația profesor–părinte este esențială pentru succesul educațional al elevului, însă aceasta poate deveni și o sursă majoră de presiune. Așteptările ridicate ale părinților, tendința de a contesta evaluările sau deciziile profesorului și lipsa de respect față de autoritatea didactică pot genera conflicte și tensiuni.

În unele situații, profesorul este pus în postura de a justifica permanent fiecare notă, metodă sau decizie, ceea ce poate conduce la sentimentul de insecuritate profesională. Lipsa unui cadru clar de comunicare și sprijin instituțional amplifică această presiune, afectând încrederea profesorului în propriile competențe.

Impactul presiunii asupra sănătății și echilibrului emoțional al profesorului

Presiunea constantă exercitată asupra profesorului se manifestă adesea sub forma stresului cronic. Acesta poate include simptome precum oboseala permanentă, iritabilitatea, dificultățile de concentrare, insomnia și scăderea satisfacției profesionale. În timp, stresul netratat poate duce la probleme de sănătate mai grave, atât fizice, cât și psihice.

Profesorii aflați sub presiune pot resimți un conflict între viața profesională și cea personală, timpul dedicat pregătirii lecțiilor și activităților administrative reducând semnificativ timpul pentru odihnă și relații sociale.

Burnout-ul reprezintă una dintre cele mai grave consecințe ale presiunii profesionale prelungite. Acesta se caracterizează prin epuizare emoțională, depersonalizare și scăderea realizării profesionale. Profesorul afectat de burnout poate deveni distant față de elevi, lipsit de entuziasm și de motivație, percepând munca didactică drept o povară.

Fenomenul burnout-ului nu afectează doar individul, ci și calitatea actului educațional. Elevii pot resimți lipsa implicării profesorului, iar procesul de învățare devine mecanic și lipsit de profunzime.

Presiunea digitalizării și a schimbărilor tehnologice

Digitalizarea educației a adus atât oportunități, cât și provocări. Deși tehnologia poate facilita accesul la resurse educaționale și poate diversifica metodele de predare, implementarea rapidă și uneori nepregătită a acesteia a pus profesorii sub o presiune suplimentară.

Mulți profesori s-au confruntat cu dificultăți legate de utilizarea platformelor educaționale, lipsa echipamentelor adecvate sau absența formării continue. În aceste condiții, profesorul a fost nevoit să învețe din mers, asumându-și responsabilitatea pentru eventualele eșecuri tehnologice.

Tehnologia a estompat granițele dintre timpul de lucru și timpul personal. Comunicarea prin e-mail, platforme educaționale sau aplicații de mesagerie a creat așteptarea unei disponibilități constante din partea profesorului. Această situație contribuie la suprasolicitare și la dificultatea de a se deconecta de la responsabilitățile profesionale.

Statutul social și recunoașterea profesională

Statutul social al profesorului influențează semnificativ nivelul de presiune resimțit. În multe societăți, profesia didactică nu beneficiază de recunoașterea și respectul cuvenit, în ciuda importanței sale fundamentale. Această discrepanță între responsabilități și recompense poate genera frustrare și sentimentul de subevaluare.

Nivelul salarial reprezintă o sursă importantă de stres pentru profesori. Remunerația adesea insuficientă, raportată la volumul de muncă și responsabilități, determină un sentiment de insecuritate financiară. În unele cazuri, profesorii sunt nevoiți să își completeze veniturile prin activități suplimentare, ceea ce crește oboseala și reduce timpul de recuperare.

Strategii de gestionare a presiunii profesionale

La nivel individual, profesorii pot adopta diverse strategii pentru a gestiona presiunea profesională, precum dezvoltarea competențelor de management al timpului, stabilirea limitelor între viața personală și cea profesională, precum și implicarea în activități de relaxare și autocunoaștere.

Formarea continuă și sprijinul colegial pot contribui, de asemenea, la creșterea încrederii profesionale și la reducerea stresului.

Instituțiile educaționale au un rol esențial în diminuarea presiunii asupra profesorilor. Reducerea birocrației, oferirea de sprijin psihologic, promovarea unui climat organizațional pozitiv și recunoașterea meritelor profesionale sunt măsuri care pot îmbunătăți semnificativ starea de bine a cadrelor didactice.

Concluzii

Profesorul sub presiune reprezintă o realitate tot mai evidentă a sistemului educațional contemporan. Multiplele cerințe, responsabilități și așteptări exercitate asupra cadrelor didactice pot avea efecte negative atât asupra sănătății acestora, cât și asupra calității educației oferite elevilor.

Recunoașterea acestei problematici și implementarea unor măsuri concrete de sprijin sunt esențiale pentru asigurarea unui sistem educațional eficient și sustenabil. Investiția în bunăstarea profesorilor nu este doar o necesitate profesională, ci și o condiție fundamentală pentru progresul societății în ansamblu.

DE LA MATEMATICĂ LA MATEMAPRACTICĂ

Prof. Vasilica Traiana Ghiță
Colegiul Național „Mihai Eminescu”, Oradea

MOTIVATIA ALEGERII TEMEI

1. Combaterea abstractizării excesive:

Matematica este adesea percepută ca un set de reguli rigide fără legătură cu realitatea. Alegerea temei "De la matematică la matematica practică" demonstrează dorința de a ancora teoria în cotidian, făcând materia mai accesibilă și mai puțin intimidantă pentru elevi.

2. Creșterea motivației elevilor:

Răspunsul la celebra întrebare "La ce îmi folosește asta?" este cel mai puternic motor de învățare. Prin aplicații practice (bugete, construcții, statistici reale), elevii devin participanți activi, nu doar receptori pasivi de formule.

3. Dezvoltarea competențelor transversale:

Abordarea practică nu vizează doar calculul, ci și:

• ***Gândirea critică:*** Analizarea unei situații reale și extragerea datelor relevante.

• ***Rezolvarea de probleme:*** Capacitatea de a găsi soluții în contexte nefamiliare**.**

• ***Educația financiară/tehnică:*** Utilizarea matematicii ca instrument de luare a deciziilor.

4. Alinierea la standardele internaționale (PISA):

Testările internaționale pun accent pe literația matematică — capacitatea de a utiliza matematica pentru a înțelege lumea. O astfel de temă reflectă o viziune modernă asupra educației, axată pe rezultate palpabile.

5. Interdisciplinaritatea:

Matematica practică permite conexiuni naturale cu Fizica, Geografia, Arta sau Tehnologia, oferind o viziune unitară asupra cunoașterii.

Probleme matematice cu conţinut practic – sunt acele probleme, ce se referă la utilizarea matematicii în situaţii cotidiene: în tehnică, fizică, chimie, economie, biologie, medicină etc.

1. ***Problemă la tema „Progresii” (clasa a IX-a) :***

Un muncitor deserveşte 16 strunguri textile, care lucrează automat. Productivitatea unui strung este de P m / h. Muncitorul porneşte primul strung la ora 8, iar fiecare următor – cu 5 min mai tîrziu. Aflaţi cantitatea, în metri, de pânză produse în primele 2 ore de muncă.

Rezolvare

Fie a_1 = 2P – metri de pânză confecţionate de primul strung în primele 2 ore.

$$a_2 = a_1 - \frac{5}{60}P = 2P - \frac{5}{60}P,\quad a_3 = a_2 - \frac{5}{60}P = 2P - 2\cdot\frac{5}{60}P.$$

$$a_4 = 2P - 3\cdot\frac{5}{60}P;\quad a_5 = 2P - 4\cdot\frac{5}{60}P;\ \ldots\ a_{16} = 2P - 15\cdot\frac{5}{60}P.$$

Cantităţile produse de strunguri formează o progresie aritmetică. Pentru a calcula cantitatea totală trebuie să aflăm suma a 16 termeni ai progresiei aritmetice formate.

$$S_n = \frac{a_1 + a_n}{2}\cdot n,\ \ deci\ \ S_{16} = \frac{a_1 + a_{16}}{2}\cdot 16 = (a_1 + a_{16})\cdot 8 = (2P + 2P - 15\cdot\frac{5}{60}P)\cdot 8$$

$S_{16} = (4 - \frac{5}{4}\ P\ )\ )\cdot 8 = 32P - 10P = 22P.$

Răspuns: 22P m.

2. Problemă la tema „Ecuaţia de gradul al doilea”(clasa a VIII-a) :

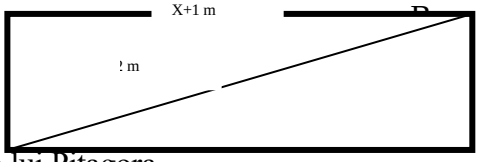
Rezolvarea ecuaţiei de gradul II a fost descoperită încă de acum 4000 de ani, de către matematicienii din epoca babiloniană. S-au găsit tăbliţe de lut care prezintă, în paşi, rezolvarea ecuaţiei.

La început rezolvarea ecuaţiilor de gradul II era legată de problemă pur practică: inginerii babilonieni aveau drept solicitări de la clienţii lor extinderea depozitelor de cereale sau construcţia unora noi, cu o arie specifică. Cum aria unui pătrat este l la pătrat, unde l este latura pătratului, ei erau adesea confruntaţi cu problema aflării dimensiunii laturilor când se cunoaşte suprafaţa pe care se construieşte. Astfel, a luat naştere metoda geometrică de rezolvare a ecuaţiei de gradul II, numită completarea pătratului, care era cunoscută şi de matematicienii greci sau arabi.

Un gospodar are un hambar care privit de sus are reprezentarea unui dreptunghi cu dimensiunile L= x+1 m , l=x m și D=x+2 m (fig. 1) . Gospodarul trebuie să compartimenteze acest hambar creând un zid de scândură pe diagonală. În comerţ se găsesc scânduri cu lungimi de: 4,7 m , 5,2 m , și 6m . Ce lungime trebuie să aibă scândura cumpărată de gospodar aşa încât pierderea de material să fie minimă.

A

D

Rezolvare

În triunghiul ABD aplicăm terorema lui Pitagora.

$x^2 + (x+1)^2 = (x+2)^2$;

$x^2 + x^2 + 2x + 1 = x^2 + 4x + 4$;

x^2-2x-3=0 , a= 1, b=-2, c=-3;

$\Delta = b^2 - 4ac = (-2)^2 - 4\cdot 1\cdot(-3) = 16$;

$x_{1=}\frac{-b+\sqrt{\Delta}}{2a} = \frac{-(-2)+\sqrt{16}}{2\cdot 1} = 3$; $x_{2=}\frac{-b-\sqrt{\Delta}}{2a} = \frac{-(-2)-\sqrt{16}}{2\cdot 1} = -1.$

Cazul I. $x_{1=}3$

D=5 , lungimea scândurii cumpărate de gospodar va avea **5,2 m** .

Cazul I. $x_{2=} - 1$
Imposibil deoarece un dreptunghi nu poate avea dimensiunile numere întregi negative .

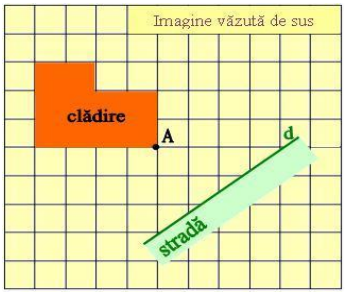
3. *Problemă la tema „ Distanţe şi reţele de pătrate" (clasa a VII-a):*

În desenele următoare sunt prezentate imagini pe o reţea de pătrate cu latura de 1m.

Cerinţa 1

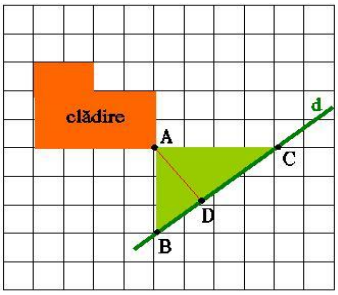
Care este distanţa de la colţul A al clădirii la marginea d a străzii ?

Rezolvare

Distanţa de la un punct A la o dreaptă d este lungimea segmentului determinat de punctul A şi piciorul perpendicularei duse din A pe dreapta d.

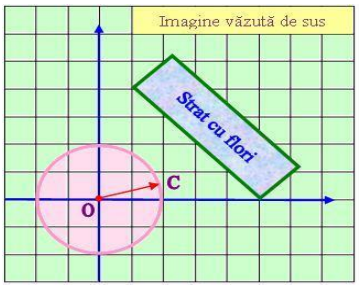
Ne folosim de reţeaua de pătrate şi punem în evidenţă un triunghi ABC dreptunghic în A. Construim AD perpendicular pe d, unde D aparţine dreptei d.

Distanţa este: înălţimea corespunzătoare ipotenuzei triunghiului dreptunghic cu catetele de 3m şi
4m => $h = \frac{3 \cdot 4}{5}$=2,4 (m).

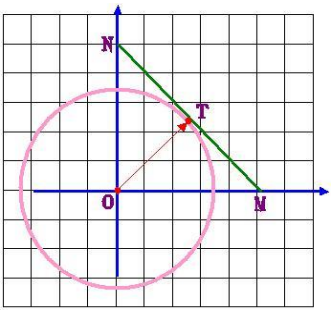
Cerinţa 2

Cât de lung poate să fie lanţul lui Cuţu astfel încât el să nu poată ajunge la stratul cu flori? (Punctul O este fix, iar segmentul [OC] se roteşte în jurul lui O).

Rezolvare

Cum modelăm această situaţie din punct de vedere matematic ?

Cercul de centru O şi rază OT trebuie să fie tangent dreptei MN.
Aşa că lanţul nu trebuie să fie mai mare de 3,5 m.

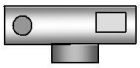
OT este înălţimea corespunzătoare ipotenuzei, în triunghiul dreptunghic şi isoscel OMN.

Raza maximă este

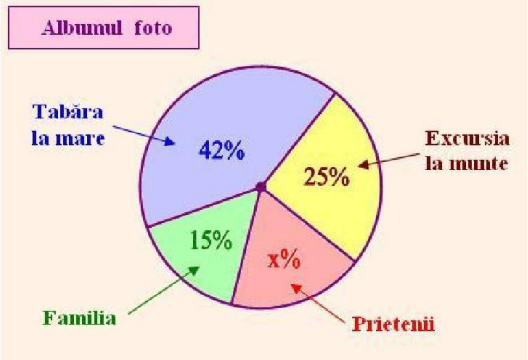
$\cdot \frac{\sqrt{2}}{2} = 2{,}5 \cdot \sqrt{2} \approx 2{,}5 \cdot 1{,}41 \approx 3{,}525$

4. ***Problemă la tema „Elemente de organizarea a datelor”(clasa a VI-a)***

Albumul foto

Maria are un album în care păstrează fotografiile din ultimul an. Diagrama ne arată, în procente, componenţa acestui album. Numărul fotografiilor făcute cu prietenii este 36.

Cerinţa 1

Procentul reprezentat de fotografiile făcute cu prietenii este egal cu …

Rezolvare

$x\% = 100\% - (25\% + 42\% + 15\%) = 100\% - 82\% = 18\%$

Cerinţa 2

Numărul total de fotografii din acest album este egal cu …

Rezolvare

18% din n = 36 => 18n/100 = 36 => n = 3600 : 18 => n = 200 (fotografii în total)

Cerinţa 3

Fotografiile de la munte sunt în număr de …

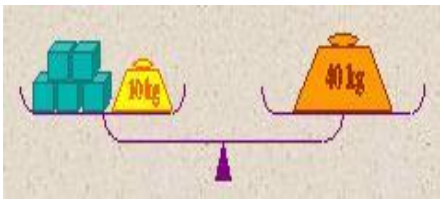
Rezolvare

25% din 200 = (25/100) 200 = 25 2 = 50 (fotografii făcute la munte)

Avem o balanţă cu două greutăţi: una de 10 kg şi alta de 40 kg.

Cerinţa 1

Balanţa din desen este în echilibru. Cât cântăreşte un cub ?

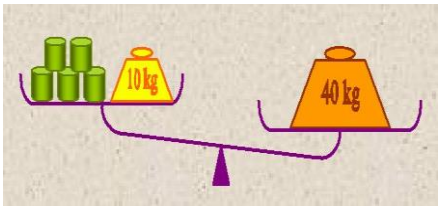
Rezolvare

40 10 = 30 (kg cântăresc cinci cuburi)

30 : 5 = 6 (kg cântăreşte un cub)

Cerinţa 2

Cât poate cântări un cilindru, în număr întreg de kilograme ?

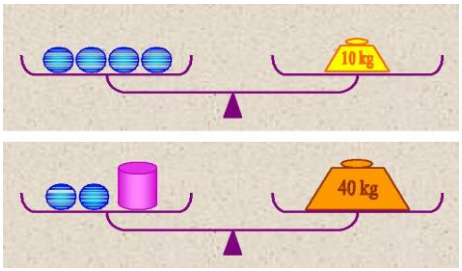
Rezolvare

Dacă c este masa unui cilindru, atunci:

5c + 10 < 40 <=> 5c < 40 10 <=> 5c < 30 <=> c < 30 : 5 <=> c < 6 <=> c este 0, 1, 2, 3, 4, 5.

Cerința 3

Balanţele din desen sunt în echilibru. Cât cântăreşte cilindrul ?

Rezolvare

10 : 2 = 5 (kg cântăresc 2 bile)

40 5 = 35 (kg cântăreşte un cilindru)

Bibliografie:

1. Mihaela Singer, Cristian Voica , De la matematica la matepractica , Editura Sigma .
2. http://www.didactic.ro/pagina-mea/silviadoandes/materiale

PROFESORUL SUB PRESIUNE – PROVOCĂRI, CAUZE ȘI PERSPECTIVE ÎN EDUCAȚIA CONTEMPORANĂ

Prof. Dinu-Pătrașcu Mihail,
L.T.A.S. „Victor Slăvescu”, Ploiești

În societatea contemporană, rolul profesorului a devenit din ce în ce mai complex și mai solicitant. Dacă în trecut cadrul didactic era perceput în principal ca un transmițător de cunoștințe, astăzi el este simultan educator, mentor, evaluator, mediator, consilier și model social. Această multiplicare a rolurilor, coroborată cu schimbările rapide din sistemul educațional, a condus la apariția unui fenomen tot mai discutat: profesorul sub presiune.

Presiunea exercitată asupra profesorilor provine din multiple direcții: așteptările instituționale, cerințele curriculare, relația cu elevii și părinții, evaluările constante, lipsa resurselor, digitalizarea accelerată, precum și statutul social și financiar adesea precar. Toate aceste aspecte influențează nu doar performanța profesională a cadrelor didactice, ci și echilibrul lor emoțional, sănătatea mintală și motivația pentru cariera didactică.

Scopul acestui material este de a analiza în profunzime conceptul de „profesor sub presiune”, de a identifica principalele surse ale stresului profesional și de a evidenția efectele acestora asupra actului educațional. Totodată, lucrarea își propune să ofere o perspectivă asupra strategiilor de gestionare a presiunii și asupra posibilelor soluții sistemice care pot contribui la îmbunătățirea condițiilor de muncă ale profesorilor.

Rolul profesorului în societatea actuală

Profesorul nu mai este doar un simplu furnizor de informații, ci un agent activ al schimbării sociale. Prin activitatea sa, el contribuie la formarea valorilor, atitudinilor și competențelor elevilor, influențând direct viitorul societății.

Într-o lume caracterizată de globalizare, diversitate culturală și progres tehnologic rapid, profesorului i se cere să pregătească elevii pentru profesii care poate încă nu există și pentru probleme care nu au fost încă definite.

Această responsabilitate majoră generează o presiune considerabilă, deoarece succesul sau eșecul elevilor este adesea asociat direct cu performanța profesorului, ignorându-se alți factori contextuali precum mediul familial sau condițiile socio-economice.

În practica zilnică, profesorul îndeplinește simultan mai multe roluri:

- educator și formator de competențe,
- evaluator al performanțelor școlare,
- consilier pentru elevi,
- mediator în conflicte,

- comunicator cu părinții,
- administrator de documente și rapoarte.

Această supraîncărcare de roluri conduce frecvent la oboseală profesională și la sentimentul de insuficiență, profesorul având impresia că nu reușește să răspundă adecvat tuturor cerințelor.

Sursele presiunii asupra profesorului

Una dintre cele mai frecvent menționate surse de stres este birocrația excesivă. Profesorii sunt obligați să completeze numeroase documente, rapoarte, planificări și situații statistice, activități care consumă timp și energie, fără a avea întotdeauna un impact direct asupra calității predării.

În multe cazuri, accentul cade mai mult pe conformitatea administrativă decât pe inovația pedagogică, ceea ce poate genera frustrare și demotivare.

Programele școlare încărcate și orientarea accentuată spre evaluări standardizate reprezintă o altă sursă majoră de presiune. Profesorii sunt constrânși să parcurgă un volum mare de conținut într-un timp limitat, ceea ce reduce posibilitatea adaptării lecțiilor la nevoile reale ale elevilor.

Evaluările externe și rezultatele la examene devin adesea criterii principale de apreciere a activității profesorului, fapt care amplifică stresul și teama de eșec profesional.

Relația profesorului cu elevii și părinții

Elevul de astăzi trăiește într-un context profund diferit față de generațiile anterioare. Accesul rapid la informație, influența tehnologiei digitale, rețelele sociale și schimbările culturale rapide modelează comportamente, atitudini și așteptări noi. Profesorul este nevoit să se adapteze constant acestor realități, să găsească metode atractive de predare și să concureze,

într-un anumit sens, cu sursele alternative de informare.

Această adaptare continuă generează presiune profesională, mai ales în condițiile în care nu toți profesorii beneficiază de formare adecvată în domeniul noilor tehnologii sau al pedagogiei moderne. Gestionarea diferențelor de nivel, a lipsei de motivație, a problemelor de disciplină sau a dificultăților emoționale ale elevilor adaugă un nivel suplimentar de stres.

Relația profesor–părinte este esențială pentru succesul educațional al elevului, însă aceasta poate deveni și o sursă majoră de presiune. Așteptările ridicate ale părinților, tendința de a contesta evaluările sau deciziile profesorului și lipsa de respect față de autoritatea didactică pot genera conflicte și tensiuni.

În unele situații, profesorul este pus în postura de a justifica permanent fiecare notă, metodă sau decizie, ceea ce poate conduce la sentimentul de insecuritate profesională. Lipsa unui cadru clar de comunicare și sprijin instituțional amplifică această presiune, afectând încrederea profesorului în propriile competențe.

Impactul presiunii asupra sănătății și echilibrului emoțional al profesorului

Presiunea constantă exercitată asupra profesorului se manifestă adesea sub forma stresului cronic. Acesta poate include simptome precum oboseala permanentă, iritabilitatea, dificultățile de concentrare, insomnia și scăderea satisfacției profesionale. În timp, stresul netratat poate duce la probleme de sănătate mai grave, atât fizice, cât și psihice.

Profesorii aflați sub presiune pot resimți un conflict între viața profesională și cea personală, timpul dedicat pregătirii lecțiilor și activităților administrative reducând semnificativ timpul pentru odihnă și relații sociale.

Burnout-ul reprezintă una dintre cele mai grave consecințe ale presiunii profesionale prelungite. Acesta se caracterizează prin epuizare emoțională, depersonalizare și scăderea realizării profesionale. Profesorul afectat de burnout poate deveni distant față de elevi, lipsit de entuziasm și de motivație, percepând munca didactică drept o povară.

Fenomenul burnout-ului nu afectează doar individul, ci și calitatea actului educațional. Elevii pot resimți lipsa implicării profesorului, iar procesul de învățare devine mecanic și lipsit de profunzime.

Presiunea digitalizării și a schimbărilor tehnologice

Digitalizarea educației a adus atât oportunități, cât și provocări. Deși tehnologia poate facilita accesul la resurse educaționale și poate diversifica metodele de predare, implementarea rapidă și uneori nepregătită a acesteia a pus profesorii sub o presiune suplimentară.

Mulți profesori s-au confruntat cu dificultăți legate de utilizarea platformelor educaționale, lipsa echipamentelor adecvate sau absența formării continue. În aceste condiții, profesorul a fost nevoit să învețe din mers, asumându-și responsabilitatea pentru eventualele eșecuri tehnologice.

Tehnologia a estompat granițele dintre timpul de lucru și timpul personal. Comunicarea prin e-mail, platforme educaționale sau aplicații de mesagerie a creat așteptarea unei disponibilități constante din partea profesorului. Această situație contribuie la suprasolicitare și la dificultatea de a se deconecta de la responsabilitățile profesionale.

Statutul social și recunoașterea profesională

Statutul social al profesorului influențează semnificativ nivelul de presiune resimțit. În multe societăți, profesia didactică nu beneficiază de recunoașterea și respectul cuvenit, în ciuda importanței sale fundamentale. Această discrepanță între responsabilități și recompense poate genera frustrare și sentimentul de subevaluare.

Nivelul salarial reprezintă o sursă importantă de stres pentru profesori. Remunerația adesea insuficientă, raportată la volumul de muncă și responsabilități, determină un sentiment de insecuritate financiară. În unele cazuri, profesorii sunt nevoiți să își completeze veniturile prin activități suplimentare, ceea ce crește oboseala și reduce timpul de recuperare.

Strategii de gestionare a presiunii profesionale

La nivel individual, profesorii pot adopta diverse strategii pentru a gestiona presiunea profesională, precum dezvoltarea competențelor de management al timpului, stabilirea limitelor între viața personală și cea profesională, precum și implicarea în activități de relaxare și autocunoaștere.

Formarea continuă și sprijinul colegial pot contribui, de asemenea, la creșterea încrederii profesionale și la reducerea stresului.

Instituțiile educaționale au un rol esențial în diminuarea presiunii asupra profesorilor. Reducerea birocrației, oferirea de sprijin psihologic, promovarea unui climat organizațional pozitiv și recunoașterea meritelor profesionale sunt măsuri care pot îmbunătăți semnificativ starea de bine a cadrelor didactice.

Concluzii

Profesorul sub presiune reprezintă o realitate tot mai evidentă a sistemului educațional contemporan. Multiplele cerințe, responsabilități și așteptări exercitate asupra cadrelor didactice pot avea efecte negative atât asupra sănătății acestora, cât și asupra calității educației oferite elevilor.

Recunoașterea acestei problematici și implementarea unor măsuri concrete de sprijin sunt esențiale pentru asigurarea unui sistem educațional eficient și sustenabil. Investiția în bunăstarea profesorilor nu este doar o necesitate profesională, ci și o condiție fundamentală pentru progresul societății în ansamblu.

ROLUL EDUCAȚIEI TIMPURII ÎN FORMAREA COPILULUI PREMISĂ A PROGRESULUI SOCIETĂȚII

Profesor Filipoiu Mădălina-Ramona
Colegiul „Ferdinand I”, Măneciu, jud. Prahova

Motto:

„Copiii de astăzi sunt societatea de mâine, iar educația lor este cheia progresului.”

— Maria Montessori

Educația reprezintă fundamentul dezvoltării unei societăți moderne, iar educația timpurie constituie prima și cea mai importantă etapă în formarea personalității copilului. În primii ani de viață se pun bazele dezvoltării cognitive, emoționale, sociale și morale, iar experiențele trăite în această perioadă influențează decisiv evoluția ulterioară a individului. Din acest motiv, educația timpurie poate fi considerată o adevărată forță motrice a progresului societății, deoarece contribuie la formarea unor oameni echilibrați, responsabili și capabili să se adapteze la cerințele unei lumi în continuă schimbare.

În contextul actual, caracterizat prin schimbări rapide la nivel social, economic și cultural, rolul educației devine tot mai important. Societatea are nevoie de indivizi capabili să comunice, să coopereze, să gândească critic și să găsească soluții la problemele cu care se confruntă. Toate aceste competențe își au originea în primii ani de viață, când copilul învață prin experiență directă, prin joc și prin interacțiune cu adulții și cu ceilalți copii.

Grădinița reprezintă primul mediu educațional organizat în care copilul intră în contact cu reguli, responsabilități și activități structurate. Aici se formează deprinderile de bază care vor influența parcursul școlar și integrarea socială ulterioară.

Educația timpurie are un rol esențial în dezvoltarea globală a copilului, deoarece în această perioadă se realizează cele mai importante achiziții în plan cognitiv, emoțional și social. Cercetările din domeniul pedagogiei și psihologiei arată că primii ani de viață sunt decisivi pentru dezvoltarea limbajului, a gândirii, a capacității de relaționare și a comportamentului.

Prin activitățile desfășurate în grădiniță, copilul învață să observe, să descopere, să pună întrebări și să găsească răspunsuri. Jocul didactic reprezintă principala metodă de învățare la vârsta preșcolară, deoarece permite copilului să exploreze lumea într-un mod natural și plăcut. Activitățile artistice, activitățile practice, mișcarea și jocurile de rol contribuie la dezvoltarea creativității și a imaginației.

De asemenea, educația timpurie are un rol important în formarea comportamentelor sociale. Copilul învață să respecte reguli, să coopereze cu ceilalți, să își exprime emoțiile și să își controleze reacțiile. Aceste deprinderi sunt esențiale pentru adaptarea la mediul școlar și pentru integrarea în societate.

Un alt aspect important îl reprezintă formarea valorilor morale. Prin activitățile educative, copilul învață ce înseamnă respectul, responsabilitatea, sinceritatea și ajutorul reciproc. Aceste valori stau la baza unei societăți echilibrate și armonioase.

Cadrul didactic are un rol fundamental în procesul educativ, fiind persoana care organizează, coordonează și stimulează activitatea copilului. În educația timpurie, educatoarea nu este doar un transmițător de informații, ci un ghid, un model și un sprijin permanent pentru copil.

Prin modul în care comunică și relaționează cu copiii, cadrul didactic contribuie la formarea încrederii în sine și la dezvoltarea unei imagini pozitive despre propria persoană. Comunicarea eficientă și ascultarea activă sunt elemente esențiale în relația educatoare–copil, deoarece copilul are nevoie să se simtă acceptat și înțeles.

Utilizarea metodelor moderne, interactive și centrate pe copil stimulează participarea activă la activități și dezvoltă motivația pentru învățare. Activitățile bazate pe joc, explorare și descoperire permit copilului să învețe într-un mod natural și plăcut, fără presiune, dar cu rezultate durabile.

De asemenea, cadrul didactic are rolul de a crea un climat educațional pozitiv, bazat pe respect, cooperare și încurajare. Un mediu afectiv securizant favorizează dezvoltarea emoțională și contribuie la formarea unor copii echilibrați și încrezători.

Educația timpurie nu se realizează doar în cadrul grădiniței, ci în colaborare permanentă cu familia. Părinții reprezintă primii educatori ai copilului, iar implicarea lor în procesul educativ este esențială pentru dezvoltarea armonioasă a acestuia.

O bună colaborare între educatoare și familie contribuie la crearea unui climat stabil și sigur pentru copil. Comunicarea constantă, întâlnirile cu părinții și implicarea acestora în activități educative ajută la formarea unor comportamente pozitive și la prevenirea dificultăților de adaptare.

Atunci când copilul primește aceleași mesaje educative atât în familie, cât și în grădiniță, dezvoltarea sa este mai armonioasă, iar rezultatele educației sunt mai eficiente. În acest fel, educația timpurie devine un proces complex, realizat prin parteneriat între instituția de învățământ și familie.

Progresul unei societăți depinde de nivelul de educație al membrilor săi. Copiii care beneficiază de o educație timpurie de calitate devin adulți capabili să gândească independent, să comunice eficient și să se adapteze la cerințele societății moderne.

Investiția în educația timpurie este una dintre cele mai importante investiții pe care o societate o poate face. Prin formarea unor generații educate, responsabile și creative, se creează premisele dezvoltării economice, sociale și culturale.

Grădinița contribuie la prevenirea abandonului școlar, la dezvoltarea abilităților sociale și la formarea unei atitudini pozitive față de învățare. Copiii care au beneficiat de o educație timpurie de calitate au șanse mai mari de succes școlar și profesional. Astfel, educația timpurie poate fi considerată o adevărată forță motrice a progresului societății, deoarece influențează direct calitatea vieții și nivelul de dezvoltare al comunității.

Bibliografie

1. Cucoș, C., *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2014.
2. Pănișoară, I.O., *Comunicarea eficientă. Metode de interacțiune educațională*, Editura Polirom, Iași, 2015.
3. Montessori, M., *Descoperirea copilului*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2007.
4. Goleman, D., *Inteligența emoțională*, Editura Curtea Veche, București, 2008.
5. Ministerul Educației, *Curriculum pentru educație timpurie*, București, 2019.

DIDACTICA MODERNĂ ÎN ERA DIGITALĂ: INOVAȚIE, PERSONALIZARE ȘI ROLUL INTELIGENȚEI ARTIFICIALE
Studiu de caz:
Modelul „Flipped Classroom” aplicat temei „Marea Unire de la 1918”

Prof. Băjenaru Carmen Veronica,
Colegiul Național „I.L.Caragiale” Ploiești

Educația contemporană nu se mai află la granița schimbării, ci în plin proces de metamorfoză. În era digitală, rolul școlii s-a deplasat de la simpla furnizare de informații către dezvoltarea capacității de a naviga într-un ocean de date. Didactica modernă integrează astăzi concepte care păreau de domeniul science-fiction acum două decenii: algoritmi de învățare personalizată, realitate augmentată și asistenți virtuali bazați pe Inteligență Artificială (IA).

Provocarea majoră nu este absența tehnologiei, ci modul în care aceasta este pedagogizată. Această lucrare analizează simbioza dintre metodologiile active, precum *Flipped Classroom* (Clasa Inversată), și instrumentele de tip IA, demonstrând cum o temă fundamentală a istoriei naționale — Marea Unire de la 1918 — poate fi transformată dintr-o lecție statică într-o experiență de învățare imersivă și personalizată.

Inovația în educație nu înseamnă doar înlocuirea cretei cu un stylus, ci redefinirea arhitecturii învățării. Modelul tradițional, în care profesorul livrează conținutul frontal în 50 de minute, este adesea ineficient pentru o generație de „nativi digitali" a căror atenție este fragmentată.

Metoda Flipped Classroom intervine ca o soluție structurală: acasă (etapa de asimilare): elevul explorează teoria prin resurse multimedia (video-uri interactive pe platforme precum YouTube sau Edpuzzle); la școală (etapa de aplicare): timpul este utilizat pentru activități de ordin cognitiv superior: dezbatere, analiză critică și rezolvare de probleme.

Această „inversare" eliberează timp prețios în clasă pentru interacțiunea umană, permițându-i profesorului să devină un mentor care ghidează procesul de descoperire, nu doar un emițător de date.

Inteligența Artificială reprezintă motorul personalizării la scară largă. În didactica modernă, IA funcționează ca un „tutore personal" disponibil 24/7. Platforme precum Khan Academy sau asistenți de tip ChatGPT și Perplexity AI pot adapta explicațiile în funcție de nivelul de înțelegere al elevului. Dacă un elev întâmpină dificultăți în înțelegerea contextului internațional al anului 1918, IA îi poate genera o explicație simplificată sau o analogie contemporană. Pentru elevul avansat, același instrument poate oferi acces la documente diplomatice complexe sau analize comparative între Tratatele de Pace de la Versailles și Trianon. Această capacitate de a oferi „scaffolding" (schele de sprijin) diferențiat este esența personalizării moderne.

Pentru o lecție despre Marea Unire, cadrul didactic are la dispoziție un ecosistem vast de instrumente care pot fi integrate în modelul *Flipped Classroom*:

- Platforme de conținut interactiv: Livresq sau Ora de Istorie oferă lecții gata structurate, care combină textul cu elemente multimedia, ideale pentru etapa de studiu individual acasă.
- Asistenți IA pentru simulare istorică: Instrumente precum Character.ai sau platforme specializate precum Humy.ai permit elevilor să poarte conversații simulate cu figuri istorice. Un elev poate „intervieva" un chatbot configurat cu personalitatea lui Iuliu Maniu sau a Regelui Ferdinand pentru a înțelege motivațiile politice din spatele actului de la Alba Iulia.
- Evaluare și Gamificare: Quizlet și Kahoot! rămân esențiale pentru consolidarea cronologiei prin joc, în timp ce instrumente noi precum Curipod folosesc IA pentru a genera activități de clasă interactive în timp real, bazate pe răspunsurile elevilor.
- **Aplicație Practică**: Marea Unire de la 1918 prin Ochi Digitali

Vom structura o unitate de învățare hibridă pentru clasa a VIII-a, integrând tehnologia în fiecare etapă.

A. Pregătirea (Acasă – Faza „Flipped")

Elevii primesc un „Pachet de Explorator Digital" pe platforma Google Classroom:

1. Video Interactiv: Un material de 7 minute încărcat pe Edpuzzle, cu întrebări inserate care verifică înțelegerea termenilor „autodeterminare" și „plebiscit".
2. Misiune IA: Elevii trebuie să folosească ChatGPT pentru a genera un scurt discurs de 100 de cuvinte pe care l-ar fi putut ține un delegat la Alba Iulia, bazându-se pe Rezoluția Unirii.

B. Activitatea în clasă (Laboratorul de Istorie)

Timpul de curs (50 min) este dedicat colaborării:

- Atelierul de Geopolitică (20 min): Folosind Google Earth, elevii identifică traseele delegațiilor și „vizitează" virtual Cetatea Alba Iulia. Profesorul folosește un generator de imagini (ex. DALL-E) pentru a le cere elevilor să vizualizeze atmosfera de la 1 decembrie prin prompt-uri istorice precise.
- Dezbaterea Pro-Contra (20 min): Se discută contextul favorabil (prăbușirea imperiilor, principiile lui Wilson). Elevii folosesc tablele digitale (Padlet) pentru a centraliza argumentele.
- Sinteza Finală (10 min): Un test scurt de tip „Escape Room" digital creat în Genially, unde codurile de ieșire sunt date istorice cheie ale anului 1918.

În ciuda avantajelor, didactica digitală impune o vigilență sporită. Fenomenul de „halucinație" al IA (generarea de informații false dar plauzibile) obligă la educarea spiritului critic. În lecția despre Unire, profesorul trebuie să introducă o etapă de „verificare a surselor". Elevii sunt puși să compare răspunsurile oferite de un chatbot cu documentele oficiale din Biblioteca Digitală a Arhivelor

Naționale. Această activitate transformă tehnologia dintr-un simplu furnizor de răspunsuri într-un instrument de cercetare riguroasă.

Marea Unire de la 1918 nu este doar un subiect istoric, ci o lecție despre viziune și adaptare. În mod similar, educația modernă trebuie să se unească cu tehnologia pentru a supraviețui și a prospera. Modelul *Flipped Classroom* asistat de Inteligența Artificială nu elimină profesorul, ci îl reabilitează în rolul său cel mai nobil: acela de a inspira. Succesul învățării în era digitală nu se măsoară în numărul de tablete din clasă, ci în capacitatea elevului de a folosi aceste instrumente pentru a deveni un cetățean informat, critic și conectat la rădăcinile sale istorice prin intermediul viitorului.

Ghid Operativ pentru Profesor

Strategii de integrare a IA în Lecția „Marea Unire de la 1918”

Acest ghid este conceput pentru a sprijini cadrul didactic în utilizarea eficientă a instrumentelor de Inteligență Artificială Generativă (ex: ChatGPT, Claude, Gemini) pentru a personaliza învățarea și a eficientiza proiectarea didactică.

1. Tehnica „Prompting-ului” pentru Profesori

Pentru a obține rezultate de calitate de la un model de IA, profesorul trebuie să ofere context, rol și format. Iată trei exemple de prompt-uri gata de utilizat pentru tema Marii Uniri:

- Pentru crearea de conținut diferențiat:

"Acționează ca un expert în didactică. Generează trei variante ale unui text explicativ despre contextul internațional al anului 1918 (sfârșitul Primului Război Mondial). Varianta A: pentru elevi cu dificultăți de învățare (limbaj simplu, idei principale bullet-point). Varianta B: nivel mediu (limbaj academic standard). Varianta C: pentru elevi capabili de performanță (cu referințe la geopolitica vremii și tratate diplomatice)."

- Pentru simularea personajelor istorice (Metoda interviului):

"Vreau să porți un dialog cu elevii mei. Tu ești Vasile Goldiș la data de 1 decembrie 1918. Răspunde la întrebări menținând un ton solemn, patriotic, dar explicativ. Folosește argumentele din Rezoluția de la Alba Iulia în răspunsurile tale. Începe prin a te prezenta scurt."

- Pentru evaluare formativă:

"Generează un set de 5 întrebări de tip 'Ce-ar fi fost dacă?' referitoare la Marea Unire, menite să stimuleze gândirea critică și analiza contrafactuală a elevilor, nu doar memorarea datelor."

2. Fluxul de lucru în modelul Flipped Classroom (Instrumente Recomandate)

Etapa Lecției	Instrument Digital	Rolul Inteligenței Artificiale
Acasă (Pre-învățare)	Edpuzzle + YouTube	IA analizează conținutul video și generează automat întrebări de control pentru elevi.
Documentare	Perplexity AI	Oferă elevilor răspunsuri bazate pe surse citate (evitând halucinațiile IA-ului clasic).
Creativitate	Canva Magic Studio	IA ajută elevii să genereze imagini „epocale” pentru a ilustra un ziar fictiv din 1918.
Sinteză	Mizou sau Curipod	Creează un asistent IA care ghidează elevul printr-un scenariu de tip „Escape Room” istoric.

3. Triunghiul Etic în Utilizarea IA

Profesorul trebuie să monitorizeze trei aspecte critice atunci când elevii folosesc IA pentru tema Unirii:

1. Acuratețea istorică: Elevii trebuie să confrunte răspunsul IA cu manualul sau cu documente de pe *arhivelenationale.ro*.
2. Transparența: Orice text generat cu IA de către elevi trebuie marcat ca atare, explicând ce modificări au adus ei textului brut.
3. Bias-ul algoritmului: Discuție în clasă despre cum IA ar putea prezenta evenimentele dintr-o perspectivă limitată și importanța consultării surselor primare (ziarele vremii: *Românul, Gazeta Transilvaniei*).
4. Exemplu de feedback rapid asistat de IA

Profesorul poate introduce eseurile scurte ale elevilor într-un instrument de IA cu instrucțiunea: *"Analizează acest eseu al unui elev despre importanța Unirii. Oferă feedback pe trei paliere: acuratețea datelor istorice, coerența argumentării și sugestii de extindere a bibliografiei. Menține un ton încurajator."*

Bibliografie și Resurse Academice

1. Adăscăliței, A. (2007). *Instruire asistată de calculator: Didactică informatică*. București: Editura Polirom. (Lucrare de bază pentru înțelegerea digitalizării în educația românească).
2. Bergmann, J., & Sams, A. (2012). *Flip Your Classroom: Reach Every Student in Every Class Every Day*. Eugene: ISTE. (Cartea fundamentală pentru modelul clasei inversate).
3. Luckin, R. (2018). *Machine Learning and Human Intelligence: The Future of Education in the 21st Century*. London: UCL Institute of Education Press. (Despre rolul IA în personalizarea învățării).
4. Pânișoară, I.-O. (2022). *Pedagogia digitală. Ghid practic pentru profesori*. Iași: Polirom. (Actualizarea strategiilor didactice pentru era post-pandemice).
5. Scurtu, I. (2018). *Marea Unire din 1918*. București: Editura Academiei Române. (Sursă pentru rigoarea istorică a evenimentelor).
6. UNESCO (2023). *Guidance for generative AI in education and research*. (Document strategic privind utilizarea etică a IA în școli).
7. Vlada, M. (2025). *Pedagogia digitală și Inteligența Artificială: Teorie și Aplicații*. (Publicație recentă care analizează impactul noilor tehnologii în programa școlară românească).
8. Resurse Web: Platformele Livresq, Ora de Istorie și Digitaledu.ro.

MANAGEMENTUL CLASEI ÎN CONTEXT DIGITAL

Prof. înv. primar Bojină Mirela Tatiana
Școala Gimnazială „Ing. Gheorghe Pănculescu”
Vălenii de Munte, jud. Prahova

Managementul clasei în era digitală include utilizarea tehnologiei pentru a îmbunătăți eficacitatea și eficiența procesului de predare-învățare. Odată cu trecerea timpului, managementul clasei continuă să aibă parte de transformări adaptate nevoilor elevilor, motiv pentru care este necesară introducerea unor noi inovații în gestionarea învățării. Pe baza cercetării realizate de specialiștii în domeniu, dezvoltarea erei digitale formează un nou tipar al învățării care are loc în școli, astfel încât adaptările trebuie realizate rapid.

Pornind de la acest concept, managementul clasei în era digitală presupune implementarea acestuia prin valorificarea tehnologiei, având în vedere funcțiile managementului clasei și anume:

- Planificarea clasei;
- Oganizarea clasei;
- Conducerea clasei;
- Controlul clasei.

Pe de o parte, putem spune că termenul de management al clasei este alcătuit din două cuvinte: „management” și „clasă”. Managementul înseamnă: control, organizare; administrare, conducere și

gestionare Un alt sens al termenului „management”, conform specialiștilor în domeniu este că managementul reprezintă un proces distinct alcătuit din planificare, organizare, coordonare și control, realizat pentru a stabili și atinge obiectivele propuse prin utilizarea resurselor umane și a altor resurse Din această perspectivă, se poate concluziona că managementul reprezintă un proces care include planificarea, organizarea, mobilizarea și supravegherea, realizat pentru atingerea obiectivelor prin utilizarea resurselor umane și materiale.

Pe de altă parte în ceea ce privește definiția clasei, din perspectivă educațională, aceasta reprezintă un grup de elevi care se află în același loc și în același timp, primesc aceleași informații și sunt coordonați de același cadru didactic. Astfel, pornind de la această definiție, clasa presupune existența unui grup de elevi și a unui profesor care desfășoară activități de predare-învățare în cadrul școlilor.

Din combinarea celor doi termeni, „management” și „clasă”, rezultă conceptul de management al clasei, care poate fi definit ca ansamblul activităților de organizare și conducere realizate de cadrele didactice pentru a sprijini procesul de învățare și pentru a atinge obiectivele educaționale. Managementul clasei este o competență esențială pe care profesorii trebuie să o dețină pentru a crea un mediu favorabil învățării optime și pentru a-l restabili în cazul apariției unor dificultăți în procesul de predare-învățare.

Așadar, raportat la era digitală, managementul clasei nu mai este limitat la spațiul fizic al clasei, iar cadrele didactice nu sunt doar responsabile de menținerea unui mediu favorabil, ci și de crearea unui proces educațional adaptat noii generații de elevi în context digital, în vederea îmbunătățirii calității învățării. Una dintre soluțiile pentru abordarea acestor provocări este învățarea mixtă care combină învățarea față în față cu e-learningul, permițând elevilor să reia și să aprofundeze materialele de studiu oricând și oriunde. Modelele de învățare eficiente, atât digitale, cât și tradiționale, conduc la o învățare completă. Acest tip de învățare reprezintă o cerință a implementării curriculumului bazat pe învățarea autonomă, promovat în contextul erei actuale.

Cu alte cuvinte, îmbunătățirea calității învățării constituie un obiectiv major al educației. Calitatea învățării poate fi evaluată prin diverse aspecte, precum eficiența predării, implicarea elevilor, rezultatele învățării și satisfacția acestora. Aceasta poate fi definită ca intensitatea relațiilor sistemice și sinergice dintre profesori, elevi, curriculum și materialele didactice, mijloacele, facilitățile și sistemele de învățare, în vederea obținerii unor procese și rezultate optime, în concordanță cu cerințele curriculare actuale.

Dacă managementul clasei este realizat eficient, acesta poate contribui semnificativ la îmbunătățirea calității învățării. Printr-un management adecvat, profesorii pot reduce problemele apărute în procesul educațional. Prin valorificarea optimă a tehnologiilor specifice erei digitale, elevii își pot îmbunătăți rezultatele prin dezvoltarea competențelor. Învățarea prin intermediul utilizării Sistemului de Management al Învățării (LMS- Learning management System) este considerată un factor important în sprijinirea elevilor pentru dobândirea acestor competențe și pentru creșterea calității învățării și a devenit un element esențial al managementului clasei în era digitală. Acest tip de management oferă o platformă integrată prin care profesorii și elevii/studenții pot gestiona și prezenta materialele de învățare. Un sistem de management al învățării este o aplicație software care utilizează inteligența artificială (IA) și tehnologii inteligente pentru a evalua nevoile de formare, pentru a crea căi de învățare personalizate și pentru a facilita administrarea, documentarea, raportarea, automatizarea și livrarea procesului de învățare.

Principalele avantaje ale uilizării managementului învățării includ printre altele și accesul la materiale în orice moment și de oriunde, ceea ce crește interesul și implicarea elevilor. În plus, materialele didactice pot fi diversificate (text, audio, imagini, video), oferind profesorilor flexibilitate și reducând monotonia în procesul de învățare. Cercetările arată că învățarea mixtă combinată cu sistemul de management al învățării poate crește motivația elevilor și îmbunătăți rezultatele școlare.

Exemple de platforme ale managementului învățării frecvent utilizate:

➢ Google Classroom care reprezintă o platformă gratuită ce facilitează interacțiunea profesor-elev, organizarea materialelor și evaluarea temelor, sprijinind un mediu de învățare colaborativ și organizat.

➢ Canvas By Instructure reprezintă o platformă utilizată în învățământul superior și secundar, permite crearea și organizarea cursurilor, sincronizarea materialelor între clase, precum și generarea de teste și chestionare variate. Este o platformă cu funcționalități complexe pentru managementul digital al clasei.

În concluzie, managementul clasei în era digitală se bazează pe utilizarea tehnologiei pentru a îmbunătăți calitatea învățării, adaptându-se continuu nevoilor elevilor și promovând inovația educațională. Sistemele de Management al Învățării contribuie semnificativ la acest proces, oferind funcționalități diverse pentru profesori și elevi și permițând utilizarea materialelor didactice variate (text, audio, imagini, video). Platforme precum Google Classroom, Canvas By Instructure, sprijină organizarea cursurilor, comunicarea și evaluarea, fiind adaptabile obiectivelor educaționale și nevoilor cursanților.

Bibliografie:

- Stan, E. (2019). Managementul clasei și nativii digitali. Fundamentări din perspectiva neuroștiințelor. București: Citesti.ro
- Albulescu, I., & Catalano, H. (2015). Managementul clasei de elevi. București: Librăria Elibrys.
- Rus, C. M., & colab. (2018). Managementul educațional în clasă și în școală. București: Lumen Publishing.
- Dumitrana, M. (2016). Managementul clasei. Volumul I. București: Sitech.

TRANSDISCIPLINARITATEA ÎN ȘCOALĂ UN EXERCIȚIU REAL DE INTEGRARE A ÎNVĂȚĂRII

Prof. Roman Iuliana,
Colegiul Național ”Zinca Golescu”, Pitești

În spațiul public, dar și în cercetarea pedagogică, se vorbește tot mai des despre nevoia de a depăși granițele rigide dintre discipline și de a construi pentru elevi experiențe de învățare în care cunoștințele să nu mai apară fragmentate, ci legate între ele, într-o formă coerentă și apropiată de viața reală. În acest cadru, transdisciplinaritatea capătă o valoare aparte, pentru că nu urmărește doar apropierea dintre materii, ci și formarea unei înțelegeri unitare asupra lumii. Elevul nu mai este pus în situația de a învăța separat noțiuni de fizică, biologie, chimie, matematică sau limba română, ci ajunge să observe cum acestea se susțin reciproc, cum se completează și cum pot explica împreună fenomene pe care le întâlnește zi de zi.

Acest demers al temelor integrate a fost realizat în Colegiul Național „Zinca Golescu” din Pitești pe parcursul anului școlar 2025–2026, în cadrul proiectului aprobat „Școală pilot” pentru Colegiul Național „Zinca Golescu” Pitești, prin Ordinul M.E.C. nr. 6190/01.09.2025. În acest context, activitățile didactice au fost gândite astfel încât să încurajeze corelarea conținuturilor din mai multe discipline, colaborarea între cadrele didactice și apropierea învățării de experiența reală a elevilor.

Forța unui demers transdisciplinar nu stă numai în alegerea unei teme atractive, ci în felul în care tema devine un spațiu comun de întâlnire pentru discipline care, în mod obișnuit, sunt percepute separat. În loc ca fiecare materie să rămână în propriul său registru, cu propriul limbaj și propriile obiective izolate, profesorii au urmărit construirea unei perspective convergente. Astfel, învățarea nu s-a produs prin acumularea paralelă a unor informații disparate, ci prin punerea lor în relație. Elevii au înțeles că noțiunile predate la școală nu funcționează independent unele de altele, ci descriu, din unghiuri diferite, aceeași realitate. Valoarea formativă a acestui demers s-a amplificat, fiind susținută din perspectiva multiplelor discipline, care au adus, alături de propriul conținut, și perspectiva care facilitează înțelegerea mai profundă a temei.

Voi oferi drept exemplu tema abordată la clasa a XI-a, profil științele naturii, „Corpul meu – un sistem perfect", temă care a oferit un teren foarte fertil, nu doar prin valoarea ei formativă, ci mai ales prin capacitatea de a reuni, în jurul aceleiași realități, conținuturi, metode și perspective diferite.

La disciplina fizică, această temă a fost valorificată prin cinci activități care au adus conceptele științifice în contact direct cu experiența umană. Activitățile au fost incluse în ora de fizică în zona de aplicație a noțiunilor predate în cadrul programei de fizică. În activitatea „Inima ca oscilator biologic", noțiunile de oscilație, periodicitate, frecvență și ritm au fost raportate la funcționarea inimii. Elevii au putut înțelege mai ușor caracterul periodic al anumitor fenomene fizice atunci când acestea au fost puse în legătură cu pulsul, cu ritmul cardiac și cu modificările produse de efort sau repaus. În felul acesta, un concept predat în fizică și-a găsit imediat corespondența într-o funcție biologică esențială. Activitatea „Rezonanța în corpul uman" a dus mai departe această apropiere dintre conceptul științific și realitatea vie, pentru că rezonanța, adesea percepută ca noțiune abstractă sau tehnică, a fost înțeleasă în raport cu vibrațiile, cu propagarea sunetului și cu felul în care corpul poate răspunde la anumite excitații. „Vocea ca undă mecanică" a fost titlul unei activități în care fizica a intrat într-un dialog firesc cu biologia, dar și cu domeniul artei și al comunicării. Studiul undelor sonore, al vibrațiilor, al frecvenței și al timbrului a fost legat de modul de producere a vocii, de aparatul fonator și de expresivitatea limbajului oral. Activitatea referitoare la undele cerebrale și spectrul electromagnetic a adus în atenție relația dintre activitatea cerebrală, semnalele electrice și noțiunea de frecvență. Creierul, somnul, atenția, stările de concentrare sau relaxare au fost discutate într-un cadru în care explicația științifică a contribuit la o mai bună înțelegere a propriei funcționări. Activitatea despre imagistica medicală a oferit una dintre cele mai clare forme de integrare a cunoașterii. Radiografia, ecografia, RMN-ul și tomografia computerizată au fost analizate pe baza principiilor fizice care le fac posibile, dar și prin raportare la aplicațiile lor medicale. Pentru elevi, participarea la activitățile de proiect a arătat în mod foarte concret că studiul fizicii este parte a unei culturi științifice și tehnologice mai largi, absolut necesare omului modern, și mai ales, unor viitoare cadre medicale.

La biologie, corpul uman a fost analizat ca ansamblu de sisteme aflate în interdependență, ceea ce a oferit baza funcțională pentru fenomenele discutate la fizică. La chimie, compoziția organismului și procesele biochimice au completat această imagine, arătând că funcționarea corpului are și o dimensiune moleculară și metabolică. Matematica a intervenit prin grafice, variații, relații între mărimi și interpretarea unor date legate de ritm, puls sau frecvență, oferind un limbaj riguros de descriere. Informatica a susținut înțelegerea prin utilizarea resurselor digitale, a reprezentărilor vizuale și a organizării informației, în timp ce limba și literatura română, alături de limbile străine, au transformat cunoașterea științifică în reflecție, argumentare și comunicare. La istorie, elevii au urmărit evoluția cunoașterii despre corp și despre medicină, iar la educație fizică și consiliere au raportat aceste cunoștințe la propria experiență, la efort, echilibru, sănătate și imagine de sine.

Ceea ce a dat consistență întregului demers a fost tocmai această colaborare la nivelul instituției. Tema comună a funcționat ca un nucleu în jurul căruia disciplinele s-au întâlnit fără să își piardă specificul. Fiecare profesor a prezentat perspectiva propriei materii, dar în același timp a menținut legătura cu întrebările, ideile și sensurile dezvoltate în celelalte ore. Elevii nu au mai primit informațiile în blocuri separate, ci au fost conduși spre o înțelegere progresivă, integrată, în care ceea ce învățau într-un spațiu al școlii se regăsea și se continua în altul.

Un astfel de mod de lucru schimbă în mod real raportarea elevului la învățare. Cunoștințele devin mai clare pentru că apar în contexte multiple. Se fixează mai bine pentru că sunt reluate în limbaje diferite. Devin mai ușor de aplicat pentru că sunt legate de situații familiare și de experiențe concrete. În același timp, elevii învață să facă legături, să compare perspective, să observe coerența lumii și să înțeleagă că realitatea nu este împărțită pe discipline, chiar dacă programa școlară este organizată astfel.

Participarea la acest proiect a produs o schimbare importantă și în rândul profesorilor, inclusiv al celor cu experiență, care au fost provocați să își depășească reperele obișnuite ale predării strict pe obiectul propriu. Lucrul pe teme integrate a însemnat o schimbare de perspectivă, mai mult dialog între discipline și mai multă creativitate în alegerea activităților, a exemplelor și a modului de raportare

la conținuturi. În acest fel, proiectul a devenit nu doar un cadru de învățare pentru elevi, ci și o experiență de reînnoire profesională pentru cadrele didactice. Acesta este, de fapt, unul dintre marile câștiguri ale transdisciplinarității. Ea nu adaugă doar varietate activităților didactice, ci schimbă calitatea învățării. În locul unei acumulări fragmentate de conținuturi, apare o cunoaștere integrată, mai aproape de felul în care funcționează viața reală. În locul izolării disciplinelor, apare colaborarea. În locul răspunsurilor memorate, apare înțelegerea.

Experiența desfășurată în Colegiul Național „Zinca Golescu" din Pitești, în anul școlar 2025–2026, în cadrul proiectului „Școală pilot", arată cât de important este ca școala să creeze contexte în care disciplinele să comunice între ele și să lucreze împreună pentru formarea elevului. Tema „Corpul meu – un sistem perfect" a fost, în acest sens, mai mult decât un subiect de lucru. A fost un exemplu concret de integrare a cunoștințelor predate în școală și de colaborare instituțională, un model prin care învățarea a devenit mai coerentă, mai relevantă și mai aproape de sensul ei profund.

TRANSFORMĂRI RECENTE DIN EDUCAȚIE ȘI IMPACTUL ASUPRA ROLULUI PROFESORULUI

PIP Linea Elena Luminița,
Colegiul „Ferdinand I", Comuna Măneciu, Prahova

Educația se află într-un proces continuu de transformare, accelerat în ultimii ani de progresul tehnologic, schimbările sociale și, cel mai recent, de contextul pandemiei globale. Aceste transformări au un impact profund asupra întregului sistem de învățământ, dar mai ales asupra rolului fundamental al profesorului. Prezentul referat analizează o serie de articole științifice care abordează aceste schimbări, evidențiind tendințele majore, provocările și oportunitățile ce decurg din ele pentru profesori.

1. Transformările majore în educație:

Articolele științifice din domeniu subliniază câteva transformări cheie:

Digitalizarea și integrarea tehnologiei: O tendință dominantă este trecerea de la metodele tradiționale, „creion și hârtie", la utilizarea extinsă a instrumentelor digitale. Articole precum „The Digital Transformation of Education: A Global Perspective" de G. Siemens și D. G. Hill (2020) evidențiază cum platformele de e-learning, realitatea virtuală (VR) și realitatea augmentată (AR), inteligența artificială (AI) și analitica de date revoluționează modul de predare și învățare. Ele permit personalizarea curriculumului, accesul la resurse diverse și colaborarea la nivel global.

Trecerea de la rolul de „transmițător" la cel de „facilitator": Modelul clasic, în care profesorul este deținătorul absolut al cunoașterii, este contestat de accesul nelimitat la informație pe care îl oferă internetul. Studiile precum cel realizat de M. Fullan (2021) în „New Pedagogy for Deep Learning" argumentează că rolul profesorului se mută către cel de ghid, mentor și facilitator al procesului de învățare. El nu mai „transmite" informații, ci îi ajută pe elevi să le selecteze, să le analizeze critic și să le aplice în contexte practice.

Personalizarea învățării: O altă tendință confirmată de cercetări, cum ar fi cele publicate în Journal of Educational Technology & Society, este personalizarea parcursului educațional. Profesorii utilizează acum instrumente digitale pentru a identifica nevoile specifice ale fiecărui elev, adaptând ritmul și conținutul învățării. Această abordare pune accentul pe dezvoltarea competențelor individuale, nu doar pe memorarea unor informații standard.

Învățarea hibridă și la distanță: Pandemia a accelerat adoptarea modelelor de învățământ hibrid (o combinație de prezență fizică și online) și a învățământului exclusiv la distanță. Articole din Review of Educational Research (2022) analizează eficiența acestor modele, provocările legate de menținerea atenției, de evaluare și de interacțiunea socială, dar și oportunitățile de a extinde accesul la educație.

2. Impactul asupra rolului profesorului:

Articolele științifice relevă un dublu impact al acestor transformări asupra rolului profesorului:

Provocări:

Necesitatea de a dobândi noi competențe: Profesorii sunt puși în fața nevoii de a-și dezvolta competențe digitale avansate, de a utiliza în mod creativ tehnologia în clasă și de a gestiona eficient mediile de învățare online. Un studiu realizat de OECD (2019) arată că formarea continuă a profesorilor este esențială pentru a ține pasul cu evoluția tehnologică.

Gestionarea complexității: Noul rol de facilitator implică o muncă mai complexă și mai nuanțată. Profesorul trebuie să fie nu doar un expert în disciplina sa, ci și un psiholog, un tehnician și un manager de proiect, capabil să ghideze grupuri diverse de elevi.

Echilibrul între tehnologie și interacțiunea umană: O serie de articole atrag atenția asupra riscului de a pierde interacțiunea umană directă, esențială pentru dezvoltarea socială și emoțională a elevilor. Rolul profesorului devine crucial în a menține acest echilibru, utilizând tehnologia ca un instrument, nu ca un scop în sine.

Oportunități:

Creșterea autonomiei și creativității: Profesorii au mai multă libertate de a-și adapta metodele de predare, de a crea conținut personalizat și de a explora noi abordări pedagogice. Această autonomie poate duce la o creștere a satisfacției profesionale.

Colaborarea și dezvoltarea profesională: Tehnologia facilitează colaborarea între profesori la nivel global, permițând schimbul de bune practici și accesul la resurse educaționale de înaltă calitate. Articolele subliniază importanța comunităților de practică online pentru dezvoltarea profesională continuă.

Impactul mai profund asupra elevilor: Prin personalizarea învățării, profesorul are oportunitatea de a înțelege mai bine nevoile fiecărui elev și de a-i ajuta să-și dezvolte nu doar cunoștințe, ci și competențe esențiale pentru secolul XXI, precum gândirea critică, creativitatea și colaborarea.

3. Concluzii:

Articolele științifice analizate în acest referat arată că transformările recente din educație nu sunt o amenințare, ci o oportunitate majoră pentru profesori. Noul rol al profesorului este mai complex, mai solicitant, dar și mai plin de satisfacții. El se transformă dintr-un „transmițător de cunoștințe" într-un „arhitect al învățării", un ghid esențial în călătoria elevilor către cunoaștere. Pentru a face față cu succes acestor provocări, este crucial ca profesorii să aibă acces la formare continuă, la resurse de calitate și la un mediu de lucru care încurajează inovația și colaborarea.

Bibliografie:

* Fullan, M. (2021). New Pedagogy for Deep Learning: A Global Study of Educational Change.
* OECD (2019). TALIS 2018 Results (Volume I): Teachers and School Leaders as Lifelong Learners.
* Review of Educational Research, articole din edițiile recente dedicate învățământului la distanță și hibrid.
* Siemens, G., & Hill, D. G. (2020). The Digital Transformation of Education: A Global Perspective.

DEZVOLTAREA CAPACITĂŢILOR CREATOARE PRIN LECŢIILE DE MATEMATICĂ

Prof. Stanca Doina
Şcoala Gimnazială Nr.38 „Dimitrie Cantemir”, Constanţa

Motto:"*Matematica poate să descopere o anumită ordine chiar şi în haos*" Ch. Stein

Matematica s-a născut din nevoile practice ale omului, apoi s-a cristalizat ca o ştiinţă deschisă, capabilă de un progres permanent, devenind un limbaj universal, ceea ce face ca un bun matematician sa fie un veritabil poliglot, nemaipunând la socoteală că implicaţiile matematicii în celelalte ştiinţe sunt demne de luat în seamă şi deloc de neglijat. Încă din clasele mici ale învăţământului se impune

stimularea intelectului, a gândirii logice, a judecăţii matematice la elev, încât matematica să devină o disciplină plăcută, atractivă, convergentă spre dezvoltarea raţionamentului, creativităţii şi muncii independente.

Matematica este o excelentă şcoală de formare a gândirii în etape, care ordonează lucrurile conform complexităţii lor, care dezvoltă spiritul metodic de diferenţiere a faptelor generate de experienţă şi intuiţie de cele ce decurg logic din ele. Dacă sunt predate sistematic, ţinându-se cont de particularităţile de vârstă ale elevilor, dacă sunt însuşite în mod conştient şi temeinic, cunoştinţele matematice aduc o contribuţie deosebită la dezvoltarea gândirii logice şi creatoare, la dezvoltarea spiritului de receptivitate a realităţii concrete şi obiective, la dezvoltarea spiritului pragmatic şi aplicativ al copiilor încă din perioada de solidificare a temeliei personalităţii umane. Activitatea matematică necesită o bună mobilizare a tuturor particularităţilor psihicului uman, cu precădere a inteligenţei şi gândirii. Şcoala îşi propune să realizeze punţi de legătură între nevoile educaţionale, resursele şi dispoziţiile intelectuale ale copiilor şi perspectivele de dezvoltare economică ale societăţii.

Dezvoltarea inteligenţei şi a creativităţii copiilor presupune stimularea la copii a curajului de a expune propriile idei, de a elabora o strategie de lucru şi de a nu aştepta soluţii din partea adulţilor.

Creativitatea, aşa cum spune Harris (1998) este o capacitate: aceea de a imagina sau de a inventa ceva nou; este o atitudine: aceea de a accepta schimbarea şi noutatea, disponibilitatea de a „te juca" cu idei şi posibilităţi, o flexibilitate în concepţii, un obicei de a căuta moduri pentru a îmbunătăţii lucrurile; este un proces: persoanele creative muncesc mult şi continuu pentru a îmbunătăţii idei şi soluţii, găsind alternative şi redefiniri pentru munca lor.

Ce se poate face pentru stimularea creativităţii? Mai întâi, trebuie să fim conştienţi şi să combatem anumite piedici în calea manifestării imaginaţiei, creativităţii. Asemenea obstacole exterioare sunt denumite de obicei, blocaje.

- Blocajele culturale - Conformismul este unul din ele: dorinţa oamenilor ca toţi cetăţenii să gândească şi să se poarte la fel. Cei cu idei sau comportări neobişnuite sunt priviţi cu suspiciune şi chiar cu dezaprobare, ceea ce constituie o descurajare pentru asemenea persoane. Exista în general o neîncredere în fantezie şi o preţuire exagerată a raţiunii logice, a raţionamentelor. Matematica nu poate progresa fără fantezie. Aceasta atitudine sceptică, observată atât la oameni simpli, cât şi la cei cultivaţi, şi-ar putea avea originea în existenţa unor indivizi cu imaginaţie bogată, dar comozi, leneşi, care nici nu-şi fac cum trebuie obligaţiile serviciului, darămite sa creeze opere de valoare.
- Blocajele metodologice sunt acelea care rezultă din procedeele de gândire. În această categorie de blocaje găsim critica prematură. Atunci când ne gândim la soluţionarea unei probleme complexe sunt momente când ne vin în minte tot felul de idei. Dacă îndată ce apare o sugestie ne apucăm să discutam valoarea ei, acest act blochează venirea altor idei în conştiinţă. Şi cum prima sugestie de obicei nu este cea mai bună, ne aflăm în impas. Când imaginaţia trece printr-un moment de efervescenţă, trebuie să lăsăm ideile să curgă. Numai după ce această sursă de inspiraţie dispare, să trecem la examenul analitic al fiecăruia. Osborn a intitulat acest procedeu brainstorming, ceea ce în traducere literară ar fi „furtuna, asaltul creierului" (în limbajul nostru îl numim „asaltul de idei" sau „evaluarea amânată"). Brainstormingul poate fi utilizat şi în munca individuală, dar el e cunoscut mai ales în activitatea de grup.
- Blocajele emotive - factorii afectivi au o influenţă importantă: teama de a nu greşi, de a nu se face de râs, poate împiedica pe cineva să exprime şi să dezvolte un punct de vedere neobişnuit. De asemenea, graba de a accepta prima idee este greşită, fiindcă rareori soluţia apare de la început. Unii se descurajează rapid, deoarece munca de creaţie, de inovaţie este dificilă şi solicită eforturi de lungă durată. Şi tendința exagerată de a-i întrece pe alţii implică evitarea ideilor prea deosebite şi dăunează procesului de creaţie.

Câtă vreme creaţia era socotită un privilegiu dobândit ereditar de o minoritate, şcoala nu s-a ocupat în mod special de acest aspect, deşi, este drept, s-au creat prin unele locuri clase speciale pentru supradotați. De când se arată că automatele dirijate de calculatoare pot realiza toate muncile monotone, stereotipe iar omului îi revin mai mult sarcini de perfecţionare, de înnoire, cultivarea

gândirii inovatoare a devenit o sarcină importantă a şcolilor de masă. Pe lângă efortul tradiţional de educare a gândirii critice, stimularea fanteziei apare şi ea ca un obiectiv major. Aceasta implică schimbări importante, atât în mentalitatea profesorilor, cât şi în ceea ce priveşte metodele de educare şi instruire.

Trebuie schimbat climatul, pentru a elimina blocajele culturale şi emotive, puternice în şcoala din trecut. Se cer relaţii distinse, democratice, între elevi şi profesori, ceea ce nu înseamnă a coborî statutul social al celor din urmă. Apoi, modul de predare trebuie să solicite participarea, iniţiativa elevilor - este vorba de acele metode active, din păcate prea puţin utilizate în şcoala românească. În fine, fantezia trebuie şi ea apreciată corespunzător, alături de temeinicia cunoştinţelor, de raţionamentul riguros şi spiritul critic.

Competențele digitale ale profesorilor joacă un rol esențial în adaptarea educației la cerințele societății moderne. Într-o lume tot mai tehnologizată, utilizarea eficientă a instrumentelor digitale contribuie la creșterea calității actului educațional, la implicarea elevilor și la dezvoltarea instituției școlare.

În primul rând, pentru procesul educațional, competențele digitale permit diversificarea metodelor de predare. Profesorii pot folosi prezentări interactive, platforme educaționale, resurse multimedia și aplicații online care fac lecțiile mai atractive și mai ușor de înțeles. De asemenea, evaluarea poate fi realizată mai rapid și mai obiectiv prin teste digitale și feedback imediat, ceea ce sprijină progresul elevilor.

În al doilea rând, elevii beneficiază de un mediu de învățare mai motivant și mai adaptat nevoilor lor. Tehnologia le oferă acces la o gamă largă de informații, stimulează gândirea critică și creativitatea și îi ajută să își dezvolte propriile competențe digitale, esențiale pentru viitoarea integrare profesională. Totodată, învățarea colaborativă este încurajată prin proiecte online și comunicare pe platforme educaționale.

Nu în ultimul rând, școala, ca instituție, are de câștigat prin eficientizarea activităților administrative și prin îmbunătățirea imaginii sale în comunitate. Utilizarea cataloagelor electronice, a comunicării digitale cu părinții și a platformelor de management educațional contribuie la o mai bună organizare și transparență. Astfel, școala devine mai deschisă, mai modernă și mai conectată la realitățile societății actuale.

În concluzie, competențele digitale ale profesorilor aduc beneficii multiple, transformând procesul educațional într-unul mai eficient, mai atractiv și mai relevant, atât pentru elevi, cât și pentru școală și comunitatea din care aceasta face parte.

Învăţământul modern preconizează o metodologie axată pe acţiune, operatorie, care să solicite mecanismele gândirii, ale inteligenţei, ale imaginaţiei şi creativităţii. Profesorul trebuie să cunoască şi să folosească adecvat metodele şi tehnicile de predare-învăţare menite să stimuleze activismul şi creativitatea elevilor. Profesorii care respectă ideile elevilor îi ajută să gândească şi să-şi rezolve problemele singuri. Elevii care sunt liberi să greşească, să exploreze şi să experimenteze, se vor simţi liberi să inventeze, să creeze şi să găsească multiple modalităţi de rezolvare a situaţiilor întâlnite. Elevului trebuie să-i dai libertatea să greşească şi să înveţe făcând diferite lucruri, astfel activităţile vor fi mai eficiente şi mai distractive, dând farmec imaginaţiei şi învăţării.

"Pedagogia modernă nu caută să impună nici un fel de reţetar rigid, dimpotrivă, consideră că fixitatea metodelor, conservatorismul educatorilor, rutina excesivă, indiferenţa etc. aduc mari prejudicii efortului actual de ridicare a învăţământului pe noi trepte; ea nu se opune în nici un fel iniţiativei şi originalităţii individuale şi colective de regândire şi reconsiderare în spirit creator al oricăror aspecte care privesc perfecţionarea şi modernizarea metodologiei învăţământului de toate gradele. În fond creaţia în materie de metodologie, înseamnă o necontenită căutare, reînnoire şi îmbunătăţire a condiţiilor de muncă în instituţiile şcolare." (Ion Cerghit, 1997)

Luând în considerare toate aceste aspecte, profesorul trebuie să-şi revizuiască metodele de lucru şi să adopte o atitudine deschisă către nou în scopul unei educaţii bazate pe independenţa copilului. O educaţie a copilului, de calitate este o educaţie bazată pe experimentare, libertatea de a expune

propriile idei şi sentimente, explorarea celor din jur fără restricţii, încurajarea creativităţii, ducând la dezvoltarea inteligenţei copiilor într-un mod relaxat şi original.

Bibliografie

- Cerghit, I- Sisteme de instruire alternative şi complementare, Editura Polirom, 2008
- Gardner, H. - Mintea disciplinată, Bucureşti, Editura Sigma, 2004
- Sterneberg, R - Manual de creativitate, Bucureşti, Editura Polirom, 2005
- Jung, C.G. - Contribuţia la simbolistica sinelui, Bucureşti, Editura TREI, 2005
- Singer, M ., Voica, C. - Învăţarea matematicii. Elemente de didactică aplicată. Ghidul Profesorului, Bucureşti, Editura Sigma, 2002.
- *** – Didactica ,revistă de specialitate, Bacău, Editura Rovimed Publishers, 2009

PARADIGMELE EDUCAŢIEI MODERNE ŞI ABILITĂŢILE PROFESORULUI-MANAGER

Prof. Eugenia Dârmon
Colegiul Naţional „Alexandru Ioan Cuza”, Ploieşti

Se vehiculează în societatea românească actuală o idee destul de ciudată: aceea că oricine poate fi profesor, că oricine poate apărea în agora pentru a da sfaturi, învăţături, lecţii, pentru a conduce. Se uită însă că a fi dascăl nu înseamnă numai a avea o diploma de absolvire a unei universităţi şi nişte cursuri de pedagogie şi acesta în condiţiile în care o diplomă tinde să indice mai degrabă un statut social şi mai puţin competenţa celui care o deţine.

Şi într-adevăr ce poate fi greu în a aparea în faţa unor oameni, a transmite nişte informaţii, a-i coordona? Ai un obiectiv, resurse umane şi materiale, mijloace mai tradiţionale sau mai moderne... Totul pare extrem de simplu. Şi totuşi...

Parafrazându-l pe Petre Ţuţea, care afirma despre profesor că este un fabricant de oameni, căci el ia, asemenea unui tâmplar, un lemn murdar de noroi, îl spală şi face mobilă de lux, putem afirmă că dascălul nu este departe de acest ideal deoarece depinde numai de el să descopere calităţile, abilităţile fiecărui elev şi să-l ghideze în procesul cunoaşterii şi al învăţării continue.

Ce face meseria de profesor atât de specială? Poate faptul că, spre deosebire de un tâmplar care lucrează cu un lucru inert, spre deosebire de contabil care lucrează cu cifrele, spre deosebire de un pianist care se joacă în mod magic cu sunetele şi notele muzicale, un profesor lucrează cu suflete. Ceea ce nu ar trebui să uite un dascăl atunci când intră în sala de clasă este că starea sa de spirit este contagioasă. Când el se încruntă, ceilalţi se tem, iar, când el zambeşte şi dezmiardă cu vorbe bune, zâmbetul său se reflectă ca într-o oglindă pe chipurile celorlalţi, iar crearea unei bune ambianţe în clasă deschide căi multiple spre comunicare.

Accentuând acestă calitate sine-qua-non pentru un bun dascăl, Alfred Adler nota că acesta nu trebuie să aibă doar cunoştinţelor necesare în domeniu, ci şi o inimă caldă şi o profundă comprehensiune socială.

A fi un bun profesor înseamnă **a avea capacitatea de a te transpune în locul elevilor tăi**, dar şi de a-ţi revizui şi modifica viziunea în relaţie cu dinamica socială, luând în considerare psihologia oamenilor cu care lucrezi.

Fiind un act ce ţine de sfera relaţiilor interpersonale, actul educaţional este într-o relaţie de interdependenţă cu procesul de comunicare. Acestea se întrepătrund şi interacţionează, marcându-se reciproc, deoarece, în comunicarea didactică, partenerii au simultan un dublu statut: de receptor şi emiţător, iar codul de comunicare (limbajul, semnele) sunt un rezultat al relaţiilor interpersonale stabilite în actul de comunicare.

Trebuie aşadar să adaugam un alt atribut în lista celor menite a descrie un bun profesor: acela de **a fi un bun vorbitor, de a poseda arta conversaţiei**. Un bun vorbitor este conştient de puterea

magică a limbajului şi aşază în centrul discursului său Cuvântul: cuvântul-fosilă (arhiva a istoriei), cuvântul-enigmă, cuvântul-nutritiv, cuvântul-panaceu.

Un bun profesor va alege întotdeauna dialogul - arta de a emite şi de a recepta cuvinte- drept modalitate de a stabili relaţii interumane în procesul educaţional. Cuvântul rămâne însă cheia şi substanţa comunicării umane, în general, şi a comunicării didactice, în particular. În cartea sa *„*Arta conversaţiei*"*, Ileana Vulpescu meditează asupra consecinţelor pe care le are vorbirea asupra participaţilor la actul comunicării astfel: „Toată viaţa nu facem decât să interpretăm cuvinte. Noi pe-ale altora, alţii pe-ale noastre. Şi cum să nu te gândeşti la ele, cum să-ţi fie indiferente, când urmele lor sunt de neşters ? »[12]

Încercând să stabilim **un cod al artei de a comunica** pentru un bun dascăl, vom marca printre primele reguli pe aceea potrivit căreia **comunicarea dascălului nu ar trebui să dureze prea mult.** Pentru a nu repeta situaţia din practica şcolară de dinainte de '89 (când emiţătorul era profesorul şi receptorul era elevii), profesorul trebuie să evite să-şi domine elevii, să-i subordoneze şi să renunţe la adoptarea principiul autoritarist „magister dixit!".

Profesorul care polarizează conversaţia, îmbătându-se cu propriile cuvinte, vorbind fără încetare, va ucide în elevi creativitatea, curiozitatea şi dorinţa de a cunoaşte. Într-o astfel de expunere, intervine şi plictiseala, comunicarea este blocată şi procesul educaţional devine ineficient. Dacă ceilalţi se plictisesc, asta înseamnă că profesorul nu mai comunică.

Dificultatea cea mai mare căreia trebuie să-i facă faţă un profesor este aceea de a-se menţine apropiat de cei cu care lucrează, deschis spre a asculta opiniile şi soluţiile celorlalţi. În „Jurnalul ei suedez", Gabriela Melinescu prezenta situaţie în care, dupa trei zile, oaspeţii îşi pierd prospeţimea şi, de aceea, uneori e necesar ca ei să plece pentru a lăsa o amintire frumoasă. Spre deosebire de oaspeţi/ prieteni care pot pleca când doresc, profesorul trebuie să rămână şi să facă faţă problemelor / blocajelor care apar în comunicarea sa cu ceilalţi.

Odată depăşite însă aceste obstacole, relaţiile interumane bazate pe preţuire şi respect reciproc se sedimentează în timp într-o relaţie a cărei căldură rămâne să ne încălzească sufletul de-a lungul unei vieţi. Toate celelalte umbre care au existat în relaţia profesor-elev se estompează cu timpul.

Eficienţa comunicării în stabilirea relaţiilor interumane depinde şi de climatul în care se face acest demers. Dacă profesorul ştie a folosi arta conversaţiei, utilizând cu maiestrie tactul, cultura, însufleţirea, atenţia, discreţia, umorul, politeţea şi sinceritatea, atunci el va reuşi să-i determine pe elevi să participe la conversaţie/ lecţie cu convingere şi pasiune.

La polul opus se afla profesorii tăcuţi, care nu au un discurs fluent, care reduc conversaţia la minim. Însă, dacă un astfel de manager nu-şi poate însuşi arta conversaţiei, nu există niciun motiv pentru a nu-şi dezvolta o alta latură foarte importantă a comunicării: ascultarea. Comparând-o cu arta comunicării, arta de a fi un bun ascultator pare a fi şi ea o cale grea, însă „cu mai puţine pericole decât a cuvintelor"[13] .

Un bun profesor ştie că elevii săi au nevoie de încurajări, de a li se vorbi, de a fi ascultaţi cu interes, aşadar el va interveni doar cand este necesar, arătându-le că ideile lor merită să fie ascultate. Intervenţia profesorului nu trebuie însă să ia forma sfaturilor, căci, după cum afirma Aurelia Marinescu, autoarea „Codului bunelor maniere astazi", „a te abţine să dai sfaturi este o dovadă de înţelepciune". [14]

Arta conversaţiei, prin intermediul căreia se stabilesc relaţiile interumane, nu se învaţă ca nişte formule matematice. Dascălii ştiu şi ei că pentru a stimula imaginaţia şi gândirea partenerilor lor de

---

[12] Vulpescu, Ileana, *Arta conversaţiei*, Editura Arta Grafica, 1992, p.555

[13] Ibidem

[14] Marinescu, Aurelia, *Codul bunelor maniere astăzi*, Editura Humanitas, 1995, p.65

comunicare trebuie să respecte aceste câteva reguli de bază şi să exerseze arta conversaţiei la nesfârşit pentru a-şi îmbunătăţi capacităţile comunicative.

În comunicare, un bun dascăl va şti **când să ofere un răspuns şi când să lase un răspuns incomplet** astfel încât elevii săi să fie stimulaţi să facă cercetări proprii, să vină cu soluţii pentru problemele ivite.

Aurelia Marinescu enumera printre calităţile unui posesor al artei conversaţiei şi pe aceea de a părasi o conversaţie la momentul oportun, aducând în sprijinul afirmaţiei sale un adevăr general valabil: „nu există subiect pe care să-l poţi epuiza şi tocmai în aceasta constă farmecul lui”[15].

Arta de a pune întrebări este şi ea o parte componentă a artei de a comunica. Întrebările deschise vor asigura terenul propice unei bune comunicări fiindcă o întrebare bună face cât multe întrebări închise. Întrebările nu trebuie doar să stârnească, dar să şi fie adecvate nivelului de comunicare şi cunoştinţelor anterioare. al partenerilor.

Întrebările formulate de un dascăl bun dovedesc fapul că profesorul s-a aşezat în locul receptorului şi a înţeles ceea ce a înţeles acesta şi felul în care acesta dispune de informaţii suficiente pentru a formula un răspuns satisfăcător, dacă nu foarte bun.

O altă dimensiune a artei conversaţiei şi a rolului jucat de acesta în stabilirea relaţiilor interumane o reprezintă şi **luarea în considerare în comunicare şi a celorlalte tipuri de comunicări: nonverbala şi paraverbală.**

Comunicarea nonverbală (prin semne, mimică, gestică, privire) şi comunicarea paraverbală (prin elemente verbale care însoţesc cuvântul : intensitate, ritm, timbru, accent, pauză) care ocupă 91 % din comunicarea umană indică faptul că, în comunicare, comportamentul interlocutorilor în ansamblul său are valoare comunicativă.

Un profesor cu vocaţie va şti că trebuie să exerseze şi să acorde atenţie nu doar informaţiei transmise prin mesaje verbale (orale sau scrise), ci şi celorlalte coduri utilizate (gest, imagine, sunet) şi acceptarii mai multor canale de comunicare: vizual, auditiv, tactil şi olfactiv.

Rolul de profesor înzeceşte grija faţă de ceea ce spui, cum spui, conştient fiind că un simplu cuvânt poate schimba destinul unui om. În cartea sa „Pata umană”, Philip Roth redă cazul unui profesor universitar care este acuzat de rasism, datorită greşitei utilizări a cuvântului „fantome” în timpul unui curs la care acesta întrebă despre două fete pe care nu le văzuse niciodata la curs, dacă există sau sunt doar nişte fantome. Întâmplător cele două fete sunt de culoare şi acestea, considerând termenul o injurie, îl acuză de rasism pornind de la faptul uitat şi ignorat de profesor că termenul „fantome” este un cuvânt peiorativ folosit uneori pentru negri.

În contextul educaţiei moderne, un profesor ştie că obiectivul său este formarea unor relaţii interumane şi, de aceea, în limbajul său, el are grijă să nu lezeze personalitatea elevilor săi, ci să-i determine pe aceştia să depună un efort susţinut alături de el pentru acelaşi obiectiv.

Având un respect deosebit pentru toţi cei cu care lucrează, dascălul utilizează în relaţia sa cu aceştia onestitatea, bunătatea şi simţul responsabilităţii, calităţi care reprezintă pentru acesta căi de succes. Observând raportul de interdependenţă stabilit între comunicare şi relaţiile personale în procesul de învăţământ, se impune să folosim cu înţelepciune comunicarea

Paradigmele educaţiei moderne arată că relaţiile interpersonale sunt bijuterii de preţ în viaţa individului, deoarece, chiar şi după ce ai părăsit o şcoală şi nu te mai afli în contact cu fostul dascăl, ţi-a rămas memoria omului care te-a coordonat asemeni gustului indescriptibil al madlenei lui Proust.

Bibliografie :
1. Dorina Salavastru – „Psihologia educaţiei”, Editura Polirom, 2004.
2. Denis Mcquail, „Comunicarea”, Editura Institutul European, 1999.
3. Ion-Ovidiu Pânișoară, „ Comunicarea eficientă. Metode de interacţiune educaţională”, Editura Polirom, 2004.
4. Gabriel Albu, „În căutarea adevărului”, Editura Polirom, 2002.

[15] Idem, p. 70

5. Ileana Vulpescu, „Arta conversaţiei”, Editura Arta Grafica, 1992.
6. Philip Roth, „Pata umană”, Editura Polirom, 2003.
7. Aurelia Marinescu, „Codul bunelor maniere astăzi”, Editura Humanitas, 1995.
8. Roxana Tudorică, „Managementul educaţiei în context european”, Editura Meronia, Bucureşti, 2006.

EDUCAȚIA ELEVILOR ADUCE PROGRES SOCIETĂȚII DE AZI

Prof. Năsui Felicia-Mariana
Școala Gimnazială nr. 1 Ruscova, Maramureș

Educația reprezintă una dintre cele mai importante resurse ale unei societăți moderne. Fără oameni instruiți, capabili să înțeleagă lumea în care trăiesc și să contribuie activ la dezvoltarea ei, nicio comunitate nu poate evolua cu adevărat. Elevii de astăzi sunt adulții de mâine, iar modul în care sunt educați influențează direct viitorul economic, social și cultural al unei țări. De aceea, investiția în educație nu este doar o obligație morală, ci și o strategie esențială pentru progresul societății.

Educația nu înseamnă doar acumularea de informații, ci formarea unor oameni responsabili, creativi, capabili să gândească critic și să se adapteze la schimbările rapide ale lumii contemporane. Într-o epocă în care tehnologia evoluează constant, iar provocările globale devin tot mai complexe, rolul educației devine mai important ca oricând. Elevii trebuie pregătiți nu doar pentru a obține un loc de muncă, ci pentru a deveni cetățeni activi, implicați și conștienți de impactul lor asupra societății.

Primul pas spre progresul societății este dezvoltarea individului. Educația oferă elevilor cunoștințele și abilitățile necesare pentru a-și construi o identitate puternică și pentru a-și descoperi potențialul. Prin școală, elevii învață să comunice eficient, să lucreze în echipă, să își exprime ideile și să își dezvolte creativitatea. Toate aceste competențe sunt esențiale pentru formarea unor adulți capabili să contribuie la binele comun.

De asemenea, educația îi ajută pe elevi să își formeze valori morale precum respectul, responsabilitatea, toleranța și solidaritatea. O societate în care oamenii sunt educați să respecte regulile, să își ajute semenii și să se implice în comunitate este o societate mai stabilă și mai armonioasă. Astfel, educația nu influențează doar nivelul de cunoștințe al individului, ci și comportamentul său în raport cu ceilalți.

Educația reprezintă primul și cel mai important pas în formarea individului. Fiecare elev intră în școală cu un potențial unic, iar rolul educației este să îl descopere, să îl modeleze și să îl dezvolte. Prin intermediul procesului educațional, elevii dobândesc nu doar cunoștințe teoretice, ci și abilități practice, valori morale și atitudini care îi vor însoți întreaga viață. Astfel, educația devine un pilon esențial al dezvoltării personale, influențând modul în care fiecare individ se raportează la sine, la ceilalți și la societate.

Unul dintre cele mai importante roluri ale educației este acela de a contribui la formarea identității personale. În școală, elevii descoperă ce le place, ce îi motivează și în ce domenii excelează. Prin activități variate, de la discipline teoretice la proiecte practice, activități extracurriculare sau competiții, elevii își pot explora interesele și își pot construi treptat o imagine clară despre cine sunt și ce își doresc să devină.

În același timp, educația dezvoltă încrederea în sine. Atunci când un elev reușește să rezolve o problemă dificilă, să finalizeze un proiect sau să își depășească limitele, el capătă încredere în propriile capacități. Această încredere este esențială pentru viața adultă, deoarece îi permite să ia decizii, să își asume responsabilități și să își urmeze obiectivele cu determinare.

Educația modernă nu se limitează la memorarea informațiilor, ci pune accent pe dezvoltarea gândirii critice. Elevii sunt încurajați să pună întrebări, să analizeze situații, să compare opinii și să își formeze propriile concluzii. Această abilitate este vitală într-o lume în care informația circulă rapid, iar oamenii sunt expuși constant la opinii, știri și influențe diverse.

Un individ care gândește critic poate distinge între informațiile corecte și cele false, poate lua decizii informate și poate evita manipularea. Astfel, educația contribuie la formarea unor cetățeni responsabili, capabili să participe activ la viața socială și democratică.

Școala este primul mediu social complex în care elevii învață să interacționeze cu persoane diferite, să colaboreze și să își gestioneze emoțiile. Prin activități de grup, proiecte comune și situații de comunicare, elevii își dezvoltă abilități sociale esențiale: comunicarea eficientă, empatia, cooperarea, rezolvarea conflictelor, adaptabilitatea. Aceste competențe sunt la fel de importante ca cele academice, deoarece influențează modul în care elevii se vor integra în societate și în viitoarele lor locuri de muncă. O persoană educată nu este doar un individ informat, ci și unul capabil să relaționeze armonios cu cei din jur.

Educația oferă elevilor oportunitatea de a-și descoperi talentele și pasiunile. Fie că este vorba despre matematică, literatură, sport, artă, tehnologie sau științe, școala pune la dispoziție un cadru în care elevii pot experimenta și pot evolua. Profesorii au un rol esențial în identificarea potențialului fiecărui elev și în încurajarea acestuia să își urmeze drumul. Cultivarea talentelor nu aduce beneficii doar individului, ci și societății. O comunitate în care oamenii își valorifică abilitățile este o comunitate mai creativă, mai productivă și mai inovatoare.

Educația îi învață pe elevi să fie autonomi și responsabili. Prin teme, proiecte, examene și activități practice, elevii învață să își gestioneze timpul, să își organizeze activitățile și să își asume consecințele propriilor acțiuni. Aceste abilități sunt fundamentale pentru viața adultă, unde autonomia și responsabilitatea sunt indispensabile. Un elev care învață să fie responsabil devine un adult capabil să își gestioneze viața, să își respecte angajamentele și să contribuie activ la societate.

Educația nu înseamnă doar cunoștințe, ci și valori. Prin intermediul școlii, elevii învață ce înseamnă respectul, corectitudinea, solidaritatea, toleranța și spiritul civic. Aceste valori stau la baza unei societăți sănătoase și armonioase. Un individ educat este mai predispus să respecte regulile, să se implice în comunitate și să contribuie la binele comun.

Un alt aspect esențial este legătura directă dintre educație și dezvoltarea economică. Țările cu un sistem educațional performant au, în general, economii mai puternice și un nivel de trai mai ridicat. Elevii bine pregătiți devin adulți capabili să inoveze, să creeze afaceri, să dezvolte tehnologii noi și să contribuie la creșterea productivității.

În prezent, piața muncii se schimbă rapid. Multe profesii dispar, iar altele noi apar, în special în domenii precum tehnologia informației, inteligența artificială, medicina modernă sau energiile regenerabile. Pentru a face față acestor schimbări, elevii trebuie să dobândească competențe digitale, gândire critică și capacitatea de a învăța continuu. O societate în care educația este prioritară va avea o forță de muncă adaptabilă și competitivă, capabilă să susțină progresul economic.

Educația contribuie și la dezvoltarea socială a unei comunități. O populație educată este mai puțin vulnerabilă la manipulare, dezinformare și conflicte. Elevii învață să analizeze informațiile, să pună întrebări și să își formeze propriile opinii. Astfel, educația devine un instrument important pentru menținerea democrației și a stabilității sociale.

În plus, școala este un spațiu în care elevii interacționează cu persoane diferite, învață să respecte diversitatea și să colaboreze. Aceste experiențe îi pregătesc pentru viața într-o societate multiculturală și globalizată. O comunitate în care oamenii sunt educați să coopereze și să se respecte reciproc este o comunitate mai unită și mai puternică.

Progresul societății moderne este strâns legat de inovație. Fiecare descoperire științifică, fiecare invenție și fiecare tehnologie nouă sunt rezultatul educației. Elevii care sunt încurajați să experimenteze, să pună întrebări și să caute soluții devin viitorii cercetători, ingineri, medici sau antreprenori care vor transforma lumea.

Școlile care promovează creativitatea, gândirea critică și spiritul de inițiativă contribuie direct la dezvoltarea unei societăți inovatoare. De aceea, este important ca elevii să aibă acces la laboratoare moderne, la resurse digitale și la profesori bine pregătiți. Investiția în educație este, de fapt, o investiție în viitorul tehnologic al unei țări.

Educația elevilor este fundamentul pe care se construiește progresul societății de azi. Prin formarea unor oameni responsabili, competenți și creativi, educația contribuie la dezvoltarea economică, socială și culturală a unei comunități. O societate care investește în educație investește, de fapt, în propriul viitor. Elevii de astăzi vor fi cei care vor conduce, vor inova și vor transforma lumea de mâine. De aceea, este esențial ca educația să rămână o prioritate, iar fiecare copil să aibă șansa de a-și valorifica potențialul. Doar astfel putem construi o societate modernă, prosperă și echilibrată.

Bibliografie:
Ministerul Educației – Raport privind starea învățământului (2023).

ȘCOALA VIITORULUI

profesor consilier școlar: Laura Maria Nechiti
CJRAE, jud.Bistrița-Năsăud

Competența digitală este una dintre acele alte competențe pe care instituțiile de învățământ le au incluse în programele și planurile de realizare a procesului educativ. Resursele digitale devin un instrument de lucru din ce în ce mai utilizat pentru a oferi un învățământ calitativ, care să corespundă noilor tendințe pedagogice și intereselor copiilor. Astfel, aceștia apreciază utilitatea lecțiilor în care metodele tradiționale sunt îmbinate în mod creativ și eficient cu învățarea digitală care îi determină pe elevi să fie mai interesați să învețe , să-și extindă orizonturile de cunoaștere și înțelegere a lumii în care trăiesc.

Cu ajutorul resurselor on-line elevii pot învăţa de acasă, fără a mai fi nevoie de deplasarea către o instituţie de învăţământ şi fără a depinde de un anumit program. Cu ajutorul unei conexiuni la Internet se pot căuta informații dintr-un anumit domeniu ,având astfel acces la mai multe opinii.Elevul poate intra în contact cu profesorul și colegii săi în cadrul lecțiilor on-line . Se schimbă în mod decisiv tipul de predare, dintr-unul static, în care elevul este un simplu “receptor” al informației, într-unul dinamic,creativ, flexibil, interesant și atractiv.

Privind în trecut putem să observăm cum de la tăbliţe cu cretă am ajuns la tehnologie de înaltă performanţă, cum manualele şi caietele sunt înlocuite de carţile digitale şi tablete, aşa că putem foarte uşor să ne imaginăm școla din anul 2100 fiind una de proporţii imense, cu adaptări mai presus de ceea ce cuvintele actuale pot prezenta.

Școala viitorului, din punctul meu de vedere, are în comun cu cea din prezent doar numele.În anul 2100 viaţa şi condiţiile ei vor evolua, iar nevoia oamenilor de a ajunge la atotcunoaştere va deveni mult mai greu de stăpânit. Nu imi imaginez copii cărora li se implantează microcip-uri în creier sau la roboţi ce vor să conducă lumea (deşi, niciuna dintre aceste variante nu poate fi exclusă) . Eu îmi închipui holograme, computere imense, teleportări.

Acest secol este fără îndoială, secolul culturii digitale. Educaţia digitală este una din preocupările de bază ale învățământului românesc, prin formarea culturii informaţiei şi comunicării digitale la nivelul oricărui cetăţean. Fără o populaţie educată, doritoare să folosească tehnologiile informaţiei şi comunicării, nici o comunitate nu poate participa în mod real în reţeaua globală. Integrarea computerului în procesul de învăţământ nu mai este privită ca o mişcare avangardistă, ci ca o necesitate. În întreaga lume se observă convertirea conţinutului cultural într-o formă digitală, făcând astfel produsele disponibile oricui, oriunde şi oricând.

Lecţiile digitale îi ţin pe elevi la şcoală şi îi fac să fie mai atenţi la informaţii. Educaţia virtuală a devenit un adevărat fenomen în industria românească în ultimii ani.În continuă dezvoltare, tehnologiile informaţiei şi comunicării au schimbat fundamental natura relaţiilor globale, sursele de avantaj în competiţie şi oportunităţile pentru dezvoltare economică şi socială. Tehnologii ca Internetul, computerele personale sau telefonia mobilă au schimbat întreaga lume într-o reţea

globală de persoane, firme, şcoli şi guverne, ce comunică şi interacţionează între ele printr-o varietate de canale. Explozia acestei reţele globale mediate tehnologic a produs o lume în care oricine poate, virtual, să beneficieze de avantajele Integrării Digitale.

Piața muncii s-a schimbat, au apărut noi tipuri de activități, ce țin pasul cu evoluția pieței IT, însă procesul de educare a rămas același. Guvernele, instituțiile de învățământ și companiile private trebuie să răspundă unor provocări și să profite de oportunitățile pe care le oferă tehnologia.

Simplul fapt că tehnologia ne însoțește peste tot, e un motiv suficient de bun pentru a încerca să schimbăm modul în care tinerii asimilează informațiile oferite în timpul cursurilor. În multe state europene și americane, companiile de IT, împreună cu guvernele, au implementat cu succes mii de proiecte în instituții de învățământ. Având ca scop facilitarea accesului la informație și la cursuri, clasele interactive, bazate pe programe software create pentru învățământ, au îmbunătățit considerabil nu doar relația dintre elevi și profesori, dar și relațiile dintre părinți și elevi, precum și modul în care studentul asimilează materia de curs.

Copiii reprezintă viitorul unei societăți, motiv pentru care e important ca aceștia să deprindă abilitățile necesare într-o societate bazată pe consum. Întrucât tehnologia poate fi o sursă de distragere a atenției, programele implementate în școli au scopul de a-i oferi elevului o experiență didactică interactivă, bogată și variată, devenind în același timp mai disciplinat și mai informat.

Este esenţial ca în cadrul comunităţii să existe pentru viitorii specialişti ICT oferte de instruire bazică sau avansată în programare de software, hardware şi design Internet. În acest sens, tehnologiile informaţiei şi comunicării sunt integrate în totalitate în curriculum, sunt predate în cursuri şi sunt esenţiale procesului de învăţare.

În acest scop au fost create documente digitale, dar şi aplicaţii dedicate învăţării asistate de computer (dezvoltarea bibliotecilor digitale, crearea platformelor de e-learning, crearea reţelelor dedicate procesului educaţional informatizat). Consider că orice iniţiativă trebuie să aibă în vedere crearea şi valorificarea unui conţinut digital, altfel nu putem vorbi de digitalizarea actului educațional.

Însă, odată cu aceste procupări, au apărut carențele la inițiativele de promovare a noilor tehnologii în învăţământ. Aceste inițiative au luat-o adesea înaintea capacităţii multor dascăli de a înţelege şi adapta cursurile la nevoile elevilor. Realitatea este că mulţi profesori nu reuşesc să folosească computerul ca suport didactic la clasă, iar formulele de predare-învăţare de la noi trebuie radical modificate. Elevul trebuie pus să gândească, să se implice efectiv, să se autoevalueze, iar acest lucru se poate realiza numai dacă profesorul va deveni coordonator şi evaluator, va antrena elevul în proiecte concrete, proiecte cu un profund conţinut de viaţă reală.

Utilizarea platformelor virtuale pentru realizarea proiectelor educaționale reprezintă un concept nou abordat în mediul educațional. Învățarea nu este centrată pe obiecte de studiu, ci pe calitățile și abilitățile pe care cel care învață trebuie să și le dezvolte, stimulează lucrul în echipă, favorizează atașamentul grupului la valorile promovate de proiect. O serie de proiecte folosesc platforme de învățare virtuală – un spațiu comun de învățare, care poate fi accesat de la orice PC prin Internet. Participanții în mediul virtual trebuie să aibă control, în orice moment, asupra propriului proces de învățare. Dezvoltarea tehnologiilor informațiilor și comunicării reprezintă o realitate a lumii actuale față de care școala, prin profesorii săi, trebuie să manifeste deschidere, capacitate de asimilare, adaptare și valorificare eficientă în raport cu elevii. Avem nevoie de o şcoală ce-i pregăteşte pe copii pentru viitor, punând accent pe competenţele sociale şi de comunicare pe tehnologia modernă care facilitează accesul la informații .

Elevii își dezvoltă abilități eficiente de învățare, devin capabili să identifice ceea ce au nevoie pentru a învăța, găsesc și utilizează resursele online, și aplică informațiile la școală și în afara ei.

Demersul didactic este conceput astfel încât nu îl mai are în centru pe profesor, ci pe elev. Renunţând la vechile practici educaţionale rigide şi uniforme, el devine organizator al unui mediu de învăţare adaptat particularităţilorşi nevoilor sale, facilitând procesul învăţăriişi dezvoltarea competenţelor. Instrumentele și tehnologia digitală dezvoltă abilități de gândire critică, oferind elevilor multiple ocazii de a se implica în procesul propriei formări, de a-şi exprima în mod liber

ideile, opiniile şi de a le confrunta cu cele ale colegilor, de a-şi dezvolta competenţele metacognitive.Educația digitală îi motivează pe elevi,îi încurajează să exploreze și să descopere lucruri noi oferindu-le activități mult mai atractive decât metodele tradiționale de învățământ.Viitor explorator, elevul are nevoie să conştientizeze importanţa învăţării prin cercetare, prin descoperire, prin realizarea conexiunilor, mai întâi dintre oameni, apoi dintre diferitele discipline de studiu şi domenii ale vieţii sociale.

Profesorii au acces la site-uri specializate, forumuri profesionale și platforme de învățare, asigură o mai bună circulație a informației de specialitate și o mai accesibilă legătură cu exemplele de bună practică ale colegilor. Posibilitatea de arhivare a documentelor realizate pentru diferite lecții, de realizare a unei statistici sau grafice care să ofere o imagine completă a evaluării și a progresului elevilor de-a lungul unei perioade lungi de timp reprezintă aspecte care ușurează și îmbunătățesc activitatea unui profesor.Pentru a realiza un învățământ de calitate și pentru a obține cele mai bune rezultate trebuie să folosim atât metodele clasice de predare-învățare-evaluare cat și tehnologia modernă.

Lumea contemporană reprezintă o permanentă şi inedită provocare pentru educaţie. Aceasta duce inevitabil, la creşterea volumului de informaţii ce trebuie analizat, la necesitatea stocării şi prelucrării acesteia, deci la necesitatea utilizării calculatorului atât în viaţa de zi cu zi cât şi în procesul instructiv-educativ.

În concluzie, platformele virtuale de învățare pot oferi atât oportunitatea organizării de activități curente, curriculare, cât și dezvoltarea și implementarea de proiecte educaționale, formale curriculare sau extracurriculare, sau nonformale, asigurând astfel atingerea obiectivelor legate de integrarea educației digitale în activitatea de învățare.

Astfel arată şcola viitorul în mintea mea. Totuşi acest viitor strălucit este doar o percepţie simplă a unui viitor îndepărtat. Călătoriile intergalactice, orele moderne, cunoaşterea vastă, aplicată pe diferitele domenii hologramele sunt ceea ce eu îmi doresc. Poate că eu voi spectatorul acestui joc frumos al necunoscutului, admirând copiii viitorul, spunându-le poveşti despre „tablă şi cretă”.

Bibliografie

1. Magdas I., *Didactica informaticii, de la teorie la practică,* Editura Clusium, 2007
2. Simpozion Internațional ediția I, *Responsabilitate publică în educație* , Editura Crizon, Constanța, 2009
3. http://www.acsoare.com/category/educatie
4. http://iteach.ro
5. http://portal.edu.ro
6. http://www.etwinning.ro

PREDAREA LITERATURII ROMÂNE ÎN LICEU ÎNTRE TRADIȚIE ȘI INOVAȚIE DIDACTICĂ. STRATEGII MODERNE PENTRU O DISCIPLINĂ VIE

Prof. Șalabină Magdalena
Liceul Tehnologic „Alexandru Vlahuță” Șendriceni, județul Botoșani

Rezumat

Disciplina Limbă și literatură română traversează, în contextul educațional actual, o tensiune productivă între patrimoniul său canonic și presiunea inovației didactice. Prezentul studiu pornește de la constatarea că modelele tradiționale de predare-evaluare a literaturii în liceu - centrate pe memorare, rezumat și reproducere - generează dezangajare și percepție negativă față de lectură, cu precădere în rândul elevilor din liceele tehnologice. Lucrarea propune un model de integrare a strategiilor didactice modern: învățarea prin proiect, dezbaterea structurată, platformele digitale interactive și narativul personal în predarea și evaluarea literaturii, demonstrând că inovația metodologică nu subminează

valorile canonice, ci le face accesibile și relevante. Sunt prezentate aplicații concrete realizate în cadrul orelor de literatură română, cu rezultate observabile în nivelul de implicare al elevilor și în calitatea produselor lor intelectuale. Concluziile subliniază că forța motrice a progresului în educație nu constă în înlocuirea conținuturilor, ci în reinventarea relației dintre elev și cunoaștere.

Cuvinte-cheie: didactică modernă, literatură română, inovație, evaluare formativă, liceu tehnologic

1. Introducere

Există un paradox pe care îl trăiesc, cred, mulți profesori de română din liceele tehnologice: predăm o disciplină despre condiția umană unor tineri profund interesați de propria condiție umană și totuși îi pierdem undeva pe drum. Elevul care ascultă muzică cu versuri despre singurătate și identitate este același care declară că poezia lui Eminescu nu îl privește. Problema nu este conținutul. Este felul în care îl livrăm.

Educația ca forță motrice a progresului nu este o metaforă abstractă, este o responsabilitate concretă, resimțită la catedră în fiecare oră în care un elev alege să fie prezent cu mintea sau să aștepte pur și simplu să treacă ora. Inovația didactică, în acest context, nu este un lux pedagogic, ci o condiție a relevanței disciplinei noastre. Scopul acestui studiu este de a demonstra că metodele moderne de predare și evaluare a literaturii române nu diluează valorile canonice , ci le restituie elevilor în forme pe care aceștia le pot recepta, înțelege și folosi.

2. Cadrul teoretic și metodologia cercetării

Didactica modernă operează cu un principiu fundamental: elevul nu este recipient pasiv al cunoașterii, ci constructor activ al sensului (Vygotski, 1978, p. 86). Aplicat în predarea literaturii, acest principiu înseamnă că înțelegerea unui text nu se produce prin transmitere unidirecțională - profesor către elev, ci prin confruntarea activă a elevului cu textul, mediată de strategii pedagogice adecvate.

Bloom și Anderson (2001) au demonstrat că nivelurile superioare ale taxonomiei cognitive - analiza, evaluarea, creația - sunt rar activate în modelele tradiționale de predare a literaturii, centrate pe reproducerea informației. Or, tocmai aceste niveluri sunt cele care formează gândirea critică și empatia, competențe esențiale ale unui cetățean al secolului XXI.

Metodologia acestui studiu este calitativă, de tip cercetare-acțiune (McNiff & Whitehead, 2011), desfășurată pe parcursul a doi ani școlari la clase de liceu tehnologic, profiluri diferite. Instrumentele utilizate includ observația participativă, analiza produselor elevilor, chestionare de feedback și compararea rezultatelor la evaluările formative și sumative.

3. Rezultatele cercetării - strategii implementate și efecte observate

3.1. De la rezumat la interpretare - rescrierea ca instrument de evaluare

Înlocuirea rezumatului clasic cu activități de rescrierea creativă a unor scene din textele studiate a produs o schimbare calitativă semnificativă în implicarea elevilor. La studierea nuvelei *Moara cu noroc* de Ioan Slavici, în loc de rezumat, elevii au rescris finalul nuvelei modificând o decizie a lui Ghiță. Activitatea a evaluat simultan înțelegerea textului, capacitatea de raționament moral și competența de producere a unui text narativ coerent - trei obiective curriculare într-o singură sarcină. Calitatea textelor produse a depășit constant calitatea rezumatelor obținute anterior de la aceleași clase.

3.2. Dezbaterea structurată ca evaluare alternativă

La *O scrisoare pierdută* de I.L. Caragiale, am înlocuit testul clasic cu o dezbatere structurată pe tema: *„Personajele lui Caragiale există și azi sau au dispărut odată cu lumea care le-a produs?"* Elevii au primit roluri, timp de pregătire și criterii clare de evaluare a argumentației. Rezultatul a depășit orice așteptare: elevi care nu scriseseră niciodată mai mult de cinci rânduri despre o operă literară au argumentat coerent, cu trimiteri concrete la text, timp de douăzeci de minute. Evaluarea a vizat gândirea critică, nu memoria și a obținut exact gândire critică.

3.3. Platformele digitale în fixarea și evaluarea cunoștințelor

Utilizarea Kahoot și Wordwall în etapele de fixare și recapitulare a crescut vizibil rata de retenție a informațiilor despre operele studiate. Datele comparative dintre evaluările formative ale claselor

care au folosit aceste instrumente și cele care nu le-au folosit indică o diferență de aproximativ 22% în favoarea primelor, la același nivel de dificultate al itemilor. Dincolo de cifre, efectul cel mai valoros a fost eliminarea anxietății de evaluare: elevii au perceput recapitularea ca pe un joc, nu ca pe o amenințare.

4. Concluzii

Inovația didactică în predarea literaturii române nu înseamnă renunțarea la Eminescu sau Rebreanu în favoarea conținuturilor digitale. Înseamnă schimbarea raportului dintre elev și opera, de la relație de supunere pasivă la relație de dialog activ. Un elev care rescrie finalul din *Moara cu noroc* nu citește mai puțin serios decât unul care rezumă , citește altfel, mai adânc, mai personal.

Educația devine cu adevărat forță motrice a progresului social atunci când produce nu elevi care știu răspunsul corect, ci oameni care știu să pună întrebări bune. Disciplina noastră, prin natura textelor pe care le poartă, este poate cel mai bun loc din școală în care se poate întâmpla asta, cu condiția să îi dăm elevului instrumentele și permisiunea să gândească, nu doar să reproducă.

Bibliografie:

Anderson, L. W., & Krathwohl, D. R. (coord.). (2001). *A Taxonomy for Learning, Teaching, and Assessing: A Revision of Bloom's Taxonomy*. Longman.

McNiff, J., & Whitehead, J. (2011). *All You Need to Know About Action Research* (2nd ed.). SAGE Publications.

Vygotski, L. S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Harvard University Press.

FUNDAMENTELE ETICE ALE INOVAȚIEI: UTILIZAREA RESPONSABILĂ A INTELIGENȚEI ARTIFICIALE ÎN DIDACTICA MODERNĂ

Prof. Tănăsescu Gabriela-Violeta
Liceul Teoretic „Traian”, Constanța

Introducere Într-o lume în care educația este recunoscută drept principala forță motrice a progresului social, integrarea Inteligenței Artificiale (IA) în sala de clasă nu mai este o noutate, ci o transformare fundamentală a modului în care lucrăm și învățăm. Totuși, navigarea acestui peisaj tehnologic este similară cu condusul pe o stradă aglomerată: cunoașterea „regulilor drumului” este esențială pentru a ajunge la destinație în siguranță și pentru a evita blocajele.

Definirea IA Responsabile în Context Educațional

Utilizarea responsabilă a IA reprezintă principiul de a folosi aceste instrumente în mod etic, cu intenția de a aduce beneficii elevilor și societății, evitând în același timp potențialele prejudicii. IA funcționează optim atunci când este privită ca un complement al abilităților umane unice, precum compasiunea și gândirea critică. O analogie utilă este cea a **pilotului automat al unui avion**: sistemul poate gestiona aspectele tehnice, dar este nevoie de un pilot uman (profesorul) pentru a lua decizii complexe în situații critice.

Identificarea Riscurilor: Prejudecăți și Limite Tehnice Pentru a inova în mod responsabil, cadrele didactice trebuie să recunoască limitările inerente ale modelelor de IA.

- **Prejudecățile (Bias):** Deoarece IA este antrenată pe date create de oameni, aceasta poate reflecta și amplifica **bias-ul sistemic** (prejudecăți instituționale) sau **bias-ul de date**.
  - *Exemplu:* Dacă cerem unui generator de imagini să creeze o poză cu un „CEO”, iar rezultatele afișează exclusiv bărbați, acesta este un indiciu clar de date părtinitoare care nu reflectă diversitatea reală a societății.
- **Halucinațiile și Erorile Factuale:** IA poate genera uneori informații false, proces cunoscut sub numele de „halucinație”.
  - *Exemplu:* Un instrument de analiză ar putea sugera eliminarea unui produs din stoc pe baza scăderii vânzărilor, ignorând un factor sezonier pe care nu a fost instruit să îl considere.

- **Knowledge Cutoff (Data limită a cunoștințelor):** Modelele de IA sunt antrenate până la un anumit punct în timp. Utilizarea unui model cu date limitate la anul 2022 pentru a analiza evenimente curente poate duce la rezultate complet eronate.

Categoriile de Prejudicii și Impactul Lor Utilizarea iresponsabilă a IA poate cauza diverse tipuri de prejudicii:

1. **Prejudiciu alocativ:** Atunci când resursele sau oportunitățile sunt refuzate pe baza unor erori de sistem.
   - *Exemplu:* Un algoritm care respinge incorect o cerere de închiriere din cauza confuziei de identitate.
2. **Prejudiciu reprezentațional:** Reinnoirea stereotipurilor negative despre anumite grupuri sociale.
3. **Prejudiciu al sistemului social:** Răspândirea de dezinformare la scară largă prin **deepfakes** (imagini sau clipuri video false extrem de realiste).

Strategii pentru o Practică Didactică Sigură Inovația didactică modernă presupune adoptarea unor mecanisme de control riguroase:

- **Abordarea „Human-in-the-loop”:** Profesorul trebuie să rămână autoritatea finală care verifică, evaluează și rafinează orice rezultat oferit de IA.
- **Securitatea și Confidențialitatea Datelor:** Este interzisă introducerea de date personale sau confidențiale ale elevilor în prompturi.
  - *Exemplu:* În loc de numele real al unui proiect sensibil, se vor folosi **placeholders** (substitute) precum „Proiectul X” sau „Elevul A”.
- **Întrebări de Evaluare:** Înainte de a aplica IA la o sarcină, întrebați-vă: *Este sarcina generativă? Poate fi iterată? Există resurse pentru supraveghere umană adecvată?*.
- **Verificarea Riguroasă:** Orice informație furnizată de IA, în special datele sensibile la timp, trebuie confruntată cu motoare de căutare sau surse academice de încredere.

Concluzie Progresul societății depinde de o educație care îmbrățișează inovația fără a sacrifica etica. Prin asumarea rolului de „om în buclă” și prin promovarea unei alfabetizări critice în domeniul IA, educatorii pot transforma aceste instrumente într-o forță pozitivă, capabilă să personalizeze învățarea și să deschidă noi orizonturi de creativitate, asigurând în același timp un mediu sigur pentru toți participanții la actul educațional.

Bibliografie:

1. Google AI Essentials Specialization, *Modulul 4: Utilizarea responsabilă a IA*, Platforma de învățare Coursera, 2024.
2. UNESCO, *Guidance for generative AI in education and research* (Ghid pentru IA generativă în educație și cercetare), Editura UNESCO, Paris, 2023.
3. Popescu, M. & Ionescu, A., *Etica algoritmilor în educația preuniversitară: Ghid de bune practici în Prompt Engineering și utilizarea responsabilă a IA*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2025.
4. Comisia Europeană, *Linii directoare etice privind utilizarea inteligenței artificiale și a datelor în procesul de predare și învățare pentru educatori*, Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2022.

STRATEGII DIDACTICE MODERNE ȘI ROLUL TEHNOLOGIEI ÎN EFICIENTIZAREA PROCESULUI EDUCATIONAL

Prof. Tertereanu Aurelia
Școala Gimnazială „Mihai Eminescu” Râmnicu Vâlcea, Vâlcea

Educația contemporană se află într-un proces continuu de transformare, determinat de evoluția tehnologică și de schimbările sociale. Lucrarea de față evidențiază importanța utilizării strategiilor didactice moderne și a tehnologiei digitale în creșterea calității actului educațional. Sunt analizate

metode interactive, învățarea centrată pe elev și integrarea resurselor digitale, subliniindu-se impactul pozitiv asupra motivației și performanțelor elevilor.

1. Introducere

În contextul societății actuale, caracterizată prin dinamism și digitalizare, educația trebuie să răspundă noilor cerințe prin adaptarea metodelor și strategiilor didactice. Didactica modernă promovează trecerea de la predarea tradițională, centrată pe profesor, la un model centrat pe elev, în care acesta devine participant activ la propria formare.

2. Didactica modernă – repere teoretice

Didactica modernă presupune utilizarea unor metode interactive și participative, precum:

- învățarea prin descoperire;
- problematizarea;
- învățarea prin cooperare;
- studiul de caz.

Aceste metode stimulează gândirea critică, creativitatea și autonomia elevilor. Rolul profesorului se transformă din furnizor de informații în facilitator al învățării.

3. Inovația în educație prin tehnologie

Integrarea tehnologiei în procesul educațional reprezintă un element esențial al inovației didactice. Platformele educaționale, aplicațiile interactive și resursele digitale contribuie la diversificarea experiențelor de învățare.

Exemple de instrumente utilizate:

- platforme de învățare online;
- aplicații interactive (quiz-uri, jocuri educaționale);
- prezentări multimedia.

Utilizarea acestor instrumente conduce la:

- creșterea interesului elevilor;
- acces facil la informație;
- dezvoltarea competențelor digitale.

4. Avantaje și provocări

Avantaje:

- implicarea activă a elevilor;
- adaptarea la stiluri diferite de învățare;
- feedback rapid.

Provocări:

- accesul inegal la tehnologie;
- necesitatea formării continue a cadrelor didactice;
- riscul supraîncărcării digitale.

5. Concluzii

Didactica modernă și inovația în educație reprezintă direcții esențiale pentru dezvoltarea unui sistem educațional eficient și adaptat cerințelor actuale. Integrarea tehnologiei și utilizarea metodelor interactive contribuie la formarea unor elevi autonomi, creativi și bine pregătiți pentru viitor.

Bibliografie

- Cerghit, I. – *Metode de învățământ*
- Cucoș, C. – *Pedagogie*
- Ionescu, M. – *Didactica modernă*
- Ministerul Educației – documente curriculare oficiale
- Platforme educaționale online (ex: Google Classroom, Kahoot)

ROLUL BIBLIOTECII ȘCOLARE ÎN FORMAREA GENERAȚIILOR VIITOARE

Bibliotecar Dragomir Cătălina
Biblioteca Colegiului „Ferdinand I”, comuna Măneciu

Argument

Educația constituie unul dintre elementele fundamentale ale evoluției umane și una dintre cele mai importante premise ale dezvoltării unei societăți. Dincolo de transmiterea cunoștințelor, educația formează caractere, modelează valori, stimulează creativitatea și contribuie la dezvoltarea capacității individului de a înțelege lumea și de a participa activ la viața comunității.

Într-o societate caracterizată de schimbări rapide, progres tehnologic și acces aproape nelimitat la informație, educația dobândește noi valențe. A fi educat nu mai înseamnă doar a deține un volum important de cunoștințe, ci și a ști să cauți informația, să o selectezi, să îi verifici credibilitatea, să o interpretezi critic și să o utilizezi în mod responsabil.

În acest context, biblioteca școlară reprezintă un partener important al procesului educațional, un spațiu în care lectura, cultura, informarea și tehnologia se întâlnesc pentru a contribui la formarea elevului.

Educația – fundament al progresului

Istoria societății demonstrează că marile transformări economice, sociale, științifice și culturale au fost strâns legate de dezvoltarea educației. Școala contribuie la transmiterea patrimoniului cultural de la o generație la alta, dar are și responsabilitatea de a pregăti tinerii pentru o realitate aflată într-o permanentă schimbare.

Educația contribuie la formarea competențelor necesare integrării sociale și profesionale, dezvoltând capacitatea de comunicare, creativitatea, autonomia, spiritul de inițiativă și gândirea critică. În același timp, ea contribuie la însușirea unor valori precum respectul, responsabilitatea, toleranța, solidaritatea și cooperarea.

Raportul UNESCO coordonat de Jacques Delors a evidențiat patru direcții esențiale ale educației: a învăța să cunoști, a învăța să faci, a învăța să trăiești împreună și a învăța să fii. Aceste dimensiuni subliniază faptul că educația autentică urmărește dezvoltarea armonioasă a persoanei și pregătirea acesteia pentru participarea activă la viața societății.

În prezent, educația trebuie privită și din perspectiva învățării pe tot parcursul vieții. Ritmul schimbărilor tehnologice și profesionale impune actualizarea permanentă a cunoștințelor și competențelor. Învățarea nu se mai limitează la perioada școlarității, ci devine un proces continuu, desfășurat pe parcursul întregii vieți.

Biblioteca școlară – spațiu al educației și cunoașterii

În procesul educațional contemporan, biblioteca școlară are o misiune complexă. Imaginea tradițională a bibliotecii ca simplu depozit de cărți este înlocuită treptat de aceea a unui centru de informare, documentare, lectură și educație.

Biblioteca oferă elevilor posibilitatea de a aprofunda cunoștințele dobândite la clasă, de a descoperi domenii noi și de a-și dezvolta propriile interese. Prin contactul direct cu literatura, știința, istoria, arta și cultura, elevul își poate forma o perspectivă mai largă asupra lumii.

Lectura are un rol deosebit în acest proces. Ea contribuie la dezvoltarea vocabularului și a exprimării, stimulează imaginația și creativitatea și favorizează capacitatea de concentrare și reflecție. Totodată, prin întâlnirea cu personaje, situații și perspective diferite, literatura poate contribui la dezvoltarea empatiei și la o mai bună înțelegere a diversității umane.

Bibliotecarul școlar devine, astfel, un partener al profesorului și al elevului. El facilitează accesul la informație, recomandă resurse, promovează lectura și organizează activități care

completează educația formală: expoziții de carte, concursuri, dezbateri, întâlniri cu scriitori, ateliere de lectură, activități culturale și proiecte interdisciplinare.

Biblioteca în era digitală

Dezvoltarea tehnologiei a schimbat profund relația oamenilor cu informația. Elevii au astăzi acces, prin intermediul internetului, la un volum impresionant de date, texte, imagini și materiale audiovizuale. Această accesibilitate reprezintă o oportunitate extraordinară, dar implică și numeroase provocări.

Accesul la informație nu garantează automat cunoașterea. În mediul online pot circula informații incorecte, incomplete sau înșelătoare. De aceea, una dintre misiunile actuale ale educației și ale bibliotecii este dezvoltarea alfabetizării informaționale și media.

Elevul trebuie să învețe să compare sursele, să verifice autoritatea acestora, să diferențieze faptele de opinii și să respecte regulile privind proprietatea intelectuală și drepturile de autor. Biblioteca poate avea un rol esențial în formarea acestor deprinderi.

Cartea tipărită și resursele digitale nu trebuie considerate două lumi aflate în competiție. Dimpotrivă, ele se pot completa. Biblioteca modernă poate păstra farmecul lecturii tradiționale, integrând în același timp noile tehnologii și resurse educaționale digitale.

Educația pentru o societate responsabilă

Educația nu pregătește doar viitori profesioniști, ci și cetățeni capabili să participe responsabil la viața comunității. De aceea, școala și biblioteca pot contribui la conștientizarea unor probleme precum protejarea mediului, prevenirea violenței și a discriminării, păstrarea patrimoniului cultural, utilizarea responsabilă a tehnologiei și implicarea civică.

Activitățile organizate în bibliotecă pot transforma informația în experiență educativă. Un proiect dedicat mediului poate determina elevul să își schimbe comportamentul față de natură. O activitate despre violență și cyberbullying poate contribui la înțelegerea consecințelor propriilor acțiuni. O întâlnire cu un scriitor poate trezi interesul pentru lectură, iar o activitate dedicată patrimoniului local poate consolida legătura dintre tineri și comunitatea din care fac parte.

Prin asemenea inițiative, biblioteca devine un spațiu viu, deschis dialogului, colaborării și descoperirii.

Concluzii

Educația este, fără îndoială, una dintre principalele forțe motrice ale progresului societății. Prin educație se formează oameni capabili să gândească, să creeze, să comunice, să se adapteze și să își asume responsabilități. Progresul tehnologic își găsește adevărata valoare atunci când este susținut de oameni educați, capabili să îl folosească în beneficiul comunității.

În acest amplu proces, biblioteca școlară trebuie privită ca o extensie firească a spațiului educațional. Ea este locul în care informația poate deveni cunoaștere, iar lectura poate deveni instrument de formare intelectuală și umană.

Investiția în educație, în carte, în biblioteci și în accesul la informație reprezintă, în ultimă instanță, o investiție în viitor. O societate care citește, învață și cultivă gândirea critică este o societate care își creează premisele pentru dezvoltare.

Educația deschide drumuri, biblioteca oferă resurse pentru a le parcurge, iar cunoașterea transformă aceste drumuri în progres.

Bibliografie

Delors, Jacques (coord.), Learning: The Treasure Within. Report to UNESCO of the International Commission on Education for the Twenty-first Century, UNESCO Publishing, Paris, 1996.

Faure, Edgar et al., Learning to Be: The World of Education Today and Tomorrow, UNESCO, Paris, 1972.

Cucoș, Constantin, Pedagogie, Editura Polirom, Iași.

Cerghit, Ioan, Metode de învățământ, Editura Polirom, Iași.

UNESCO, Education 2030: Incheon Declaration and Framework for Action, UNESCO, Paris.

UNESCO Institute for Lifelong Learning, materiale privind educația și învățarea pe tot parcursul vieții.

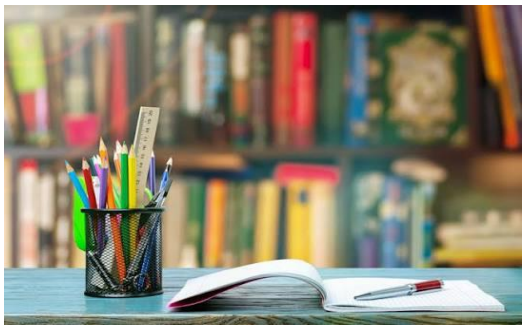
UNESCO – IFLA, School Library Manifesto, ediția actualizată, 2025.

UNESCO, resurse privind alfabetizarea media și informațională și educația pentru dezvoltare durabilă.

IMPORTANȚA BIBLIOTECII ȘCOLARE ȘI A CENTRULUI DE DOCUMENTARE ȘI INFORMARE LA DEZVOLTAREA ELEVILOR

Niculescu Mihaela-Oana, bibliotecar CCD Prahova

Biblioteca școlară sau centrul de documentare și informare sunt componente esențiale ale procesului educațional, care susțin învățarea, lectura și dezvoltarea personală a elevilor, **contribuind direct la formarea academică, emoțională și socială a elevilor**, transformându-se în veritabile laboratoare de învățare.

Rolul bibliotecii școlare/centrului de documentare și informare în sprijinirea formării și dezvoltării elevilor este esențial și constă în suport pentru procesul de învățare, astfel: completează orele de curs, pune la dispoziție manuale, cărți, dicționare, atlase și suport documentar fizic sau în format electronic, adaptat programelor și bibliografiilor școlare.

De asemenea, contribuie la dezvoltarea culturii lecturii prin stimularea plăcerii de a citi, dar și la dezvoltarea creativității, a gândirii critice și la îmbogățirea vocabularului elevilor.

Atât biblioteca cât și un centru de documentare și informare oferă acces la surse sigure de informație și ajută elevii să își formeze deprinderi de muncă intelectuală și autoeducare.

Biblioteca / centrul de documentare și informare reprezintă în fapt, un spațiu social și cultural**,** funcționând ca loc de întâlnire, de studiu individual sau în grup, găzduind cluburi de carte și activități culturale.

Concluzionând, principalele contribuții la dezvoltarea elevilor ale acestor structuri infodocumentare, sunt:

- Formarea competențelor de alfabetizare: ajută la formarea timpurie a deprinderilor de citit-scris, îmbunătățește fluența în exprimare și extinde considerabil vocabularul.
- Dezvoltarea gândirii critice și educație media: învață elevii cum să caute, să evalueze și să folosească informația corect, ajutându-i să distingă sursele sigure / corecte de știrile false.
- Stimularea succesului școlar: elevii care folosesc constant biblioteca / CDI obțin rezultate mai bune la teste și proiecte, deoarece au acces la resurse diverse de documentare.
- Cultivarea empatiei și a inteligenței emoționale: lectura de ficțiune le permite copiilor să exploreze perspective, culturi și trăiri diferite, dezvoltându-le sensibilitatea și toleranța.
- Educația pe tot parcursul vieții: sădește curiozitatea intelectuală și autonomia în învățare, pregătind elevii să devină adulți capabili de autoeducare.
- Incluziune și echitate socială: oferă acces gratuit la cărți, tehnologie și un spațiu liniștit de studiu tuturor elevilor, indiferent de mediul socioeconomic din care provin.

SECȚIUNEA II
Educație pentru Știință prin discipline STEM

APA – RESURSĂ VITALĂ EXPLORATĂ PRIN EDUCAȚIA STEM

Prof. dr. Popa Teodora-Ramona
Colegiul Național „Mihail Sadoveanu” Pașcani, Iași

Lucrarea prezintă o experiență educațională realizată în cadrul unui proiect Erasmus+ desfășurat în Lisabona, care a avut ca obiectiv integrarea conceptelor STEM (Science, Technology, Engineering and Mathematics) în procesul de predare-învățare. Tema centrală a activităților a fost apa, resursă esențială pentru viață și element fundamental pentru studiul fenomenelor naturale.

Participarea la mobilitatea internațională a oferit oportunitatea de a observa și aplica metode moderne de predare bazate pe investigare, experiment și colaborare. Activitățile au urmărit dezvoltarea gândirii critice a elevilor, încurajarea cercetării și înțelegerea interdisciplinară a fenomenelor naturale.

Activități STEM realizate

În cadrul proiectului au fost implementate activități didactice centrate pe elev, precum investigarea circuitului apei în natură, experimente privind filtrarea și purificarea apei, analiza impactului poluării asupra ecosistemelor acvatice și activități de tip problem-solving privind economisirea apei.

Studiul circuitului apei

Elevii au analizat circuitul apei în natură prin experimente și observații, înțelegând procesele de evaporare, condensare și precipitații. Activitatea a fost completată prin realizarea unor modele și reprezentări grafice.

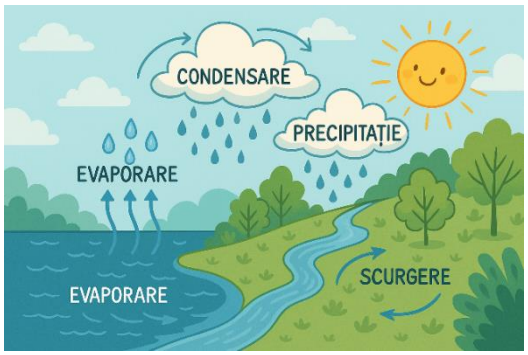

Figura 1. Reprezentarea schematică a circuitului apei utilizată în activitățile didactice.

Metodologia activităților STEM

Implementarea activităților didactice a fost realizată prin utilizarea unor metode moderne de predare specifice educației STEM, centrate pe elev și pe învățarea prin descoperire. Metodologia utilizată a avut la bază strategii precum învățarea bazată pe investigare (Inquiry-Based Learning), învățarea prin proiect (Project-Based Learning) și experimentul științific.

În cadrul mobilității Erasmus+ desfășurate la Lisabona, au fost prezentate și aplicate exemple de bune practici privind integrarea disciplinelor științifice în activități interdisciplinare. Tema apei a fost utilizată ca element central pentru dezvoltarea unor activități educaționale care să stimuleze curiozitatea științifică a elevilor și să faciliteze înțelegerea fenomenelor naturale.

Activitățile au fost organizate astfel încât elevii să observe, să formuleze ipoteze, să realizeze experimente și să analizeze rezultatele obținute. În acest mod, procesul de învățare a devenit unul activ și participativ, elevii fiind implicați direct în construirea cunoștințelor.

Exemple de activități STEM realizate

În cadrul activităților educaționale inspirate din experiența Erasmus+, au fost realizate mai multe activități didactice centrate pe studiul apei.

Una dintre activități a vizat analiza circuitului apei în natură. Elevii au identificat etapele principale ale acestui proces – evaporare, condensare și precipitații – și au realizat reprezentări grafice pentru a ilustra circulația apei în mediul natural.

O altă activitate a fost reprezentată de experimentul privind filtrarea apei. Elevii au utilizat materiale simple, precum nisip, pietriș și filtre de hârtie, pentru a construi un sistem de filtrare și pentru a observa procesul de purificare a apei. Această activitate a facilitat înțelegerea importanței proceselor de tratare a apei potabile.

De asemenea, elevii au analizat impactul poluării asupra ecosistemelor acvatice, discutând despre sursele de poluare și despre măsurile care pot fi adoptate pentru protejarea resurselor de apă. Activitatea a fost completată prin realizarea unor postere și prezentări privind modalitățile de economisire a apei.

Impactul educațional asupra elevilor

Implementarea activităților STEM a avut un impact pozitiv asupra procesului educațional și asupra implicării elevilor în activitățile didactice. Metodele interactive și experimentale au contribuit la creșterea interesului pentru disciplinele științifice și la dezvoltarea competențelor de investigare.

Elevii au demonstrat o participare activă în cadrul activităților și au manifestat curiozitate în explorarea fenomenelor naturale. De asemenea, activitățile au contribuit la dezvoltarea competențelor de lucru în echipă, de comunicare și de rezolvare a problemelor.

Prin abordarea interdisciplinară specifică educației STEM, elevii au reușit să realizeze conexiuni între concepte din diferite domenii științifice și să înțeleagă mai bine importanța resurselor naturale. În același timp, activitățile au contribuit la formarea unor atitudini responsabile față de mediul înconjurător și față de utilizarea sustenabilă a apei.

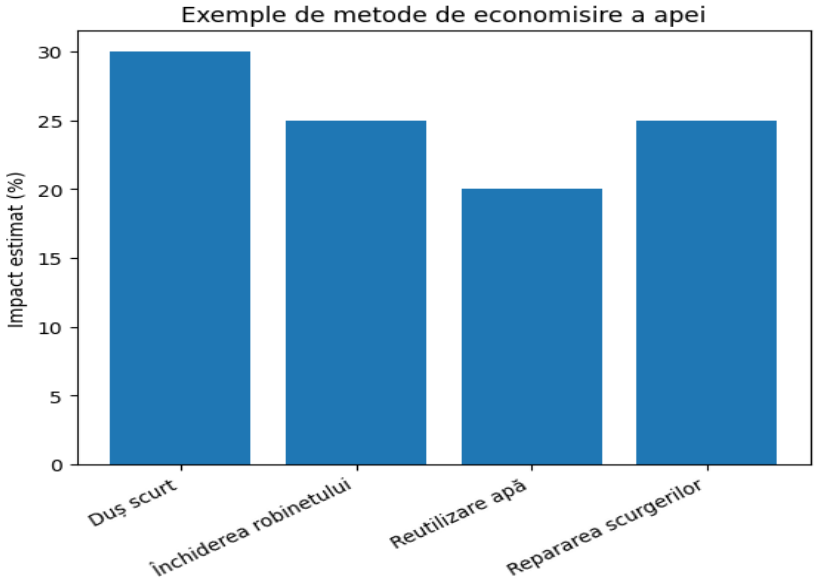

Figura 2. Exemple de metode de economisire a apei discutate în cadrul activităților.

Concluzii

Integrarea abordărilor STEM în procesul educațional reprezintă o direcție esențială pentru dezvoltarea competențelor științifice ale elevilor și pentru formarea unei gândiri critice și analitice. Activitățile educaționale centrate pe tema apei oferă numeroase oportunități pentru realizarea unor conexiuni interdisciplinare între domenii precum biologia, chimia, fizica și geografia.

Experiența dobândită în cadrul mobilității Erasmus+ desfășurate la Lisabona a evidențiat importanța utilizării unor metode moderne de predare, bazate pe investigare, experiment și colaborare.

Aplicarea acestor metode în activitățile didactice contribuie la transformarea procesului de învățare într-o experiență activă și motivantă pentru elevi.

Rezultatele activităților implementate au demonstrat că utilizarea strategiilor STEM facilitează înțelegerea conceptelor științifice și stimulează interesul elevilor pentru explorarea fenomenelor naturale. În același timp, abordarea interdisciplinară contribuie la dezvoltarea competențelor de rezolvare a problemelor, de lucru în echipă și de comunicare.

În contextul provocărilor actuale legate de protecția mediului și gestionarea resurselor naturale, educația privind importanța apei devine o componentă fundamentală a formării elevilor. Prin activități interactive și experimentale, elevii pot conștientiza rolul esențial al apei în menținerea echilibrului ecosistemelor și pot dezvolta comportamente responsabile față de mediul înconjurător.

Astfel, integrarea educației STEM în studiul resurselor de apă reprezintă o modalitate eficientă de a contribui la formarea unei generații capabile să înțeleagă și să gestioneze în mod sustenabil resursele planetei.

Bibliografie:

European Commission. (2023). *Erasmus+ Programme Guide*. Bruxelles: Comisia Europeană.

European Commission. (2022). *STEM Education Policies in Europe*. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

UNESCO. (2020). *Water Education for Sustainable Development*. Paris: UNESCO Publishing.

World Health Organization. (2019). *Guidelines for Drinking-water Quality*. Geneva: WHO.

OECD. (2019). *Innovative Learning Environments and STEM Education*. Paris: OECD Publishing.

National Research Council. (2012). *A Framework for K-12 Science Education: Practices, Crosscutting Concepts, and Core Ideas*. Washington, DC: National Academies Press.

European Environment Agency. (2021). *Water resources across Europe — confronting water scarcity and drought*. Copenhagen: EEA.

United Nations. (2021). *The United Nations World Water Development Report*. Paris: UNESCO.

RADIOACTIVITATEA ARTIFICIALĂ

Profesor, Brînză-Martiș Gina-Carmen
Colegiul Național „ Emil Botta”, Adjud

Radioactivitatea este un fenomen care este generat de perturbațiile care apar în bilanțul dintre numărul de neutroni și numărul de protoni din nucleu. Dacă această perturbație nu există inițial, ea poate fi provocată (sau indusă) prin câteva metode, obținându-se astfel nuclee radioactive. Acest tip de radioactivitate se numește artifcială sau indusă, fiind provocată de om,iar izotopii obținuți poartă numele de radioizotopi artificiali.

În principiu, pentru obținerea radioizotopilor se utilizează următoarele metode:

- Adăugarea unui neutron sau eliminarea unui proton, obținându-se izotopi bogați în neutroni; operațiunea se desfășoară într-un reactor nuclear;
- Eliminarea unui neutron sau adăugarea unui proton; obținându-se izotopi sărăciți de neutroni; operațiunea se desfășoară folosind acceleratoare de particule.

Primii radioizotopi artificiali au fost obținuți de Irene si Frederic Joliot Curie, în 1993. Aceștia au utilizat o sursă alfa naturală pentru a bombarda nuclee de aluminiu- 27 (Al-27) și a produce nuclee de fosfor-30 (P-30), ca rezultat al adăugării de protoni din particule alfa. Nucleul rezultat se dezintegrează beta, trecând în siliciu-30 (Si-30).

Ulterior au fost produși numeroși radioactivi artificiali, în prezent fiind cunoscuți circa 2500. Unii dintre aceștia sunt utilizați în medicina nucleară pentru diagnosticarea unor boli, analize biochimice de laborator, radioterapie, iod-125, iod-131, iridiu-192, molibden-99, taliu-201, crom-51, cobaly-61, ytriu-90.

Izotopul metastabil technetiu-99m este utilizat în circa 80 % din procedurile de medicină nucleară din întreaga lume, în special în imagistica medicală. Acest izotop emite radiații gama de 140 keV, care pot fi ușor detectate cu camere gama standard. Timpul de înjumătățire fizic de șase ore și cel biologic de circa o zi îl fac potrivit pentru utilizarea în Tomografia Computerizată cu Emisie de Foton Unic care implică rotirea unui ansamblu de detectori gama în jurul pacientului pentru a măsura distribuția radiației gama emise. Practic, la scurt după terminarea procedurii, izotopul radioactiv nu se mai găsește în organism.

Un exemplu concret de utilizare a izotopului technetiu-99m este imagistica de perfuzie miocardică, folosită pentru a ajuta la diagnosticarea bolilor de inimă. Un preparat farmaceutic bazat pe acest izotop este injectat pacientului, iar razele gama emise sunt utilizate pentru a obține imagini ale mușchiului cardiac, cu pacientul în repaus și apoi în timpul unui exercițiu fizic. Comparând imaginile obținute în cele două situații, se pot face evaluări ale fluxului de sânge în inimă.

De asemenea, există proceduri de imagistică medicală în care se folosește izotopul amintit mai sus cu scopul de a determina metastaze osoase, dar și pentru a obține imagini ale tiroidei, plămânilor, creierului și rinichilor.

Izotopul technetiu-99m se obține prin degradarea radioizotopului molibden-99 (cu timpul de înjumătățire de 2,75 zile). La rândul lui, Mo-99 este creat de obicei prin fisiunea în reactoare nucleare a uraniului puternic îmbogățit.

INFLUENȚA INTELIGENȚEI ARTIFICIALE ÎN ACTIVITĂȚILE STEM LA CLASĂ

prof. Cătănescu Gabriela
Colegiul „Ferdinand I”, Comuna Măneciu, Prahova

Inteligența artificială (IA) a devenit un pilon esențial în educația STEM (Știință, Tehnologie, Inginerie și Matematică), transformând sălile de clasă în spații dinamice unde elevii explorează concepte complexe prin intermediul tehnologiilor interactive. Conform tendințelor recente din 2025, IA personalizează învățarea, stimulează colaborarea om-mașină și pregătește generațiile viitoare pentru un viitor dominat de tehnologie. Acest articol explorează impactul IA asupra activităților STEM, oferind exemple practice, provocări și perspective de viitor.

Personalizarea Învățării Individualizate

Unul dintre cele mai vizibile avantaje ale IA în STEM este capacitatea sa de a adapta conținutul la nevoile fiecărui elev. Algoritmii de machine learning analizează performanțele în timp real, identificând lacune în înțelegerea matematicii, fizicii sau biologiei. Platforme precum Duolingo for Schools sau DreamBox Math oferă exerciții personalizate, crescând retenția cunoștințelor cu până la 30-40% comparativ cu metodele tradiționale.

De exemplu, în lecții de chimie, tool-uri IA precum ChemCollective sau Molecule Builder simulează reacții chimice virtuale, permițând elevilor să experimenteze fără riscuri sau costuri mari. Această abordare democratizează accesul la laboratoare avansate, fiind ideală pentru școli din zone defavorizate.

Instrumente Interactive pentru Activități Practice

IA integrează multiple tool-uri care fac activitățile STEM captivante:

- **Simulări și Modelare Virtuală**: Programe ca PhET Interactive Simulations (susținute de IA pentru adaptare dinamică) permit explorarea fenomenelor fizice, de la electromagnetism la genetica populațiilor. Elevii pot ajusta variabile în timp real, observând efecte imediate.
- **Programare și Robotică**: Cu platforme precum Scratch integrat cu IA sau Code.org's AI modules, elevii creează agenți inteligenți care rezolvă probleme de logică sau navigație autonomă. În

robotică, tool-uri ca LEGO Spike Prime cu IA învață roboții să recunoască obstacole prin computer vision.

- **Analiză de Date și Vizualizare**: Instrumente precum Google Colab sau Wolfram Alpha procesează seturi mari de date din experimente de biologie sau inginerie, generând grafice predictive. Elevii pot analiza tendințe climatice folosind date NASA, dezvoltând abilități de Data Science esențiale în 2026.

Aceste tool-uri transformă lecțiile pasive în proiecte hands-on, unde elevii colaborează cu IA pentru a genera ipoteze și soluții inovatoare.

Provocări Etice și Pedagogice

Deși benefică, influența IA ridică provocări semnificative. Bias-urile algoritmice pot perpetua inechități, de exemplu în recunoașterea facială folosită în experimente de informatică. Dependența excesivă de IA riscă să diminueze gândirea critică, cerând profesorilor să integreze discuții etice despre confidențialitate și responsabilitate.

Mai mult, accesul inegal la tehnologie accentuează decalajul digital, mai ales în România, unde școlile rurale întâmpină limitări de infrastructură. Soluții precum inițiative guvernamentale (ex. Programul Digitalizarea Educației) pot atenua aceste probleme.

Integrarea IA în Curriculumul STEM

Profesorii pot structura activități hibride:

1. **Introducere**: Prezentare teoretică scurtă.
2. **Explorare IA-Asistată**: Elevii folosesc tool-uri pentru experimente.
3. **Reflecție**: Dezbateri despre rezultate și implicații etice.
4. **Proiect Final**: Crearea unui produs (ex. un model IA pentru predicții ecologice).

Astfel, IA devine un partener didactic, nu un înlocuitor.

Perspective de Viitor

Până în 2027, IA va evolua spre sisteme generative avansate, precum modele multimodale care integrează text, imagine și voce în lecții STEM. Tendințele din 2025, inclusiv fuziunea IA cu realitate augmentată (AR), vor permite simulări imersive de inginerie structurală sau astronomie. În România, programe ca Code Week sau Olimpiadele de Informatică vor încorpora masiv IA, pregătind elevii pentru piețe de muncă tech-dominante.

Educatorii trebuie să se formeze continuu prin platforme ca Coursera sau edX, echilibrând inovația cu valori umane. IA amplifică pasiunea pentru STEM, transformând elevii în creatori activi ai viitorului.

ȘTIINȚĂ ȘI INOVAȚIE: ROLUL EDUCAȚIEI STEM ÎN DEZVOLTAREA SOCIETĂȚII

Prof. Marc Ovidiu,
Colegiul Național ”Mihai Eminescu”, Oradea, Bihor

1. INTRODUCERE

Într-o lume aflată într-o continuă transformare, dominată de rapiditatea evoluției tehnologice și de complexitatea provocărilor globale, educația rămâne fundamentul pe care se construiește viitorul. Dacă educația este „forța motrice" a progresului, atunci disciplinele științifice și tehnologice reprezintă „combustibilul" care pune această forță în mișcare.

Acest referat își propune să analizeze rolul crucial pe care îl joacă educația pentru știință, prin prisma disciplinelor STEM (Science, Technology, Engineering, Mathematics), în accelerarea progresului societății. Nu este vorba doar despre formarea unor viitori ingineri sau cercetători, ci despre cultivarea unei mentalități capabile să înțeleagă, să inoveze și să îmbunătățească calitatea vieții umane.

2. CAPITOLUL I: CE REPREZINTĂ EDUCAȚIA STEM ȘI DE CE ESTE VITALĂ?

1.1. Definirea conceptului STEM

Acronimul STEM provine de la termenii englezești: **S**cience (Știință), **T**echnology (Tehnologie), **E**ngineering (Inginerie) și **M**athematics (Matematică). Educația STEM nu înseamnă simpla predare a acestor materii ca discipline izolate, ci o abordare integrată, care pune accent pe aplicarea cunoștințelor în situații reale.

1.2. De la teorie la practică: Interdisciplinaritatea

Spre deosebire de învățământul tradițional, care adesea separă materiile, abordarea STEM încurajează elevii să vadă legăturile dintre ele. De exemplu, construirea unui robot implică:

- **Matematică:** pentru calcule și algoritmi;
- **Știință:** pentru înțelegerea fizicii mișcării;
- **Inginerie:** pentru designul structural;
- **Tehnologie:** pentru programare și utilizarea componentelor electronice.

Această interdisciplinaritate pregătește tinerii pentru piața muncii reală, unde problemele nu vin etichetate pe materii, ci necesită soluții complexe.

3. CAPITOLUL II: IMPACTUL EDUCAȚIEI STEM ASUPRA PROGRESULUI SOCIETAL

2.1. Inovare și creștere economică

Istoria a demonstrat că societățile care investesc în știință și tehnologie înregistrează cele mai mari rate de dezvoltare economică. Educația STEM formează forța de muncă necesară pentru industriile viitorului: inteligența artificială, biotehnologie, energie regenerabilă și cibernetică. O populație educată în spirit STEM atrage investiții, creează start-up-uri și generează locuri de muncă bine plătite, reducând șomajul și sărăcia.

2.2. Rezolvarea problemelor globale

Progresul societății nu se măsoară doar în bani, ci și în calitatea vieții. Majoritatea provocărilor majore ale secolului XXI necesită soluții științifice:

- **Schimbările climatice:** Inginerii și oamenii de știință dezvoltă tehnologii pentru captarea carbonului și energii curate.
- **Sănătatea publică:** Progresele în medicină și genetică, rezultate din educație științifică, au eradicat boli și au prelungit speranța de viață.
- **Siguranța alimentară:** Tehnologiile agricole moderne asigură hrana pentru o populație în creștere.

Fără o bază solidă de educație STEM, societatea nu ar avea instrumentele necesare pentru a combate aceste crize.

2.3. Dezvoltarea gândirii critice și a competențelor viitorului

Dincolo de cunoștințe tehnice, educația STEM dezvoltă abilități transferabile esențiale pentru orice cetățean:

- **Gândirea critică:** Capacitatea de a analiza informații și de a distinge faptele de opinii (combaterea știrilor false).
- **Rezolvarea de probleme:** Abilitatea de a descompune o problemă complexă în pași mai mici și gestionabili.
- **Creativitate:** Inovarea necesită imaginație aplicată pe date concrete.

Aceste competențe creează o societate mai rațională, mai puțin predispusă la manipulare și mai capabilă de decizii informate.

4. CAPITOLUL III: PROVOCĂRI ȘI OPORTUNITĂȚI ÎN IMPLEMENTAREA STEM

4.1. Accesul echitabil și incluziunea

Pentru ca educația STEM să fie o forță motrice pentru *întreaga* societate, accesul la ea trebuie să fie universal. Există încă decalaje semnificative:

- **Decalajul de gen:** Femeile sunt subreprezentate în domeniile ingineriei și tehnologiei. Încurajarea fetelor în STEM este esențială pentru diversitatea ideilor.
- **Decalajul urban-rural:** Școlile din mediul rural au adesea mai puține laboratoare și echipamente digitale decât cele din orașe.

- **Costurile:** Echipamentele de robotică sau software-ul specializat pot fi costisitoare.

4.2. Rolul profesorului și al tehnologiei

Un pilon central al succesului este profesorul. Cadrele didactice trebuie să fie permanent formate pentru a ține pasul cu noutățile. De asemenea, integrarea tehnologiei în clasă (tablete, imprimante 3D, simulări virtuale) nu trebuie să fie un scop în sine, ci un mijloc de a face știința accesibilă și atractivă.

5. CONCLUZII

Educația este, fără îndoialie, forța motrice a progresului societății, iar în era digitală, disciplinele STEM reprezintă locomotiva acestui tren al dezvoltării. Prin educație pentru știință, nu doar că formăm specialiști capabili să construiască poduri, software sau medicamente, dar creăm o societate mai rezilientă, mai inovatoare și mai conștientă de mediul înconjurător.

Investiția în educația STEM este o investiție în siguranța și prosperitatea viitoare a omenirii. Pentru a menține această forță motrice activă, este necesară o colaborare continuă între guvern, sectorul privat și instituțiile de învățământ, pentru a asigura accesul echitabil și calitatea actului educațional. Viitorul nu se așteaptă, viitorul se construiește în băncile școlilor, prin ecuații, experimente și coduri.

6. BIBLIOGRAFIE

1. Bybee, R. W. (2013). *The Case for STEM Education: Challenges and Opportunities*. NSTA Press.
2. Ministerul Educației din România – *Strategia Națională pentru Învățământul Superior și Cercetare*.
3. European Commission – *Science Education for Responsible Citizenship*.
4. World Economic Forum – *The Future of Jobs Report.*
5. Resurse online: [STEM.org], [UNESCO – Science Report].

DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR CHEIE PRIN REALIZAREA DE CONEXIUNI INTERDISCIPLINARE ȘI TRANSDISCIPLINARE LA DISCIPLINA CHIMIE

Prof. Văsii Ioana-Ruxandra
Școala Gimnazială „Învățător Miu Stana”, comuna Brazi, Prahova

În contextul educației moderne, Uniunea Europeană a stabilit opt competențe-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții, care reprezintă un ansamblu de cunoștințe, abilități și atitudini necesare pentru dezvoltarea personală, integrarea socială și succesul profesional.

Conform Recomandării Consiliului Uniunii Europene (2018), competențele-cheie reprezintă un ansamblu integrat de cunoștințe, abilități și atitudini necesare fiecărui individ pentru dezvoltare personală, integrare socială, cetățenie activă și inserție profesională.

1. Competența de alfabetizare – presupune capacitatea de a identifica, înțelege, exprima și interpreta concepte, informații și opinii atât oral, cât și în scris. În chimie, aceasta se manifestă prin utilizarea corectă a limbajului științific și interpretarea textelor de specialitate.

2. Competența multilingvistică – vizează abilitatea de a comunica în mai multe limbi. În chimie, aceasta poate fi dezvoltată prin utilizarea termenilor științifici internaționali și accesarea resurselor educaționale în limbi străine.

3. Competența matematică și competențele în științe, tehnologie și inginerie (STEM) – implică aplicarea gândirii logice, a raționamentului matematic și a metodei științifice pentru rezolvarea problemelor. Chimia contribuie direct la formarea acestei competențe prin experimente, calcule stoechiometrice și interpretarea datelor.

4. Competența digitală – presupune utilizarea responsabilă și critică a tehnologiilor digitale. În cadrul orelor de chimie, aceasta se dezvoltă prin simulări virtuale, utilizarea platformelor educaționale și analiza digitală a datelor experimentale.

5. Competența personală, socială și de a învăța să înveți – reflectă capacitatea elevului de a-și organiza propria învățare, de a colabora și de a manifesta perseverență. Activitățile experimentale și lucrul în echipă la chimie contribuie semnificativ la formarea acesteia.

6. Competența civică – implică participarea activă și responsabilă în societate. La disciplina chimie, aceasta este susținută prin abordarea temelor legate de protecția mediului, poluare și dezvoltare durabilă.

7. Competența antreprenorială – constă în capacitatea de a transforma ideile în acțiuni, prin creativitate și asumarea riscurilor. Proiectele aplicative din chimie stimulează inițiativa și gândirea inovatoare.

8. Competența de sensibilizare și exprimare culturală – presupune aprecierea diversității culturale și exprimarea creativă. În chimie, aceasta poate fi valorificată prin evidențierea contribuțiilor istorice ale marilor savanți și prin realizarea de proiecte tematice.

Descriptori din profilul de formare al absolventului de clasa a VIII-a

Profilul de formare al absolventului de clasa a VIII-a evidențiază competențele pe care elevul trebuie să le dețină la finalul învățământului gimnazial. Printre descriptorii relevanți pentru disciplina Chimie se regăsesc:

- Utilizează concepte și principii științifice pentru explicarea fenomenelor din viața cotidiană.
- Aplică metode de investigare științifică pentru rezolvarea unor situații-problemă.
- Manifestă gândire critică și capacitate de argumentare.
- Utilizează tehnologia digitală pentru documentare și prezentare.
- Colaborează eficient în echipă și respectă opiniile celorlalți.
- Adoptă un comportament responsabil față de mediu și sănătate.

Repere metodologice utilizate la disciplina Chimie pentru formarea competențelor-cheie

Pentru dezvoltarea competențelor-cheie la disciplina Chimie, cadrul didactic poate utiliza următoarele repere metodologice:

- Învățarea prin descoperire și investigație științifică (experimentul de laborator).
- Învățarea bazată pe proiecte (Project-Based Learning).
- Abordarea interdisciplinară și transdisciplinară a conținuturilor.
- Utilizarea metodelor interactive (dezbatere, problematizare, studiu de caz).
- Integrarea tehnologiei digitale în procesul didactic.
- Evaluarea formativă centrată pe competențe, prin portofolii și autoevaluare.

Aplicarea acestor metode contribuie la formarea unei învățări active, centrate pe elev, în care cunoștințele teoretice sunt corelate cu situații reale de viață.

Conexiuni interdisciplinare în predarea chimiei

Interdisciplinaritatea presupune realizarea de conexiuni între discipline diferite pentru abordarea integrată a unei teme comune. În cazul chimiei, aceste conexiuni sunt naturale și frecvente.

Chimie și Biologie

Procesele biologice sunt fundamentate pe reacții chimice. Studiul enzimelor, al metabolismului sau al structurii ADN-ului permite elevilor să înțeleagă legătura dintre compoziția chimică și funcțiile organismelor vii.

Chimie și Fizică

Conceptul de energie, structura atomică, termodinamica sau proprietățile gazelor reprezintă puncte comune între cele două discipline. Elevii învață să aplice modele fizice pentru explicarea fenomenelor chimice.

Chimie și Matematică

Calculele stoechiometrice, concentrațiile soluțiilor, interpretarea graficelor și analiza datelor experimentale dezvoltă gândirea logică și capacitatea de rezolvare a problemelor.

Chimie și Tehnologia informației

Utilizarea simulărilor moleculare, a platformelor digitale și a aplicațiilor pentru analiza datelor experimentale contribuie la dezvoltarea competenței digitale.

Chimie și Educația pentru mediu

Problemele precum poluarea, reciclarea sau schimbările climatice sunt abordate prin integrarea cunoștințelor chimice cu educația civică și geografia.

Abordarea transdisciplinară în chimie

Transdisciplinaritatea presupune depășirea limitelor disciplinare și integrarea cunoștințelor pentru rezolvarea unor probleme reale. Proiectele privind alimentația sănătoasă, gestionarea deșeurilor sau analiza calității apei sunt exemple relevante.

Prin astfel de activități, elevii dezvoltă competențe sociale, civice și antreprenoriale, învățând să colaboreze, să analizeze date și să propună soluții.

Concluzii

Dezvoltarea competențelor-cheie prin intermediul disciplinei Chimie reprezintă o componentă esențială a educației moderne. Prin valorificarea conexiunilor interdisciplinare și transdisciplinare, elevii dobândesc nu doar cunoștințe științifice, ci și abilități de gândire critică, colaborare, utilizare a tehnologiei și responsabilitate civică.

Importanța celor 8 competențe-cheie în formarea elevilor constă în pregătirea acestora pentru viața reală, pentru integrarea într-o societate bazată pe cunoaștere și pentru adaptarea la schimbările rapide ale lumii contemporane.

Bibliografie

1. Coll, C., & Engel, L. (2017). Curriculum Integration: Strategies for Interdisciplinary Teaching. Harvard Education Press.
2. Voica, C. (2020). Metodica predării chimiei în școala românească. Editura Polirom.
3. Zaharia, R. (2019). Abordări interdisciplinare în învățământul preuniversitar. Editura Didactică și Pedagogică.
4. European Commission (2018). Key Competences for Lifelong Learning. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
5. Ministerul Educației (2016). Profilul de formare al absolventului de gimnaziu.
6. Programa școlară pentru disciplina Chimie – gimnaziu, Ministerul Educației.
7. UNESCO (2017). Education for Sustainable Development Goals: Learning Objectives.

CUBUL EX INTERGALACTIC 2026

prof. Valeria Maria Benchea
Școala Gimnazială Nr.25 Sibiu, jud. Sibiu

Rezumat

În luna dedicată femeii, am participat la proiectul național ,,AstroȘTIAM,, 2026 cu tema ,,Femei și fete în astronomie și științe,, , derulat de Colegiul Național Gheorghe Lazăr Sibiu.

Activitatea propusă a avut ca scop promovarea modelelor feminine din domeniul științelor, dezvoltarea curiozității elevilor pentru explorarea spațiului și înțelegerea rolului pe care femeile îl au în cercetarea științifică modernă.

Partener Dl Dan Ramf, șeful secției Istorie și Muzeografia Rachetelor și Cercetării Spațiale a Muzeului Național al Aviației Române.

Coordonator prof. Valeria Benchea iar beneficiari – 72 elevi din ciclul primar, alături de cadrele didactice, dir. adj. prof. Monica Popescu, prof. Delia Pescar, înv. Raveca Tibori, prof. Margareta Bogdan, cu susținerea dnei director Mirela Monica Petruț.

Activitatea principală: ,,Cubul EX Intergalactic,,- realizarea de postere tematice

Copiii au creat postere ilustrative despre femei care activează în domeniul științelor, în special în astronomie: astronauți renumiți, cercetătoare implicate în programe spațiale, specialiste în biologie, fizică sau tehnologie, figuri feminine contemporane care inspiră generațiile tinere.

Produsele obținute au fost expuse în cadrul expoziției organizate ,,Cubul EX intergalactic", fiind vizualizate de colective de elevi din școală.

Cubul EX Intergalactic 2026

prof. Valeria Maria Benchea
Școala Gimnazială Nr.25 Sibiu, jud. Sibiu

Participare la proiectul „AstroSTIAM" 2026

Școala Gimnazială Nr. 25 Sibiu, a participat la proiectul național *„AstroSTIAM"*, ediția 2026, cu tema **„Femei și fete în astronomie și științe"** derulat de Colegiul Național Gheorghe Lazăr Sibiu.

Activitatea propusă are ca scop promovarea modelelor feminine din domeniul științelor, dezvoltarea curiozității elevilor pentru explorarea spațiului și înțelegerea rolului pe care femeile îl au în cercetarea științifică modernă.

Participanți

În proiect s-au înscris elevii clasei **a II-a C**, coordonați de dna prof. Valeria Benchea.

Alături de alți elevi din școală, de aceeași vârstă sau vârste apropiate, aceștia au lucrat individual, după discuțiile avute în plenul clasei cât și în grupuri mici, în cadrul unor ateliere creative adaptate capacităților lor de înțelegere și procesare a cunoștințelor, afișe și postere cu tema proiectului.

Întreaga activitate s-a desfășurat cu sprijinul și participarea directă a domnisoarei director prof. Mirela Monica Petruț, din partea Școlii Gimnaziale Nr.25 Sibiu și a domnului muzeograf Dan Ramf, seful secției Istoria și Muzeografia Rachetelor și Cercetării Spațiale a Muzeului Național al Aviației Române.

Activitatea principală: „Cubul EX intergalactic" Realizarea de postere tematice

Copiii au realizat **postere ilustrative** despre femei care activează în domeniul științelor, în special în astronomie:

- astronomi renumiți
- cercetătoare implicate în programe spațiale
- specialiste în fizică, tehnologie sau biologie
- figuri feminine contemporane care inspiră generațiile tinere

Produsele obținute au fost expuse în cadrul expoziției organizate „**Cubul EX intergalactic**" fiind vizualizate de colective de elevi din școală.

Prin această activitate, elevii au învățat:

- să identifice contribuțiile femeilor în științe
- să exprime vizual idei științifice într-un mod creativ
- să lucreze în echipă și să comunice idei într-un format artistic.

Componentă educațională practică: Întâlnire cu un specialistÎn cadrul proiectului, elevii au primit vizita unui **specialist de la Muzeul Național al Aviației Române – secția Istorie și Muzeografie a Rachetelor și Cercetării Spațiale – Casa Memorială Hermann Oberth Mediaș**, domnul istoric și muzeograf Dan Ramf, care le-a prezentat informații despre explorarea spațiului și despre o astronaută cu rol important în istoria zborurilor spațiale.

Elevii au avut ocazia:

- să afle detalii despre misiunile spațiale
- să descopere echipamente utilizate în cercetare
- să pună întrebări directe unui expert
- să înțeleagă legătura dintre știință, tehnologie și activitatea oamenilor de știință

Obiectivele educaționale ale activității

- dezvoltarea interesului pentru astronomie și științe
- înțelegerea importanței diversității în domeniul științelor
- sprijinirea fetelor în a-și dezvolta încrederea în propriile capacități științifice
- formarea unei atitudini pozitive față de cercetarea științifică
- stimularea creativității și a exprimării artistice

Impactul activității

Participarea la concursul „**AstroSTIAM**” reprezintă o oportunitate de conectare a elevilor cu universul științelor, de prezentare a modelelor feminine inspiraționale și de a le arăta că aceste domenii sunt accesibile tuturor copiilor, indiferent de gen. Activitatea a consolidat încrederea elevilor în propriile abilități și a promovat curiozitatea ca instrument de învățare.

Sectiunea III
Educație rutieră

CUM SĂ FIM ÎN SIGURANŢĂ PE STRADĂ ŞI LA ŞCOALĂ

PIP Căşuneanu Păunescu Lavinia Tamara
Școala Gimnazială Nr. 37, Constanța

Educația rutieră ne învață cum să circulăm în siguranță pe stradă, fie că suntem pietoni, bicicliști sau pasageri într-o mașină. Este foarte important să cunoaștem regulile de circulație pentru a evita accidentele și pentru a avea grijă de noi și de cei din jur. Aceste reguli ne ajută în fiecare zi, mai ales atunci când mergem la școală sau ne întoarcem acasă.

În fiecare dimineață, mulți copii merg la școală pe jos. De aceea, este important să știm cum să traversăm corect strada. Traversăm doar pe trecerea de pietoni și ne asigurăm de fiecare dată: ne uităm în stânga, apoi în dreapta și din nou în stânga. Dacă există semafor, așteptăm culoarea verde pentru pietoni. Nu traversăm în fugă și nu ne jucăm pe marginea drumului.

La școală, elevii învață despre regulile de circulație în cadrul orelor sau al activităților speciale. Învățătorul le explică ce înseamnă indicatoarele rutiere și cum trebuie să se comporte pe stradă. De multe ori, copiii participă la jocuri educative, concursuri sau lecții demonstrative, prin care învață mai ușor cum să fie atenți și responsabili. Astfel, școala are un rol foarte important în formarea unor comportamente corecte în trafic.

De asemenea, atunci când plecăm de la școală, trebuie să fim la fel de atenți. Nu alergăm spre stradă și nu ieșim dintre mașinile parcate fără să ne asigurăm. Este bine să mergem în grup, dar fără să ne împingem sau să ne distragem atenția unii altora.

Când mergem cu bicicleta, este important să purtăm cască de protecție și să circulăm doar în locuri sigure. Respectăm regulile și avem grijă la ceilalți participanți la trafic. Chiar și atunci când suntem pasageri într-o mașină, trebuie să purtăm centura de siguranță și să stăm corect pe scaun.

Educația rutieră este foarte importantă pentru toți copiii. Dacă învățăm de mici regulile și le respectăm, putem evita accidentele și putem fi în siguranță. Cu ajutorul școlii, al părinților și al profesorilor, devenim mai responsabili și mai atenți în trafic.

În concluzie, respectarea regulilor de circulație ne ajută să ajungem în siguranță la școală și acasă. Fiecare copil poate contribui la un trafic mai sigur dacă este atent și respectă regulile.

Bibliografie

1. Ministerul Educației – Ghiduri de educație rutieră pentru ciclul primar
2. Poliția Română – Educație rutieră pentru copii
3. Manuale școlare pentru clasele primare – Dezvoltare personală / Educație civică
4. Codul Rutier (adaptat pentru copii)

SUNT INFORMAT ȘI RESPONSABIL!

Prof. Cepreagă Mariana-Cătălina
Școala Gimnazială „Marin Voinea”, Cerchezu

Educația rutieră are ca scop formarea și dezvoltarea competențelor care să asigure o conduită rutieră responsabilă, în calitate de pietoni, pasageri, conducători de vehicule cu două roți și, în cazul tinerilor peste 18 ani, a vehiculelor cu trei și patru roți.

Pot fi utilizate mai multe argumente care susțin importanța și necesitatea educației rutiere la școală, de la micii școlari la liceeni:

• competențele de educație rutieră se încadrează la „competențe sociale și civice”, una dintre competențele cheie formulate de Comisia Europeană. Competențele cheie sunt acelea care permit adaptarea flexibilă și rapidă a absolventului în societate. Cunoașterea, aplicarea și respectarea prevederilor legislative rutiere constituie o condiție esențială a integrării sociale. Educația rutieră sau, mai degrabă, educația pentru prevenirea riscului rutier, urmărește formarea abilităților și competențelor rutiere personale, de grup și sociale în rândul preșcolarilor și elevilor din învățământul preuniversitar.

• OUG 195/2002, cu modificările și completările ulterioare, prevede obligația unităților de învățământ de a organiza periodic activități de educație rutieră. Deși legislația prevede obligația organizării unor „ore de educație rutieră”, contextul educativ actual a demonstrat că, în cadrul educației pentru formarea abilităților de viață, eficiența formativă este realizată cu rezultate maxime prin activități practice. Pe lângă caracterul interactiv și atractiv pentru copii, aceste activități au avantajul de a-i pune de copii și tineri în situații concrete, mult mai apropiate de viața reală. Prin intermediul unor activități practice, aplicative, elevul interacționează, investighează, experimentează, descoperă, găsește soluții, își asumă responsabilități, alege, decide, pentru ca, ulterior, să devină independent, în siguranță.

• costul accidentelor rutiere, în pierderi de vieți omenești și pagube materiale, este enorm. La nivel mondial, anual, aproximativ 1,25 de milioane de persoane își pierd viața în accidente rutiere, cauza principală fiind excesul de viteză, avertizează Organizația Mondială a Sănătății într-un raport din 2017. Acest număr este relativ stabil din anul 2007 și până în prezent. Un copil moare la fiecare 3 minute într-un accident rutier. După maladii și malformații congenitale, accidentul rutier se manifestă ca imediat următoarea cauză care determină mortalitatea în rândul tinerei generații datorită absenței unor abilități primare de auto-siguranță. 95% din accidentele rutiere sunt cauzate de erori umane și doar 5% au cauze tehnice. 80% dintre milioanele de oameni grav răniți în accidente rutiere au pățit

asta pentru că nu au respectat regulile rutiere sau elementele de siguranță. Singura soluție pentru reducerea numărului de accidente datorate erorii umane este educația rutieră, de la vârste cât mai fragede.

• pe lângă metodele și măsurile legale și pe lângă tot mai numeroasele sisteme de siguranță implementate de producătorii de vehicule, vorbim de conduita rutieră: ceea ce facem pe trotuar, pe stradă, în parc, în spațiile comune pietonilor și conducătorilor de vehicule. De asemenea, este important cum mergem, cum stăm, ce poziție a corpului adoptăm, cum ne-am structurat atenția, ce simțuri folosim cu precădere, ce experiențe am avut, în ce mediu am trăit, care ne sunt prietenii, modul în care ne raportăm la ceilalți și la mediu. Fiecare lucru în parte ne definește, fiecare eveniment sau trăire ne amprentează. Astfel apare atitudinea. Iar conștientizarea atitudinii și a modului de gândire și raportare la mediu este elementul care, pe drum, poate face diferența între viață și moarte. Atitudinea pornește de la familie, colegi, școală, experiențe, pregătire, credințe și valori. Atitudinea structurează modul în care ne raportăm la reguli, la legislație (ce alegem să aplicăm, ce alegem să încălcăm). Atitudinea conturează comportamentului participantului la trafic. Rolul școlii este sa contureze o atitudine responsabilă în trafic.

Insecuritatea rutieră în rândul copiilor și tinerilor este rezultanta unui fenomen complex:

• mediul fizic nesigur determinat, în principal, de o infrastructură neadaptată la provocările traficului rutier;

• mediul social permisiv generat de absența informațiilor relevante, de inconștiență, de dezinteresul parental, de mediatizarea comportamentelor atipice care încurajează promovarea imaginii personale;

• caracteristicile psihice ale vârstei, fie că este vorba de limitări fizice impuse de vârstă, fie că este vorba de fenomene bine cunoscute, ca: presiunea anturajului, teribilism sau modelul parental negativ;

• tendința tinerilor de încălcare a regulilo și de respingere a autorității;

Motivația alegerii organizării și desfășurării activităților practice de educație rutieră are la bază câteva argumente definitorii și evitarea transformării educației pentru siguranță rutieră într-un obiect de studiu teoretic:

• conștientizarea, de către elevi, a necesității acestui tip de educație;
• absența constrângerilor;
• spațiul real, dar și simulările, oferă mai multe situații resursă decât o planșă sau un manual;
• valorificarea experienței copiilor, care pot stabili mai ușor conexiuni;
• acumularea de noi informații și formarea abilităților prin experiențe personale și de grup;
• exersarea abilității de rezolvare de probleme și dezvoltarea creativității elevilor;
• conștientizarea riscului rutier.

Cele trei ghiduri de educație rutieră (destinate cadrelor didactice din învățământul primar, secundar inferior și secundar superior) au rolul de a stimula și sprijini profesorii în implementarea obligației legale de educație rutieră. Această obligație legală nu se adresează exclusiv diriginților. La nivelul școlii încurajăm toate cadrele didactice să se implice activ în această componentă educativă, dat fiind rolul extrem de important pe care îl au profesorii în creșterea gradului de siguranță rutieră a copiilor. În acest sens, recomandăm stabilirea în consiliul clasei a modului în care se va implica fiecare profesor, în funcție de discplina predată și de timpul disponibil. Atragem atenția că activitățile propuse în ghid pot fi implementate de orice cadru didactic, indiferent de specialitate.

Legislația rutieră

Cele două documente de bază care reglementează circulația pe drumurile publice sunt:

1. Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, modificată și republicată (OUG 195/2002);

2. Hotărârea de Guvern nr. 1.391 din 4 octombrie 2006, pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice republicată, cu modificările și completările ulterioare (HG 1391/2006).

Prevederi generale

OUG 195/2002

Art. 29

(1) Circulația pe drumurile publice se desfășoară în conformitate cu regulile de circulație și cu respectarea semnificației semnalizării rutiere realizate prin mijloacele de semnalizare, semnalele și indicațiile polițistului rutier care dirijează circulația, semnalele speciale de avertizare luminoase sau sonore, de semnalizare temporară și semnalele conducătorilor de vehicule.

(2) Participanții la trafic sunt obligați să respecte și semnalele polițiștilor de frontieră, ale îndrumătorilor de circulație ai Ministerului Apărării Naționale, ale organelor fiscale din cadrul Agenției Naționale de Administrare Fiscală aflați în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, ale agenților căilor ferate, ale persoanelor desemnate pentru dirijarea circulației pe sectoarele de drum pe care se execută lucrări de reabilitare a acestora, ale membrilor patrulelor școlare de circulație care actionează în imediata apropiere a unităților de învățământ, precum și ale nevăzătorilor, potrivit prevederilor din regulament.

Art. 30

(1) Mijloacele de semnalizare rutieră sunt:

a) sistemele de semnalizare luminoasă sau sonoră;

b) indicatoarele;

c) marcajele;

d) alte dispozitive speciale.

(2) Mijloacele de semnalizare rutieră se constituie într-un sistem unitar, se realizează și se instalează astfel încât să fie observate cu ușurință și de la o distanță adecvată, atât pe timp de zi, cât și pe timp de noapte, de cei cărora li se adresează și trebuie să fie în deplină concordanță între ele, precum și într-o stare tehnică de funcționare corespunzătoare.

(3) Semnalele luminoase pentru dirijarea circulației în intersecții au următoarele semnificații:

a) semnalul de culoare verde permite trecerea;

b) semnalul de culoare roșie interzice trecerea;

c) semnalul de culoare galbenă împreună cu cel de culoare roșie interzic trecerea

Art. 31

Participanții la trafic trebuie să respecte regulile de circulație, semnalele, indicațiile și dispozițiile polițistului rutier, precum și semnificația diferitelor tipuri de mijloace de semnalizare rutieră, în următoarea ordine de prioritate:

a) semnalele, indicațiile și dispozițiile polițistului rutier;

b) semnalele speciale de avertizare, luminoase sau sonore ale autovehiculelor, prevăzute la art. 32 alin.

(2) lit. a) si b);

c) semnalizarea temporară care modifică regimul normal de desfășurare a circulației;

d) semnalele luminoase sau sonore;

e) indicatoarele;

f) marcajele;

g) regulile de circulație.

Art. 32

(1) Semnalele speciale de avertizare luminoase sunt emise intermitent de dispozitivele de iluminare montate pe autovehicule și au următoarele semnificații:

a) lumina roșie obligă participanții la trafic să oprească în direcția de mers cât mai aproape de marginea drumului;

b) lumina albastră obligă participanții la trafic să acorde prioritate de trecere;

c) lumina galbenă obligă participanții la trafic să circule cu atenție.

Art. 35

(1) Participanții la trafic trebuie să aibă un comportament care să nu afecteze fluența și siguranța circulației, să nu pună în pericol viața sau integritatea corporală a persoanelor și să nu aducă prejudicii proprietății publice ori private.

(2) Participanții la trafic sunt obligați ca, la cererea polițistului rutier, să înmâneze acestuia documentul de identitate sau, după caz, permisul de conducere, documentul de înmatriculare ori de înregistrare a vehiculului condus, documentele referitoare la bunurile transportate, precum și alte documente prevăzute de lege.

(3) În exercitarea atribuțiilor care ii revin, polițistul rutier are dreptul să verifice vehiculul, precum și identitatea conducătorului sau a pasagerilor aflați în interiorul acestuia atunci când există indicii despre săvârșirea unei fapte de natură contravențională sau penală.

HG 1391/2006

Art. 52

(1) Semnalul de culoare roșie interzice trecerea.

(2) La semnalul de culoare roșie vehiculul trebuie oprit înaintea marcajului pentru oprire sau, după caz, pentru trecerea pietonilor, iar în lipsa acestuia, în dreptul semaforului. Dacă semaforul este instalat deasupra ori de cealaltă parte a intersecției, în lipsa marcajului pentru oprire sau pentru trecerea pietonilor, vehiculul trebuie oprit înainte de marginea părții carosabile a drumului ce urmează a fi intersectat. 9

(3) Atunci când semnalul de culoare roșie funcționează concomitent cu cel de culoare galbenă, acesta anunță apariția semnalului de culoare verde.

Art. 53

(1) Când semnalul de culoare galbenă apare după semnalul de culoare verde, conducătorul vehiculului care se apropie de intersecție nu trebuie să treacă de locurile prevăzute la art. 52 alin. (2), cu excepția situației în care, la apariția semnalului, se află atât de aproape de acele locuri încât nu ar mai putea opri vehiculul în condiții de siguranță.

(2) Semnalul de culoare galbenă intermitent permite trecerea, conducătorul de vehicul fiind obligat să circule cu viteză redusă, să respecte semnificația semnalizării rutiere și a regulilor de circulație aplicabile în acel loc.

Art. 75

(1) Marcajele servesc la organizarea circulației, avertizarea sau îndrumarea participanților la trafic. Acestea pot fi folosite singure sau împreună cu alte mijloace de semnalizare rutieră pe care le completează sau le precizează semnificația.

(2) Marcajele se aplică pe suprafața părții carosabile a drumurilor modernizate, pe borduri, pe lucrări de artă, pe accesorii ale drumurilor, precum și pe alte elemente și construcții din zona drumurilor. Marcajele aplicate pe drumurile publice trebuie să fie reflectorizante sau însoțite de dispozitive reflectorizante care trebuie să-și păstreze proprietățile de reflexie și pe timp de ploaie sau ceață.

Art. 76

Marcajele aplicate pe drumurile publice sunt:

a) longitudinale, care pot fi:

1. de separare a sensurilor de circulație;
2. de separare a benzilor pe același sens;

b) de delimitare a părții carosabile;

c) transversale, care pot fi:

1. de oprire;
2. de cedare a trecerii;
3. de traversare pentru pietoni;
4. de traversare pentru bicicliști;

d) diverse, care pot fi:

1. de ghidare;
2. pentru spații interzise;
3. pentru interzicerea staționării;
4. pentru stații de autobuze, troleibuze,taximetre;
5. pentru locuri de parcare;

6. săgeți sau inscripții;

e) laterale aplicate pe:

1. lucrări de artă (poduri, pasaje denivelate, ziduri de sprijin);
2. parapete;
3. stâlpi și copaci situați pe platforma drumului;
4. borduri.

Art. 88

(1) Semnalele polițistului care dirijează circulația au următoarele semnificații:

a) brațul ridicat vertical semnifică atenție, oprire pentru toți participanții la trafic care se apropie, cu excepția conducătorilor de vehicule care nu ar mai putea opri în condiții de siguranță. Dacă semnalul este dat într-o intersecție, aceasta nu impune oprirea conducătorilor de vehicule care se află deja angajați în traversare; 10

b) brațul sau brațele întinse orizontal semnifică oprire pentru toți participanții la trafic care, indiferent de sensul lor de mers, circulă din direcția sau direcțiile intersectate de brațul sau brațele întinse. După ce a dat acest semnal, polițistul poate coborî brațul sau brațele, poziția sa însemnând, de asemenea, oprire pentru participanții la trafic care vin din față ori din spate;

c) balansarea, pe timp de noapte, în plan vertical, a unui dispozitiv cu lumină roșie ori a bastonului fluorescent-reflectorizant semnifică oprire pentru participanții la trafic spre care este îndreptat;

d) balansarea pe verticală a brațului, având palma orientată către sol, semnifică reducerea vitezei;

e) rotirea vioaie a brațului semnifică mărirea vitezei de deplasare a vehiculelor sau grăbirea traversării drumului de către pietoni.

(2) Polițistul care dirijează circulația poate efectua semnal cu brațul ca vehiculul să avanseze, să depășească, să treacă prin fața ori prin spatele său, să îl ocolească prin partea sa stângă sau dreaptă, iar pietonii să traverseze drumul ori să se oprească.

(3) La efectuarea comenzilor prevăzute la alin. (1) și (2), polițistul poate folosi și fluierul.

Art. 89

(1) Oprirea participanților la trafic este obligatorie și la semnalele date de:

a) polițiștii de frontieră;

b) îndrumătorii de circulație ai Ministerului Apărării;

c) agenții de cale ferată, la trecerile la nivel;

d) personalul autorizat din zona lucrărilor pe drumurile publice;

e) membrii patrulelor școlare de circulație, la trecerile pentru pietoni din apropierea unităților de învățământ;

f) nevăzători, prin ridicarea bastonului alb, atunci când aceștia traversează strada.

(2) Persoanele prevăzute la alin. (1) lit. a)-d) pot efectua și următoarele semnale:

a) balansarea brațului în plan vertical, cu palma mâinii orientată către sol sau cu un mijloc de semnalizare, care semnifică reducerea vitezei;

b) rotirea vioaie a brațului, care semnifică mărirea vitezei de deplasare a vehiculelor, inclusiv grăbirea traversării drumului de către pietoni.

Art. 92

(1) Polițistul rutier aflat într-un autovehicul al poliției poate utiliza și dispozitive luminoase cu mesaje variabile pentru a transmite o dispoziție sau o indicație participanților la trafic. Aceste semnale pot fi adresate concomitent cu transmiterea unui apel prin amplificatorul de voce.

(2) Polițistul rutier aflat într-un autovehicul al poliției poate executa semnale cu brațul, cu sau fără baston reflectorizant, scos pe partea laterală dreaptă a vehiculului. Acest semnal semnifică oprire pentru conducătorii vehiculelor care circulă în spatele autovehiculului poliției. Același semnal efectuat pe partea stângă a autovehiculului semnifică oprire pentru conducătorii vehiculelor care circulă pe banda din partea stângă în același sens de mers ori în sens opus celui al autovehiculului poliției.

Sunt informat și responsabil: educația rutieră, prioritate la Școala Gimnazială „Marin Voinea” din Cerchezu

Siguranța rutieră a devenit, pentru o zi, tema centrală a activităților desfășurate la Școala Gimnazială „Marin Voinea” din Cerchezu, unde elevii au participat la două sesiuni educative adaptate vârstei lor, menite să transforme regulile de circulație în reflexe de zi cu zi. Sub coordonarea cadrelor didactice, cu implicarea directorului unității și sprijinul agenților Postului de Poliție din comună, activitățile au pus accent pe învățarea prin experiență directă.

Pentru cei mai mici elevi, din ciclul primar, ziua a început într-o atmosferă prietenoasă și interactivă. După o discuție introductivă, în care copiii au fost încurajați să povestească situații întâlnite pe drumul spre școală, polițiștii au transformat informațiile teoretice în explicații accesibile și atractive. Folosind materiale vizuale și exemple concrete, aceștia le-au prezentat semnele de circulație esențiale și semnificația culorilor semaforului, insistând asupra comportamentului corect al pietonului.

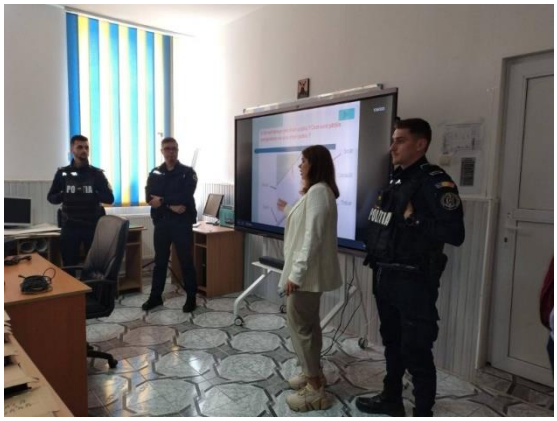

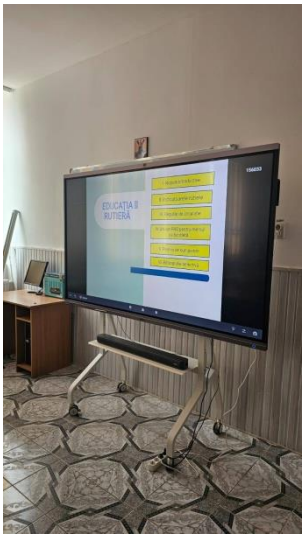
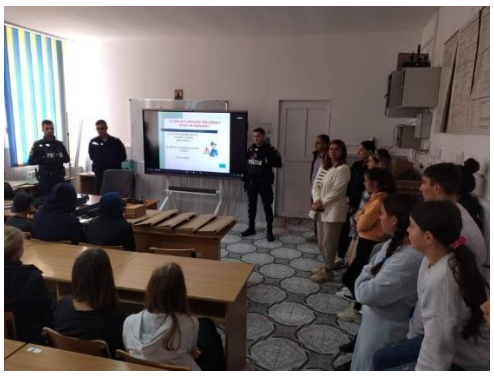
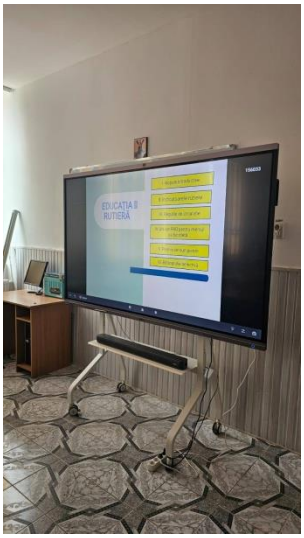
Punctul central al activității a fost exercițiul practic organizat în curtea școlii, unde spațiul a fost transformat într-un mic „oraș rutier”. Elevii au avut ocazia să joace pe rând rolul pietonilor, învățând să se oprească la marginea „carosabilului”, să se asigure din ambele direcții și să traverseze doar pe marcajul pietonal. Sub îndrumarea atentă a polițiștilor, fiecare pas a fost corectat și explicat, astfel încât copiii să înțeleagă nu doar ce trebuie să facă, ci și de ce este important să respecte aceste reguli. Entuziasmul lor a fost vizibil, iar implicarea activă a transformat învățarea într-o experiență memorabilă.

Activitatea s-a încheiat într-o notă ludică, printr-un joc de tip „adevărat sau fals”, care a consolidat cunoștințele dobândite. Răspunsurile corecte au fost însoțite de explicații suplimentare, iar elevii au demonstrat că au înțeles mesajele transmise, răspunzând cu încredere și interes.

Pentru elevii din ciclul gimnazial, abordarea a fost una mai profundă și orientată spre responsabilitate. Activitatea a debutat cu o discuție deschisă despre realitățile din trafic, în care elevii au fost invitați să își exprime opiniile și să identifice comportamente riscante observate în viața de zi cu zi. Agenții de poliție au completat aceste intervenții cu exemple concrete și situații reale, explicând consecințele nerespectării regulilor de circulație.

Un moment deosebit de important a fost cel al studiilor de caz. Împărțiți în echipe, elevii au analizat scenarii precum traversarea neregulamentară, utilizarea telefonului mobil în timpul deplasării sau circulația pe bicicletă fără echipament de protecție. Discuțiile din cadrul grupurilor au fost animate, iar soluțiile propuse au evidențiat capacitatea elevilor de a înțelege riscurile și de a identifica comportamente corecte. Prezentarea concluziilor în fața colegilor a stimulat dialogul și schimbul de idei, contribuind la consolidarea unui spirit civic responsabil.

Partea practică a activității a completat în mod eficient componenta teoretică. În curtea școlii, elevii au participat la simulări de situații din trafic, unde au aplicat regulile discutate anterior. Sub supravegherea polițiștilor, aceștia au învățat cum să se deplaseze corect ca pietoni și cum să circule în siguranță cu bicicleta, fiind atenționați asupra importanței vigilenței și a respectării regulilor în orice context.

În final, discuțiile de reflecție au oferit elevilor ocazia de a conștientiza rolul propriu în prevenirea accidentelor. Mulți dintre ei au recunoscut că vor acorda mai multă atenție modului în care se deplasează și că vor încerca să fie exemple pozitive pentru cei din jur.

Prin modul în care au fost concepute și desfășurate, activitățile au demonstrat că educația rutieră poate fi nu doar utilă, ci și captivantă. Îmbinând explicațiile teoretice cu exercițiile practice și implicarea directă a elevilor, demersul educativ de la Școala Gimnazială „Marin Voinea” din Cerchezu a reușit să transmită un mesaj esențial**: ”Siguranța în trafic începe cu fiecare dintre noi”.**

EDUCAȚIE RUTIERĂ – NEVOIE ȘI RESPONSABILITATE

PIP Bratu-Rotaru Mihaela Adriana
Colegiul „Ferdinand I “ comuna Măneciu

Introducere

Educația rutieră reprezintă un element esențial în formarea copiilor, contribuind la dezvoltarea unor comportamente responsabile și sigure în trafic. Încă din clasele primare, elevii trebuie să învețe regulile de bază ale circulației pentru a-și proteja viața și sănătatea, dar și pentru a-i respecta pe ceilalți participanți la trafic.

Importanța educației rutiere

Traficul rutier este tot mai intens, iar riscurile sunt din ce în ce mai mari. Copiii sunt printre cei mai vulnerabili participanți la trafic, deoarece nu au întotdeauna capacitatea de a anticipa pericolele. De aceea, educația rutieră are rolul de a:

- preveni accidentele;
- forma deprinderi corecte de circulație;

* dezvolta spiritul de responsabilitate;
* încuraja respectarea regulilor și a celorlalți.

Reguli de bază pentru pietoni

Copiii trebuie să învețe câteva reguli simple, dar foarte importante:

* traversarea străzii se face doar pe trecerea de pietoni;
* înainte de traversare, se opresc, privesc în stânga, apoi în dreapta și din nou în stânga;
* semaforul trebuie respectat: verde pentru pietoni înseamnă „treci”, roșu înseamnă „stai”;
* nu se aleargă pe stradă și nu se traversează printre mașini;
* se merge pe trotuar, nu pe carosabil.

Semne de circulație importante

Elevii trebuie să recunoască principalele semne de circulație:

* trecerea de pietoni;
* semaforul;
* indicatorul „Stop”;

* indicatorul „Cedează trecerea”;

Aceste semne îi ajută pe copii să înțeleagă ce au de făcut în diferite situații din trafic.

Comportamentul în mijloacele de transport

Educația rutieră nu se limitează doar la mersul pe jos. Copiii trebuie să știe cum să se comporte și în mijloacele de transport:

* să urce și să coboare doar când vehiculul este oprit;
* să nu împingă și să nu se joace în apropierea ușilor;
* să stea pe scaun sau să se țină de bare;
* să respecte regulile și indicațiile adultului însoțitor.

Rolul familiei și al școlii

Atât familia, cât și școala au un rol important în educația rutieră. Părinții trebuie să ofere exemple pozitive, respectând regulile de circulație.

Profesorii pot organiza activități educative, jocuri și exerciții practice pentru a-i ajuta pe elevi să învețe mai ușor.

Activități practice recomandate

Pentru o învățare eficientă, educația rutieră trebuie să fie interactivă:

* jocuri de rol (pieton, șofer, polițist);
* desenarea semnelor de circulație;
* simulări de traversare;
* excursii educative în oraș;
* întâlniri cu polițiști rutieri.

Concluzie

Educația rutieră este esențială pentru siguranța copiilor și pentru formarea unor viitori adulți responsabili. Învățarea regulilor de circulație încă din clasele primare contribuie la prevenirea accidentelor și la crearea unei societăți mai disciplinate și mai sigure. Respectarea regulilor nu este doar o obligație, ci o dovadă de respect față de propria viață și față de ceilalți.

Bibliografie:

http://www.amosnews.ro/educatia-rutiera-2013-02-02
http://www.asociatia-profesorilor.ro/scopul-si-eficienta-activitatilor-de-educatie-rutiera.html
***Strategia Naţională pentru Siguranţă Rutieră 2013-2020, Bucureşti, 2013

EDUCAȚIA RUTIERĂ ÎN VIAȚA MICULUI ȘCOLAR

PIP Toma Elena Tatiana
Colegiul Ferdinand I, comuna Măneciu, Prahova

Educația rutieră ocupă un loc foarte important în formarea copiilor încă din primii ani de școală. Într-o lume în care traficul devine tot mai aglomerat, cunoașterea și respectarea regulilor de circulație reprezintă o condiție esențială pentru siguranța fiecăruia.

Încă de la vârste fragede, copiii trebuie să cunoască un set minim de reguli de circulaţie care au ca scop protejarea vieţii. Atât părinţii, cât şi cadrele didactice trebuie să explice copiilor cât de important este să respecte aceste reguli, pentru a fi în siguranţă atunci când traversează strada, când se joacă pe stradă sau circulă cu bicicleta sau cu rolele. Este cunoscut faptul că în fiecare an au loc accidente în care sunt implicaţi şi copii, cauzate în primul rând de traversarea neregulamentară a străzii, de joaca micuţilor în spaţii neadecvate sau de mersul cu bicicleta sau rolele pe partea carosabilă a străzii. Cei mici trebuie să înţeleagă că strada este un loc periculos, nicidecum un loc de joacă.

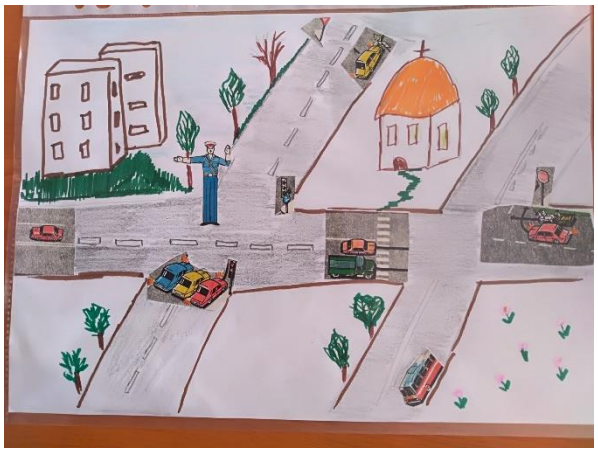
Micul școlar trebuie să învețe cum să se comporte corect atunci când se află pe stradă, fie ca pieton, fie ca pasager într-un mijloc de transport. Traversarea străzii trebuie făcută doar pe trecerea de pietoni, cu atenție la semafor și după ce ne asigurăm că nu vin mașini. De asemenea, mersul pe trotuar, respectarea indicatoarelor rutiere și atenția la mediul înconjurător sunt reguli simple, dar foarte importante. Un rol esențial în formarea acestor deprinderi îl au părinții, dar și cadrele didactice, care îi învață pe copii, prin exemple și explicații, cum să fie prudenți și responsabili în trafic. Prin activități educative, jocuri și lecții dedicate, elevii înțeleg mai ușor importanța respectării regulilor rutiere.

În cadrul orelor de educaţie rutieră, am stabilit cu elevii mei o serie de reguli de circulaţie pentru copii, care au rolul de a preveni implicarea lor în accidente:

1. Traversăm strada numai prin locurile special amenajate şi semnalizate prin marcaje sau indicatoare. Dacă nu există o trecere de pietoni, traversăm strada pe la colţul străzii, cu şi mai multă atenţie deoarece, aici, maşinile au prioritate, nu pietonii.
2. Atunci când trecerea de pietoni este prevăzută cu semafoare, aşteptăm culoarea verde şi nu ne angajăm în traversarea străzii în fugă, prin faţa sau prin spatele autovehiculelor staţionate sau pe bibicletă. Traversarea se face în pas vioi.
3. Circulăm numai pe trotuare, iar acolo unde nu există amenajate trotuare, ne deplasăm pe partea stângă a drumurilor, cât mai aproape de marginea acestora, ca să putem vedea maşinile care vin înspre noi.
4. Atunci când călătorim cu autoturismul, copiii stau în scaunul auto potrivit vârstei lor şi poartă întotdeauna centurile de siguranţă.
5. Când părinţii îşi aduc copiii la şcoală cu maşina, micuţii trebuie să coboare din maşină pe partea cu trotuarul, pentru că în felul acesta vor fi în siguranţă şi nu-i vor încurca pe ceilalţi participanţi la trafic.
6. Copiii au voie cu bicicleta, cu trotineta sau cu rolele numai pe pistele sau în zonele special amenajate şi trebuie să poarte echipament de protecţie adecvat: cască, cotiere, genuchere. De asemenea, ei trebuie să respecte semnele de circulație.
7. La joacă, cele mai sigure locuri sunt parcul, grădinile sau spaţiile special amenajate. Nu ne jucăm în apropierea străzii pe unde trec maşini care ne pot accidenta!
8. Coborârea din autobuzul școlii sau din alte mijloace de transport în comun se face cu atenție. După ce cobori, nu traversa imediat prin fața sau în spatele autobuzului. Așteaptă să plece autobuzul din stație, ca să vezi drumul.
9. Vizibilitatea este importantă! Poartă elemente reflectorizante sau haine deschise la culoare atunci când este întuneric sau plouă/ninge!

Este foarte bine să le explicăm copiilor importanţa respectării regulilor de circulaţie, încă de la vârste fragede, în aşa fel încât să prevenim accidentele. Orele de educaţie rutieră sunt foarte importante pentru şcolarii mici, deoarece prin intermediul acestora, ei află lucruri care le pot salva viaţa. Astfel, educația rutieră contribuie la formarea unor copii conștienți de responsabilitatea lor și capabili să se protejeze în situațiile întâlnite pe drumurile publice. Un copil informat și atent devine un pieton responsabil și un viitor adult care respectă regulile de circulație.

Un copil informat este un copil salvat! Alege să fii informat! Alege viaţa!

(FOTO: Colaj realizat de elevii Clasei pregătitoare A, Colegiul Ferdinand I Măneciu)

Bibliografie:
„Educaţia rutieră - Educaţia pentru viaţă” - îndrumar de educaţie rutieră pentru învăţământul primar, Editura Cuvântul Info, 2007.

Sectiunea IV
Educație incluzivă și echitate socială

ASIGURAREA UNUI MEDIU INCLUZIV PENTRU ELEVII CU CES

Prof. psihopedagog – Lixandru Ioana Iuliana
Prof. de psihopedagogie specială – Chivu Ileana
Centrul Școlar de Educație Incluzivă, Oraşul Vălenii de Munte, Prahova

1. Introducere – Ce înseamnă un mediu incluziv?

Un mediu incluziv în școala de masă înseamnă ca **toți elevii, indiferent de dificultățile lor, să participe activ la ore**, să înțeleagă sarcinile și să poată interacționa cu colegii, fără să fie marginalizați.

Incluziunea nu se referă doar la prezența fizică în clasă, ci și la **adaptarea activităților, materialelor și mediului fizic**. Pentru elevii cu dificultăți senzoriale, mediul obișnuit (zgomote, lumină puternică, aglomerație) poate fi copleșitor.

Exemplu: *În timpul lecției de matematică, un elev cu hipersensibilitate la sunete poate fi distras de colegii care vorbesc sau de zgomotul băncilor.*

2. Dificultățile senzoriale și impactul lor

2.1 Tipuri de dificultăți senzoriale

Tip dificultate	Exemple în clasă
Hiperreactivitate	Elevul acoperă urechile la sunetele colegilor, se sperie la clopoțel sau la schimbarea luminii
Hiporeactivitate	Elevul nu reacționează când i se strigă numele sau la instrucțiuni verbale; poate avea nevoie de intensificarea stimulilor
Căutare senzorială	Se balansează pe scaun, lovește ușor cu creionul sau umblă prin clasă pentru a se concentra

2.2 Manifestări frecvente în clasă

- Evitarea anumitor materiale (creioane aspre, hârtie rugoasă);
- Nevoia de pauze mai dese pentru mișcare;
- Dificultăți în a respecta liniștea sau a urmări lecția;
- Agitație sau retragere socială.

3. Principii pentru un mediu incluziv în școala

3.1 Adaptarea mediului fizic

- **Iluminare:** Folosim lumini difuze sau stingeți un neon dacă elevii sunt deranjați de lumina puternică;
- **Zgomot:** Folosim o parte din clasă pentru activități mai liniștite; pauze scurte în colțuri separate;
- **Mobilier flexibil:** Permitem scaune cu mingi fitness sau scaune care permit balansarea ușoară;
- **Colțuri senzoriale:** Spațiu mic cu perne, mingi, căști antifonice pentru autoreglare.

3.2 Adaptarea activităților

- Instrucțiuni scurte și clare;
- Suport vizual: pictograme, carduri cu pași de urmat;
- Activități diferențiate: unii elevi lucrează individual, alții în grup;
- Pauze regulate de mișcare: exerciții scurte la masă, plimbare prin clasă, mini-jocuri.

Exemplu concret: *În lecția de citire, elevul poate folosi carduri cu imagini și text simplificat pentru a urmări povestea, în timp ce colegii citesc normal.*

3.3 Sprijin psihopedagogic și social

- Colaborarea cu psihopedagog și terapeut ocupațional;
- Materiale simple pentru autoreglare: mingea fitness, saci cu greutăți mici, perne, căști antifonice;
- Crearea unor rutine previzibile: „Mai întâi citim, apoi facem exerciții matematice”;
- Formarea colegilor pentru a înțelege comportamentele elevului și a evita stigmatizarea.

4. Exemple de sprijin senzorial la clasă

Sprijin	Cum se folosește în clasă
Mingea fitness	Elevul poate sta pe minge în timpul activității pentru a-și regla energia
Sac cu greutăți	Micile prese pe umeri sau pe brațe calmează și ajută concentrarea
Căști antifonice / dopuri	Folosite la ore zgomotoase sau când elevul se simte copleșit de sunete
Colț senzorial / cameră deprivată	Spațiu calm pentru autoreglare: perne, mingi, lumină difuză
Reducerea luminilor	Neonurile puternice pot fi înlocuite cu lămpi difuze sau ferestre deschise gradual

Exemplu practic: *În pauza de activitate intensă, elevul poate merge 2 minute în colțul senzorial, revenind calm la lecție.*

5. Camera deprivată senzorială

Este un spațiu din școală unde elevul poate merge **temporar pentru a se calma și a-și regla nivelul de stimulare**.

Caracteristici:

- Lumini ambientale și muzică relaxantă;
- Perne, mingi anti-stres, benzi elastice;
- Spațiu sigur și previzibil pentru a reduce anxietatea;
- Permite revenirea elevului la activitatea de grup fără stres suplimentar.

Exemplu: Un elev suprastimulat de aglomerație la ora de muzică se retrage în camera deprivată 5 minute, apoi revine calm și poate participa la jocul de grup.

6. Cum poate școala să asigure un mediu incluziv

1. **Formarea cadrelor didactice:** workshop-uri despre incluziune și reglarea senzorială;
2. **Adaptarea spațiului școlar:** săli flexibile, colțuri senzoriale, iluminare reglabilă;
3. **Materiale și resurse:** carduri vizuale, obiecte de autoreglare, pictograme;
4. **Evaluare continuă:** ajustarea strategiilor în funcție de progres și comportament;
5. **Comunicare cu familia și specialiști:** colaborare constantă pentru acțiuni coerente;
6. **Sprijin social și emoțional:** integrarea colegilor, activități de socializare și cooperare.

Bibliografie
1.SenzoAutism.ro
2.Ayres, A. J. (2005). *Sensory Integration and the Child*. Western Psychological Services.

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ ȘI ECHITATEA SOCIALĂ LA PREȘCOLARI

Profesor pentru educația timpurie Brinza Simona
Gradinița cu Program Normal Nr. 1 , Pașcani

Educația incluzivă reprezintă un principiu fundamental al sistemului educațional modern, bazat pe ideea că toți copiii au dreptul la educație de calitate, indiferent de particularitățile lor individuale. Aceasta promovează respectul pentru diversitate, egalitatea de șanse și participarea activă a tuturor copiilor la procesul educațional. În acest context, echitatea socială devine un obiectiv important, deoarece urmărește eliminarea barierelor care pot împiedica dezvoltarea armonioasă a copilului. În perioada preșcolară, educația incluzivă are un rol esențial în formarea personalității și în integrarea socială a copilului. În primul rând, educația incluzivă contribuie la dezvoltarea armonioasă a preșcolarului. La vârste mici, copiii sunt în plin proces de formare a identității și de dezvoltare a abilităților sociale. Prin activități desfășurate într-un mediu incluziv, aceștia învață să coopereze, să comunice și să accepte diferențele dintre ei. Copiii învață că fiecare persoană este unică și valoroasă, ceea ce favorizează dezvoltarea empatiei, a respectului și a toleranței. În al doilea rând, educația incluzivă asigură egalitatea de șanse pentru toți preșcolarii. Indiferent dacă există diferențe de ritm de învățare, de mediu social, cultural sau de eventuale cerințe educaționale speciale, fiecare copil trebuie să beneficieze de sprijin adecvat. Educatorul adaptează activitățile, metodele și materialele didactice astfel încât toți copiii să participe activ și să își valorifice potențialul. În acest mod, se creează un climat educațional echitabil, în care fiecare copil se simte acceptat și încurajat.

Un alt rol important al educației incluzive în viața preșcolarului este dezvoltarea competențelor sociale. Prin interacțiunea cu colegi diferiți, copiii învață să lucreze în echipă, să își exprime emoțiile și să rezolve conflictele într-un mod pașnic. Aceste experiențe timpurii sunt esențiale pentru integrarea ulterioară în școală și în societate. Copilul dobândește încredere în sine, autonomie și capacitatea de a relaționa pozitiv cu cei din jur. De asemenea, educația incluzivă sprijină dezvoltarea emoțională a preșcolarului. Un mediu educațional în care copilul se simte acceptat și valorizat contribuie la formarea unei imagini de sine pozitive. Atunci când nevoile fiecărui copil sunt respectate, acesta devine mai motivat să participe la activități și să învețe lucruri noi. În același timp, copiii învață să își ofere sprijin reciproc și să manifeste comportamente prosociale.

Nu în ultimul rând, educația incluzivă contribuie la construirea unei societăți echitabile. Prin formarea unor copii toleranți și deschiși la diversitate, se pun bazele unei societăți în care discriminarea și excluderea sunt reduse. Preșcolarii care cresc într-un mediu incluziv vor deveni adulți capabili să respecte drepturile celorlalți și să promoveze egalitatea de șanse.

În concluzie, educația incluzivă și echitatea socială au un rol esențial în viața preșcolarului, contribuind la dezvoltarea sa cognitivă, socială și emoțională. Prin acceptarea diversității, oferirea de șanse egale și crearea unui mediu educațional pozitiv, copilul își dezvoltă încrederea în sine și capacitatea de a relaționa cu cei din jur. Astfel, educația incluzivă devine fundamentul unei societăți moderne, bazate pe respect, cooperare și solidaritate.

BUNE PRACTICI PRIVIND EDUCAȚIA INTERCULTURALĂ

Prof. Fănică Daniel
Liceul Tehnologic Comuna Vernești, Buzău

Cultura include credinţe, tradiţii şi obiceiuri dobândite într-un anumit context, deci constituie un ansamblu de cunoştinţe, atitudini, deprinderi şi modele de comportament proprii unui grup social dat, transmisibile prin educaţie.

Termenul *intercultural* este utilizat, de obicei, atunci când vorbim de educaţie, iar *multicultural,* atunci când este vorba despre o societate diversificată din punct devedere cultural.

Educația interculturală a devenit o temă de actualitate în școala și în societatea românească. Educaţia interculturală promovează atitudini tolerante, deschise, de acceptare şi înţelegere firească a raportului ”eu-celălalt” şi a noţiunii de străin, recunoaşterea şi respectarea diferenţelor culturale prin valorificarea pozitivă a relaţiilor de egalitate între oameni. Educaţia interculturală presupune un demers în spiritul înţelegerii şi acceptării diferenţelor de limbă, port, tradiţii, religie etc. Constantin Cucoş afirmă că aceasta este „o opţiune ideologică în societăţile democratice şi vizează pregătirea viitorilor cetăţeni în aşa fel încât ei să facă cea mai bună alegere şi să se orienteze în contextul multiplicării sistemelor de valori” .

Problematica lumii contemporane este prezenta în noile tipuri de educații sau ***„noile educații”.*** Aceste „noi educatii” corespund unor trebuințe socio-pedagogice. În programele UNESCO figurează 11 exemple de „noi educații” între care: educația relativă la mediu, educația pentru comunicare si pentru mass-media, educația în materie de preocupare pentru o noua ordine economica internațională, educația pentru schimbare si dezvoltare, educația nutrițională, educația economică si casnică modernă, educatia pentru timpul liber, ***educația interculturală***, educatia pentru pace, educația pentru democratie și tolerant.

Școala este principalul spatiu al învățării pluralității culturale prin pretuirea diversității, a notei distincte aduse de cultura fiecărui actor social participant. Scoala trebuie sa formeze deprinderea pretuirii valorilor pluriculturale, nu există valori superioare și inferioare, ci există valori specifice care trebuie judecate. În scoală este necesara „modelarea’’orgoliului etnic al majoritatii si intărirea încrederii în sine a minorității.

Reieşind din realitatea complexă de azi, cadrele didactice trebuie să promoveze dialogul intercultural și respectul pentru diversitate. Chiar din primele zile ale intrării copilului în şcoală, învăţătorul trebuie să-l stimuleze să se simtă alături de colegi ca într-o familie, indiferent de etnie sau religie, să participe plenar la activități etc. Prin toate demersurile şcolare şi extraşcolare, el va dezvolta o comunicare constructivă, creând o atmosferă prietenoasă în clasă. Copilul trebuie sprijinit să-şi formeze deprinderi de comunicare, de luare a deciziilor în cadrul grupului în mod democratic, de implicare în soluţionarea problemelor interpersonale chiar din clasa înâi. Asfel, îl obişnuim să participe la activităţi, să coopereze cu colegii în cadrul grupului; îi stimulăm curiozitatea, îl învățăm să accepte ideile celui de alături, dezvoltându-i sentimentul de încredere, favorizând comunicarea

asertivă. Prin felul în care sunt selectate conţinuturile, metodele, formele de organizare a activităților, prin fixarea unor momente importante de colaborare în cadrul evenimentelor instrucţionale, elevii sunt ghidați să-şi dezvolte un comportament tolerant.

Educația interculturală nu trebuie să se limiteze in mod exclusiv la transmiterea unor conținuturi specifice in cadrul unei discipline particulare, consolidarea abordarii sale interdisciplinare este fundamentala; nu poate fi conceputa doar pentru mediul scolar, ci si in legatura cu extrascolarul (familie, grupuri sociale, institutii , comunitati , mass - media).Se remarca si o schimbare a rolului profesorului, care depaseste funcția de a comunica modele si programe , acesta trebuind sa acorde o mai mare atentie spiritului de initiativa si creativitatii, centrarea intregii actiuni fiind pe elev.

Educaţia interculturală, deschisă diverselor valori culturale, constituie unul dintre răspunsurile nevoilor existenţiale ale individului şi ale oricărei comunităţi, în condiţiile societăţii din vremea noastră. Importanţa educaţiei interculturale creşte considerabil în condiţiile lărgirii posibilităţilor de liberă circulaţie a cetăţenilor. Într-o eră a globalizării economice şi culturale, oameni din ţări şi culturi diferite comunică şi muncesc împreună. Ei trebuie să se cunoască reciproc şi, această cunoaştere, nu se reduce doar la cunoaşterea limbii în care comunică celălalt, ci şi la cunoaşterea culturii şi a condiţiilor în care s-a format. În faţa acestui pluralism cultural, rezultat al evoluţiei societăţii, este necesar ca educaţia să încorporeze, în conţinuturile şi obiectivele ei, elemente care să vizeze formarea conştiinţei şi a capacităţii individului de a comunica şi de ase raporta la alte culturi, de toleranţă şi de evitare a conflictelor interculturale.

Educaţia pentru interculturalitate constituie una dintre condiţiile principale pentru îmbunătăţirea aspectelor relaţionale ale locuitorilor aparţinând unor culturi diferite şi, în general, a raporturilor interumane. Prin interculturalism trebuie să se înţeleagă atât dreptul la egalitate, cât şi afirmarea propriei identităţi. Educaţia interculturală se referă la posibilitatea educării diferitelor grupări etnice, religioase, culturale şi tradiţionale pentru a lucra împreună în spiritul respectului reciproc şi al înţelegerii reciproce. În România, în fiecare şcoală există elevi aparţinând unor etnii diferite, de religii diferite, dar și elevi aparținători altor culturi, ca efect al migraţiei internaţionale a capitalurilor şi a forţei de muncă în mișcare. Într-un asemenea univers cultural complex se impune restructurarea atitudinilor faţă de valorile fiecăruia, mai mare atenție la limbajul pedagogic utilizat, la folosirea strategiilor didactice integrate.

Educaţia interculturală trebuie înţeleasă ca o propunere pedagogică în stare de a configura modalităţi apte de a ne învăţa să trăim împreună, în diferenţă, îmbogăţindu-ne reciproc tocmai din patrimoniul acestor deosebiri, centrându-ne pe valorile de respect şi preţuirea diferenţei culturale, empatie, solidaritate, toleranţă activă. Alteritatea trebuie să îşi ocupe locul său adevărat în lumea şcolară; ea trebuie recunoscută, acceptată, preţuită, valorificată în direcţia autodezvoltării personalităţii.

Din punct de vedere educaţional, este foarte important de a păstra în minte faptul că fondul culturii de origine nu coincide cu ansamblul cunoştinţelor, abilităţilor şi obiceiurilor propuse de programele şcolare. În aceste cazuri, educaţia trebuie organizată cu ajutorul unor activităţi de învăţare plăcute şi atractive, care să asigure: dezvoltarea motivaţiilor cognitive ale copilului, crearea unei imagini coerente despre lume, achiziţionarea unor valori morale şi crearea bazelor unei culturi personale. Astfel, dezvoltarea copilului se realizează ca un proces de afiliere la lumea culturii şi a valorilor, în sensul căutării unui loc propriu în această lume şi în sensul dobândirii capacităţii de autodeterminare a comportamentului. În acest fel poate să-şi păstreze un copil ce aparţine unei grupări etnice identitatea culturală şi să adere,în acelaşi timp, la valorile culturale ale omenirii. Motivaţia pozitivă are un rol important în procesul participării active a copilului la învăţarea limbii în care îşi va exprima emoţiile şi gândurile. Copii aparţinând unor grupări etnice diferite trebuie să fie obişnuiţi de mici să achiziţioneze actualele valori europene cu privire la naţionalitate şi etnicitate. Achiziţionarea culturii este un proces creativ în cadrul căruia copilul acumulează, dezvoltă şi exprimă importante abilităţi: imaginaţie, gândire comprehensivă, orientarea către ceilalţi, control comportamental. Cunoaşterea elevilor este una dintre condiţiile esenţialepentru integrarea lor în activitatea şcolară şi socială. Fiecare copil reprezintă un univers. Universul acesta atât de complex, al fiecărui copil se

află într-o continuă evoluţie, fapt pentru care, cunoaşterea are un caracter dinamic. Cu toate că nu se încheie niciodată, o cunoaştere imediată este necesară pentru a interveni prompt, atunci când este nevoie întratarea deficienţelor şi disponibilităţilor. Când cunoaşterea elevilor este atât de profundă încât cadrul didactic poate anticipa cu exactitate reacţia copilului pus într-o anumită situaţie, atunci se poate interveni eficient şi se poate alege strategia didactică care să producă transformările de ordin calitativ. Copiii proveniţi dintr-o diversitate de medii socio-culturale, familiale, din etnii diferite, impun includerea lor în programe educaţionale adecvate. Ideea de la care se porneşte este aceea a admiterii, înţelegerii şiacceptării faptului că desfăşurarea procesului de învăţământ în clase/şcoli eterogene şi pluriculturale este o realitate obiectivă, în curs de consolidare şi expansiune într-un număr din ce în ce mai mare de şcoli, chiar şi în unele care nu au cunoscut până de curând, în mod semnificativ, acest aspect al convieţuirii.

De aceea, abordarea pedagogică cea mai bună este aceea care face din diferenţele culturale un avantaj, o potenţială sursă de îmbogăţire pentru fiecare participant, şi nu un handicap care trebuie ascuns şi care generează anxietate şi complexe. Spiritul care trebuie să antreneze educaţia interculturală este unul de deschidere, cooperare şi nu unul de selecţionare, ierarhizare, segregare şi respingere. Inevitabil, vor fi mereu „diferenţe" între cei aparţinând populaţiei majoritare şi cei ce aparţin unor „minorităţi", educaţia interculturală derulată prin acţiuni la nivelul şcolii sau al comunităţii trebuie să vizeze:

- promovarea unei atitudini tolerante, deschise, de acceptare şi înţelegere firească a raporturilor dintre etnii;
- recunoaşterea şi respectarea diferenţelor culturale prin valorificarea pozitivă a relaţiilor de egalitate între oameni;
- promovarea unei politici şcolare care să favorizeze egalizarea şanselor în educaţie;
-
- demararea unor strategii de valorificare a diferenţelor culturale pentru a le transforma în resurse pedagogice;
- iniţierea de demersuri pentru cunoaşterea culturii etniei minoritare şi pentru tratarea cu tact şi înţelegere a aspectelor vieţii lor culturale şi sociale;
- amendarea oricărei forme de manifestare ostilă, privind populaţia minoritară;
- promovarea unor relaţii de cunoaştere şi de bună înţelegere între etnii;
- lupta împotriva prejudecăţilor etnice; activităţi desfăşurate în parteneriat cu părinţii şi cu reprezentanţii diferitelor instituţii culturale;
- participarea la evenimente culturale şi sărbători locale, serbări, concursuri, în condiţiile în care arta se prezintă ca un excelent pretext şi ca o cale privilegiată pentru descoperirea, recunoaşterea şi aprecierea altor culturi;
- manifestări sportive, acestea fiind ocazii autentice de întâlniri, colaborări, cu atât maimult cu cât principiul de constituire al echipelor nu este unul al separării, ci al integrării (într-o competiţie sportivă se vor forma echipe mixte, care contribuie la dezvoltarea cooperării, dacă se valorifică diferenţele între sportivi şi se acţionează prin complementaritate);
- organizarea de întâlniri între persoane aparţinând unor culturi diferite, în scop de cunoaştere şi de stabilire a unor relaţii de prietenie, mergând de la vizite, excursii etc. până la schimburi muzicale, culinare etc. Educaţia interculturală este necesar să devină o constantă a pregătirii cadrelor didactice, care să-şi pună amprenta asupra disciplinelor de învăţământ şi programelor şcolare, asupra priorităţilor educative, asupra criteriilor de evaluare a competenţelor şi comportamentelor, asupra relaţiilor cu părinţii şi comunităţile.

Educația interculturală se adresează tuturor elevilor. Prin intermediul unui demers educațional intercultural, elevii trebuie:

- să înțeleagă că trăiesc într-o lume interdependentă, a diversității;
- să înțeleagă cum funcționează rasismul, intoleranța și xenofobia;
- să poată gândi, depășind prejudecățile și stereotipurile negative;

- să-și dezvolte gândirea critică, precum și gândirea care să le permită să evalueze în mod pozitiv diferențele și diversitatea;
- să-și dezvolte o atitudine și un comportament pozitiv față de oamenii din alte societăți și din alte culturi;
- să-ți dezvolte un sentiment de solidaritate cu persoanele din alte culturi, precum și dorința de a-șin exprima solidaritatea prin acțiune;

Deschiderea școlii și, implicit, a profesorilor, către valorile educației interculturale, ale pedagogiei diversității nu se poate solda decât cu efecte formative deosebite.

Misiunea educatorilor este de a cultiva elevilor respectul pentru diversitate, toleranța, spiritul de solidaritate, de a le forma conduite și atitudini interculturale de tipul:

- deschiderea spre altul, spre străin, spre neobișnuit;
- aptitudinea de a percepe ceea ce ne este străin;
- acceptarea celuilalt ca fiind altul;
- trăirea situațiilor ambivalente fără teamă, ca premisă pentru acceptarea a ceea ce este diferit;
- atitudinea favorabilă de a experimenta;
- alungarea fricii față de altul;
- capacitatea de a pune în discuție propriile norme;
- neacceptarea utopiei discursului comunicațional egalitar;
- aptitudinea de a asuma conflicte;
- capacitatea de a recunoaște și a relativiza propriile repere etno și sociocentriste.

Dimensiunea etnică, religioasă și, în special, culturală, a clasei de elevi reprezintă o provocare pentru cadrele didactice. Este greu sau aproape imposibil ca în spațiul clasei să identifici elevi care împărtășesc aceleași nvalori culturale, au acelașii pattern sau background cultural. Provenind din medii socio-familiale diferite, elevii aduc cu ei valori diferite, atitudini șin comportamente diverse, moduri de a gândi, de a simți, de a acționa variate, experiențe de viață puyternic individualizate afectiv și nu numai.

Clasa de elevi este o realitate cu mii de nuanțe, o realitate multicoloră, este un spațiu multicultural.

Respectul diversității și echitatea sunt, în opinia lui Batelaan, cele două diensiuni majore ale educației interculturale.

Pentru a cultiva respectul pentru diversitate, profesorii trebuie să implementeze practici educaționale care promovează metodele și tehnicile interactive, să încurajeze învățarea prin cooperare, comunicarea instituită între elevi și interînvățare în grupuri de lucru eterogene.

Astfel, elevii își vor împărtăși propriile valori, vor învăța să empatizeze cu un altul diferit, să accepte perspective și puncte de vedere diferite de ale lor, vor învăța toleranța și respectul pentru alteritate, pentru diversitate.

În ceea ce privește echitatea, miza majoră a axei echității este înțelegerea faptului că alte puncte de vedere pot fi la fel de valabile și de corecte ca și propria perspectivă, odată ce sunt evaluate cu ajutorul criteriilor ”celuilalt”.

Competenţa este capacitatea de a acţiona eficient când eşti pus faţă în faţă cu o multitudine de situaţii pe care reuşeşti să le depăşeşti si să le gestionezi datorită faptului că ai cunoştinţele necesare, dar şi capacitatea de a le mobiliza în cunoştinţă de cauză, la timpul oportun, pentru a identifica şi a rezolva adevăratele probleme. O competenţă este ceva ce ştii să faci, dar nu numai „să ştii să faci” pur şi simplu, adică abilitatea de a face ceva, ci mai ales, este o capacitate strategic indispensabilă în situaţii complexe. Competenţa nu se reduce la cunoştinţe procedural.

Competenţa culturală reprezintă conştienizarea propriei identităţi culturale şi a diversităţii din lumea care ne înconjoară. Aşadar, având competenţa culturală formată, elevul va fi capabil să-şi afirme identitatea şi apartenenţa culturală; iar competenţa interculturală îi va permite să accepte idenitatea culturală a celuilalt fără a-l dispreţui sau discrimina.

Competenţa interculturală este abilitatea de a comunica eficient şi adecvat cu reprezentanţii altor culturi. Într-o lume care este mai mobilă decît vreodată, în contextul unei Europe care renunţă la

fronierele interne tradiţionale, competenţa interculturală devine, pe bună măsură, competenţa-cheie a secolului al XXI-lea. Crescut şi educat într-un stat multietnic, absolventul de gimnaziu sau de liceu are şanse de a intra, eventual, în contact cu reprezentanţii unor culturi străine din afara ţării. Fie că îndrumă pe stradă un turist rătăcit sau pleacă la studii ori la muncă în străinătate, acest absolvent de ieri va avea nevoie de un set de cunoştinţe, deprinderi şi, mai ales, atitudini care îi vor permite să contacteze paşnic, eficient, civilizat cu reprezentanţii altor culturi. Persoanele provenind din culturi diferite posedă, de regulă, mai multe trăsături sau perspective comune. Aceste similitudini ajută la construirea înțelegerii și a respectului reciproc. Cu toate acestea, frecvent se constată diferențe importante, puternic înrădăcinate în felul de a fi şi de a vedea lumea al fiecăruia, care ne influenţează atitudinile, comportamentul, prioritățile, rutina cotidiană. Când aceste diferențe nu sunt recunoscute și acceptate, ele pot provoca neînțelegeri, frică și tensiuni. În general, competența interculturală presupune:

- adaptarea la diferențele culturale, prin sporirea sensibilităţii interculturale;
- valorificarea perspecivelor multiple;
- abilitatea de a se comporta adecvat într-un context cultural străin.

Competența interculturală se referă la interacțiunea dintre indivizi, nu sisteme, cum ar fi culturile corporative sau naționale. Totuși, fiecare contact interpersonal are loc într-un cadru definit de predispozițiile și normele prezente în sistemul dat. Pentru a interacţiona adecvat cu persoane care fac parte din sisteme diferite de al nostru, este necesar să le cunoaştem şi să le înţelegem paricularităţile. Din această cauză, nu putem separa competenţa interculturală de cea culturală.

Competența interculturală se formează prin toate dimensiunile educației, prin diferite arii curriculare și activități extracurriculare. Ea rareori este formalizată în subiect concret de învățare, mult mai des fiind dezvoltată indirect, prin crearea unor contexte specifice, noi, profesorii, urmînd să le oferim elevilor modele practice de comportament în acest sens. Observarea, imitarea și replicarea comportamentelor respective de către elevi deseori au o valoare mai mare decât discuțiile despre necesitatea respectării diversității. Prin propriul comportament, profesorul, conșient sau inconșient, inluențează pozitiv sau negativ formarea competenței interculturale la elevi. În acest context, fiecare dintre noi ar trebui să se întrebe: „În ce măsură am dezvoltată competența interculturală? Ce modele comportamentale observă discipolii mei?”.

Chiar dacă procesul de formare a competenței interculturale își poate găsi un cadru propice pe oricare dintre palierele educației (formal/nonformal/informal), fundamentul acestei competențe este asigurat, în principal, prin intermediul activităților instructiv-educative derulate în scoală.

Reprerele care orienteză munca profesorilor în acest sens vizează formarea capacității de :

- a coopera cu colegii pentru soluționarea sarcinilor primite;
- a construi împreună cu ceilalti elevi un cod comportamental comun, priivnd reacțiile lor în situații de credințe, norme, principii, divergențe de opinii;
- a conștientiza caracteristicile propriei persoane, caracteristici derivate din mediul cultural de proveniență și a le valorifica în contexte corespunzătoare;
- a observa și a evalua comportamentele colegilor, în vederea raportării comparative la acestea;
- a stabili anumite repere (modele de personalitate, elemente simbolice) și a le urmări pe parcursul evoluției proprii;
- a se adapta și integra într-un colectiv, în medii interculturale;

Facilitând realizarea acestor achiziții, cultivând sistematic valorile circumscrise educației interculturale, deschiderea față de celălalt, toleranța, respectul pentru diversitate, acceptarea celuilalt, diferit de sine, etc., profesorii demonstrează eficiența propriei competențe interculturale și transformă diferențele dintre elevi în surse ale dezvoltării, individuale și de grup.

Bibliografie:

1. Cucoș, C. ”Educația. Dimensiuni culturale și interculturale”, Ed. Polirom , Iași 2000;
2. Dasen, P.; Perregaux, C.; Rey, M. „Educaţia interculturală”, Ed. Polirom, Iaşi 1999;
3. Mara, D. ”Dimeniunile interculturale ale educației”, Casa Editorială Tribuma, Sibiu, 2008;
4. Nedelcu, A. ”Fundamentele educației interculturale. Diversitate, minorități, echitate”.

EDUCAȚIE INCLUZIVĂ ȘI ECHITATE SOCIALĂ

Prof. Dinu-Pătrașcu Mădălina,
Colegiul Tehnic Forestier, Câmpina

Educația se află în centrul oricărei societăți moderne, fiind instrumentul prin care oamenii dobândesc cunoștințe, competențe și valori. Însă educația nu este doar un mecanism de transmitere a informațiilor, ci un proces complex care modelează indivizi și comunități. În ultimii ani, la nivel global, discuțiile despre educație s-au concentrat tot mai mult pe două concepte fundamentale: educația incluzivă și echitatea socială.

Educația incluzivă reprezintă un mod de a organiza învățarea astfel încât toți copiii, indiferent de diferențele individuale – de abilitate, de context socio-cultural, de gen, de etnie sau de statut economic – să aibă acces, participare reală și șanse egale de reușită în sistemul educațional. Echitatea socială, în schimb, se referă la asigurarea unor condiții echitabile de dezvoltare și participare în societate pentru toate persoanele, prin eliminarea barierelor structurale care generează inegalități.

Obiectivul acestui eseu este de a explora în profunzime legătura între educația incluzivă și echitatea socială, argumentând de ce acestea reprezintă nu doar idealuri etice, ci imperative sociale și educaționale în lumea contemporană.

I. CONCEPTE FUNDAMENTALE

1.1. Ce este educația incluzivă?

Educația incluzivă nu se reduce la prezența fizică a elevilor în clasă. Aceasta este un concept complex care presupune crearea unui mediu educațional adaptat diversității umane, în care școala recunoaște, respectă și valorifică diferențele individuale. Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO) definește educația incluzivă ca o proces de asigurare a participării egale la învățare și la viața școlii pentru toți elevii, fără discriminare. Educația incluzivă presupune:

- adaptarea curricula și metodologiilor de predare,
- flexibilitate în evaluare,
- sprijin individualizat,
- promovarea unei culturi școlare bazate pe respect și colaborare,
- implicarea întregii comunități educaționale în procesul de învățare.

Educația incluzivă se aplică tuturor elevilor, nu doar celor cu dizabilități. Ea răspunde și nevoilor elevilor din medii vulnerabile, minorități etnice, migranți, elevi vorbitori ai unei limbi minoritare sau celor care au întârzieri în dezvoltare.

1.2. Ce este echitatea socială?

Echitatea socială este un concept multidimensional, care se referă la distribuirea justă a resurselor, a oportunităților și a drepturilor în cadrul unei societăți. Diferența între egalitate și echitate este esențială:

- Egalitatea presupune un tratament identic pentru toți;
- Echitatea cere un tratament diferențiat pentru a compensa diferențele inițiale și nevoile specifice ale fiecărui individ.

În educație, echitatea socială înseamnă asigurarea faptului că fiecare elev, indiferent de contextul său personal sau social, are acces real la șanse egale de învățare și reușită.

1.3. Relația între educația incluzivă și echitatea socială

Educația incluzivă este un instrument esențial pentru realizarea echității sociale. Incluziunea educațională elimină barierele structurale care împiedică anumite grupuri să participe în mod egal la procesul educațional și, implicit, la viața socială. Printr-un învățământ incluziv, societatea oferă

fiecărui copil posibilitatea de a-și valorifica potențialul, reducând diferențele generate de context socio-economic, cultură, gen, etnie sau capacități individuale.

II. CONTEXT ISTORIC ȘI CADRUL LEGAL

2.1. Evoluția conceptului de educație incluzivă

Educația incluzivă nu a apărut dintr-o dată, ci a evoluat treptat:

- în secolele XIX–XX, mulți copii cu nevoi speciale erau excluși din școli sau educați separat;
- în a doua jumătate a secolului XX, au apărut mișcări pentru drepturile civice și pentru egalitate de șanse;
- în 1975, SUA adoptă Education for A…All Handicapped Children Act, primul cadru legislativ care garantează accesul copiilor cu dizabilități la educația generală;
- în 1994, Declarația de la Salamanca, inițiată de UNESCO, afirmă că școliile incluzive sunt instrumente esențiale pentru combaterea discriminării;
- în 2006, Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități impune statelor parte obligația de a asigura un sistem educațional incluziv la toate nivelurile.

Aceste repere istorice arată transformarea treptată a educației dintr-un sistem exclusivist înspre unul care recunoaște diversitatea elevilor și nevoia de adaptare a procesului educațional.

2.2. Cadrul legal internațional și național

La nivel internațional, dreptul la educație este recunoscut în numeroase documente:

- Declarația Universală a Drepturilor Omului (1948) – dreptul la educație pentru toți;
- Convenția ONU privind drepturile copilului (1989);
- Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități (2006);
- Obiectivele de Dezvoltare Durabilă (ONU, 2015) – acces la educație de calitate și eliminarea inegalităților.

În România, cadrul legal privind educația incluzivă este asigurat prin:

- Legea educației naționale,
- reglementări specifice privind educația specială și incluzivă,
- politici publice care vizează accesul egal la educație și prevenirea discriminării.

Dreptul la educație este astfel consolidat de texte legislative care obligă autoritățile să creeze condiții pentru participarea tuturor elevilor la învățare.

III. IMPORTANȚA EDUCAȚIEI INCLUZIVE

3.1. Beneficiile pentru elevi

a) Dezvoltare cognitivă și competențe multiple

Elevii educați într-un mediu incluziv beneficiază de:

- interacțiuni sociale diverse,
- stimulare cognitivă mai bogată,
- oportunități de învățare practică,
- dezvoltarea capacității de gândire critică.

Diversitatea în clasă stimulează creativitatea și abilitatea de rezolvare a problemelor — elevii învață să perceapă multiple perspective.

b) Dezvoltare socio-emoțională

Incluziunea educațională:

- promovează empatia,
- dezvoltă abilități de comunicare,
- încurajează toleranța și respectul reciproc.â

Aceste competențe sunt fundamentale pentru viața socială, nu doar pentru performanța academică.

c) Autonomie și încredere în sine

Prin adaptarea școlii la nevoile lor, elevii simt că sunt valorizați și susținuți, ceea ce le sporește încrederea în propriile capacități.

3.2. Beneficiile pentru societate

Educația incluzivă:

- reduce discriminarea și stereotipurile;
- promovează mobilitatea socială;
- reduce sărăcia prin oportunități reale de învățare și muncă;
- contribuie la o societate mai justă și coezivă.

O societate educată incluziv este mai stabilă și mai prosperă — pentru că investește în potențialul tuturor membrilor săi.

IV. EDUCAȚIA INCLUZIVĂ CA INSTRUMENT AL ECHITĂȚII SOCIALE

4.1. Eliminarea barierelor structurale

Echitatea socială cere eliminarea a numeroase bariere:

- economice (costurile educației, lipsa resurselor);
- sociale (stigmatizare, prejudecăți);
- culturale (limbă, tradiții);
- psi…psihologice (lipsa sprijinului emoțional).

Educația incluzivă:

- oferă programe de sprijin personalizat;
- creează politici de prevenire a abandonului școlar;
- oferă acces egal la tehnologii educaționale moderne.

4.2. Redistribuirea resurselor

Echitatea nu se obține doar prin declararea drepturilor — ci prin redistribuirea resurselor:

- mai mulți bani către școlile din comunități vulnerabile;
- servicii de sprijin (consiliere, psihologie, logopedie);
- transport și masă pentru elevi nevoiași;
- tehnologii asistive pentru elevi cu dizabilități.

Aceste măsuri asigură șanse reale, nu doar teoretice, de acces la educație.

V. STRATEGII PEDAGOGICE PENTRU EDUCAȚIE INCLUZIVĂ

5.1. Adaptarea curriculumului

Un curriculum incluziv este:

- flexibil,
- centrat pe elev,
- diferențiat pe nevoi,
- integrator al competențelor socio-emoționale.

Predarea nu mai este unidirecțională (profesor → elev), ci un proces de colaborare.

5.2. Metode de predare diferențiate

Metodele includ:

- învățare colaborativă,
- proiecte interdisciplinare,
- învățare bazată pe interese,
- utilizarea de materiale adaptate.

Evaluarea trebuie să fie formativă și adaptată — nu doar standardizată.

5.3. Rolul profesorului și formarea profesională

Profesorii:

- trebuie să recunoască propriile prejudecăți,
- să învețe strategii de management al diversității,
- să colaboreze cu psihologi, specialiști în educație specială și părinți.

Formarea continuă este esențială pentru implementarea practică a principiilor incluzive.

VI. PROVOCĂRI ȘI LIMITĂRI ÎN IMPLEMENTARE

6.1. Resurse financiare insuficiente

Sistemele educaționale din multe țări — inclusiv România — se confruntă cu:

- lipsa finanțării adecvate;
- infrastructură neadaptată;
- deficit de personal specializat.

Fără investiții consistente, politicile rămân doar declarative.

6.2. Atitudini și prejudecăți sociale

Schimbarea mentalităților este una dintre cele mai dificile provocări:

- stereotipurile persistă;
- elevii vulnerabili pot fi excluși social;
- familiile pot fi descurajate să colaboreze.

Educația incluzivă cere și o schimbare culturală profundă.

6.3. Evaluarea sistemică

Evaluările standardizate pot penaliza elevii cu nevoi diferite dacă nu sunt adaptate. Sistemele educaționale trebuie să reevalueze criteriile de succes și performanță.

VII. STUDII DE CAZ ȘI EXEMPLIFICĂRI

7.1. Finlanda – Model social și educațional

Finlanda este considerată un exemplu de educație incluzivă, datorită:

- sprijinului individualizat;
- culturii colaborative în școli;
- profesorilor bine pregătiți;
- evaluării formative.

Rezultatele: performanțe ridicate ale elevilor, includerea eficientă a grupurilor vulnerabile.

7.2. Canada – Incluziune și multiculturalism

Canada folosește politicile de incluziune pentru a integra elevi din diverse comunități culturale și lingvistice, oferind:

- programe bilingve,
- sprijin pentru migranți,
- abordări interculturale.

VIII. EDUCAȚIA INCLUZIVĂ ȘI TEHNOLOGIA

8.1. Tehnologiile digitale – oportunități și riscuriTehnologia poate:

- oferi acces la resurse adaptate (software educațional, aplicații de învățare),
- sprijini elevii cu dizabilități (tehnologii asistive),
- facilita comunicarea și colaborarea.

Totuși, există riscul digitalizării inegale — elevii fără acces la tehnologie rămân dezavantajați.

IX. POLITICI PUBLICE PENTRU INCLUZIUNE ȘI ECHITATE

9.1. Elemente ale politicilor eficiente

Politicile trebuie să includă:

- finanțare adecvată,
- formare continuă a cadrelor didactice,
- programe de sprijin pentru elevii vulnerabili,
- strategii de monitorizare și evaluare a progresului.

Participarea comunității și a părinților este esențială pentru succesul pe termen lung.

X. PERSPECTIVE VIITOARE

10.1. Educația post‑pandemie

Pandemia COVID‑19 a evidențiat:

- decalaje de acces la educație digitală,
- nevoia de flexibilitate pedagogică,
- importanța incluziunii pentru continuitatea învățării.

Educația viitorului trebuie să fie și mai incluzivă și adaptată schimbărilor sociale.

CONCLUZIE

Educația incluzivă și echitatea socială sunt două dimensiuni inseparabile ale unei educații cu adevărat de calitate. Incluziunea nu este doar o politică — este o viziune socială și morală care pune accent pe valoarea fiecărui copil. Echitatea socială nu este un ideal abstract, ci un proces concret prin care societatea oferă fiecărui individ șansa de a se dezvolta și de a contribui la bunăstarea colectivă.

Educația incluzivă:

- respectă diversitatea,
- elimină discriminarea,
- sprijină elevii vulnerabili,
- formează cetățeni activi și responsabili.

Implementarea ei reală depinde de voința politică, resursele alocate, cultura școlară și angajamentul comunității educaționale.

Într-o lume tot mai complexă și diversă, investiția în educație incluzivă nu este doar o datorie morală, ci o strategie indispensabilă pentru o societate justă, echitabilă și prosperă.

UN MEDIU EDUCAȚIONAL COLABORATIV ȘI INCLUZIV PENTRU TOȚI

Prof. Mădălina Dinu-Pătrașcu,
Colegiul Tehnic Forestier Câmpina

Motto: *„Pentru fiecare om viaţa sa este o şcoală de la leagăn până la mormânt, tot ce suntem, ce facem, ce gândim, vorbim, auzim, dobândim, posedăm, nu este altceva decât o anumită scară pe care urcăm din ce în ce mai mult, spre a ajunge cât mai sus, fără însă a putea atinge vreodată suprema treaptă". (J. A. Comenius)*[16]

Educația reprezintă fundamentul dezvoltării personale și sociale. Într-o lume caracterizată de diversitate, mobilitate și schimbări rapide, este esențial ca mediile educaționale să fie nu doar locuri de transmitere a informațiilor, ci adevărate spații de colaborare și incluziune. Un mediu educațional colaborativ și incluziv oferă fiecărui elev, indiferent de background, abilități sau particularități personale, șanse egale de învățare și afirmare. În acest eseu vom explora caracteristicile, beneficiile și provocările unui astfel de mediu, precum și modalitățile prin care acesta poate fi realizat eficient.

Caracteristicile unui mediu educațional colaborativ

Un mediu educațional colaborativ se bazează pe ideea că procesul de învățare este amplificat atunci când elevii lucrează împreună, împărtășesc idei și își sprijină reciproc dezvoltarea. Câteva caracteristici esențiale ale unui asemenea mediu sunt:

- Interacțiunea constantă: Elevii sunt încurajați să colaboreze în grupuri mici sau mari, să dezbată subiecte și să participe activ la procesul de învățare.
- Accentul pe proces, nu doar pe rezultat: Importanța este acordată modului în care elevii învață, nu doar notei finale. Se promovează înțelegerea profundă în locul memorării mecanice.
- Rolul profesorului ca facilitator: Profesorul devine ghid al învățării, nu simplu furnizor de informații. El creează contexte de învățare și stimulează participarea activă.
- Evaluarea colaborativă: Evaluările nu sunt doar individuale; proiectele de echipă și feedback-ul între colegi devin părți integrante ale procesului de notare.

Colaborarea îi învață pe elevi abilități sociale esențiale: ascultarea activă, empatia, negocierea și rezolvarea de conflicte. Aceste competențe sunt valoroase nu doar în educație, ci și în viața profesională și personală.

Caracteristicile unui mediu educațional incluziv

[16]Ioan Cerghit, *Metode de învățământ,* Ed. a IV-a, Iași, Editura Polirom, 2006, p. 49.

Într-un mediu educațional incluziv, fiecare elev este acceptat, respectat și valorizat, indiferent de diferențele sale individuale. Într-un asemenea context, diversitatea nu este văzută ca o problemă de depășit, ci ca o resursă valoroasă. Principalele trăsături ale incluziunii educaționale sunt:

- Acceptarea diversității: Diferențele de cultură, limbă, religie, dizabilități sau stiluri de învățare sunt considerate firești și sunt integrate în procesul educațional.
- Adaptarea metodelor didactice: Profesorii își modifică metodele pentru a răspunde nevoilor fiecărui elev, folosind o varietate de tehnici, resurse și strategii.
- Acces egal la resurse: Toți elevii beneficiază de suportul necesar pentru a participa activ și a reuși, fie că este vorba de asistență suplimentară, tehnologii asistive sau programe de sprijin emoțional.
- Promovarea respectului și a empatiei: Se cultivă o atmosferă de respect reciproc și de sprijin, unde fiecare elev este valorizat pentru ceea ce este.

Beneficiile unui mediu educațional colaborativ și incluziv

Crearea unui mediu educațional care să fie atât colaborativ, cât și incluziv are beneficii profunde:

- Îmbunătățirea performanțelor școlare: Studiile arată că elevii învață mai eficient atunci când lucrează împreună și când se simt acceptați.
- Dezvoltarea competențelor sociale: Prin colaborare și incluziune, elevii își dezvoltă abilități sociale și emoționale esențiale, precum empatia, comunicarea eficientă și rezolvarea de probleme.
- Reducerea fenomenelor de bullying și excludere: Un mediu incluziv și colaborativ reduce izolarea elevilor vulnerabili și descurajează comportamentele de intimidare.
- Creșterea motivației intrinseci: Elevii care simt că aparțin comunității școlare sunt mai motivați să participe activ și să se implice în propria lor educație.
- Pregătirea pentru o societate diversă și interconectată: Viața într-o societate globalizată cere capacitatea de a lucra cu oameni diferiți; școala trebuie să fie primul loc în care această competență este exersată.

Modalități de creare a unui astfel de mediu

Transformarea unei școli într-un spațiu colaborativ și incluziv necesită eforturi susținute din partea tuturor actorilor implicați – profesori, elevi, părinți și administrație. Câteva direcții esențiale sunt:

1. Formarea profesorilor

Educația incluzivă și colaborativă începe cu profesorii. Aceştia trebuie să primească formare continuă în:

- metode didactice diferențiate,
- managementul clasei în contexte diverse,
- abordări colaborative de predare,
- tehnici de promovare a empatiei și a comunicării nonviolente.

Felul în care profesorii sunt instruiţi este factor determinant al nivelului de calitate al educaţiei de care beneficiază un copil[17].

2. Utilizarea tehnologiei educaționale

Tehnologia poate sprijini semnificativ incluziunea și colaborarea, dacă este utilizată responsabil:

- platforme educaționale interactive,

[17] Pedagogul David Émile *Durkheim spunea „(...) copilul, ființă umană, situat într-un anumit mediu, este profund influențat de acesta; comportamentul său diferă după cum trăiește solitar sau în colectiv și depinde, într-o mare măsură, de natura relațiilor cu partenerii". Investigând aceleași fenomene, Kurt Lewin a desprins următoarea concluzie „Interacțiunile sociale condiționează dezvoltarea intelectuală a elevului, atitudinile sale cu privire la obiectivele educative ale școlii și rezultatele sale. Relațiile elevului cu profesorul și colegii influențează foarte mult evoluția atitudinilor, a conduitelor și a cunoștințelor învățate".*

- aplicații de învățare personalizată,
- instrumente de colaborare online (de ex. Google Classroom, Padlet),
- tehnologii asistive pentru elevii cu dizabilități.

3. Crearea de spații flexibile de învățare

Sălile de clasă tradiționale pot fi transformate în spații flexibile, unde:

- elevii lucrează în grupuri de diferite dimensiuni,
- mobilierul poate fi rearanjat ușor,
- există zone de lucru colaborative, dar și spații pentru concentrare individuală.

4. Curriculum flexibil și adaptabil

Un curriculum rigid poate exclude elevii care nu învață în mod tradițional. Prin flexibilizare:

- se pot integra proiecte interdisciplinare,
- se poate lucra pe interesele și talentele elevilor,
- se poate adapta ritmul de lucru la nevoile fiecărui copil.

5. Implicarea comunității

Școala nu funcționează izolat. Implicarea părinților și a comunității lărgește orizonturile educației:

- workshopuri și seminarii pentru părinți,
- parteneriate cu organizații non-profit sau instituții culturale,
- activități de voluntariat și proiecte comunitare comune.

Provocări și soluții

Implementarea unui mediu educațional colaborativ și incluziv vine și cu provocări importante:

- Rezistența la schimbare: Atât profesorii, cât și părinții sau elevii pot fi reticenți la noile metode. Soluția: promovarea treptată a schimbării, prin exemple de succes și dialog continuu.
- Lipsa resurselor: Școlile pot întâmpina dificultăți în a accesa materiale, tehnologie sau formare. Soluția: identificarea de fonduri alternative, proiecte europene sau colaborări cu ONG-uri.
- Diversitatea extremă a nevoilor: Clasele pot deveni extrem de eterogene. Soluția: echipe multidisciplinare de sprijin (consilieri, logopezi, psihologi) și planuri educaționale individualizate.
- Epuizarea cadrelor didactice: Profesorii pot simți o presiune mare în a răspunde tuturor nevoilor. Soluția: sprijin emoțional și profesional pentru cadrele didactice, timp alocat pentru formare și reflecție.

Concluzie

Un mediu educațional colaborativ și incluziv nu este doar un ideal pedagogic, ci o necesitate a timpurilor actuale. Construirea acestuia necesită implicare, deschidere și curaj din partea tuturor actorilor educaționali. Odată realizat, însă, beneficiile sunt multiple și durabile: o școală unde fiecare elev învață nu doar să rețină informații, ci să gândească critic, să coopereze, să respecte și să valorizeze diversitatea umană. Investiția într-un astfel de mediu nu este altceva decât investiția într-un viitor mai bun, mai echitabil și mai uman.

PROIECTAREA UNEI SECVENȚE DE LECȚIE CARE VALORIFICĂ DIFERENȚELE INDIVIDUALE

Liceul de Arte „Dimitrie Cuclin”, Galați

Clasa: a IX- a B, Specializarea- Arhitectură este formată din 24 de elevi(16 fete și 8 băieți). Toți elevii au aptitudini artistice esențiale, au capacitatea de a reda corect formele, proporțiile obiectelor, persoanelor ori peisajelor. Dau dovadă de creativitate, de gândire spatială, logică și au abilități tehnice sporite, concentrare într-o sensibilitatea profundă.

Această clasă găzduiește un adolescent cu cerinte educaționale speciale caracterizat printr-o sensibilitatea aparte și o bună capacitate de relaționare. Nu manifestă dificultăți majore de comportament și de cele mai multe ori respectă regulile impuse de către mediul școlar. Se remarcă printr-un talent artistic unic, în special în realizarea portretelor în creion, dovedind o excelentă atenție la detalii în activitățile grafice și nu numai.

De asemenea, atenția mea s-a îndreptat și către băieții, din ultimele bănci, înalți, chipeși și mereu zâmbitori, dornici de a interveni în orice moment. La ora de limba și literatură română, se remarcă prin implicarea activă în rezolvarea sarcinilor de tipul aplicativ, în rezolvarea unor exerciții de tipul: Caută un verb predicativ în enunțul dat?, Cine identifică primul epitetul din versul eminescian?, Câți diftongi există în propoziția?. Demonstrează rapiditate în formularea ideilor și capacitatea de analiză sintactică intuitivă. Preferă interacțiunea directă, profesor-elev, elev-elev, participă la activitățile scrise, implicându-se în activități precum jocurile de rol, dezbateri literare, teatru de rol, procesul literar, mima literară, activități de tip wordwall. Dacă e liniște în clasă, dacă le explic cerința pas cu pas, sunt primii care răspund corect. Am observat și o scădere a atenției lor, a motivației lor în fața exercițiilor monotone, repetitive sau pur teoretice. Spre exemplu, nu au răbdarea necesară pentru lectura unor texte, unor fragmente de texte literare de 3-4 pagini, nu utlizează tiparul descriptiv, confundă termenii de specialitate(narator, autor, bildungsroman, homodiegetic), de cele mai multe ori din neatenție, din grabă. Atunci când lucrăm pe grupe de câte 2-3 elevi, preferă să dețină controlul, să stabilească ei modul de lucru. Uneori, sunt autoritari și greșesc în rezolvarea itemilor simpli. De multe ori, au dovedit o inteligență kinestezică, realizând lucrări practice, precum teiul lui Mihai Eminescu din materiale reciclabile, pupăza lui Nică, sabia lui Harry Potter etc.

Totodată, am identificat și elevi reflectivi, elevi care se gândesc înainte de a răspunde, de a rezolva un exercițiu, verifică informația în mai multe surse de specialitate. Ei sunt atenți când le explic detaliile (cum ar fi vestimentația unor personaje, replicile unor personaje, elemente de decor) ori când își expun părerile pe diverse subiecte. Înainte de a acționa, analizează, nu se grăbesc aproape niciodată și nu stau cu mână ridicată întreaga oră. Uneori, când le adresez întrebări dificile, capcană de tipul unor situații problemă, ei se retrag și se gândesc, își caută argumente solide. Reușesc să identifice cu ușurință asemănări și deosebiri între texte literare și nonliterare, între personaje. Nu se contrazic prea des și preferă activitățile ce presupun gândire și creativitate precum: compunerile libere, pagini de jurnal, wordwall, kahoot. Au o atracție sporită pentru materialele vizuale, filmulețele, hărți conceptuale, videoclipurile, lecții de tip-eduboom ori jocurile de rol.

Elevii cu stil analitic sunt adolescenții care preferă explicații pas cu pas și care își manifestă atenția în coordonarea tuturor activităților didactice. Își doresc, în schimb, reguli exprimate clar, concis și fără interpretări multiple. În timpl lecturii unor fragmente din diverse opere literare, ei acordă o atenție deosebită sensului fiecărui termen, detaliilor ori a simbolurilor presărate de a lungul firului narativ. Citesc lent, cu atenție, revenind asupra fragmentelor, asupra neologismelor, arhaismelor ori regionalismelor. Adresează întrebări pertinente despre structura operei, despre intențiile autorului etc. Sunt interesați de definiții, de explicațiile unor concepte literare. La activitățile de redactare, elevii cu stil analitic verbal manifestă o preocupare evidentă pentru corectitudinea scrierii și preferă tipurile de texte ce presupun logică (eseul argumentativ, rezumatul, caracterizarea personajului etc.).

Multi elevi preferă învățarea de tip vizual, caracterizată prin atenție sporită la imagini, la fotografii, culori. Învățarea aceasta presupune un ritm rapid fiind însoțită de rezultate imediate. La ora de română, folosesc adesea diagrame, tabele, grafice, scheme colorate, grafice, pentru a îi ajuta să rețină cât mai ușor și mai repede informația. Asocierea vizuală le permite să facă imediat conxeiuni logice și să memoreze informații concrete. În plus, se simt motivați atunci când pot să concretizeze rapid ideile într-un suport vizual.

Activitatea nr. 1- Secvența proiectată: recapitulare/ fixare

Titlul lecției: Particularitățile textului liric. Mihai Eminescu – *Sara pe deal*

Timp: 10 minute

Profesorul va împărți elevii în trei ateliere, în funcție de stilul lor de învățare. Astfel, vom avea trei ateliere : atelierul nr. 1 (atelierul vizual), atelierul nr. 2 (atelierul auditiv) atelierul nr. 3 (atelierul meșterilor)

Pornind de la textul eminescian *Sara pe deal,* vom fixa trăsăturile textului liric.

Le voi prezenta elevilor trei fișe de lucru specifice atelierului lor .

Atelierul nr. 1- vizual.

Pornind de la primele două strofe , vor rezolva itemii:

- Care sunt elementele de versificație identificate?
- Sentimentul dominant al poeziei este.....(completează cu un substantiv comun)
- Identifică în primul catren o personificare.
- Enumeră mărcile prezenței eului liric în textul oferit.
- Asociază emoția transmisă de către eul liric eminescian cu un simbol sau cu o culoare. Explică asocierea făcută.

Atelierul nr. 2 – auditiv

Elevii vor avea căști si pornind de la textul audio https://www.youtube.com/watch?v=RewHHN5VajI, vor completa fișa de lucru.

- Completează spațiile libere cu termenii care lipsesc: Sara .....
Buciumul cu jale
Turmele.....
Stelele scapara-n cale
Apele .....
Clar izvorand in fantane
..... un salcam
Dragă
- m-astepti ..... mine .
- Scrie trei termeni din câmpul semantic al naturii.
- Asociază poezia dată cu un alt text eminescian care subliniază aceeași temă.
- Care este emoția transmisă ?
- Asociază emoția transmisă de către eul liric eminescian cu un simbol sau cu o culoare. Explică asocierea făcută.

Atelierul nr. 3- Atelierul meșterilor

Elevii organizati pe grupe, vor primi fișele de lcuru și le vor rezolva.

Fiecare grupă își va alege câte un reprezentat care va citi răspunsurile oferite.

Elemente de versificație: rima, ritmul, versul, tipul de strofă.

Sentimentul : nostalgie, melancolia eului liric

Personificarea: *Buciumul sună cu jale .*

Mărcile eului liric: forme verbale și prononimale de persoana I : *mă aștepti, pe mine* etc.

Lacul, Revedere

Simbol: bucium. Anotimpul de toamnă etc

Culoare : verde, alb etc

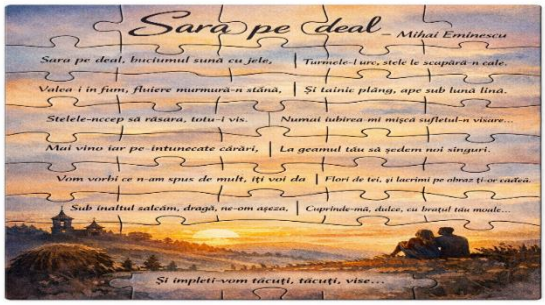
Sara **pe deal**
Buciumul suna cu jale
Turmele **urc'**
Stelele scapara-n cale
Apele p**lang**
Clar izvorand in fantane
Sub un salcam
Dragă m-astepti **tu pe** mine .

Termeni : deal, stele, câmp.

Lacul, Revedere, De câte ori , iubito?

Regret, melancolie

Elevii răspund cu atenție.

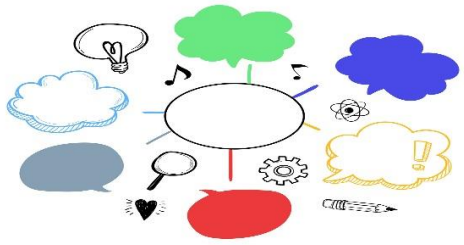

Elevii vor avea de realizat un puzzle literar pornind de la primele două strofe ale poezie. După ce vor epuiza timpul oferit, vor veni în fața clasei și își vor prezenta rezolvările.	

Activitatea nr. 2

Mijloace didactice: creioane, carton colorat, indicatori din carton etc.

Metoda didactică folosită: brainstorming

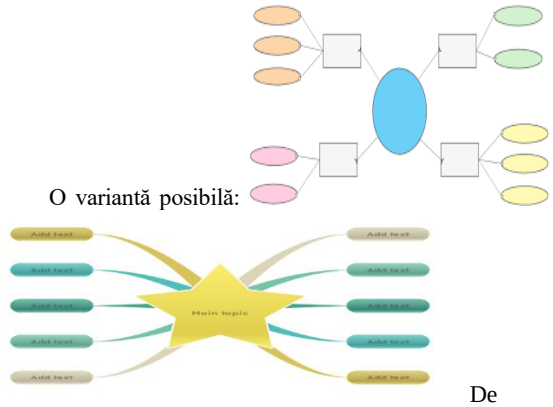
Activitatea profesorului	**Activitatea elevului**
SCRIU Profesorul scrie pe tablă: „Ce îmi transmite poezia ‘Sară pe deal’?” SPUN – oral Profesorul îi va ruga să își spună părerea oral. Se vor nota la tablă doar ideile esențiale FAC – fizic / vizual Profesorul grupează ideile pe tablă, iar elevii vor ridica mâna dacă sunt de acord cu cele scrise SINTEZĂ (minutul 10) Profesorul formulează concluzia colectivă: „Poezia *Sară pe deal* exprimă frumusețea naturii, dorul și iubirea, iar fiecare cititor poate simți altceva. 	Elevii scriu 3 idei scurte: - un cuvânt - o stare / idee - o propoziție Elevii vor alege în funcție de ritmul lor de lucru: lent, mediu, rapid. Elevii spun câte o idee pe rând. Profesorul notează ideile pe tablă fără a corecta. Pot veni și elevii să își noteze ideile. Ritmuri diferite: - Ritm lent: un cuvânt - Ritm mediu: o idee completă - Ritm rapid: argumentează un mesaj Posibile răspumsuri: Nostalgie, regret, jale etc. Iubirea nu apare în calea poetului . Iubirea capăta forma tristeții. Natura devine simbol al trăilor sufletești ale eului liric. Natura devine personificată și protectoare. Atmosfera este dominată de o tristețe difuză, dar nu deprimantă. Aceasta este indusă de elementele auditive. • Buciumul

Activitatea nr. 3

Forme de evaluare : aprecieri verbale/ notarea unor elevi

Mijloace didactice: hartie, creioane, lipici, instrumente de scris etc.

Metoda didactică: harta conceptuală

Activitatea profeosorului	Activitatea elevului
După ce am discutat în detaliu despre particularitățile poeziei *Sara pe deal* de M. Eminescu, vom include toate informații într-o hartă conceptuală. Profesorul va scrie pe tablă ideile de bază, iar elevii își vor organiza informația în caiet așa cum își doresc ei. Câteva idei: Sara pe deal, Mihai Eminescu Tema: Natura la apus Elemente naturale:Dealuri, Raze de soare, Cer senin, Câmpuri, păsări. Simboluri: Apusul-trecerea timpului, Dealul- liniște, contemplare Apoi va merge pe lângă elevi pentru a îi ajuta și coordona. Dacă nu vor termina în timpul indicat, vor continua acasă.	Elevii își vor concepe propria hartă conceptuală utilizând stilul lor de învățare și propria formă de organizare a ideilor. O variantă posibilă: De asemenea, își pot face harta și în formă digitală.

În opinia mea, predarea diferențiată reprezintă o practică didactică prin care profesorul își adaptează materialul informativ, conținutul didactic în funcție de nevoile, de ritmul fiecărui elev. Scopul acestei noi abordări este fără doar și poate unul benefic, căci oferă tuturor elevilor șanse egale, reale de învățare, de atingere a competențelor și obiectivelor gândite. Aplicând această strategie, uneori în mod conștient, alteori involuntar, am observat o creștere a interesului elevilor pentru învățare, dar și pentru implicare în rezolvarea sarcinilor de lucru. Fiecare elev primește itemi corespunzători și astfel, ei devin mult mai încrezători și mai autonomi. Predând la clasa de arhitectura, îmi e ușor să imi direcționez activitatea către latura vizuală, artistică. Combinând literatura cu desenul, cu pictură, rezultate sunt mult mai inedite și elevii mai apropiați de scrierile autorilor canonici și nu numai. Crește eficiența procesului didactic și îmi e de folos să identific eventualele lacune ori puncte tari ale fiecărui elev. Aplicând diverse metode didactice pentru stilurile lor de învățare în ritmul lor fie rapid, fie mai puțin rapid, reușim să le creăm un mediu de învățare util, le oferim posibilitatea să își dezvolte abilitățile, dar și încrederea în forțele proprii. Fiecare elec este unic, este diferit și trebuie privit într-o manieră specifică.

Raportându-mă și la elevul cu cerințe speciale, cred că stilul acesta de lucru sprijină incluziunea, căci valorificăm talentul lui, el reușește să finalizeze sarcina de lucru și la final este lăudat de fiecare dată. Nu se plictisește în timpul orelor și concentrează toată atenția sa către finalizarea sarcinii, către ceea ce îi face plăcere.

Prima activitate valorifică învățarea auditivă, vizuală și kinestezică. Itemii sunt construiți ținând cont de acest fapt, iar forma de organizare, pe grupe, îi ajută să se sprijine, tinând cont și de faptul că sunt în formare, și că modul lor de lucru nu este definitiv. Fiecare elev din grup va ști ce are de făcut și dacă ritmul este mai lent, cu siguranță va exista un coleg care să îl ambiționeze să își finalizeze sarcina mai repede. Văzând imagini, ascultând poezia, pot rezolva cu mai multă ușurință și nu intervine monotonia din timpul orelor. Fiind concentrați la ceea ce au de făcut, rețin și ideile lecției. Astfel, sunt sprijiniți toți elevi din clasă, chiar dacă obiectivele stabilite sunt diferite. Pe tot parcusul acestor activități, profesorul va trebui să fie printre elevi , pentru a putea observa modul de lucru al elevilor, dacă întâmpină probleme, dacă e nevoie de o sarcină în plus, dacă au nevoie de material ori informații suplimentare.

Desigur acest mod de lucru nu presupune doar avantaje, abordarea diferențiată înseamnă și multe piedici, obstacole. Necesită mult timp pentru planificarea scenariilor didactice, avem nevoie de sarcini variate, de fișe de lucru, de materiale digitale, de auxiliar educativ. Aceasta presupune costuri suplimentare, efort mare. De multe ori, nici conținutul didactic nu îți permite o tratare diferențiată evidentă (ma refer la noțiuni exacte de gramatică ori sintaxă), dar nici timpul nu este de partea noastră. Având doar câteva ore la dispoziție și multe informații de predat, nu reușim să construim o învățare diversă. Dificultățile sunt și de natură logistică. În prezent, în clase sunt și câte 31 de elevi , o

monitorizare corectă, cu o oră pe săptămână (limba latină) devine imposibilă. Elevii se îndreaptă către activitățile cele mai simple, nu către cele utile dezvoltării lor. Ii rog să vină la tablă și să noteze o idei, un simbol, un enunț, fiecare după cum dorește. Nimeni nu le judecă ideile, nu sunt evaluați în același mod și nu sunt anxioși. Diversitatea ideilor înseamnă de fapt diversitatea elevilor. Astfel, fiecare elev contribuie în modul în care i se regăsește cel mai bine.

Tratarea diferențiată este un element esențial în educația modernă, deoarece pune în lumină unicitatea fiecărui elev. Metodele precum brainstormingul, harta conceptuală permit profesorului să adapteze procesul educativ în ritmul elevului. Clasa se transformă într-un spațiu ce oferă elevului șanse reale de învățare, dar nu trebuie să neglijăm piedicile pe care sistemul actual ni le oferă. Avantajul meu este că pot preda la o clasă cu elevi ce prezintă în linii mari cam aceleași stiluri de învățare, ceea ce mă ajută în realizarea lecțiilor și îmi ghidează pașii către artă. La liceu, ei au deja un nivel de bază similar și motivația intrinsecă ridicată, ceea ce îmi face mai ușoară adaptarea materialelor.

Așadar, a trata diferit elevii este un plus, o nevoie, o dorință atât a profesorilor, cât și a elevilor. Nu stăpânim încă în totalitate procesul, nu-l aplicăm în toată complexitatea lui, dar tindem către o schimbare de paradigmă, de o nouă directie, de o privire diferită către fiecare elev, care să producă efecte pozitive ambelor părți.

ATITUDINI ŞI APTITUDINI ÎN ÎNVĂŢĂMÂNTUL DE MASĂ FAŢĂ DE COPII CU C.E.S.

prof. Ciubotaru Adriana,
Şc. Gimn. Miron Costin, Galaţi

Cele trei elemente - psihologia aplicată, consilierea și psihoterapia - conjugă la îndeplinirea obiectivelor propuse în vederea salvării unui elev, pentru atingerea unui progres în formarea lui ca individ. După mulţi de carieră didactică m-am văzut în fața unor situații noi ce au determinat dorința mea de a mă perfecționa prin studiu și cursuri de formare ce au vizat înțelegerea unei categorii de elevi prezentă în toate clasele din învățământul de masă: elevii cu C.E.S. În acest scop m-am familiarizat cu domenii noi ale psihologiei, citind, luând parte la ședințe de consiliere, la sesiuni de formare. Am învățat. Un pedagog bun învață în permanență. Pentru că elevii sunt mereu alții, iar materia, de multe ori anostă, ne obligă la adaptare.

Situația elevilor cu C.E.S. este o problemă stringentă în toate școlile de masă din România, atât pentru cadrele didactice , cât și pentru colectivele de elevi, dar mai ales pentru familiile implicate. Se formează astfel un triunghi al necesităților,care se poate rezolva doar prin consiliere, terapie și elemente de psihologie. În cadrul Școlii Gimnaziale *Miron Costin*, Galați, activează elevi cu CES,acest lucru implicând programa adaptată. Însă e facil să întocmești o astfel de programă sau uneori *să o împrumuți* de la colegi, însă aplicarea ei reală este problema. Ameliorarea situației școlare a elevilor cu C.E.S. implică mai mult. Implică dăruire și dedicație , căci pe lângă realizarea unor performanțe la concursuri și olimpiade cu ceilalți elevi, pe lângă obținerea unor rezultate cât mai bune la Evaluările Naționale, pe lângă implicarea elevilor în proiecte și activități extrașcolare, profesorul de la clasă trebuie să își aloce timp și energie pentru ca elevii cu C.E.S. să simtă că sunt importanți, că și ei contează, că și ei sunt la fel de buni, asemenea colegilor .În general,viziunea unui cadru didactic trebuie să fie pe cei 4 ani de gimnaziu, urmărind finalitățile ciclului de învățare.

Unii copii au dificultăți în comunicare, alții diferențiază mai greu sunetele și se exprimă defectuos, alți copii percep cu dificultate spațiul și se orientează cu greu în acesta; unii copii au nevoie de mai mult timp și de explicații în plus pentru a înțelege ce îi spune părintele sau educatorul; unii copii au dificultăți de concentrare a atenției sau le este greu să stea liniștiți pe scaun; alți copii au ritm mai lent în gândire sau în mișcări sau sunt copleșiți de emoții și nu fac față sarcinilor la întreaga lor

capacitate. Toți acești copii cu dificultăți în diferite arii (atenție, limbaj, gândire, motricitate, memorie, orientare spațială, afectivitate, etc.) nu sunt copii buni sau răi, deștepți sau proști. Sunt **copii cu cerințe educative speciale**. Ei au nevoie din partea celor din jur, în special a părinților, educatorilor, învățătorilor, profesorilor, de un plus de atenție, de „educație individualizată, de multă răbdare și înțelegere pentru o reușită cu valoare deplină în societate.Însă, cu toate aceste eforturi conjugate, atitudinile şi comportamentele agresive faţă de aceşti copii nu lipsesc. O privire, un gest, un conflict, o atingere nepotrivită şi universul fragil al acestor copii suferă modificări. Prea mulţi copii, prea puţini ochi ai dascălului care să remarce momentele neplăcute, prea puţin timp alocat lor. Copiilor buni si *deosebiţi*,ce fac parte din colective de elevi ale căror personalităţi sunt de toate felurile,iar noi trebuie să avem atitudinea că nu favorizăm vreun elev,dar şi aptitudini din cele mai variate pentru a gestiona probleme,neplăceri,conflicte apărute în clasă.

În cadrul unei clase de 28 de elevi, în care exista 2-3 elevi cu C.E.S. sau cu alte deficienţe, dirigintele - vorbesc din perspectiva mea - are o sarcina ingrată, fragmentându-se în 28 de bucăţele pentru ca fiecare copil să nu se simtă neglijat, neascultat. Primele semne ale conflictului trebuie receptate şi responsabilizate, căci, uneori, o discuţie banală, un joc de rol, o activitate în aer liber, atrage aplanarea şi chiar copiii uită de la ce au avut probleme. Trebuie să fim realişti. Copiii cu C.E.S , dar şi cu alte deficienţe, sunt priviţi altfel. Iar atitudinea colegilor vine de la atitudinea pe care aceştia o aud şi o simt acasă. Dacă termenul de toleranţă ar putea avea un manual , ar trebui distribuit gratis. Uneori conflictele în cadrul grupului pot fi pozitive, deoarece folosite adecvat ele pot accelera învăţarea în cadrul grupului. Totodată apar opinii diferite, care duc la evoluţie, la progres. Conflictul este bun pentru că stimulează creativitatea, învăţarea; dezvoltă abilităţi sociale, de comunicare; creează energie pentru a ne confrunta cu problema, a o rezolva, crescând astfel implicarea, participarea; creează o prietenie mai adâncă, întăreşte relaţiile dintre membrii grupului, de obicei după conflict se lucrează mai bine împreună, mai ales când ambele părţi sunt satisfăcute de rezultatul acestuia; te face să înţelegi ce apreciezi la alţii. Conştientizarea, identificarea şi soluţionarea conflictelor nu este un lucru uşor. Cel care se angajează într-un asemenea demers, în cadrul grupului şcolar, trebuie să fie abilitat cu tehnici, cu o solidă pregătire psihopedagogică.

Exemplul concret pe care l-aş folosi este eleva mea, Andreea, aş numi-o, care m-a făcut să văd altfel această problemă a şcolii româneşti. Cazul elevei mele, Andra, este diferit. Și totuși similar cu al lui Andrei sau al lui Matei sau cu al oricărui alt elev .Ideea mea a pornit în 2018, cu bătaie lungă , până în 2022, căci anul acesta eleva mea a susținut Evaluarea Națională și a luat o notă uimitoare-5,15. (la disciplina limba română, iar rezultatul la matematică, mult mai slab, dovedește că unii elevii au afinități către anumite domenii-deoarece eforturile au fost similare la ambele discipline). A fost necesar un plan pe termen lung, cu multiple intervenții și discuții cu părinții - asistenți maternali în acest caz (deci trauma copilului este și mai adâncă), oameni minunați care au dorit ameliorarea situației școlare a fetei. Astfel, de la an la an am avut în vedere :- în clasa a V-a am pus accent pe relaționare, cu sarcini puține , făcând conexiuni cu personaje din opere literare cu care se identifica;- în clasa a VI-a am aplicat teste cu subiecte separate ce urmăreau dezvoltarea limbajului, a exprimării orale, exprimarea scrisă în compuneri libere, etc.- în clasa a VII-a s-a urmărit comunicarea afectivă mascată prin opere literare ;- în clasa a VIII-a rezultatele încep sa apară, căci la simularea națională eleva a luat nota 5,20 , la simularea pe școala nota 5,50 și în mod plăcut la examen nota a fost de 5,15.

Este spectaculoasă evoluția unui elev care la 10 ani nu putea să se exprime liber (să spună că a rămas în urmă, să spună că a terminat sarcina de lucru, etc.), pe care colegii o ocoleau, deoarece nu era prea vorbăreaţă, de care se ascundeau, pe care nu o includeau în echipele de lucru, dar care apoi a căpătat dexteritate la scris,volubilitate în exprimare și, ușor-ușor, maturitate.Incluziunea elevei a fost posibilă cu rezultate atât de bune datorită :- prezenței surorii ei, care a fost un factor de sprijin psihologic în încurajarea ei, în notarea temelor ;- consilierii mele permanente de către psihologul școlii, consilierii părinților/ tutorilor care au dorit progresul copilului;- unor colegi de clasă care s-au implicat afectiv, susținând-o și implicând-o în activitățile curente, în jocurile lor, în echipele cu care lucrau, în proiectele primite(sub forma psihoterapiei).Pe de altă parte, am început un alt studiu de caz,

cu un alt elev, băiat, acum elev în clasa a VI-a, însă metodele aplicate în cazul Andreei se cer îmbunătățite, căci randamentul este,deocamdată, mai slab. (de aceea profesorul trebuie să stăpânească arta adaptării la elevul de la clasă, care mereu e altfel).

În concluzie, versatilitatea unui cadru didactic şi adaptabilitatea lui la necesităţile, mereu altele ale şcolii romaneşti, determină îmbunătăţirea actului educaţional şi integrarea benefică a elevilor cu C.E.S.

Bibliografie:
1.Abrudan C., *Psihopedagogie specială*, Editura Imprimeriei de Vest, Oradea, 2003;(pg.54)
2.Cucoş C., *Educaţia. Dimensiuni culturale şi interculturale*, Editura Polirom, Iaşi, 2000;(pg.65-70)
3.Cornelius H.-„Știința rezolvării conflictelor" (pg.119)

ȘCOALA POZITIVĂ ȘI STAREA DE BINE

Prof. Dinu-Pătrașcu Mihail,
L.T.A.S. "Victor Slăvescu", Ploiești

Într-o lume educațională aflată într-o continuă schimbare, în care accentul a fost mult timp pus pe performanță, competiție și conformism, a apărut o nouă direcție de dezvoltare: școala pozitivă. Acest concept, aflat la intersecția dintre psihologie, pedagogie și științele sociale, propune o abordare umanistă și integratoare, care are drept obiectiv principal starea de bine a elevilor și a întregii comunități școlare.

„Școala pozitivă" nu este doar o metaforă, ci un model educațional bazat pe principii științifice ale psihologiei pozitive, care urmărește să creeze un mediu în care elevii să se simtă în siguranță, încurajați, motivați și susținuți în dezvoltarea lor holistică. În centrul acestei viziuni se află ideea că elevii pot învăța mai eficient și pot atinge un potențial maxim atunci când se simt bine cu ei înșiși, când relațiile lor sociale sunt pozitive, iar mediul în care învață le stimulează curiozitatea, autonomia și creativitatea.

Pe fondul crizelor educaționale, al digitalizării accelerate, al dezechilibrelor emoționale și al presiunii constante asupra rezultatelor academice, starea de bine a elevilor este adesea sacrificată. În acest context, devine esențială regândirea rolului școlii nu doar ca instituție de instruire, ci și ca spațiu de formare a unor indivizi echilibrați, empatici și reziliențI.

Acest material își propune să exploreze conceptul de școală pozitivă și legătura strânsă cu starea de bine, analizând fundamentele teoretice, principiile de funcționare, impactul asupra elevilor și profesorilor, precum și provocările implementării unei astfel de abordări. Vom aduce în discuție modele internaționale de succes, exemple de bune practici, dar și implicațiile pe termen lung ale promovării stării de bine în educație.

Ce este psihologia pozitivă?

Psihologia pozitivă este o ramură relativ nouă a științei psihologice, apărută oficial la sfârșitul anilor '90, prin contribuția majoră a lui Martin Seligman, profesor la Universitatea din Pennsylvania. Aceasta nu își propune să înlocuiască psihologia tradițională, ci să completeze viziunea acesteia, axându-se pe punctele forte ale individului, pe emoțiile pozitive, pe motivația intrinsecă, pe sensul vieții și pe împlinirea personală.

În centrul psihologiei pozitive se află întrebarea: „Ce ne face viața valoroasă și plină de sens?". Răspunsurile sunt multiple și includ factori precum recunoștința, optimismul, perseverența, speranța, empatia, relațiile de calitate, starea de flux (flow), stima de sine și realizările personale. Spre deosebire de modelul patogenic, care caută cauzele suferinței și metodele de remediere, psihologia pozitivă este orientată spre prevenție, dezvoltare și prosperitate personală.

Unul dintre cele mai cunoscute modele ale stării de bine este modelul PERMA, propus tot de Martin Seligman. Acesta include cinci componente esențiale:

- P – Positive Emotions (Emoții pozitive): capacitatea de a trăi bucurie, recunoștință, speranță, plăcere.
- E – Engagement (Implicare): starea de flux în care individul este complet absorbit de activitate.
- R – Relationships (Relații): conexiuni sociale sănătoase, sprijin emoțional, comunicare eficientă.
- M – Meaning (Sens): simțul scopului, contribuția la ceva mai mare decât sinele.
- A – Accomplishment (Reușită): realizări personale, atingerea obiectivelor.

Aceste dimensiuni pot fi aplicate și în educație, oferind un cadru pentru construirea unei școli centrate pe dezvoltarea holistică a elevului.

Ce este școala pozitivă?

Conceptul de „școală pozitivă" se bazează pe integrarea principiilor psihologiei pozitive în toate aspectele procesului educațional. Nu este vorba doar despre predarea unor conținuturi academice, ci despre formarea unor indivizi sănătoși emoțional, autonomi, responsabili și empatici. Școala pozitivă este un spațiu în care accentul cade pe învățarea cu sens, pe cultivarea talentelor, pe dezvoltarea relațiilor și pe bunăstarea colectivă.

Această școală se caracterizează prin:

- Promovarea emoțiilor pozitive în sala de clasă.
- Accentul se pune pe punctele forte ale elevilor, nu pe carențe.
- O cultură organizațională a respectului și incluziunii.
- Profesorul ca facilitator al stării de bine.
- Un climat școlar centrat pe încredere, colaborare și autonomie.

Diferența față de modelul educațional tradițional

Modelul educațional clasic este centrat pe conținuturi, pe standardizare și pe evaluarea performanței academice prin note. Elevul este adesea privit ca un „receptor pasiv", iar emoțiile sau nevoile individuale sunt trecute în plan secund. În contrast, școala pozitivă propune o schimbare de paradigmă: elevul devine actor activ al propriei învățări, iar accentul se mută de la „ce trebuie să știe" la „cine devine el ca om".

Profesorul – arhitect al stării de bine

Într-o școală pozitivă, profesorul nu este doar un transmițător de cunoștințe, ci un constructor de relații, un ghid emoțional și un model de comportament. Atitudinea profesorului față de elevi, stilul de predare, comunicarea nonverbală și capacitatea de a oferi sprijin autentic sunt elemente care influențează profund starea de bine a elevilor, a sănătății mintale a elevilor și profesorilor.

Școala ca ecosistem al stării de bine

Climatul școlar

Climatul școlar include valorile, normele, interacțiunile și atmosfera generală resimțită de toți membrii comunității. Un climat pozitiv este caracterizat prin:

- respect reciproc.
- implicarea elevilor în decizii școlare.
- sentimentul de apartenență la grup.
- acceptarea diversității.
- transparență și sprijin instituțional.

Un climat pozitiv reduce anxietatea, susține performanța academică și diminuează comportamentele distructive. Acest lucru a fost dovedit în nenumărate studii longitudinale, în special în școlile în care liderii educaționali investesc în relațiile umane.

Spațiul fizic și organizarea timpului

Nu putem vorbi despre o școală pozitivă fără a lua în considerare mediul fizic în care elevii învață. Lumina naturală, culorile calde, spațiile verzi, mobilierul ergonomic, existența unor colțuri de relaxare sau ateliere creative contribuie la reducerea stresului și la îmbunătățirea atenției.

De asemenea, programul școlar joacă un rol crucial: alternarea activităților cognitive cu cele fizice și artistice, pauze suficiente, activități extracurriculare variate, proiecte interdisciplinare, toate contribuie la un echilibru între muncă și recreere.

Parteneriatul școală – familie – comunitate

Starea de bine a elevului nu poate fi obținută în izolare. Este nevoie de o sinergie între toți actorii implicați în formarea sa: părinți, profesori, consilieri, psihologi, reprezentanți ai comunității.

Comunicarea constantă, ședințele interactive, atelierele pentru părinți, voluntariatul comunitar, colaborarea cu organizații non-profit pot transforma școala într-un veritabil centru de dezvoltare umană.

Rezultatele educației pozitive

Beneficiile pentru elevi

Cercetările internaționale arată că elevii care învață într-un mediu pozitiv:

- au o mai bună sănătate mintală.
- prezintă niveluri mai scăzute de anxietate și depresie.
- au o mai mare încredere în sine și în ceilalți.
- își dezvoltă motivația intrinsecă.
- colaborează mai eficient.
- obțin rezultate școlare mai bune pe termen lung.

Beneficiile pentru profesori

Un mediu pozitiv nu este benefic doar pentru elevi, ci și pentru cadrele didactice. Profesorii din școlile pozitive:

- se simt mai respectați și susținuți.
- prezintă niveluri mai mici de burnout.
- își regăsesc sensul vocațional.
- se implică mai mult în activitățile educaționale.
- au relații mai bune cu părinții și colegii.

Provocări și direcții de dezvoltare a școlii pozitive în România

Provocările actuale

Deși ideea de „școală pozitivă” este atractivă și susținută de numeroase dovezi științifice, implementarea acesteia în România se confruntă cu o serie de obstacole:

- mentalități învechite: mulți profesori și părinți consideră că disciplina strictă și exigența sunt singurele căi eficiente de formare.
- sistemul de evaluare rigid: accentul exagerat pe note, teste standardizate și ierarhii pune o presiune majoră pe elevi.

Profesorii pozitivi sunt aceia care:

- își cunosc elevii și le respectă individualitatea.
- oferă feedback constructiv și recunosc efortul.
- creează un mediu lipsit de frică și umilință.
- promovează incluziunea și cooperarea.
- se implică în formarea socio-emoțională a elevilor.

Relațiile de calitate sunt esențiale pentru dezvoltarea psihosocială a elevilor. Într-o școală pozitivă, relațiile nu sunt doar tolerate, ci cultivate activ. În acest sens, accentul cade pe:

- încurajarea comunicării asertive.
- promovarea empatiei și a rezolvării pașnice a conflictelor.
- activități de team-building.
- proiecte comune profesor-elev și elev-elev.
- abordarea bullying-ului prin intervenții colective.

Studiile arată că elevii care au relații bune cu colegii și profesorii se simt mai implicați, sunt mai motivați academic și prezintă o stare generală de bine mai ridicată.

Curriculumul pozitiv

Curriculumul pozitiv înseamnă introducerea în programa școlară a unor conținuturi care susțin dezvoltarea personală, inteligența emoțională, responsabilitatea civică și cultura recunoștinței. Acesta poate include:

- educație emoțională (recunoașterea și gestionarea emoțiilor).
- mindfulness și relaxare.
- etică și dezvoltare personală.
- leadership empatic.
- programe de mentorat între elevi.

În unele țări, precum Australia, Canada sau Finlanda, curriculumul pozitiv este deja integrat oficial în școlile de stat, cu rezultate vizibile asupra sănătății mintale a elevilor și profesorilor.

Deși ideea de „școală pozitivă" este atractivă și susținută de numeroase dovezi științifice, implementarea acesteia în România se confruntă cu o serie de obstacole:

- Mentalități învechite: mulți profesori și părinți consideră că disciplina strictă și exigența sunt singurele căi eficiente de formare;
- Sistemul de evaluare rigid: accentul exagerat pe note, teste standardizate și ierarhii pune o presiune majoră pe elevi și profesori;
- Lipsa de formare profesională continuă: cadrele didactice nu au întotdeauna acces la cursuri actualizate despre psihologia pozitivă, educația socio-emoțională și intervențiile centrate pe elev;
- Resurse materiale limitate: multe școli nu dispun de bugete suficiente pentru a investi în infrastructură, activități extracurriculare sau personal de sprijin (psihologi, consilieri);
- Supracalificarea formală, subcalificarea practică: sistemul oferă deseori accent pe teorie, fără să pregătească elevii pentru viață, pentru colaborare și autocunoaștere.

Pentru a depăși aceste dificultăți și a aduce școala românească mai aproape de un model pozitiv și centrat pe starea de bine, sunt necesare mai multe direcții de acțiune strategică:

- Reformarea curricumului în sensul integrării competențelor emoționale și civice;
- Formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul psihologiei pozitive, comunicării și relaționării;
- Dezvoltarea parteneriatelor între școală și organizații non-guvernamentale, universități și comunitatea locală;
- Crearea de rețele de școli pozitive care să împărtășească bune practici și să funcționeze ca modele de replicat;
- Acordarea unei atenții sporite sănătății mintale a elevilor și profesorilor prin angajarea de specialiști și crearea unor centre de sprijin psihologic;
- Digitalizarea responsabilă, care să nu înlocuiască relațiile umane, ci să le sprijine și să le îmbunătățească.

Școala pozitivă nu este un vis utopic, ci o necesitate a secolului XXI. Într-o lume în care stresul, anxietatea și presiunea performanței sunt omniprezente, avem nevoie de o școală care să pună în centrul preocupărilor sale omul – elevul, profesorul, părintele – cu toate nevoile sale cognitive, emoționale, sociale și spirituale.

Educația nu înseamnă doar cunoaștere, ci și formare de caracter, dezvoltare de abilități de viață, cultivarea empatiei și a responsabilității față de sine și față de ceilalți. Școala pozitivă este un model care răspunde acestor nevoi, oferind un cadru coerent, bazat pe știință și valori umaniste, pentru a construi o educație mai bună, mai echitabilă și mai profundă.

Pentru ca acest model să devină realitate în România, este nevoie de voință politică, de reforme sistemice, dar mai ales de o schimbare de mentalitate la nivelul fiecărui actor implicat în educație. Profesorii trebuie să fie susținuți, elevii trebuie să fie ascultați, iar părinții trebuie să devină parteneri activi.

În final, școala pozitivă este școala în care fiecare copil vine cu bucurie, în care profesorii predau cu sens, în care greșeala este privită ca o oportunitate de învățare și în care starea de bine nu este un bonus, ci o condiție a succesului.

ETNICITATEA – FUNDAMENT AL IDENTITĂȚII CULTURALE ȘI RESURSĂ EDUCAȚIONALĂ ÎN SOCIETATEA CONTEMPORANĂ

Prof. Vrăcioiu Lucia-Diana
Colegiul Național „Mihai Eminescu”, Buzău

Rezumat:

Lucrarea analizează conceptul de etnicitate din perspectivă interdisciplinară, evidențiind evoluția sa în literatura sociologică și antropologică. Pornind de la contribuțiile unor autori consacrați precum David Riesman, Anthony D. Smith, Eric Hobsbawm sau Richard Jenkins, studiul urmărește modul în care etnicitatea a fost definită, reinterpretată și utilizată în analiza identităților colective. Sunt prezentate principalele abordări teoretice – primordialiste, instrumentaliste, interacționiste și culturale – precum și rolul etnicității în formarea națiunilor și în dinamica relațiilor sociale. În context educațional, lucrarea subliniază importanța valorificării conceptului de etnicitate pentru dezvoltarea competențelor interculturale, promovarea diversității și consolidarea identității culturale în rândul elevilor. Astfel, etnicitatea devine nu doar un obiect de studiu, ci și un instrument pedagogic relevant pentru educația culturală contemporană.

Cuvinte-cheie: *etnicitate, identitate culturală, națiune, diversitate, interculturalitate, educație culturală, incluziune socială*

În contextul globalizării și al interacțiunilor culturale tot mai intense, educația contemporană este chemată să răspundă unor provocări legate de diversitate, identitate și coeziune socială. În acest cadru, conceptul de etnicitate capătă o relevanță deosebită, fiind esențial pentru înțelegerea modului în care indivizii și grupurile își construiesc identitatea.

Etnicitatea nu reprezintă doar o categorie teoretică utilizată în sociologie și antropologie, ci și un instrument educațional valoros, care poate contribui la dezvoltarea competențelor interculturale, la promovarea toleranței și la consolidarea identității culturale. Prin urmare, analiza acestui concept devine necesară nu doar din perspectivă științifică, ci și pedagogică.

Termenul de „etnicitate” își are originea în domeniul etnologiei și antropologiei, fiind consacrat în literatura de specialitate începând cu anii 1970. Introducerea sa este atribuită sociologului american David Riesman (1953), într-un context marcat de diversitatea etnică a societății americane.

Utilizarea conceptului a avut ca scop depășirea conotațiilor peiorative asociate diferențelor de limbă, religie sau origine și promovarea unei perspective neutre asupra diversității. Ulterior, noțiunea a fost intens utilizată pentru a descrie atât clasificarea grupurilor umane, cât și relațiile dintre acestea, bazate pe similitudini și diferențe. În același timp, etnicitatea a fost asociată și cu apariția unor conflicte sau revendicări de natură etnică, atât în societăți dezvoltate, cât și în cele aflate în curs de dezvoltare.

Analiza conceptului de etnicitate a generat multiple abordări teoretice, fiecare evidențiind dimensiuni diferite ale acestuia. Cercetările realizate de Wallerstein și Gordon au evidențiat etnicitatea ca sentiment de apartenență și loialitate față de un grup. Într-o altă perspectivă, Pierre van den Berghe a subliniat rolul descendenței comune și al relațiilor de rudenie în constituirea solidarității etnice. Walker Connor a accentuat dimensiunea psihologică a etnicității, considerând-o fundament al etnonaționalismului, în timp ce Anthony D. Smith a evidențiat rolul acesteia în tranziția de la solidaritățile etnice la identitățile naționale. Din perspectiva modernistă, Eric Hobsbawm a evidențiat rolul etnicității și al limbii în definirea naționalismului, subliniind totodată politizarea etnicității în epoca contemporană. Philippe Poutignat și Jocelyne Streiff-Fenart au sistematizat principalele tipuri de abordări: socio-biologice, primordialiste, instrumentaliste, neo-marxiste, neo-culturaliste, interacționiste. Richard Jenkins a propus un model sintetic, în care etnicitatea: implică diferențiere culturală, este construită prin interacțiune socială, este dinamică și adaptabilă, are atât dimensiune colectivă, cât și individuală

În spațiul românesc, studiile asupra etnicității au fost dezvoltate în special în sociologie și istorie. Maria Larionescu a evidențiat importanța conceptului pentru analiza societății interbelice, atrăgând atenția asupra limitelor unor definiții prea restrictive. De asemenea, Cătălin Turliuc a propus o definiție complexă a etnicității, bazată pe patru elemente esențiale: continuitate biologică, valori culturale comune, spațiu de interacțiune, identitate culturală distinctă. Această abordare permite o înțelegere mai nuanțată a etnicității, ca fenomen complex și dinamic.

Din perspectivă educațională, etnicitatea reprezintă un instrument esențial pentru formarea unei societăți incluzive și echilibrate. Integrarea acestui concept în procesul educativ contribuie la:

- dezvoltarea competențelor interculturale
- promovarea respectului pentru diversitate
- prevenirea stereotipurilor și discriminării
- consolidarea identității personale și colective

În cadrul educației culturale, etnicitatea poate fi valorificată prin activități didactice interactive, dezbateri, studii de caz și proiecte interdisciplinare, facilitând înțelegerea diversității ca resursă și nu ca sursă de conflict.

Date fiind toate aceste considerente, putem considera că etnicitatea reprezintă un concept fundamental pentru înțelegerea identității culturale și a dinamicii sociale. Evoluția sa în literatura de specialitate reflectă complexitatea relațiilor dintre individ și grup, dintre tradiție și modernitate. Dincolo de dimensiunea teoretică, etnicitatea are o valoare educațională majoră. Integrarea sa în procesul de învățământ contribuie la formarea unor indivizi deschiși, toleranți și capabili să gestioneze diversitatea culturală. În acest sens, educația culturală devine un pilon esențial al progresului social, iar etnicitatea – o resursă pedagogică valoroasă pentru construirea unei societăți echitabile și incluzive.

Bibliografie:

Connor, W. (1978). A nation is a nation, is a state, is an ethnic group, is a… *Ethnic and Racial Studies*, 1(4), 378–400.

Eriksen, T. H. (1993). *Ethnicity and nationalism: Anthropological perspectives*. London & Boulder, CO: Pluto Press.

Fishman, J. A. (1980). Social theory and ethnography: Neglected perspectives on language and ethnicity in Eastern Europe. In P. Sugar (Ed.), *Ethnic diversity and conflict in Eastern Europe* (pp. 69–99). Santa Barbara, CA: ABC-Clio.

Hermet, G. (1997). *Istoria națiunilor și a naționalismului în Europa* (S. Dram, Trans.; Al. Zub, Prefață). Iași: Institutul European.

Hobsbawm, E. (1990). *Nations and nationalism since 1780: Programme, myth, reality*. Cambridge: Cambridge University Press.

Jenkins, R. (1997). *Rethinking ethnicity: Arguments and explorations*. London: Sage Publications.

Lanternari, V. (1980). Ethnocentrism and ideology. *Ethnic and Racial Studies*, 3(1), 52–66.

Larionescu, M. (1994). Etnicitatea – identitate colectivă virtuală. *Sociologie Românească*, V(2–3), 151–159.

Poutignat, P., & Streiff-Fenart, J. (1995). *Théories de l'ethnicité*. Paris: Presses Universitaires de France.

Smith, A. D. (1986). *The ethnic origins of nations*. Oxford: Blackwell.

Smith, A. D. (1991). *National identity*. Harmondsworth: Penguin Books.

Turliuc, C. (1994). Naționalism și etnicitate. Considerații istoriografice și metodologice. In *Istoria ca lectură a lumii* (pp. 425–439). Iași: Fundația Academică „A. D. Xenopol".

Turliuc, C. (2001). Etnicitate și naționalitate la 1848. In *Istoria – o meditație asupra trecutului* (pp. 225–231). Iași: Tipografia Moldova.

Turliuc, C. (2002). Etnicitate și naționalitate. In D. Vitcu, D. Ivănescu & C. Turliuc, *Modernizare și construcție națională în România* (pp. 49–56). Iași: Editura Junimea.

Van den Berghe, P. (1978). Race and ethnicity: A sociobiological perspective. *Ethnic and Racial Studies*, 1(4), 401–411.

„Xenopoliana". (1997). *Naționalism. Etnicitate. Minorități*, V(1–4).

Zamfir, C., & Vlăsceanu, L. (Eds.). (1993). *Dicționar de sociologie*. București: Editura Babel.

BULLYING-UL SE POATE MANIFESTA ÎNCĂ DIN GRĂDINIȚĂ

Prof. educaţie timpurie: Stan Florentina Ramona
Grădiniţa cu Program Prelungit Nr. 30, Ploiești

Cuvântul „bullying” nu are o traducere exactă în limba română, însă poate fi asociat cu termenii de intimidare, terorizare, brutalizare. Bullying-ul nu presupune existența unui conflict bazat pe o problemă reală, ci pe dorința unor persoane de a-și câștiga puterea și autoritatea, punându-i pe alții într-o lumină proastă. Fenomenul bullying poate fi prezent în orice tip de comunitate, în grupuri sociale, unde persoanele interacționează unele cu altele: la școală, la locul de muncă, în familie, în cartiere, în biserică, în mass-media, chiar între țări etc. Se creează astfel o stare de conflict, care nu poate fi depășită decât dacă se conștientizează existența fenomenului.

Intr-o situație de bullying toți copiii sunt victime - și cel care suferă consecința directă a agresivității; și cel care este autorul comportamentului violent, pe care, l-a învățat cu siguranță fiind la rândul său martor sau victimă într-un alt context de viață; și cel care asistă neputincios și învață că școala sau cartierul sunt câmpuri de luptă în care doar cei puternici supraviețuiesc.

Bullying-ul înglobează o serie de comportamente agresive prin intermediul cărora un copil încearcă să obţină unele beneficii: apreciere, atenţie din partea celorlalţi colegi sau chiar bunuri materiale.

Din păcate, problemele apar în familie. Mai ales când părinții nu își cenzurează atitudinea și cuvintele agresive pe care le folosesc în familie față de ceilalți membri și mai ales față de copil. Involuntar, copilul copiază părinții și se comportă în societate așa cum vede în propria familie. Copilul care beneficiază de atenţie, dragoste, înţelegere este respectat și va oferi la rândul lui iubire, sprijin va ști să aprecieze, să primească suport și afecţiune.

Un copil care trăieşte într-un mediu ostil, nesigur, care este agresat fizic şi verbal, emoţional va face acelaşi lucru la rândul lui. Nu-și dă seama cât de dureroasă poate să fie postura în care sunt puse „victimele lui”. El provine din familii dezorganizate în care se țipă, se folosește agresiunea fizică și psihică, se distrug bunuri în crizele de furie, iar comportamentul urât este un un lucru obișnuit.

Copilul care manifestă un comportament repetat îndreptat spre rănirea fizică sau mentală a unui alt copil, care încearcă să-i domine pe ceilalți copii din grupă este un potențial agresor.

Ținând cont de particularitățile de vârstă, copiii agresori pot ajunge să se autosaboteze în relațiile cu cei din grupă, nu înțeleg de ce nu sunt acceptați și ajung în final să devină victime ale bullying-ului, fiind etichetați. Deși încearcă să scape de pedeapsă, li se confirmă că sunt neputicioși în momentul în care sunt pedepsiți.

Copilul care este etichetat, tachinat, batjocorit de către colegi, care este strigat într-un anume fel, îmbrâncit este un copil agresat. Primii afectați sunt, în general, copiii timizi, care se supără foarte repede, incapabili de a se apăra singuri, care nu reuşesc să opună rezistenţă.

Recomandări și soluții de combatere:

Dacă ai un copil care agresează:

- acordă importanţă motivelor pentru care copilul recurge la acest fenomen;
- oferă-i un mediu sigur și prietenos acasă;
- îmbunătățelte relațiile cu adulții, fără agresare fizică și verbală;
- încurajează comportamentele pozitive;
- acordă-i atenție și inițiază jocuri la care să participe toți membrii familiei;
- încurajează-I să-și exprime sentimentele și frustrările;
- împreună cu educatoarea. găsește soluții pentru rezolvarea unor probleme care se ivesc în relațiile cu ceilalți copii din grupă.

Dacă ai un copil care este agresat:

- învață-l să ignore comportamentul de agresare: ”Nu-i răspunde și pleacă de lângă el/ea”;

- învață-l să solicite sprijin din partea unui adult : ”Spune-i doamne educatoare sau profesoarei și roag-o să te ajute”;

- explică-i că nu trebuie să copieze comportamentul agresorului sau să arate că-i este teamă: ”Tu, copil isteț cum te știu, vei zâmbi, te vei comporta civilizat, vei vorbi calm și îi vei spune că te vei juca cu el atunci când se va comporta frumos”;

- spune-i să nu ceară ajutorul celorlalți colegi ca să-și facă dreptate: ”Îți vei chema prietenii și le vei spune: Haideți să ne jucăm împreună, Ionel va veni să se joace cu noi atunci când va fi calm!”;

- inițiază jocuri în care copilul învață ce să spună în situația respectivă și să se comporte diferit.

Este important ca părinte, indiferent în ce situație m-aș afla, părinte de copil agresat sau agresor, să acționez imediat, să ofer credibilitate copilului agresat și să acționez pentru a stopa sau diminua puterea de agresiune a celui care agresează!

Sectiunea V
Educație pentru sănătate

OBEZITATEA LA COPII ŞI SEDENTARISMUL
Factori ai lipsei implicării

Liceul Tehnologic „Astra” Pitești
Prof. Educație Fizică Și Sport Busuroi Marin Vasile

În trecut, dacă un copil era gras însemna că este sănătos și că are mai multe șanse de a supraviețui infecțiilor și subnutriției. În orice caz, în secolul trecut greutatea excesivă a fost primară în problemele de sănătate ale copiilor. Obezitatea este definită ca acumularea excesivă a grăsimii.

Obezitatea totală la copii și adolescenți a început să fie tratată foarte serios de când s-a constatat că, de exemplu, în Statele Unite aproximativ 25% dintre copii sunt considerați obezi. Statisticile obezității sunt alarmante – în timp ce în 1982 doar 4% dintre copii aveau probleme, în 1994 procentul lor se ridicase la 16%. Potrivit statisticilor din 2001, aproape 25% dintre copiii albi și 33% dintre cei afro-americani și hispanici erau obezi. Costurile internărilor copiilor obezi creșteau de la an la an.

Obezitatea copiilor poate duce la multe complicații. Ea poate avea ca rezultat probleme fizice și emoționale (o proastă părere despre sine, depresie). Elady.ro îți propune să examinăm împreună posibilele cauze ale creșterii numărului de copii obezi și cum pot fi acestea controlate, pentru ca adoptarea stilului de alimentație american și în România (mâncarea fast-food, chipsuri, pizza, băuturi carbogazoase dulci) a început să afecteze și la noi starea de sănătate a copiilor.

Obezitatea la copii

Un copil este considerat obez datorită greutății și înălțimii sale, care este comparată cu o schemă de creștere de către un doctor. Dacă greutatea normală o depășește cu mult pe cea ideală în comparație cu vârsta și înălțimea, copilul este numit obez. Obezitatea se calculează folosind BMI-ul, care constă în măsurarea grăsimii din corp.

BMI este alegerea multor medici și specialiști care studiază obezitatea. Se folosește o formulă matematică, iar aceasta ține cont de înalțime și greutate. BMI-ul egalează greutatea unei persoane în kilograme împărțind greutatea la metri pătrați (BMI=kg/m2). BMI-urile sunt des folosite de mulți medici.

BMI = greutatea în kilograme/(înălțimea în metri x înălțimea în metri)
Iată ce indică BMI-ul unui copil:

- Un BMI mai mic de 19 – copil cu greutate sub cea normală.
- Un BMI cuprins între 19-24.9 – copil cu greutate normală.
- Un BMI cuprins între 25-29.9 – copil gras.
- Un BMI de 30+ - copil obez.

Du-ți copilul la un doctor daca te-ai gândit ca el ar putea fi obez.

Schemele de creștere sunt scheme de comparare folosite de medici pentru a urmări evoluția unui copil în ceea ce privește greutatea și înălțimea. Mulți medici folosesc schemele de creștere de la Centrele de Boală, Control și Prevenire, care se bazează pe măsurarea a mii de copii. Aceste scheme permit medicului să observe schimbările din corpul micului pacient în timp.

BMI-ul unui copil este trecut pe schema de creștere – 95 înseamnă obezitate. Un copil situat între 85 și 95 prezintă riscul de a deveni supraponderal. Asociația americană de obezitate foloseste BMI-ul de 85 ca punct de referință pentru persoanele cu greutate peste cea normală și 95 pentru cele obeze.

Cauzele obezității la copii

Există mulți factori care contribuie. Greutatea este determinată de o combinare a acestor factori. Obiceiurile proaste de a mânca și lipsa exercițiilor sunt primele care aduc obezitatea printre copii.

Factori genetici – obezitatea poate fi genetică. De exemplu, riscul de a deveni obez este mai mare la copiii ai căror părinți sunt obezi. Acest lucru se datorează stilului de viață – incluzând alimentația și lipsa exercițiilor fizice.

Factorii de mediu – joacă un rol important în obezitatea unui copil. Obiceiul nesănătos de a consuma alimente cu multe calorii poate cauza obezitatea. Unele studii arată ca timpul petrecut în fața televizorului poate avea și el ca efect obezitatea. În timp ce sta pe canapea, copilul înlocuiește activitatea fizică și consumă multe dulciuri, snacksuri s.a. bogate în calorii.

Factori psihici – contribuie și ei la obezitate. Influențează obiceiurile copiilor de a mânca; mulți oameni mănâncă atunci când sunt triști, nervoși sau când trec prin alte stări asemănătoare. Boala poate duce și ea la obezitate sau la tendința de îngrășare a unui copil. Acestea includ hipotiroidismul, sindromul Cushing, depresia și unele probleme neurologice care pot evolua.

De asemenea, unele antidepresive pot aduce creștere în greutate. Un doctor poate spune exact dacă există vreo problemă medicală care cauzează creșterea în greutate sau din cauza căreia pierderea greutății este dificilă. Obezitatea poate afecta efectul insulinei printr-o anumită rezistență în cazul persoanelor cu diabet. Copiii obezi pot avea mari probleme cu presiunea sângelui, nivelul mare de colesterol, cu somnul și de asemenea vor suferi o degradare socială (stima proprie va avea de suferit și vor avea tendința izolării). Ei au arătat și simptome ale deficitului de atentie.

Tratament pentru copiii obezi

Tratamentul pentru obezitate se bazează pe încetinirea sau oprirea creșterii în greutate astfel încât copilul să se dezvolte în greutatea pe care o are în câteva luni sau în câțiva ani. Cercetările arată că pentru fiecare procent de 20% de exces de greutate ideală copilul va avea nevoie de până la un an jumatate de menținere a greutății pentru a atinge greutatea ideală.

Activitatea fizică și exercițiile sunt cele mai bune metode de a preveni și trata obezitatea la copii. Tratamentul include terapie de comportament, reducerea sedentarității și schimbarea planurilor nutriționale și ale activităților fizice. Oferă-i copilului o dietă echilibrată. Mulți copii sunt influențați de comportamentul părinților. Deci dacă vei avea o viață sănătoasă, șansele ca puiul tău să te urmeze sunt foarte mari.

Sfaturi pentru parinti

Părinții joacă un rol foarte important în tratarea copiilor obezi. Ei ar trebui să urmărească dieta copiilor și să le ofere întotdeauna fructe, legume și alimente cu număr scăzut de calorii. În schimb, trebuie să limiteze consumul dulciurilor sau a băuturilor (incluzându-le pe cele care conțin suc de fructe), pentru că acestea vor "umple" copilul, care va refuza mâncarea sănătoasă. Limitează carbohidrații albi pentru a reduce obezitatea: orez, paste, pâine albă și desert – cât mai puțin! Selectează rețete și metode de gătit care conțin cât mai puține grăsimi.

De exemplu coace puiul în loc să îl prăjești. Bea multă apă pentru a fi un exemplu bun. Monitorizează creșterea copilului. Cere sfatul medicului pentru a afla BMI-ul. Asigură-te că toată familia are obiceiuri sănătoase, deoarece obezitatea nu este o problemă doar pentru copil, ci pentru întreaga familie.

Primul pas ar fi fixarea unor mese și a unei rutine pentru copii. Trei mese și două gustări sunt de ajuns pentru o zi. Copiii vor simți că le este foame în anumite momente. Nu le servi porții imense. Lasă-i să ceară mai mult dacă asa simt!

Prevenirea obezității la copii

Educarea părinților este cea mai importantă. Este mai ușor să prevenim obezitatea decât să o tratăm. Părinții ar trebui învățați ce alimente să le ofere copiilor lor și cum să îi îndemne să facă cât mai multă mișcare.

IMPORTANȚA EDUCAȚIEI PENTRU SĂNĂTATE LA NIVEL PRIMAR

Prof. înv. primar Coman Constanța Iuliana
Colegiul „Ferdinand I", com. Măneciu, Prahova

Educația sanitară reprezintă una dintre componentele esențiale ale educației moderne, având un rol decisiv în formarea unor comportamente sănătoase încă din primii ani de școală. Nivelul primar este etapa în care copiii își dezvoltă primele obiceiuri stabile și își conturează atitudinea față de sine și față de mediul înconjurător. Din acest motiv, introducerea și consolidarea educației sanitare în această perioadă contribuie semnificativ la prevenirea îmbolnăvirilor și la dezvoltarea unei generații responsabile și informate.

În primul rând, importanța educației sanitare la nivel primar constă în faptul că aceasta oferă copiilor cunoștințe de bază despre igienă, nutriție, activitate fizică și prevenirea bolilor. Copiii învață nu doar reguli simple, precum spălarea mâinilor înainte de masă sau după folosirea diferitelor obiecte, ci și explicațiile din spatele acestor comportamente. Astfel, ei înțeleg legătura dintre igienă și sănătate, ceea ce determină o interiorizare mai profundă a acestor deprinderi. În plus, educația sanitară contribuie la dezvoltarea unei atitudini preventive, elevii fiind încurajați să evite riscurile și să adopte un stil de viață echilibrat.

Un alt aspect important atribuit educației sanitare este dezvoltarea responsabilității personale și sociale. Elevii învață că sănătatea nu este doar o problemă individuală, ci și una colectivă. De exemplu, respectarea regulilor de igienă contribuie la protejarea colegilor și a familiei. În contextul societății actuale, marcată de apariția unor diverse probleme de sănătate publică, această conștientizare devine cu atât mai necesară. Copiii formați în acest sens vor deveni adulți mai atenți la propriul stil de viață și mai implicați în menținerea sănătății comunității.

În ceea ce privește aplicabilitatea educației sanitare în raport cu programa școlară, aceasta se dovedește a fi una flexibilă și interdisciplinară. Educația sanitară nu trebuie privită ca o disciplină separată, ci ca un element integrat în diferite arii curriculare. De exemplu, în cadrul disciplinei „Matematică și explorarea mediului" și mai târziu la „Științe ale naturii", elevii pot învăța despre corpul uman, organe și funcțiile acestora, despre importanța alimentației echilibrate sau despre rolul

mișcării în menținerea sănătății. La „Dezvoltare personală”, se pot aborda teme legate de igiena personală, gestionarea emoțiilor și adoptarea unor comportamente sănătoase. De asemenea, orele de „Educație fizică” contribuie direct la formarea unui stil de viață activ și la conștientizarea beneficiilor mișcării.

Mai mult decât atât, educația sanitară poate fi integrată și în activități extracurriculare. De exemplu, organizarea unor „săptămâni ale sănătății”, concursuri de desene sau prezentări pe teme de nutriție și igienă pot consolida cunoștințele dobândite la clasă. Această abordare interdisciplinară facilitează învățarea prin conexiuni și aplicabilitate practică, ceea ce face ca informațiile să fie mai ușor de înțeles și de reținut.

Exemplele de activități pentru nivelul primar sunt variate și trebuie să fie adaptate vârstei și intereselor elevilor. Activitățile practice sunt deosebit de eficiente, deoarece copiii învață mai ușor prin experiență directă. Astfel, demonstrațiile de spălare corectă a mâinilor, realizate cu ajutorul unor materiale vizuale sau experimente simple (de exemplu, folosirea unui gel care evidențiază bacteriile), pot avea un impact puternic. De asemenea, realizarea unor postere sau colaje despre alimentația sănătoasă îi ajută pe elevi să identifice alimentele benefice și pe cele care trebuie consumate cu moderație.

Jocurile de rol reprezintă o altă metodă eficientă, prin care elevii pot simula situații din viața reală, cum ar fi vizita la medic sau comportamentul adecvat în cazul unei îmbolnăviri. În plus, organizarea unor ateliere tematice, precum „Igiena dentară” sau „Importanța micului dejun”, poate stimula interesul și participarea activă a elevilor. Implicarea specialiștilor, precum medici, asistenți medicali sau nutriționiști, oferă un plus de credibilitate și contribuie la consolidarea informațiilor.

Nu în ultimul rând, utilizarea materialelor multimedia, a videoclipurilor educative și a aplicațiilor interactive poate transforma procesul de învățare într-unul atractiv și eficient. Copiii sunt din ce în ce mai familiarizați cu tehnologia, iar integrarea acesteia în procesul educațional poate crește semnificativ gradul de implicare și înțelegere.

În concluzie, educația sanitară la nivel primar are un rol fundamental în formarea unor obiceiuri sănătoase și în dezvoltarea unei atitudini responsabile față de sănătate. Prin integrarea acesteia în programa școlară și prin utilizarea unor metode didactice variate și interactive, școala contribuie activ la pregătirea elevilor pentru o viață echilibrată. Investiția în educația sanitară a copiilor reprezintă, în același timp, o investiție în sănătatea viitoare a întregii societăți.

Bibliografie:
Ghid pentru cadre didactice- suport informativ-programul național de educație pentru sănătate

EDUCAȚIA PENTRU SĂNĂTATE – FORȚA MOTRICĂ A PROGRESULUI SOCIETĂȚII

Prof. pentru înv. primar: Opriș Mihaela
Colegiul „Ferdinand I”, Comuna Măneciu
Structura Școala Gimnazială „Regina Maria”, Comuna Măneciu
Județul Prahova

Sănătatea reprezintă una dintre valorile fundamentale ale vieții umane. Fără o populație sănătoasă, niciun stat nu poate atinge dezvoltarea economică, socială și culturală dorită. În acest context, educația pentru sănătate devine un pilon esențial al progresului societății moderne. Ea nu se limitează doar la prevenirea bolilor, ci include și formarea unei atitudini responsabile față de propria viață, comunitate și mediu. Toate acestea trebuie formate la o vârstă cât mai mică, deoarece este mai ușor să previi decât să tratezi. O societate educată înțelege că o intervenția timpurie și adoptarea unui stil de viață echilibrat reduc drastic incidența bolilor cronice.

1.Conceptul de educație pentru sănătate

Educația pentru sănătate poate fi definită ca un ansamblu de cunoștințe, abilități și valori care ajută individul să adopte comportamente benefice pentru menținerea și îmbunătățirea stării sale fizice, psihice și sociale.

Aceasta implică informarea corectă privind:

- alimentația echilibrată;
- activitatea fizică regulată;
- igiena personală și a mediului;
- prevenirea dependențelor (alcool, tutun, droguri);
- sănătatea mintală;
- educația sexuală și planificarea familială.

Prin aceste componente, educația pentru sănătate formează cetățeni conștienți și responsabili.

2. Rolul educației pentru sănătate în formarea individului

Educația pentru sănătate începe din copilărie și continuă pe tot parcursul vieții. În școală, ea contribuie la dezvoltarea gândirii critice și a autodisciplinei, ajutând elevii să ia decizii informate privind stilul de viață.

Un tânăr informat în domeniul sănătății:

- înțelege legătura dintre comportamente și consecințele asupra organismului;
- este mai puțin predispus la comportamente de risc;
- devine un adult capabil să transmită valori sănătoase generațiilor următoare.

Astfel, educația pentru sănătate are o dimensiune personală, dar și una socială, deoarece influențează pozitiv întreaga comunitate.

3. Educația pentru sănătate – motor al progresului societății

O populație sănătoasă înseamnă productivitate crescută, costuri medicale reduse și participare activă la viața civică. Țările care investesc în programe de educație pentru sănătate își consolidează capitalul uman – resursa cea mai valoroasă în economia cunoașterii.

De exemplu, campaniile de promovare a vaccinării, a mișcării zilnice sau a alimentației echilibrate au efecte directe asupra longevității și eficienței forței de muncă. În același timp, crește solidaritatea socială: oamenii sănătoși au mai multă energie pentru voluntariat, cultură și educație.

Prin urmare, educația pentru sănătate nu este doar o problemă individuală, ci o investiție strategică în viitorul națiunii.

4. Rolul instituțiilor și al comunității

Responsabilitatea formării unei culturi a sănătății este împărțită între:

- Familie, care oferă modele de comportament sănătos;
- Școală, care structurează cunoștințele și dezvoltă atitudini;
- Mass-media, care poate promova mesaje pozitive și campanii de prevenire;
- Sistemul medical, prin educație preventivă și consiliere;
- Autoritățile publice, prin politici de sănătate publică și programe educaționale accesibile tuturor.

Doar prin colaborarea acestor factori se poate construi o societate echilibrată, în care sănătatea devine o prioritate comună.

Concluzii

Educația pentru sănătate nu este un lux, ci o necesitate fundamentală a societății moderne. Ea cultivă responsabilitatea, solidaritatea și respectul pentru viață – valori esențiale pentru progresul uman.

O societate educată în spiritul sănătății va fi mai puternică, mai echitabilă și mai rezilientă în fața provocărilor viitorului. În acest sens, educația pentru sănătate este adevărata forță motrice a progresului social.

Bibliografie

1. Organizația Mondială a Sănătății- Health Promotion Glossary, Geneva,1998.

2. Baban A,- Psihologia sănătății, Editura Polirom, Iași, 2004.
3. Enăchescu D,- Sănătatea publică și management sanitar, Editura All, București, 1998.
4. Cucer I.- Educația pentru sănătate repere teoretice și metodologice, Chișinău, 2012.
5. Ministerul Sănătății- Strategia Națională de Sănătate 2023-2030.

COPII SĂNĂTOȘI, VIITOR FERICIT

Prof. înv. primar: Dragomir Denisa Elena
Colegiul ”Ferdinand I”, Comuna Măneciu, Prahova

Sănătatea copiilor reprezintă una dintre cele mai importante preocupări ale familiei, școlii și societății. Un copil sănătos este un copil activ, curios, dornic să învețe și să descopere lumea din jurul său. De aceea, educația pentru sănătate trebuie să înceapă încă din primii ani de școală, când se formează deprinderile și obiceiurile de viață.

Un rol esențial în menținerea sănătății îl are alimentația echilibrată. Copiii trebuie învățați să consume zilnic fructe, legume, lactate și să evite excesul de dulciuri sau alimente nesănătoase. De asemenea, hidratarea corectă este foarte importantă pentru buna funcționare a organismului. Prin activități educative, jocuri și exemple concrete, elevii pot înțelege mai ușor ce înseamnă o alimentație sănătoasă.

Mișcarea și activitatea fizică contribuie la dezvoltarea armonioasă a copiilor. Jocurile în aer liber, sportul și exercițiile fizice ajută la menținerea unei stări bune de sănătate și la prevenirea sedentarismului. În același timp, acestea dezvoltă spiritul de echipă, disciplina și încrederea în sine.

Igiena personală este un alt aspect important al educației pentru sănătate. Spălatul pe mâini, îngrijirea corpului și a hainelor, precum și menținerea curățeniei în mediul înconjurător sunt deprinderi care trebuie formate încă din clasele primare. Copiii trebuie să înțeleagă că aceste obiceiuri îi protejează de îmbolnăviri.

De asemenea, echilibrul emoțional și un mediu sigur și prietenos contribuie la dezvoltarea armonioasă a copiilor. Relațiile pozitive cu colegii și cadrele didactice, încurajarea și sprijinul oferit de familie sunt factori esențiali pentru bunăstarea lor.

De ce este importantă educația pentru sănătate?

În primii ani de școală, copiii sunt receptivi și curioși, ceea ce face ca această perioadă să fie ideală pentru formarea unor comportamente sănătoase.

Prin educația pentru sănătate:

- se previn obiceiurile nesănătoase;
- se dezvoltă responsabilitatea față de propriul corp;
- se încurajează un stil de viață activ și echilibrat.

Exemple practice de activități la clasă

1**. Igiena personală** – „Mâini curate, copii sănătoși”

Activitate: Experiment cu „microbi invizibili”

Învățătorul aplică puțin sclipici (glitter) pe mâna unui elev.

Elevul dă mâna cu colegii, iar sclipiciul se răspândește.

Se discută despre cum se transmit microbii și importanța spălatului pe mâini.

Rezultat: Elevii înțeleg concret de ce igiena este importantă.

2**. Alimentația sănătoasă** – „Farfuria colorată”

Activitate: Colaj alimentar

Elevii primesc imagini cu alimente și creează o farfurie echilibrată.

Se discută rolul fiecărei categorii de alimente.

Variantă practică: „Ziua gustării sănătoase” – fiecare elev aduce un aliment sănătos și îl prezintă.

3. **Mișcarea** – „Ora de energie”

Activitate: Mini-circuit sportiv

Stații cu exerciții simple: sărituri, alergare pe loc, echilibru.
Activitatea se poate desfășura în clasă sau în curtea școlii.
Rezultat: Elevii asociază mișcarea cu distracția.
4. **Odihna** – „Programul meu zilnic”
Activitate: Realizarea unui orar personal
Elevii desenează activitățile zilnice (școală, joacă, somn).
Se discută importanța unui program echilibrat.
5. **Sănătatea emoțională** – „Cum mă simt azi?”
Activitate: Roata emoțiilor
Elevii aleg o emoție și explică de ce se simt astfel.
Se încurajează exprimarea liberă și empatia.
6. **Siguranța personală** – „Micii pietoni”
Activitate: Joc de rol
Elevii simulează traversarea străzii și respectarea regulilor de circulație.
Se discută despre comportamente sigure în diferite situații.
Rolul cadrului didactic

Învățătorul este un model pentru elevi și un ghid în formarea obiceiurilor sănătoase. Prin creativitate și implicare, acesta poate transforma lecțiile în experiențe memorabile. De asemenea, colaborarea cu familia este esențială pentru consolidarea comportamentelor învățate la școală.

Educația pentru sănătate în învățământul primar nu înseamnă doar transmiterea unor informații, ci formarea unor deprinderi de viață. Prin activități practice, atractive și interactive, copiii învață să aibă grijă de ei înșiși. Astfel, devine reală ideea că „copii sănătoși înseamnă un viitor fericit”.

În concluzie, un copil sănătos are șanse mai mari să devină un adult responsabil și fericit. Prin educație pentru sănătate, putem contribui la formarea unor generații conștiente de importanța unui stil de viață sănătos. Astfel, investiția în sănătatea copiilor de astăzi reprezintă fundamentul unui viitor mai bun și mai fericit.

Bibliografie:
1.Ministerul Educației – *Educație pentru sănătate. Ghid pentru învățământul primar*, București
2.Organizația Mondială a Sănătății (OMS) – *Promovarea sănătății în școli*
3.UNICEF – *Sănătatea și bunăstarea copilului*
4.Manuale școlare pentru disciplina Dezvoltare personală
5.***Educație pentru sănătate***, auxiliare didactice pentru ciclul primar

DIETA CU CIOCOLATĂ

prof. Petcu Camelia
Colegiul „Ferdinand I”, Comuna Măneciu, Prahova

În acest manual al bunului-simţ în dietă, ***“DIETA CU CIOCOLATĂ”,*** *autor Dr. Diana Artene,* “ciocolata” este personajul principal, dar nu ca ingredient. “Ciocolata” este istoricul culinar al fiecărei persoane, este toată copilăria şi educaţia nutriţională de care a beneficiat fiecare dintre noi, în funcţie de ceea ce a însemnat pentru el familie, prieteni, socializare, loc de muncă, timp liber. “Ciocolata” este de fapt măsura timpului nostru pentru noi, conştientizarea a ceea ce reprezentăm pentru noi şi pentru ceilalţi, a ceea ce vrem noi de fapt de la noi şi de la ceilalţi.” Ciocolata” este răspunsul nostru

sincer la toate întrebările prin care ne putem cunoaşte şi ne putem, în egală măsură, a ne dezvălui faţă de ceilalţi.

„Ciocolata" este ingredientul care te defineşte dar şi vehiculul care te poate scoate din incertitudinea unei vieţi nedefinite nutriţional. Este reperul care te ajută să te regăseşti printre preconcepţiile unei societăţi cu atât mai străină de ceea ce tu însemni, cu cât te-ai trezit de fiecare dată tot mai departe de ţărmul realităţii tale, de câte ori ai utilizat nepersonalizat, netrecut prin filtrul interiorităţii tale, neinternalizat, practic negândit, acele vâsle nepotrivite care te-au purtat spre nicăieri.

"Aşteaptă să îţi fie foame fizic" înainte de a consuma "alimentul preferat" şi mai ales dezlipeşte de pe el eticheta de "fruct interzis", ne îndeamnă autoarea cărţii, Diana Artene. Pentru că instrumentul comportamental propus de literatura ştiinţifică de specialitate în medicina comportamentală pentru a te ajuta să aştepţi este pauza şi pentru că foamea, spre deosebire de poftă, care este dificil de amânat şi este legată de un aliment anume, reprezintă o senzaţie fizică ce poate fi amânată şi nu este ataşată de un anumit aliment.

O pauză eficientă este aceea *"până când îţi va fi foame"* şi vine în urma autocunoaşterii, dar mai ales în urma deciziei ferme de a lua o pauză, de a te opri din goana după ceva ce nu cunoşti, de a nu te mai supune orbeşte unor diete prin care îţi arunci la coş propriul metabolism. Numai aşa vei putea respecta senzaţia de foame, înlocuind *"nu am voie să mănânc asta"* cu "nu am voie să mănânc acum", trebuie să mai aştept. Dar foarte important este cum aştepţi, de fapt cum nu aştepţi pentru că ritualul aşteptării trebuie să se transforme în ceva eficient, ceva pentru tine, să îţi muţi atenţia pe ceva complet diferit. Nu renunţi la ceva până nu înlocuieşi cu altceva: renunţ să mănânc la primul impuls numai dacă aşteptarea mea mă încarcă energetic mai mult decât satisfacerea acestui prim impuls. Aştept făcându-mi pauza o bucurie şi totodată încerc să scad nocivitatea impactului alimentelor proaste prin alte două instrumente comportamentale propuse de literatura de specialitate în medicina comportamentală, adică scăzând cantitatea şi scăzând absorbţia intestinală a substanţelor conţinute de astfel de alimente: *"Doamne, ce bine că pot mânca şi eu în sfârşit o brioşă cu ciocolată, chiar dacă este de fapt mai puţin de o brioşă cu ciocolată?"*

Nimic frustrant nu trebuie să se asocieze cu decizia ta. Sub efectul Proust, cu cât te abţii mai tare să consumi alimentele preferate, cu atât amplifici nevoia de a le consuma. De aceea, scăzând cantitatea din alimentul preferat mai puţin sănătos, consumă-l la o masă la care mănânci o cantitate de alimente preferate sănătoase, foarte sănătoase, de exemplu, legume proaspete.

Acestea au fibre care, noi nefiind erbivore şi neavând enzimele necesare folosirii fibrelor ca sursă de energie, formează o "sită" ce poate bloca, întârzia, absorbţia intestinală a alimentelor proaste preparate şi care diminuează secreţia postprandială de insulină şi leptină. Şi nu poate fi vorba de leguminoase, fructe, seminţe, sâmburi, situaţie în care aportul de nutrienţi este mult prea consistent pentru ca acestea să poată fi considerate un instrument pentru dieta noastră.

Dar, ne atenţionează Diana Artene, *"Mai mult bun nu înseamnă mai bun*." Iar sita aceea de fibre prea densă poate spolia organismul de cantitatea optimă de nutrienţi necesară pentru că toate se pot pierde în materiile fecale după un consum excesiv de legume. Şi nu numai că alimentul ultraprocesat preferat trebuie consumat la o masă la care există aport moderat de fibre, dar, atenţie, acest răsfăţ ultraprocesat trebuie să fie "delicios" pentru că plăcerea de a mânca este esenţială pentru a respecta porţia*."Mănânc-o doar dacă te-ai căsători cu ea",* spune autoarea, adică *"dacă nu se încadrează în 10 din 10, mai gândeşte-te puţin".*

Şi activitatea fizică trebuie să fie moderată, doar cât să permeabilizeze membrana fibrei musculare pentru pătrunderea glucozei, fără să rişti să depui din ce în ce mai multă grăsime în masa musculară deoarece aceasta nu poate ţine pasul în metabolizarea a ceea ce tu ţi ai permis să mănânci mai mult pentru că faci sport. Pentru a te desprinde de haos trebuie să îţi respecţi foamea şi saţietatea, să nu fii deshidratat şi să faci sport adecvat, dar să îţi dai voie să consumi, aşa cum am convenit, alimente preferate, să nu ignori niciodată ce simţi. În dietă nu se urcă niciodată cu liftul, ci pe scări şi ştii că urci spre bine atunci când zâmbeşti şi eşti fericită.

"Deci, cum arată "Dieta pe care o poţi ţine azi? Şi a ta conţine ciocolată?
Scrie-o! Aplic-o începând chiar de azi!"

LECTURA – FORȚA MOTRICĂ A CREIERULUI

Prof. Limba Română Jercan Julieta Florentina
Colegiul „Ferdinand I”, Comuna Măneciu, Prahova

Într-o lume aflată într-o continuă accelerare, dominată de tehnologie și de fluxuri rapide de informații, lectura rămâne una dintre cele mai valoroase activități pentru dezvoltarea minții umane. Departe de a fi doar un simplu act de decodare a unor semne grafice, lectura reprezintă un proces complex, profund și dinamic, care antrenează creierul, îl modelează și îl transformă. Ea poate fi considerată, pe bună dreptate, o adevărată forță motrică a creierului, stimulând gândirea, imaginația, memoria și capacitatea de analiză.

În primul rând, lectura contribuie esențial la dezvoltarea cognitivă. Atunci când citim, creierul nostru nu doar recepteaz informații, ci le procesează activ, le interpretează și le integrează în structuri deja existente. Acest proces implică multiple arii cerebrale, de la cele responsabile cu limbajul până la cele implicate în raționament și luarea deciziilor. Prin expunerea constantă la texte variate, cititorul își dezvoltă vocabularul, își rafinează exprimarea și dobândește o mai bună înțelegere a lumii. Astfel, lectura devine un instrument fundamental în formarea unei gândiri critice și coerente.

În al doilea rând, lectura stimulează imaginația și creativitatea. Spre deosebire de imaginile deja construite oferite de mediile vizuale, cartea îi oferă cititorului libertatea de a-și crea propriile reprezentări mentale. Personajele, locurile și întâmplările prind viață în mintea fiecăruia într-un mod unic, personal. Această activitate imaginativă intensă contribuie la dezvoltarea creativității, o abilitate esențială în orice domeniu, fie el artistic, științific sau tehnologic. Prin lectură, mintea învață să exploreze posibilități, să creeze conexiuni și să depășească limitele realității imediate.

Un alt aspect important este rolul lecturii în dezvoltarea empatiei și a inteligenței emoționale. Citind, intrăm în contact cu experiențele altor persoane, trăim alături de personaje diverse situații de viață și învățăm să înțelegem perspective diferite de ale noastre. Această capacitate de a ne pune în locul celuilalt contribuie la dezvoltarea empatiei, la îmbunătățirea relațiilor interumane și la formarea unei personalități echilibrate. Astfel, lectura nu doar că ne îmbogățește intelectual, dar ne modelează și ca oameni.

De asemenea, lectura are un impact semnificativ asupra memoriei și concentrării. Într-o epocă în care atenția este fragmentată de notificări constante și de consumul rapid de informații, cititul unei cărți presupune un efort susținut de concentrare. Această practică antrenează creierul să rămână focalizat pe perioade mai lungi de timp, îmbunătățind capacitatea de atenție și disciplina mentală. În același timp, urmărirea firului narativ, reținerea detaliilor și conectarea ideilor contribuie la întărirea memoriei. Astfel, lectura devine un exercițiu complet pentru minte.

Nu în ultimul rând, lectura joacă un rol esențial în dezvoltarea personală și în formarea identității. Prin intermediul cărților, avem acces la idei, valori și modele care ne pot influența profund modul de a gândi și de a acționa. Lectura ne oferă ocazia de a reflecta asupra propriei vieți, de a ne pune întrebări și de a căuta răspunsuri. Ea ne ajută să ne descoperim pasiunile, să ne definim principiile și să ne construim o viziune asupra lumii.

Cu toate acestea, în societatea contemporană, lectura pare să fie adesea neglijată în favoarea altor forme de divertisment mai rapide și mai accesibile. Această tendință poate avea consecințe negative asupra dezvoltării intelectuale și emoționale a individului. De aceea, este important ca lectura să fie încurajată încă din copilărie și să fie privită nu ca o obligație, ci ca o oportunitate de creștere și explorare.

În concluzie, lectura este mult mai mult decât o simplă activitate recreativă; ea este o veritabilă forță motrică a creierului. Prin stimularea gândirii, dezvoltarea imaginației, îmbunătățirea memoriei și cultivarea empatiei, lectura contribuie la formarea unui individ complet și echilibrat. Într-o lume în continuă schimbare, capacitatea de a citi, de a înțelege și de a interpreta informația rămâne una

dintre cele mai importante competențe. Astfel, lectura nu doar că ne dezvoltă creierul, ci ne deschide și porțile către o existență mai bogată și mai conștientă.

În concluzie, lectura este o activitate esențială pentru dezvoltarea creierului și a personalității umane. Prin stimularea gândirii, îmbogățirea limbajului, dezvoltarea imaginației și cultivarea empatiei, lectura se dovedește a fi o veritabilă forță motrică a creierului. Într-o lume în continuă schimbare, capacitatea de a citi și de a înțelege profund informația devine tot mai importantă. Astfel, lectura nu doar că ne ajută să evoluăm intelectual, ci ne oferă și cheia unei vieți mai conștiente și mai împlinite.

Sectiunea VI
Educație plastică

STIMULAREA ŞI DEZVOLTAREA CREATIVITĂŢII PRIN ACTIVITĂŢI PLASTICE ŞI PRACTICE ÎN GRĂDINIŢĂ

Prof. educaţie timpurie: Stan Aurelia Magdalena
Grădiniţa cu Program Prelungit Nr. 30, Ploiești, Prahova

Creativitatea joacă un rol esențial în dezvoltarea copilului preșcolar, contribuind la formarea gândirii critice, a imaginației și a capacității de rezolvare a problemelor. Activitățile plastice și practice reprezintă un mijloc eficient de a încuraja expresivitatea și inventivitatea copiilor, oferindu-le ocazia de a experimenta și de a-și manifesta liber ideile și emoțiile.

Grădiniţa devine primul mediu organizat de maximă valorificare a resurselor multiple ale copiilor, de stimulare a acestora. Copilul este prin natura sa un spirit creativ, datorită imensei sale curiozităţi, a freamătului permanent pentru a cunoaşte ceea ce se petrece în jurul său.

Preşcolaritatea este apreciată tot mai mult, ca vârstă care cuprinde cea mai importantă experienţă educaţională din viaţa unei persoane, pe parcursul ei înregistrându-se ritmurile cele mai pregnante în dezvoltarea personalităţii umane şi una din cele mai semnificative achiziţii cu ecou evident pentru etapele ulterioareale dezvoltării sale. De aceea nu putem face abstracţie de una din dimensiunile esenţiale pentru întreaga dezvoltare şi afirmare a personalităţii–creativitatea.

Importanța creativității în educația timpurie

Creativitatea contribuie la dezvoltarea personalității copilului, stimulând curiozitatea, autonomia și încrederea în sine. Prin activitățile plastice și practice, copiii învață să își exprime ideile, să își dezvolte coordonarea motrică și să exploreze diverse materiale și tehnici artistice. Aceste activități favorizează și dezvoltarea socio-emoțională, prin colaborare, comunicare și respect reciproc. De asemenea, activitățile creative susțin dezvoltarea cognitivă, contribuind la formarea unor concepte spațiale, logice și matematice.

Întreaga activitate de învăţare a copiilor se realizează în grădiniţă prin joc-activitate de bază concepută ştiinţific, ce trebuie îmbinată cu un puternic sentiment de afectivitate, dar si cu exigenţe crescute pentru dezvoltareacapacităţilor intelectuale, pentru cultivarea curajului de a întreba, de a se exprima, de a gândi şi acţiona independent. În consecinţă, instruirea trebuie să-l facă pe copil să trăiască, să crească, să se dezvolte, să se exprime pe sine, de a-l învăţa să înveţe, şi construi o perspectivă activă. Activizarea copiilor este înţeleasă aici ca o acţiune de educare şi instruire, de dezvoltare a personalităţii prin dirijarea metodică a activităţii, prin trezirea interesului pentru cunoaştere şi acţiune, exercitarea simţurilor proprii şi a inteligenţei prin activitate proprie,cultivarea capacităţii de orientare autonomă atât prin activităţile organizate cât şi prin activităţile liber alese din grădiniţă şi din afara ei.

Strategii pentru stimularea creativității:

– **Mediu educațional stimulativ** – Amenajarea sălii de grupă într-un mod care să încurajeze exprimarea liberă, utilizarea unor centre de creație unde copiii pot avea acces la diverse materiale și unelte specifice activităților plastice și practice.

– **Încurajarea experimentării** – Oferirea posibilității de a lucra cu materiale diferite, cum ar fi nisipul colorat, acuarelele, plastilina sau lutul, pentru a explora texturi și forme diverse.

– **Utilizarea poveștilor ca sursă de inspirație** – Lectura poveștilor urmată de activități plastice care să transpună elemente din acestea în desene, colaje sau modelaje.

– **Jocuri de rol și improvizație artistică** – Activități în care copiii sunt încurajați să creeze măști, păpuși, decoruri pentru scenete improvizate.

– **Activități interdisciplinare** – Combinarea artei plastice cu alte domenii, cum ar fi științele naturii, matematica sau muzica, pentru a stimula gândirea creativă.

Exemple de bune practici:

- **Ateliere tematice de creație** – Organizarea de ateliere în care copiii creează colaje, picturi sau obiecte decorative, utilizând materiale variate (hârtie colorată, plastilină, materiale reciclabile).
- **Pictura colectivă pe panouri mari** – Această activitate încurajează colaborarea și dezvoltă simțul estetic al copiilor.
- **Confecționarea de jucării din materiale reciclabile** – O metodă care stimulează creativitatea și responsabilitatea față de mediu.
- **Tehnici mixte de lucru** – Combinarea diferitelor tehnici artistice (pictură, colaj, modelaj) pentru a oferi copiilor posibilitatea de a experimenta.
- **Realizarea de costume pentru serbări** – Copiii sunt implicați în realizarea elementelor decorative pentru costumele folosite la serbări, stimulând astfel creativitatea și spiritul de echipă.
- **Ateliere de reciclare creativă** – Copiii învață să transforme obiecte uzate în opere de artă, dezvoltând atât creativitatea, cât și conștiința ecologică.
- **Modelaj în lut sau pastă de sare** – Activitate care dezvoltă motricitatea fină și creativitatea, oferind copiilor posibilitatea de a crea obiecte personalizate.

Concluzionând, activitățile plastice și practice sunt esențiale în dezvoltarea creativității la preșcolari, oferindu-le acestora oportunități de explorare și exprimare liberă. Implementarea unor metode variate și inovatoare în cadrul grădiniței contribuie semnificativ la stimularea imaginației și la formarea unor copii încrezători și creativi. Educația timpurie trebuie să pună un accent deosebit pe dezvoltarea creativității, oferindu-le copiilor contexte de învățare stimulative și adaptate nevoilor lor. De asemenea, colaborarea cu părinții și implicarea acestora în activitățile creative ale copiilor poate spori efectele benefice ale acestor activități.

Bibliografie:
1. Cucoș, C. (2006). *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice*. Polirom;
2. Golu, P. (2005). *Psihologia dezvoltării umane*. Editura Didactică și Pedagogică;
3. Montessori, M. (2012). *Descoperirea copilului*. Editura Litera;
4. Piaget, J. (1973). *Nașterea inteligenței la copil*. Editura Didactică și Pedagogică;
5. Vygotsky, L. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Harvard University Press.

EDUCAȚIA ARTISTICĂ LA CLASELE PRIMARE – ROL ȘI IMPORTANȚĂ ÎN DEZVOLTAREA ELEVILOR

PIP Ghencea Simona Elena
Colegiul „Ferdinand I”, Comuna Măneciu, Prahova

Educația artistică reprezintă o componentă fundamentală a procesului instructiv-educativ, având un rol esențial în formarea globală a elevilor. Aceasta nu se limitează la dobândirea unor

abilități practice de desen, pictură sau modelaj, ci se extinde asupra dezvoltării emoționale, sociale și cognitive. Prin activități artistice, elevii învață să-și exprime ideile și sentimentele, să-și dezvolte imaginația și gândirea creativă, dar și să coopereze cu colegii în realizarea proiectelor comune. Astfel, educația artistică sprijină formarea unei personalități echilibrate, stimulează curiozitatea, autonomia în gândire și capacitatea de adaptare la diverse situații, contribuind semnificativ la dezvoltarea armonioasă a copilului.

Educația artistică include o varietate de activități care sprijină dezvoltarea creativității și a expresivității elevilor. Printre acestea se numără:

- **Desenul** – permite copiilor să exploreze forme și linii, să exprime idei și emoții într-un mod vizual. Prin desen, elevii învață să-și organizeze gândurile și să comunice nonverbal.
- **Pictura** – oferă oportunitatea de a experimenta culori și texturi. Această activitate stimulează imaginația și simțul estetic, încurajând exprimarea personală prin combinații originale de nuanțe și tehnici.
- **Modelajul** – dezvoltă motricitatea fină și coordonarea mână–ochi, ajutând la formarea răbdării și a atenției la detalii. De asemenea, elevii își pot transforma ideile în obiecte tridimensionale, ceea ce le consolidează percepția spațială.
- **Colajul** – stimulează creativitatea prin combinarea diverselor materiale și texturi. Această activitate încurajează gândirea originală și capacitatea de a crea armonie din elemente diferite, dezvoltând totodată abilități de organizare și planificare.

Toate aceste activități facilitează **exprimarea liberă și creativă a elevilor**, oferindu-le un cadru sigur în care pot experimenta, descoperi și dezvolta atât abilități artistice, cât și competențe cognitive, emoționale și sociale. Prin intermediul artei, elevii învață să-și valorizeze ideile și să-și exprime personalitatea într-un mod unic.

Educația artistică are un rol complex și multidimensional în formarea elevilor, contribuind la dezvoltarea lor intelectuală, emoțională, socială și estetică:

- **Dezvoltarea creativității**

Elevii învață să gândească liber și să genereze idei originale prin activități artistice, precum desenul, pictura sau modelajul, stimulează imaginația și capacitatea de a găsi soluții noi la probleme. Creativitatea nu este doar „a face frumos”, ci un proces de gândire divergentă care ajută și la alte discipline școlare.

- **Exprimarea emoțiilor**

Copiii pot comunica prin artă sentimente pe care nu le pot verbaliza. Culorile, formele și texturile devin instrumente de exprimare a bucuriei, tristeții, curiozității sau emoțiilor complexe. Această exprimare contribuie la echilibrul emoțional și la creșterea stimei de sine.

- **Formarea gustului estetic**

Elevii învață să aprecieze frumosul în artă și în natură, dezvoltând sensibilitate și discernământ.

Activitățile artistice îi ajută să înțeleagă armonia culorilor, proporțiile și simetria, cultivând simțul estetic.

- **Dezvoltarea personalității**

Prin artă, elevii descoperă cine sunt, ce îi pasionează și cum gândesc. Participarea la activități artistice îi învață să fie responsabili, perseverenți și să colaboreze cu ceilalți. Astfel, educația artistică contribuie la formarea unei personalități echilibrate și autonome.

Educația artistică stimulează **imaginarea, originalitatea și gândirea divergentă**:

Imaginația – elevii sunt încurajați să creeze lumi și personaje proprii, să inventeze povești vizuale și să exploreze idei neobișnuite.

Originalitatea – fiecare lucrare devine unică, copilul învață să-și valorizeze propria viziune, fără a copia.

Gândirea divergentă – copiii învață să găsească mai multe soluții pentru aceeași problemă, să combine elemente diferite și să facă conexiuni neașteptate între idei.

Dezvoltarea motrică este un element esențial al educației artistice, deoarece toate activitățile practice implică coordonare și control al mișcărilor:

Coordonarea mână–ochi

Prin desen, pictură și modelaj, copilul învață să își controleze mișcările pentru a obține rezultatul dorit. Această coordonare este importantă nu doar pentru artă, ci și pentru scrisul corect, tăierea cu foarfeca, aplicarea lipiciului sau alte activități practice.

Controlul mișcărilor

Activitățile artistice permit elevilor să își tempereze mișcările, să învețe precizia și să execute acțiuni deliberate. Exercițiile de trasare a liniilor, conturarea formelor și modelarea plastilinei ajută la dezvoltarea răbdării și a atenției la detalii.

Dezvoltarea motricității fine

Modelajul și colajele implică prinderea, tăierea și lipirea materialelor, ceea ce întărește musculatura mâinii și precizia degetelor. Motricitatea fină este fundamentală pentru scris, mânuire obiecte, utilizarea instrumentelor școlare și activități cotidiene.

Activitățile artistice contribuie la formarea competențelor sociale și la integrarea elevilor în comunitatea școlară:

- **Cooperare**

Elevii învață să lucreze împreună la proiecte comune, împărțind sarcinile și respectând etapele activității. Activitățile de grup dezvoltă spiritul de echipă și responsabilitatea față de ceilalți.

- **Comunicare**

În timpul activităților artistice, copiii discută despre ideile lor, explică alegerea culorilor sau tehnicilor și ascultă sugestiile colegilor. Aceasta îmbunătățește vocabularul, capacitatea de exprimare și abilitatea de a argumenta.

- **Respectarea diversității**

Prin artă, elevii învață să accepte idei și stiluri diferite, înțelegând că fiecare copil are propria viziune și ritm de lucru. Această competență socială este esențială pentru dezvoltarea empatiei și toleranței.

Educația artistică are un impact complex și multidimensional asupra elevilor din ciclul primar. Aceasta nu se limitează la formarea competențelor artistice, ci stimulează dezvoltarea intelectuală, emoțională, socială și motrică a copilului. Prin activitățile artistice — precum desenul, pictura, modelajul sau colajul — elevii își dezvoltă imaginația și creativitatea, învață să-și exprime emoțiile și să colaboreze cu colegii. Astfel, educația artistică contribuie la formarea unei personalități echilibrate și capabile să se adapteze în diverse contexte, jucând un rol formativ esențial în cadrul ciclului primar.

Sectiunea VII
Educație financiară

ROLUL EDUCAŢIEI FINANCIARE ÎN FORMAREA TINEREI GENERAŢII

Adm. Financiar Georgescu Nicoleta Corina
Colegiul „Ferdinand I”, Comuna Măneciu

Studiul Educaţiei financiare în clasele primare urmăreşte formarea în rândul elevilor acelor competenţe cu privire la gestionarea resurselor financiare şi adoptarea unor decizii care au consecinţe financiare pentru viaţa lor, precum şi conturarea unei imagini a modului în care banii sunt percepuţi, cheltuiţi, economisiţi, împrumutaţi, investiţi în societatea de astăzi.

Ca argument pentru alegerea acestei discipline opţionale este faptul că într-o economie întotdeauna resursele fie ele energetice, umane, culturale, financiare etc. sunt limitate, în timp ce nevoile societătii sunt nelimitate, de unde apare concluzia ca **aceste resurse trebuie folosite raţional**

şi eficient. Un alt argument a fost acela că **nimic pe lumea aceasta nu este gratis, ci toate au un preţ, o valoare economică**. Elevii descoperă în cadrul lecţiilor că valoarea adaugată poate fi obţinută prin muncă (intelectuală sau fizică), iar munca este specific umană.

Studiul disciplinei a început cu istoria banilor, schimburile (trocul), continuând cu moneda naţională a României, monedele naţionale ale altor ţări, sursele de venituri, instituţiile de credit cu rolul lor, valoarea banilor, economisirea şi imprumutul.

Elevii trebuie familiarizaţi cu noţiuni specifice acestei discipline cum ar fi: monedă, bancnotă, valută, salariu, pensie, ajutor de şomaj, venituri, cheltuieli, profit, pierdere, încasări, plăti, sold, cont bancar, marfuri, curs valutar, credit, dobandă, economisire etc, reuşind să-si formeze un un limbaj specific domeniului economico-financiar.

În cadrul lecţiilor trebuie folosite strategii didactice active – participative, pornindu-se de la exemple concrete de viaţă, pe care elevii le-au trăit, in familie. Astfel, aceştia sunt puşi în situatia de a calcula şi a alege, variante optime. Învăţarea fiind astfel dirijată încât micii şcolari să-şi formeze o gândire economică corectă orientată spre muncă, preţuire a banilor, economisire şi investire. Elevii înţeleg astfel de ce unii oameni care câştiga mult nu au bani, iar cei care câştiga puţin au bani. Ei află ca dacă nu lasăm robinetul, calculatorul sau becul deschise fara să le folosim economisim resurse şi implicit bani; ei află că dacă urmărim anumite oferte la magazine reuşim să cumparăm mai ieftin, însă nu mai mult decât avem nevoie.

Ca și concluzie***, Educaţia financiară este o disciplină absolut necesară formării viitorilor cetăţeni sau chiar investitori şi ar trebui introdusă în curriculum nucleu la toate nivelurile de învăţământ;*** **educația financiară reprezintă capacitatea noastră de a ne gestiona mai bine banii pe care îi avem** și e bine să începem să învățăm despre bani și despre cum putem avea grijă de ei de la cele mai fragede vârste. În plus, nu e niciodată prea târziu să învățăm cum să ne gestionăm corect banii.

„Liniștea financiară nu înseamnă achiziționarea diverselor lucruri. Înseamnă să înveți să trăiești cu mai puțin decât produci, ca să poți să dai bani înapoi și să mai rămâi cu alți bani pe care să îi investești. Nu poți câștiga până nu faci asta.“ Dave Ramsey

Bibliografie:
Programa şcolară pentru disciplina opţională Educaţie financiară aprobată prin OMEN 4887/26.08.2013.

MANAGEMENT ȘI LEADERSHIP CONCEPTE ȘI REZULTATE AȘTEPTATE

Autor: Boboescu Pațica Mihaela Florentina

“Leaders must be close enough to relate to others, but far enough away to motivate them.” – John Maxwell

"Leadership is the art of getting someone else to do something you want done because they want to do it." Dwight D. Eisenhower

1. Introducere

În contextul dinamic al economiei globale și al schimbărilor rapide din mediul organizațional, conceptele de management și leadership au devenit esențiale pentru succesul și sustenabilitatea organizațiilor. Deși adesea utilizate interschimbabil, aceste două concepte reprezintă dimensiuni distincte ale procesului de conducere și influențare a resurselor umane și materiale. Dacă managementul implică planificarea, organizarea, coordonarea și controlul activităților pentru atingerea obiectivelor, leadershipul este asociat cu influențarea, motivarea și dezvoltarea unei viziuni care inspiră acțiunea.

Această distincție teoretică se reflectă și în practică, unde echilibrul dintre un management eficient și un leadership autentic devine un factor cheie al performanței organizaționale. În plus, transformările digitale, accentul pus pe inovare și nevoia de adaptabilitate accentuează importanța leadershipului ca forță de schimbare, în timp ce rigoarea managerială rămâne indispensabilă pentru stabilitate și eficiență operațională.

Scopul acestui articol este de a analiza conceptele fundamentale de management și leadership, de a evidenția diferențele și complementaritățile dintre ele și de a explora rezultatele așteptate în context organizațional. Vom aborda modele teoretice relevante, vom discuta implicațiile practice și vom propune o perspectivă integrată asupra rolului conducătorului modern.

2. Diferențele și complementaritatea dintre management și leadership

Deși atât managementul, cât și leadershipul au ca obiectiv principal conducerea eficientă a organizațiilor, cele două concepte se diferențiază prin natura, mijloacele și finalitatea acțiunilor lor. În esență, managementul se concentrează pe stabilitate, ordine și control, în timp ce leadershipul vizează schimbarea, influența și inspirația (Kotter, 1990).

Diferențele fundamentale dintre acestea sunt următoarele:

- Orientare

Managerii se concentrează pe obiective și rezultate pe termen scurt, în timp ce liderii privesc spre viitor, având o viziune strategică pe termen lung

- Roluri
- Managementul presupune planificare, organizare, alocare de resurse și control. Leadershipul implică motivarea echipelor, dezvoltarea unei culturi organizaționale și influențarea comportamentelor.
- Modalitatea de acțiune

Managerii utilizează autoritatea formală și structurile ierarhice; liderii influențează prin carismă, valori și relații interumane.

- Complementaritatea

Deși diferite, cele două concepte nu sunt antagonice. Dimpotrivă, organizațiile performante sunt cele în care managementul și leadershipul coabitează armonios. Managerii care integrează trăsături de leadership devin mai eficienți în gestionarea echipelor, iar liderii care înțeleg mecanismele manageriale pot transforma viziunea în rezultate concrete (Mintzberg, 2009).

3. Modele teoretice relevante

În literatura de specialitate, conceptul de conducere a fost dezvoltat printr-o varietate de modele teoretice, fiecare oferind perspective utile asupra rolului și comportamentului liderului și managerului în organizație.

Modelul lui John P. Kotter

Leadership versus Management Kotter (1990) propune o distincție clară între management și leadership, susținând că managementul presupune tratarea complexității, iar leadershipul – gestionarea schimbării.

Teoria trăsăturilor (Trait Theory) Această teorie presupune că liderii de succes posedă trăsături înnăscute, cum ar fi încrederea în sine, inteligența, integritatea și carisma (Stogdill, 1948).

Teoria comportamentală Această abordare s-a concentrat pe ceea ce fac liderii. Au fost identificate două stiluri dominante: orientarea spre sarcină și orientarea spre oameni.

Leadershipul transformațional și tranzacțional Burns (1978) și Bass (1985) disting între leadershipul tranzacțional (bazat pe recompense) și cel transformațional (bazat pe motivare și viziune).

Modelul managerial al lui Henry Mintzberg Mintzberg (1973) a identificat zece roluri manageriale care reflectă complexitatea funcției de conducere.

4. Impactul leadershipului și al managementului asupra performanței organizaționale Performanța organizațională este influențată de calitatea conducerii. Managementul eficient contribuie la stabilitate operațională, iar leadershipul stimulează angajamentul și inovația.

Rolul managementului Managerii contribuie la realizarea obiectivelor prin aplicarea unor proceduri clare, controlul resurselor și monitorizarea performanței (Drucker, 1999).

Impactul leadershipului Leadershipul empatic și inspirațional contribuie la cultura organizațională, la implicarea angajaților și la reziliența organizației (Goleman et al., 2002).

Sinergia Cele mai performante organizații creează o sinergie între leadership și management, sprijinind performanța sustenabilă (Yukl, 2013).

5. Rezultate așteptate în practică

Aplicarea integrată a leadershipului și managementului generează rezultate precum:

- Eficiență și productivitate crescută
- Angajament și retenție a angajaților (Bass & Riggio, 2006)
- Adaptabilitate și inovație (Northouse, 2021)
- Reputație și avantaj competitiv
- Performanță sustenabilă pe termen lung

6. Concluzii

Relația dintre management și leadership este una de complementaritate. Managementul oferă structură și control, iar leadershipul – viziune și inspirație. Împreună, contribuie la performanța sustenabilă a organizațiilor.

Liderul modern trebuie să îmbine competențele manageriale cu cele de leadership pentru a deveni un arhitect al schimbării și progresului într-un mediu complex.

Bibliografie

1) Bass, B.M. și Riggio, R.E., 2006. Transformational Leadership. 2nd ed. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
2) Burns, J.M., 1978. Leadership. New York: Harper & Row.
3) Drucker, P.F., 1999. Management: Tasks, Responsibilities, Practices. New York: HarperBusiness.
4) Goleman, D., Boyatzis, R. și McKee, A., 2002. The New Leaders. London: Little, Brown.
5) Kotter, J.P., 1990. A Force for Change. New York: Free Press.
6) Mintzberg, H., 1973. The Nature of Managerial Work. New York: Harper & Row.
7) Mintzberg, H., 2009. Managing. San Francisco: Berrett-Koehler.
8) Northouse, P.G., 2021. Leadership: Theory and Practice. 9th ed. Thousand Oaks, CA: SAGE.
9) Porter, M.E. și Kramer, M.R., 2011. Creating Shared Value. Harvard Business Review, 89(1/2), pp.62–77.
10) Stogdill, R.M., 1948. Personal factors associated with leadership. Journal of Psychology, 25(1), pp.35–71.
11) Yukl, G., 2013. Leadership in Organizations. 8th ed. Upper Saddle River, NJ: Pearson.

BANII NOȘTRI, REGULILE NOASTRE: CUM SĂ DEVII UN „NINJA" AL ECONOMIILOR

Personal didactic auxiliar Tutunea Roxana Cristina
Școala Profesională, Comuna Sângeru, Prahova

Te-ai întrebat vreodată unde dispare alocația la doar câteva zile după ce ai primit-o? Nu ești singur. Pentru mulți dintre noi, gestionarea banilor pare un joc de strategie la care nu am primit manualul de instrucțiuni. Dar adevărul este că educația financiară nu e despre formule matematice grele, ci despre controlul pe care îl ai asupra alegerilor tale.

Primul pas pentru a fi „smart" este să facem diferența între **nevoi** și **dorințe**. Nevoia este biletul de autobuz sau rechizitele pentru școală; dorința este acel skin nou în jocul preferat sau a treia pereche de sneakerși. Nu înseamnă că nu trebuie să ne răsfățăm, ci că trebuie să prioritizăm. O metodă celebră care funcționează chiar și pentru noi este **Regula 50/30/20**: jumătate din bani merg pe chestii obligatorii, 30% pe distracție, iar 20% îi punem „la păstrare".

„Știați că?"Pentru că acei 20% puși deoparte lunar ne pot ajuta să ne cumpărăm singuri gadgetul mult visat, fără să mai așteptăm Crăciunul sau ziua de naștere. În plus, micile economii

zilnice – cum ar fi să renunțăm la un suc de la tonomat pentru a aduce apă de acasă – se transformă, la final de an, în sume care contează.

În concluzie, să fii inteligent cu banii tăi îți oferă libertate. Dacă învățăm acum, în clasa a VII-a, cum să ne gestionăm resursele, vom fi mult mai pregătiți pentru provocările de mai târziu. Tu ce alegi să faci cu următorii tăi 10 lei: îi cheltui imediat sau îi transformi în prima cărămidă pentru un vis mai mare?

Vrei să afli mai multe? Inspiră-te de aici:

- Adrian Asoltanie – Educație financiară pe înțelesul tuturor;
- Platforma online ScoalaDeBani.ro;
- Secțiunea de educație a Băncii Naționale a României (bnr.ro).

Sectiunea VIII
Educație religioasă

PROFILUL DE FORMARE AL ABSOLVENTULUI DIN PERSPECTIVA EDUCAȚIEI RELIGIOASE

Prof. Burlacu Călinoiu Ruxandra
Colegiul „Ferdinand I”, comuna Măneciu, Prahova

Învățământul gimnazial este parte componentă a învățământului general obligatoriu şi se axează pe opt domenii de competenţe-cheie care determină profilul de formare a elevilor, cu scopul de a-i familiariza cu o abordare pluri și transdiciplinară a domeniilor cunoașterii.

O abordare interdisciplinară a conţinuturilor are loc şi în cadrul orele de curs ale disciplinei, Religie Ortodoxă, în ceea ce priveşte corelarea competenţelor elaborate la nivel european cu cele specific disciplinei la nivel naţional.

Raportarea experienţelor din viaţa de zi cu zi la principiile religioase, cu respectarea identităţii şi diversităţii religioase, îl vor conduce şi îi va dezvolta absolventului de gimnaziu prin conţinuturile, atitudinile şi valorile promovate **sensibilizare şi exprimare culturală**, elevul reuşind să aprecieze elementele definitorii ale contextului cultural şi ale patriomoniului naţional şi universal. El realizează lucrări creative folosind mediul digital ori participă la proiecte şi evenimente culturale organizate în diferite context. Toate acestea el le va fructifica atât la orele de curs, cât şi prin participarea la activităţile extracurriculare în care este antrenat pe parcursul anilor de gimnaziu.

Disciplina Religie ortodoxă contribuie, în mod definitoriu şi la dezvoltarea altor competenţe-cheie, cum ar fi: **competenţa a învăţa să înveţi** poate fi atinsă prin integrarea informaţiilor primate de la colegi în contextul propriu pentru a-şi regla singur propria activitate.

Totodată, disciplina religie ortodoxă are un rol esenţial şi în dezvoltarea celorlalte competenţe-cheie, precum **competenţa digitală** (prin căutarea, colectarea şi procesarea informaţiei, prin folosirea unor tehnici sau mijloace IT pentru producerea, prezentarea sau înţelegerea unei informaţii complexe, prin folosirea responsabilă a mijloacelor interactive).

Comunicarea în limbi străine prin utilizarea la nivel elementar a unei limbi străine, dovedind că înțelege şi exprimă totodată mesaje în limba respectivă despre situaţii comune de viaţă.

Spirit de iniţiativă şi antreprenoriat prin dobândirea abilităţii de a lucra individual, în colaborare şi în echipe, abilitatea de a aprecia şi a identifica punctele tari şi punctele slabe, de a evalua şi asuma riscuri, manifestând disponibilitatea de a avea initiative, de a fi hotărât în realizarea obiectivelor propuse.

Competenţe sociale şi civice prin realizarea şi implicarea în proiecte ce vizează respectarea regulilor de grup, prin valorificarea diversităţii, prin dezvoltarea empatiei faţă de semeni.

Comunicarea în limba maternă vizează să exprime unele informații, opinii, idei, sentimente, în mesaje orale sau scrise, prin adaptarea la situația de comunicare în cadrul unor teme studiate la religie .

Să participe la interacțiuni verbale în diverse contexte școlare și extrașcolare, în cadrul unui dialog proactive.

Competențele matematice, bazate pe științe și tehnologii îl ajută pe absolvent să aplice cunoștințe matematice în ceea ce priveste lucrul cu cele patru operații matematice și rezolvarea de probleme în contexte de viață variate; -să constientizeze cât este de important să respecte diferite reguli pentru a-și menține sănătatea și pentru a proteja mediul înconjurător; să se orienteze în mediul apropiat.

CONTRIBUȚIA EDUCAȚIEI RELIGIOASE LA PROGRESUL COPIILOR

prof. Brumar-Maliarciuc Olea
Școala Gimnazială Rona de Sus, Maramureș

Educația religioasă reprezintă o parte importantă din formarea copiilor, deoarece îi ajută să își dezvolte caracterul, să înțeleagă valorile morale și să se raporteze corect la cei din jur. Într-o societate în care ritmul vieții este tot mai alert, iar copiii sunt expuși la numeroase influențe, educația religioasă oferă stabilitate, repere clare și un cadru în care elevii pot învăța ce înseamnă binele, respectul și responsabilitatea. Această formă de educație nu se limitează la transmiterea unor informații despre credință, ci contribuie la dezvoltarea personală și socială a copiilor, ajutându-i să devină oameni echilibrați și empatici.

Unul dintre cele mai importante roluri ale educației religioase este formarea unui set de valori morale solide. Copiii învață ce înseamnă să fii sincer, corect, respectuos și responsabil. Prin povești, exemple și discuții, elevii descoperă importanța faptelor bune și a comportamentelor pozitive. Ei înțeleg că fiecare acțiune are consecințe și că este important să aleagă mereu ceea ce este corect.

Valorile morale învățate la orele de religie îi ajută pe copii să se comporte frumos atât în familie, cât și la școală sau în comunitate. Un copil care înțelege de ce este important să fie bun și respectuos va avea relații mai armonioase și va contribui la un mediu mai plăcut pentru toți.

Educația religioasă are un rol esențial în formarea valorilor morale ale copiilor, deoarece îi ajută să înțeleagă diferența dintre bine și rău și să își construiască un comportament bazat pe principii sănătoase. Într-o perioadă în care copiii sunt influențați de mediul online, de presiunea grupului și de schimbările rapide ale societății, educația religioasă oferă repere stabile și ușor de înțeles. Prin intermediul acestei educații, elevii învață că valorile morale nu sunt doar reguli impuse, ci elemente care îi ajută să trăiască frumos, să se respecte pe ei înșiși și pe cei din jur.

Un prim aspect important este **dezvoltarea sincerității.** Copiii sunt încurajați să spună adevărul, să fie corecți și să își asume propriile acțiuni. În poveștile și exemplele religioase, sinceritatea este prezentată ca o virtute fundamentală, iar elevii înțeleg că minciuna, chiar dacă pare uneori o soluție ușoară, aduce consecințe negative. Astfel, ei învață să fie deschiși și onești în relațiile lor.

Un alt element esențial este **respectul.** Educația religioasă îi învață pe copii să își respecte părinții, profesorii, colegii și pe cei mai în vârstă. Respectul nu este prezentat doar ca o obligație, ci ca o formă de recunoaștere a valorii fiecărui om. Copiii înțeleg că fiecare persoană merită tratată cu demnitate, indiferent de diferențele de vârstă, cultură sau opinie.

Responsabilitatea este o altă valoare morală importantă formată prin educația religioasă. Elevii învață că fiecare faptă are un efect și că este important să își asume deciziile. Prin exemple

simple, precum îndeplinirea sarcinilor zilnice, respectarea promisiunilor sau ajutorul oferit celor din jur, copiii descoperă că responsabilitatea îi ajută să devină persoane de încredere.

Educația religioasă contribuie și la dezvoltarea **compasiunii și a bunătății.** Copiii sunt învățați să fie atenți la suferința altora, să ofere sprijin și să se comporte cu blândețe. Poveștile despre ajutorarea celor nevoiași, despre iertare și despre generozitate îi inspiră pe elevi să adopte un comportament empatic. Astfel, ei înțeleg că bunătatea nu este o slăbiciune, ci o forță care poate schimba vieți.

Un alt aspect important este **toleranța.** Educația religioasă îi învață pe copii să accepte diferențele dintre oameni și să nu judece pripit. Într-o societate diversă, această valoare este esențială pentru menținerea armoniei. Copiii învață că fiecare persoană are dreptul la propriile convingeri și că respectul față de diversitate este o dovadă de maturitate.

Nu în ultimul rând, educația religioasă îi ajută pe copii să își formeze **conștiința morală.** Ei învață să reflecteze asupra propriilor acțiuni, să își pună întrebări despre ceea ce este corect și să ia decizii în acord cu valorile lor. Conștiința morală devine astfel un ghid interior care îi ajută să se orienteze în situații dificile.

Prin toate aceste elemente, educația religioasă contribuie la formarea unui caracter puternic și echilibrat. Copiii care cresc cu valori morale solide devin adolescenți și apoi adulți capabili să ia decizii bune, să se comporte responsabil și să contribuie la o societate mai bună. Valorile morale învățate în copilărie rămân adesea pentru toată viața, influențând modul în care oamenii gândesc, simt și acționează.

Educația religioasă îi ajută pe copii să își înțeleagă emoțiile și să își găsească liniștea interioară. Prin discuții despre iertare, răbdare, recunoștință și speranță, elevii învață să gestioneze situațiile dificile și să își exprime emoțiile într-un mod sănătos. Rugăciunea sau momentele de reflecție îi ajută să se calmeze, să se concentreze și să își dezvolte autocontrolul.

Copiii care învață să își gestioneze emoțiile devin mai încrezători și mai echilibrați. Ei reușesc să facă față stresului, conflictelor și provocărilor de zi cu zi cu mai multă maturitate.

Educația religioasă promovează ideea de respect și grijă față de ceilalți. Copiii sunt învățați să fie atenți la nevoile celor din jur, să ofere ajutor și să se comporte cu bunătate. Astfel, ei își dezvoltă empatia și capacitatea de a construi relații sănătoase. Prin activități de grup, proiecte caritabile sau discuții despre comportamente morale, elevii învață să colaboreze, să comunice eficient și să își asume responsabilități. Aceste abilități sunt esențiale pentru integrarea lor în societate și pentru viitoarele lor profesii.

Educația religioasă îi ajută pe copii să își pună întrebări despre cine sunt, ce își doresc și ce valori îi definesc. Într-o perioadă în care mulți tineri se confruntă cu presiuni sociale, religia oferă un cadru stabil în care își pot construi identitatea. Copiii înțeleg că fac parte dintr-o comunitate și că acțiunile lor au un sens. Prin cunoașterea tradițiilor și a credințelor, elevii capătă un sentiment de apartenență și continuitate. Ei învață să își respecte rădăcinile și să își aprecieze cultura.

Religia pune accent pe responsabilitate, disciplină și respectarea regulilor. Copiii învață că fiecare faptă are consecințe și că este important să își asume propriile decizii. Această formare îi ajută să devină mai organizați, mai serioși și mai atenți la comportamentul lor.

Educația religioasă îi învață pe elevi să își stabilească obiective, să depună efort și să persevereze. Aceste calități sunt esențiale pentru succesul lor în viață, indiferent de domeniul pe care îl vor alege.

Educația religioasă nu influențează doar dezvoltarea individuală, ci și progresul societății. Copiii care cresc cu valori morale solide devin adulți responsabili, implicați și respectuoși. Ei contribuie la construirea unei comunități mai armonioase, mai tolerante și mai unite. Prin promovarea păcii, a respectului și a solidarității, educația religioasă ajută la formarea unei societăți în care oamenii cooperează și se sprijină reciproc.

Educația religioasă are un rol esențial în progresul copiilor, deoarece contribuie la dezvoltarea lor morală, emoțională, socială și spirituală. Ea oferă repere clare, valori stabile și un cadru în care

copiii pot crește armonios. Prin cultivarea empatiei, responsabilității și respectului, educația religioasă formează indivizi echilibrați, capabili să contribuie la binele societății.

Bibliografie:
1.Ministerul Educației – Curriculum pentru disciplina Religie

CONTACT:
COLEGIUL „FERDINAND I”, COMUNA MĂNECIU
0244295020
colegiulferdinandi@gmail.com
http://liceulmaneciu.ro/
JUDEȚUL PRAHOVA, ROMÂNIA